

Univerzita Pardubice
fakulta filozofická
Ústav historických věd

**Sídliště z pozdní doby laténské a doby římské ve Slepoticích, okr. Pardubice
(záchranný archeologický výzkum z roku 2016)**

*The settlement of late iron age and Roman period from Slepotice, dist. of
Pardubice*

magisterská diplomová práce

Autorka práce: Bc. Kateřina Joštová
vedoucí práce: PhDr. Jan Jílek, Ph.D.

Pardubice 2020

Prohlašuji, že jsem svoji závěrečnou práci vypracovala samostatně, s využitím pouze citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů.

Byla jsem obeznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., Autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 Odst. 1 autorského zákona, a tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o žutí jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 2020

Kateřina Jořtová

Poděkování

Velké díky patří hlavně PhDr. Janu Jílkovi, Ph.D. za výborné a motivující vedení práce, za konzultace, trpělivost a ochotu. Dále bych samozřejmě chtěla poděkovat za cenné rady, čas a trpělivost Mgr. Tereze Joškové. Pracovníkům Východočeského muzea v Parubicích děkuji za zpřístupnění nálezového fondu a dokumentace z výzkumných akcí a za poskytnutí zázemí na práci s archeologickým materiálem. Vznik této práce by taktéž nebyl možný bez velké podpory mé blízké rodiny, přátel a okolí, kteří mi vždy poskytli pomoc a byli mi oporou.

ANOTACE

Práce se zabývá interpretací a vyhodnocením archeologického záchranného výzkumu ve Slepoticích, okres Pardubice. Zpracování a vyhodnocení sídlištních situací a artefaktů nalezené v objevených sídlištních objektech, které byly datovány do doby laténské až doby římské. Součástí práce je zhodnocení již publikovaných článků a dokumentů, prozkoumání terénní situace a interpretace sídlištních objektů. Taktéž je zde provedeno třídění, vyhodnocení a detailní popis nálezového fondu. Na základně zpracování materiálu a analýzy bude práce obsahovat i kresebnou i fotografickou přílohu a kompletní katalog nálezů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Východní Čechy – Slepotice – archeologie – doba laténská – doba římská – plaňanská skupina – záchranný výzkum – nálezy – keramika – bronz – artefakty – doba laténská

ANNOTATION

The thesis deals with reconstruction and evaluation of archaeological rescue research on old sandpit in Slepotice, Pardubice district. Processing and evaluation of the settlement situation and artifacts found in the discovered settlement objects, which were dated to the La Tene and early Roman times. Part of the work is evaluation of already published articles and documents, examination of terrain situation and interpretation of housing estates. There is also a sorting, evaluation and detailed description of the finding fund. Based on the material processing and analysis, the work will also include a drawing and photographic attachment and a complete catalog of findings.

KLÍČOVÁ SLOVA

Eastern Bohemia - Slepotice – archeology – iron age – roman period – Plaňan period – rescue investigation – finding – pottery – bronz – artefacts – La Tene

Obsah

ÚVOD	1
LOKALIZACE	4
PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	9
Přírodní podmínky ke konkrétnímu místu výzkumu, obec Slepovice.....	9
DĚJINY BĀDÁNÍ	11
Konkretizace jednotlivých částí naleziště na katastrálním území Slepovice a stručný přehled výzkumů.....	11
a) Stará pískovna.....	11
b) Nová pískovna	12
METODA ZPRACOVÁNÍ	15
DESKRIPČNÍ SYSTÉM	24
ROZBOR TERÉNNÍ SITUACE	28
Objekt č. 3/2016.....	32
Objekt č. 88/2016.....	33
Objekt č. 98/2016.....	34
Objekt č. 104/2016.....	35
Objekt č. 114/2016.....	36
Objekt č. 115/2016.....	37
Objekt č. 119/2016.....	39
Objekt č. 132/2016.....	39
Objekt č. 145/2016.....	40
Objekt č. 148/2016.....	41
Pryrotechnologické objekty	42
ANALÝZA MATERIÁLU	46
Obecná charakteristika keramického souboru.....	46
Technika tvarování keramických nádob	48
Druhy užitého keramického těsta.....	51
DOBA LATÉNSKÁ	55
Obecná charakteristika souboru	55
Materiálová třída keramického těsta.....	56
Druhy výpalové třídy.....	58
Tvary zastoupených nádob	61
Okraje	62
Podstavy	68

Nádoby	70
Přesleny a závaží	74
Hladítko	76
Úprava povrchu a výzdoba	78
Výzdoba	82
DOBA ŘÍMSKÁ	89
Obecná charakteristika souboru	89
Materiálová třída keramického těsta	91
Tvary zastoupených nádob	94
Nádoby	95
Tvary keramických nádob zastoupeny mezi hrubou „kuchyňskou“ keramikou	97
Zásobnice	98
Hrnce	99
Tvary keramických nádob zastoupeny mezi jemnou „stolní“ keramikou	101
Plaňanský pohár (taktéž nazývaný jako ostrohranná situla)	102
Mísovitá terina	103
Polokulovité nádoby	104
Tvary keramických nádob zastoupeny mezi jemnou i hrubou keramikou	106
Mísovitá či hrncovitá nádoba s nožkovitě odsazeným dnem	106
Mísa s dovnitř zataženým okrajem	106
Mísa s kolmo postaveným okrajem	107
Mísa s odsazeným ven vykloněným okrajem	108
Mísa s esovitě prohnutým okrajem	109
Nádoba s ouškem	109
Zvláštní tvary keramických výrobků	111
Přesleny	111
Užitá výzdoba	113
Tečkovaná výzdoba/vyplňovaná páska	113
Tečkovaná linie	114
Kruhové dolíčky	114
Nehtové vrypy	115
Rytá výzdoba	116
Hřebenování	117
Žlábkování	118
Úprava povrchu	122
Zdrsňený povrch (struhadlovité)	122
Hlazený/leštěný povrch	122
Zvláštní úpravy povrchu	123
Otisk látky	123
ZPRACOVÁNÍ ŽELEZA NA LOKALITĚ	127
Hutnictví	127
Železné předměty	128
Skoba	129
Hřeb	129

Klíč	130
Nůžky	130
Spona	131
Bronzové předměty.....	131
Bronzové kolečko s loukotěmi	132
Bronzový kruhový šperk	132
Bronzový závěsek.....	134
Bronzové kroužky	134
Jehlice	135
Drahé kovy.....	135
Zlatá keltská mince.....	135
KAMENNÝ SOUBOR.....	137
Žernov	137
MAZANICE	139
STRUSKA.....	144
KAMENY.....	147
REKONSTRUKCE ŽIVOTA NA SÍDLIŠTI	151
ZÁVĚR	155
RESUMÉ.....	160
KATALOG.....	162
SEZNAM ZKRATEK UŽITÝCH V PRÁCI.....	162
POPIS ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ A NÁLEZŮ.....	165
TABULKY KERAMICKÝCH STŘEPŮ.....	244
FOTOGRAFIE VYBRANÝCH NÁLEZŮ	304
POUŽITÉ PRAMENY.....	315

ÚVOD

Práce je zaměřena na záchranný archeologický výzkum z roku 2016 prováděný na území obce Slepoticice – konkrétně území tzv. nové pískovny. Objevené sídliště se nalézá v oblíbené a velmi důležité polokulturní lokalitě. Území pískovny se nachází v nadmořské výšce 250 – 252 m n. m. a nalézá se necelých 19 km od krajského města Pardubice. V nalezené sídlištní aglomeraci se propojuje a prolíná mnoho doložených kultur. Tato archeologicky oblíbená oblast pískovny byla sledována již od roku 1995, kdy zde probíhaly záchranné akce ve zmíněné pískovně, které v té době vedl J. Kalferst a J. Benešová Kalferstvá. V následujících letech pokračovalo sledování a průzkum uvedené lokality. Bylo zde provedeno mnoho záchranných archeologických výzkumů a byly zde objeveny i další zastoupené kultury, nejen doba laténská a římská, které jsou základem této práce. Kromě archeologických artefaktů a sídlištních situací datovaných do doby římské a laténské, zde byla objevena a doložena lužická kultura, slezskoplatěnická kultura, raný a vrcholný středověk. Záchranné akce a průzkumy zde probíhají tedy již téměř 25 let. Avšak i přes dlouholetý zájem archeologů o rozsáhlou polykulturní lokalitu bude práce zaměřena pouze na nálezy z časně římské a doby laténské ze záchranného archeologického výzkumu roku 2016.¹

I když se jedná, jak již bylo výše zmíněno, o velmi důležitou polokulturní oblast tato diplomová práce je zaměřena pouze na nálezy ze záchranného archeologického výzkumu prováděného roku 2016 s konkretizací na dobu římskou a laténskou na území bývalé pískovny. Tento výzkum byl prováděn v průběhu druhé poloviny roku 2016 pod vedením Mgr. F. Kašpárka. Taktéž zde přiložili ruce k dílu v rámci své odborné praxe i studenti a studentky Univerzity Pardubice (jmenovitě J. Seidenglanzová, J. Chudý, Š. Olejník, M. Košařová, K. Jetmarová a M. Uksová). Zapojoval se také jeden student z Masarykovy univerzity (T. Antoš).² Prvotní zájem a práce archeologů zde započali po krátkém telefonátu od místního obyvatele, který shledal za důležité informovat archeology z blízkého archeologického oddělení

¹ Jan JÍLEK – František J. KAŠPÁREK – Jana ŘEHOUNKOVÁ – Martina BEKOVÁ – Kristýna BULVOVÁ – Petra KOČNAROVÁ, Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě: *Pískovna Slepoticice - dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu v k. ú. Slepoticice, parc. č. 268 a 258/4, k.ú. Slepoticice, okr. Pardubice., č. akce IDAVu 68640, č. AMČR: C-201668640.* (č. j. VČM 694/2016), Pardubice 2016, Uloženo: Východočeské muzeum v Pardubicích.

² J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

v Pardubicích o narušení dvou archeologických situací. Tato skutečnost zahájila první menší část záchranného výzkumu prováděný zkušeným archeologem Mgr. Františkem Kašpárkem.

Druhá a také větší část prací byla vyvolána po odkrytí a uvolnění prostoru pro novou těžbu písku na lokalitě. U obou započatých akcí bylo objednavatelem záchranného archeologického výzkumu místní zemědělské družstvo akciová společnost MORAS, a.s., která je taktéž vlastníkem zkoumané plochy. Ke konci letních měsíců byla tedy roku 2016 uzavřena dohoda o záchranném archeologickém výzkumu č. j. 694/2016 mezi akciovou společností a Východočeským muzeem v Pardubicích o provedení potřebných akcí. ZAV probíhal v období od 29. srpna 2016 do 2. listopadu 2016. Druhé části, tedy v části hlavního výzkumu, se zúčastnili i další zkušení archeologové jako PhDr. M. Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou a další pracovníci archeologického oddělení (Mgr. J. Řehouková a Mgr. K. Bulvová). Na lokalitě byla provedena detektorová prospekce po celé ploše výzkumu, kterou provedlo sdružení Hledačů historie Pardubicka panem A. Šimonem a jeho kolektivem. Musím zmínit i p. M. Bulata, který společně se svojí pracovní skupinou zajistil a zpracoval veškeré archeologické dokumentační práce. Výkopové práce byly provedeny pod vedením firmy Kubeník.³

Bylo zde vyzvednuto a zachráněno nespočet keramických střepů, cenné bronzové nálezy, struska, osteologický materiál a mnoho kamenů. Práce obsahuje přibližně 400 typických keramických zlomků, jak z laténské skupiny, tak z doby římské, které jsou detailně popsány v katalogu. Práci lze zjednodušeným způsobem rozdělit na tři jednotlivé celky. První část zahrnuje faktografické údaje jako je lokalizace naleziště, přírodní podmínky, dějiny bádání na archeologické lokalitě a další kapitoly. Kapitoly převážně pojednávají o nalezišti jako celku a jako místu, které je velmi oblíbené v rámci osídlení v dřívějších dobách. V druhé části se práce zaměřuje na konkrétní nálezy a jejich analýzu, zpracování, morfologické řazení, grafické znázornění. Veškeré keramické nálezy jsou jednotlivě analyzovány a zkoumány s přihlédnutím na umístění v objektu, způsob zpracování, materiálové těsto. V některých případech je také zaznamenán způsob výpalu – pokud je to vypovídající pro jeho hodnotu. Poslední, tedy třetí část obsahuje vyhodnocení, závěr, rekonstrukci sídliště a samozřejmě jsou přílohy v podobě katalogu, kresebné dokumentace a fotografie reprezentativních nálezů. Katalog je řazen dle

³ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

objektů a v případech, kde bylo možné uvést vrstvu či umístění nálezu v objektu, tak bylo řazení přizpůsobeno i tomuto faktu. Uvedené/zpracované jsou pouze typické artefakty, poněvadž je inventář z naleziště velmi rozsáhlý a z atypických keramických střepů nelze stoprocentně zařadit a datovat kulturu. Tento atypický inventář lze rozpoznat a posuzovat pouze dle keramické hmoty a jejího ostřiva, z tohoto důvodu velmi často dochází k pochybení.

Cílem a smyslem práce je utřídit a ucelit výzkum sídliště ve Slepoticích, okres Pardubice. Zpracování a vyhodnocení doposud zjištěných poznatků o lokalitě, analýza materiálu, tedy jak keramického inventáře, tak i bronzových nálezů a ostatních artefaktů. Nadále získaný vyzvednutý materiál podrobně vyhodnotit, morfologicky a typologicky rozdělit do jednotlivých kapitol. Zohlednit také případné nálezy intruze v sídlištních objektech, graficky zpracovat zastoupení jednotlivých časových horizontů, jak doby římské, tak doby laténské. Součástí analýzy je samozřejmostí interpretace objektů. Jednotlivé objekty od menších kúlových jamek bez další výplně, až k větším sídlištním objektům, ve kterých bylo objeveno nespočet artefaktů. Dle výplně objektů lze také předpovědět, k čemu objekt sloužil a zda byl obydlen, či sloužil pouze k uskladnění potravin. Matoucí k interpretaci objektů mohou být občasné nálezy z jiných kulturních celků. Z tohoto důvodu je potřeba velmi detailně pozorovat a pečlivě provést dataci nalezených keramických střepů, bronzových artefaktů a neopomenout na jejich uložení v konkrétním objektu a jeho vrstvě. Také důležitou součástí práce tvoří regionální srovnání naleziště v rámci celých Východních Čech a blízkého okolí zpracovávané archeologické lokality.

V práci nebudou uvedeny žádné další zpracování ani analýza materiálu z ostatních období. Také jsou veškerá vyhodnocení posuzována pouze z typických nálezů. Veškerý zpracovávaný materiál je v současné době uložen ve Východočeském muzeu v Pardubicích.

LOKALIZACE

Obec Slepotice, ve které byl prováděn záchranný archeologický výzkum – předmětem této magisterské práce, se nachází v okrese Pardubice, kraj Pardubický. Obec leží v jihovýchodní části pardubického okresu a nejbližší větší tok je řeka Loučná. Obec se rozkládá nedaleko od Moravan – známá lokalita pro své archeologické nálezy. Rozkládá se na celkové výměře 7,43 km² a leží v nadmořské výšce 248 m n. m.⁴

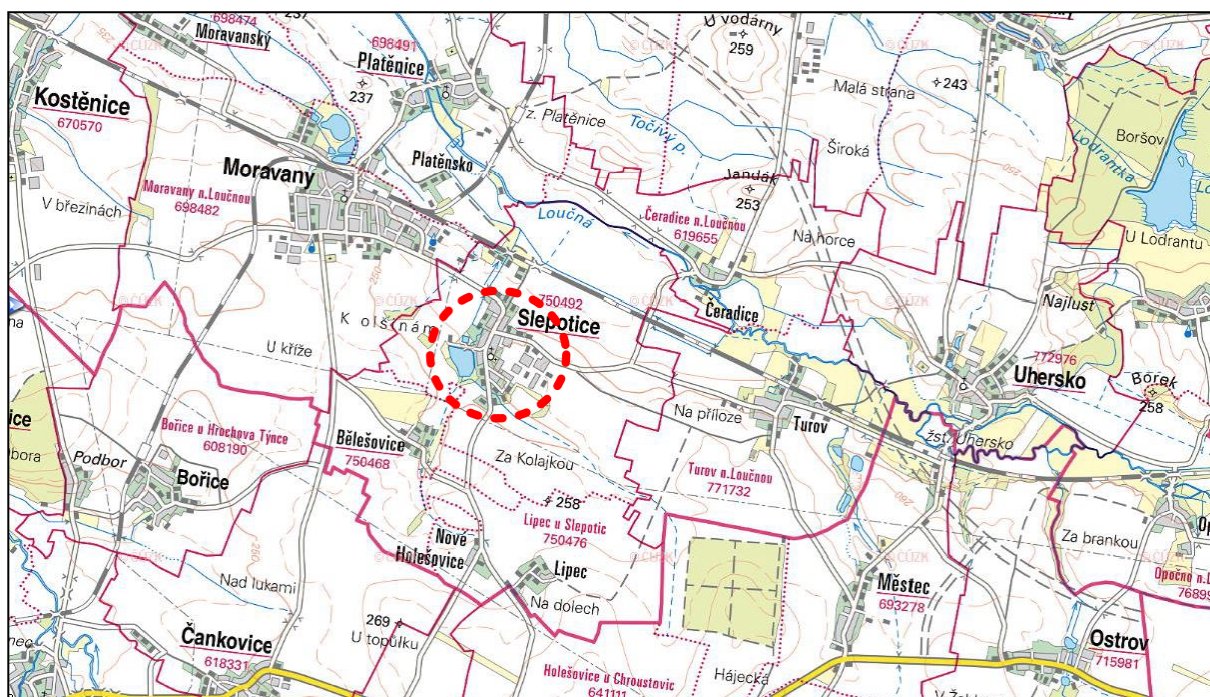
Mapa 1: Slepotice, okres Pardubice. Lokalizace na území celé České republiky, Pardubický kraj.⁵

⁴ Oficiální stránky obce Slepotice (online). Dostupné z URL.: <http://www.slepotice.cz>, citováno dne 19.3.2020.

⁵ Mapa České republiky (online). Dostupné z oficiálních stránek Český hydrometeorologický ústav, z URL: www.portal.chmi.cz, citováno dne 19.3.2020.

Mapa 2: Slepotice, okres Pardubice. Lokalizace na území konkrétně Pardubického kraje.⁶

Mapa 3: Slepotice, okres Pardubice. Lokalizace konkrétní obce Slepotice.⁷

⁶ Mapa Pardubického kraje (online). Dostupné z URL: <http://nahlizeni.dokn.cuzk.cz/>, citováno dne 19.3.2020.

⁷ Tamtéž.

Jak již bylo uvedeno, práce zde probíhaly ve dvou na sebe navazujících etapách. Veškeré výzkumy a nálezy pocházejí z areálu Slepoticke pískovny, tzv. nové pískovny. Práce, které byly prováděné pod vedením Mgr. Františka Kašpárka můžeme lokalizovat do přibližně podobné části plochy naleziště, jako zde probíhal výzkum již roku 2012, vedený M. Bekovou.⁸ Tedy jedná se o plochu s parcelním číslem 268/16. V této etapě byla pozornost zaměřena na již částečně prozkoumaný objekt č. 232 a dále také na nově objevený objekt č. 233.⁹

Mnohem důležitější a rozsáhlejší druhá etapa probíhala výzkumem místa s parcelním číslem 258/4 v konkrétní poloze „Na Vinicích“ v katastrálním území Slepotic, okres Pardubice. Celková rozloha plochy zabírala přibližně 0,5 ha. Tato plocha také navázala na již prozkoumanou plochu, na které již v dřívějších letech byl prováděn archeologický výzkum ze strany Univerzity Hradec Králové a muzea v Rychnově nad Kněžnou, konkrétně v letech 2002/2003 a roku 2012.¹⁰

Zeměměřická kancelář Ing. Jiřího Němce se sídlem v Kostelci nad Orlicí, jejíž pracovníci detailně provedli geodetické zaměření záchranného archeologického výzkumu. V návaznosti byl vytvořen také plán celé situace ZAV, plány archeologických situací byly zdigitalizovány a jsou také součástí nálezové zprávy.

⁸J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, str. 3.

⁹J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, str. 2.

¹⁰ *Tamtéž*. s. 2.

Mapa 6: Konkretizace naleziště z druhé etapy ZAV, vyšrafovaná část – parcela č. 258/4.¹⁴

¹⁴ Mapa naleziště v obci Slepovice (online). Dostupné z URL: <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>, citováno dne 19.3.2020.

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Přírodní podmínky ke konkrétnímu místu výzkumu, obec Slepotice

Slepotice a celková rozloha Pardubicka se nachází v nížinné oblasti, která spadá do Labské roviny. Spadá také do mírného pásma, tedy do oblasti opadavých listnatých lesů palearktické části. Většina území je pokryta hnědozemím a nejčastějším druhem lesů na tomto typu půdy jsou listnaté dubobukové kombinace. Rozkládá se z obou stran řeky Labe na dolním toku Chrudimky a Loučné. Nadmořská výška oblasti Pardubicka se rozkládá mezi 200 - 300 m n. m. Pardubická kotlina tak dosahuje maximální nadmořskou výškou 350 metrů.

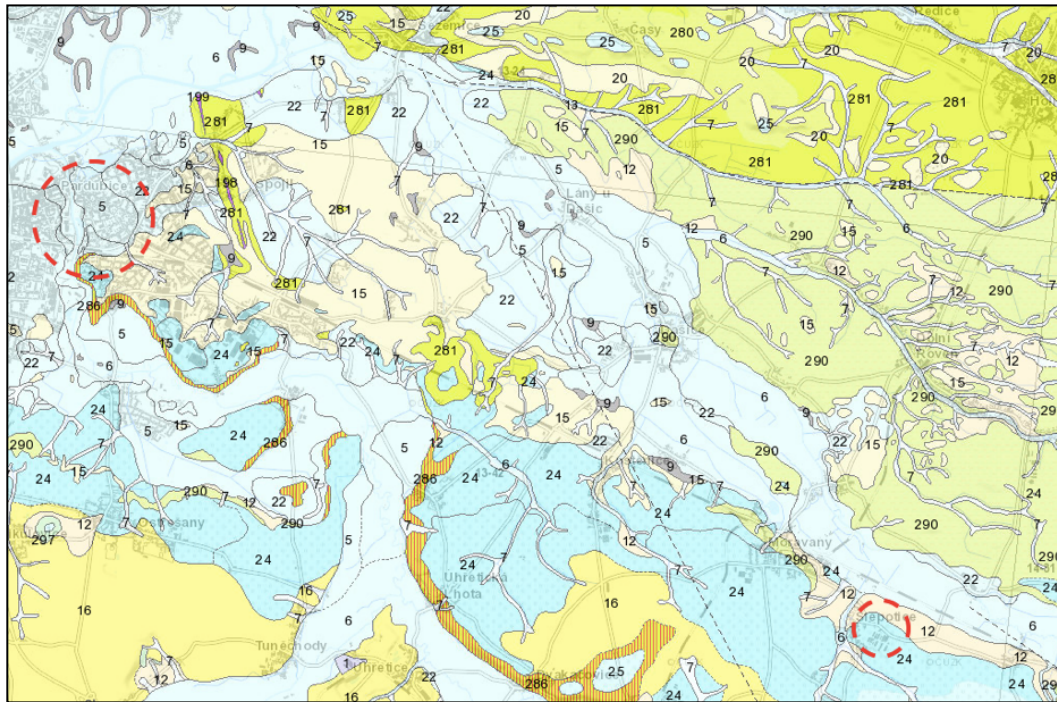
Obcí protéká několik větších či menších vodních toků a jeden z největších místních je řeka Loučná. Ta na celém katastrálním území utváří hydrologické poměry. Stejně tak zde protéká menší potok Kolajka, který se jak s Loučnou, tak s dalšími menšími toky, všechny směřující na západ, vlévají do Labe.

Geomorfologicky katastrální území Slepotice se nachází ve Východolabské tabuli (celková rozloha 1 689 km²). Lze říci, že se jedná o plochou pahorkatinu na křídových slínovcích, jílovcích a pískovcích. Podcelek Východolabské tabule, kam spadá obec Slepotice nese název Pardubická kotlina, dále také jako Kunětická kotlina.¹⁵ Z jihovýchodní strany zmíněné tabule sousedí Hrochotýnecká tabule. V blízkém okolí všech vodokotů je tabule rozrušena a vytváří tak sedimentární uloženiny.¹⁶ Hrochotýnská tabule jako celek leží na slínovcích, jílovcích a spongolitech středního turonu. Nalézají se zde pleistocenní říční štěrky a taktéž píky a místy spraše. Celé území této tabule je rozrušeno denundačními plošinami a středopleistocenními a mladopleistocenními říčními terasami. Na jedné z těchto teras leží i samotné Slepotice, které jsou podstatou této práce, a jejich blízké okolí. Dalšími podcelky jsou také Cidlinská tabule a Chlumecká tabule. Celé území, stejně jako okres Pardubice, je pokryto hnědozemím. Původem půdy jsou zalesněné plochy nejčastěji vznikající pod listnatými dubobukovým lesy. Jedná se o oblíbenou ornou půdu úrodnou pro zemědělství. Samotné Slepotice, konkrétně i zkoumané nalezené sídliště se rozkládá na okraji terasy

¹⁵ Jan JÍLEK – Vít VOKOLEK – Tomáš Bek – Kristýna URBANOVÁ – Pavel HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, Archeologie východních Čech 6, 2013, s. 21 – 334.

¹⁶ Jaromír DEMEK, *Geomorfologie českých zemí*, vydání 1, Praha 1965. 335 s.

středopleistocenního stáří na levém břehu Loučné.¹⁷ Terasa prošla vývojem a dnes je její poloha zdvižena o 15-20 m nad niveletou řeky. V Pardubické kotlině můžeme najít nejvyšší bod s maximální nadmořskou výškou 350 m n. m. Souhrn srážek je zde velmi podobný jako tomu je na celém Pardubicku a pohybuje se přibližně okolo 600 mm ročně.

Obr. 1: Podrobná geologická mapa Pardubicka 1:50 000 – místní geologické poměry.¹⁸

¹⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, str. 3 – 4.

¹⁸ Geologické a geovědní mapy podle regionů (online), dostupné z URL: www.geologicke-mapy.cz, citováno 20.3.2020.

DĚJINY BĀDÁNĪ

Výše bylo již poukázáno a vyzdviženo, že polykulturní lokalita Slepoticice patří k jedné z nejdůležitějších nalezišť na Pardubicku. Sledována je pro nespočet archeologických nálezů a bylo zde provedeno nemálo záchranných archeologických akcí. Proto je této lokalitě věnována značná pozornost v mnoha typech článků a studií. Z tohoto důvodu v této části diplomové práce budu odkazovat na nedávno zpracovanou studii PhDr. J. Jílka a kol. – *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*¹⁹, která byla publikována v časopise *Archeologie východních Čech* 6 roku 2013. Stejná studie byla také citována v nálezové zprávě k tomuto konkrétnímu záchrannému archeologickému výzkumu.²⁰ Ucelená pozornost je nalezišti v obci Slepoticice věnována již od roku 1995.

Konkretizace jednotlivých částí naleziště na katastrálním území Slepoticice a stručný přehled výzkumů

Další zachráněný materiál nespádající na místo Staré ani Nové pískovny, datovaný do raně středověkého období, je znám i z pole (směrem Bělošovicům) pana statkáře F. Ročka ze Slepotic. Tento soubor artefaktů je uložen ve sbírkách Východočeského muzea v Pardubicích od roku 1926.

Doby vrcholného středověku a raného novověku nejsou zde sledovány.

a) Stará pískovna

Většina nalezených a vyzvednutých nálezů pochází z tzv. Staré pískovny. Konkrétně se jedná o štípanou industrii datovanou do doby mezolitu²¹. Za zmínku také stojí nalezení několika ojedinělých artefaktů broušených kamenných nástrojů – konkrétně se jedná o menší sekerku a sekeromlat. Tyto nálezy byly datovány do mladší doby kamenné. Osídlení z pozdní doby halštatské, které se patrně nacházelo v místě dnešní zástavby družstva, nám

¹⁹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.

²⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, str. 3 - 4.

²¹ Slavomil VENCL, *Stopy nejstarší lidské práce ve Východních Čechách*, kraj. muzeum východních Čech, 1978, s. 49.

dokládá pouze jedna ojedinělá jáma, která byla zpracována ve studii Bočka a Kalfersta.²² V. Spurnému²³ se podobně podařilo zachránit pouze jeden jediný žárový hrob z objeveného žárového pohřebiště, které bylo narušeno a zničeno. Na Staré pískovně také na počátku šedesátých let probíhal předstihový výzkum vedený L. Skružným (1980). Tato akce nám dokládá osídlení ze středohradištního období. V místě pokračoval se studiem J. Boček (1989), který doložil osídlení i z mladohradištního období – podařilo se mu zachránit materiál z dochovaného objektu.

b) Nová pískovna

Mladší dobu bronzovou a období lužické kultury nám dokládají výzkumy prováděné V. Vokolkem a jeho prozkoumaná prakticky celá neporušená osada. Na tomto stejném konkrétním místě nové pískovny byla objevena a zkoumána část vesnice s chatami a zásobními jámami z období lidu popelnicových polí slezskoplatenické kultury (konkrétně z horizontu HaC²⁴). Práce K. Šilarové dokládá a zpracovává převážně sídliště z doby laténské. Martina Beková společně s Eduardem Droberjarem zde objevili hroby datované do mladší doby římské roku 2015. V místech nové pískovny známe také období starší doby hradištní doložené zatím jen velmi ojedinělými objekty.²⁵

Konkrétně tato lokalita je pod dohledem archeologů již od devadesátých let, přesněji od roku 1995. První záchranný výzkum zde prováděl Národní památkový ústav, pracoviště Pardubice společně s Muzeem východních Čech v Hradci Králové. Archeologický zájem na zpracovávané lokalitě naleziště započal po kontaktování arch. oddělení investorem téhož roku v listopadu. Tento rok zde bylo v severní části prozkoumáno 6 dochovaných objektů, tedy pět datovaných do mladší doby laténské a jeden do časně doby římské.²⁶

²² J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 3 - 4

²³ PhDr. Václav Spurný, CSc. působil ve státním Archeologickém ústavu v Praze. Věnoval se především době bronzové a Halštatské. Vedl nespočet archeologických akcí a patřil k pamětníkům každodenního života v Archeologickém ústavu v Praze.

²⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 3 - 4.

²⁵ *Tamtéž*. s. 3 – 4.

²⁶ *Tamtéž*. s. 3 – 4.

Navázala na to akce hned v následujícím roce 1996, kdy zde zajistil a zachránil Mgr. T. Čurda²⁷, vedoucí prováděného výzkumu, další objekty a průzkum lokality tak pokračoval. Tohoto roku v letních měsících zde bylo T. Čurdou odkryto celkem pět sídlištních objektů v severozápadní části lokality.

Následující sezóny výzkumů v letech 1997, 1998, 2000 a 2001, zde byl archeologický výzkum prováděn převážně pod vedením zkušeného archeologa PhDr. Víta Vokolka.²⁸ Záchranný archeologický výzkum roku 1997 probíhal v letních měsících a v poměrně krátkém časovém horizontu se dochovaná plocha řádně prozkoumala a zdokumentovala. Navazovala další etapa výzkumu a roku 1997 byl prozkoumán východní okraj plochy, a také východním směrem nadále pokračoval. Nacházely se zde pozůstatky kulturní vrstvy a velmi četný střepový inventář. Bohužel v průběhu záchranných akcí, konkrétně probíhajících roku 1998, práci komplikovalo deštivé počasí a z tohoto důvodu t nebylo možno zhotovit důkladnou a kompletní leteckou fotografickou dokumentaci plochy a zachytit celkovou situaci menších kůlových chat a žlábků datovaných do doby laténské. Výzkum z července roku 2000 navázal na území a čtvercovou síť zkoumané plochy z předešlých sezón. Na celkové ploše byly tedy roku 2000 zdokumentovány pouze tři objekty. Stejným způsobem pokračoval záchranný arch. výzkum i v roce 2001.

Na podzim roku 2002 byl výzkum a činnost na nalezišti pískovny převzat muzeem a galerií Orlické hory v Rychnově nad Kněžnou z důvodu žádosti investora. Výzkum zde převzala konkrétně PhDr. Martina Beková²⁹. Na území obce Slepoticice docházelo i k těžbě, probíhající směrem od centra obce k východu, a proto zde proběhly další předstihové záchranné výzkumy. Na základě těchto akcí v průběhu dvou let můžeme doložit, že zde osídlení lužické kultury dále na východ neprobíhalo, avšak objevení sídlišť a četných sídlištních artefaktů z doby laténské a časně doby římské zde bylo potvrzeno. Bohužel je nutno zmínit, že z důvodu pískového podloží zkoumané lokality, zde bylo velmi náročné rozeznat menší a nevýrazné objekty.

²⁷ Mgr. Tomáš Čurda působící ve Východočeském muzeu v Pardubicích.

²⁸ PhDr. Vít Vokolek působící ve Východočeském muzeu v Pardubicích.

²⁹ PhDr. Martina Beková pracuje v archeologickém oddělení Muzea a Galerie Orlických hor. Archeoložka, zaměřená na záchrannou a předstihovou výzkumnou činnost.

Následující etapa roku 2003 navázala na již zkoumanou plochu archeologem Vitem Vokolkem.

Po delší pauze výzkumů na konkrétní lokalitě navázalo až v roce 2012 rychnovské muzeum novými záchrannými předstihovými výzkumy společně ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové.

METODA ZPRACOVÁNÍ

V této kapitole diplomové práce je nejdůležitějším cílem vysvětlení metody kvalitativního a kvantitativního vyhodnocení vyzvednutého inventáře a popis struktury katalogu archeologických nálezů. Práce zpracovává veškerý vyzvednutý a zajištěný materiál v místě „Nové pískovny“ (viz mapa) na katastrálním území Slepotic ze záchranného archeologického výzkumu probíhajícího v druhé polovině roku 2016. Pozornost nebyla věnována artefaktům datovaných do dalších kulturních okruhů, tedy v potaz byly brány pouze vytříděné nálezy datované do doby laténské a do doby římské. V analýze keramického materiálu a dalších nálezů tedy nejsou zohledněny žádné další kultury a byly záměrně vyloučeny ze zpracování. Popis, kresebná dokumentace a dokumentace fotografická vybraných typických nejdůležitějších nálezů je vždy nedílnou součástí každého písemného zpracování archeologického záchranného výzkumu, a proto tato obsáhlá část není výjimkou ani v mé diplomové práci.

Vyhodnocení celého osídlení v místě naleziště bylo vytvořeno na základě veškerých dostupných informací o konkrétní lokalitě a jejich srovnání s dalšími již publikovanými články a studii – jedná se například o diplomovou práci „*Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*“ od K. Suchopárové, dále také článek z časopisu *Archeologie východních Čech*, č. 6 „*Sídliště z časté doby římské ve Slepoticích*“ od J. Jílka a kol. vydaného roku 2016. Taktéž ulehčující okolností je již existující zpracovaná nálezová zpráva³⁰ záchranného archeologického výzkumu, který byl základem pro mou diplomovou práci.

Sběr dat a zpracovávání inventáře probíhalo z dvou různých pohledů. Praktická část, tedy zpracování, zakreslení, popis a fotografická dokumentace probíhala na základě optického posouzení a detailní vyhodnocení individuálně každého nálezu. Tuto část zpracování bylo nutno provádět v místě umístění artefaktů tedy ve Východočeském muzeu v Pardubicích. Touto částí mé práce započaly a bylo potřeba utřídit, datovat a prohledat veškeré nálezy. Teoretická část poté probíhala spíše na základě rešerší, nashromáždění veškerých dostupných informací z literatury a nálezových zpráv, dokumentů k podobným již zpracovaným nalezištím atd. Tato teoretická práce také vychází z neméně důležité fáze vyhodnocení archeologického inventáře

³⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

z výzkumu. Veškeré nejasnosti a nejdůležitější nálezy z lokality byly samozřejmě konzultovány a kontrolovány již v průběhu kresebné dokumentace s K. Joškovou a J. Jílkem.

Kresebná dokumentace typického keramického i nekeramického inventáře je součástí diplomové práce. Veškerý materiál je vlastnoručně zpracovaný a zdokumentovaný v černobílé podobě. Vzácné nekeramické i keramické nálezy vypovídající svoji hodnotu jsou nafocené a přiložené ve fotografické dokumentaci. Avšak jedná se pouze o vybrané reprezentativní nálezy v menším počtu.

Vyhodnocení a analýza byla provedena na základě až 300 odkrytých sídlištních zahloubených objektů (součástí jsou také kůlové jamky bez nálezů). Větší sídlištní objekty byly zaneseny jak artefakty datovanými do doby laténské, tak doby římské a dalších kulturních celků. Nicméně v některých byly získány pouze zlomky pocházející z jednoho období, tedy bez dalšího zanesení zlomků z jiných období, jednalo se tedy čistě o objekty datované jen do doby laténské a čistě do doby římské. Konkrétně objektů s nálezy čistě z doby laténské bez dalších intruzí bylo zaznamenáno 13 (objekty 21, 29, 36, 51, 66, 88, 97, 108, 116, 131, 133, 151), avšak objekty s nálezy datovaných do doby římské bez jakékoliv intruze se podařilo objevit pouze 2, konkrétně objekty 112 a 134. Nejčastěji se však vyskytovaly objekty s intruzí z obou kulturních entit a dalších intruzí z doby popelnicových polí (PP) a novověku (NOV), konkrétně 27 objektů (obj. 3, 8, 10, 30, 50, 54, 86, 87, 91, 93, 96, 98, 103, 104, 114, 115, 117, 119, 127, 128, 132, 143, 144, 145, 148, 162, 164). Získáno tedy bylo přes 800 keramických fragmentů datovaných do doby laténské a doby římské. Rovněž nelze opomenout mnoho nekeramických artefaktů taktéž doby římské a laténské, nespočet kamenů a strusky. Vyzvednut byl také osteologický materiál. Osteologický materiál pocházející z archeologického záchranného výzkumu čj. 694/16 byl zpracován a dále analyzován Olgou Trojánkovou, která vypracovala k analyzovanému materiálu písemný posudek. Archeozoologickou analýzu k souboru kostí získaných při ZAV vedeným K. Bulvovou ve Slepoticích, vypracovala posudek Gabriela Dreslerová.

Laténské keramické střepy byly jednotlivě evidovány jak do formátu detailního popisu v Microsoft Word 2010, tak také zanášeny do databáze Microsoft Excel 2010. Popis a vyhodnocování střepů probíhal za pomoci konzultací s vedoucím práce a detailním prozkoumáním jednotlivých nálezů. Střepy, které byly datovány do doby římské, jsou pouze detailně popisovány v katalogu v Microsoft Word formátu. Databázové informační systémy

jako je například Excel, jsou velmi často používány v archeologii k zaznamenávání velkého množství dat z výzkumů. Tabulková databáze programu Microsoft Excel je velmi přehledná a jednoduchá pro zaznamenávání. Po vypracování tabulek tyto programy dále poskytují možnost dalšího zpracování a práce s daty, jejich třídění, editování, výpočetní operace a taktéž jejich grafické výstupy. Struktura databáze ke střepům datovaných do doby laténské je tvořena sloupci s předem definovanými vlastnostmi nálezů (viz kapitola Deskripční systém) a řádky dále zaznamenávající dané informace ke konkrétním nálezům. Evidování archeologických nálezů a dalších potřebných dat může probíhat ve dvou fázích – primárním či sekundárním způsobem. Primární data vznikají při probíhajícím terénním výzkumu a pozorování, která po ukončení celého výzkumu již nejsou dostupná (např. údaje o poloze, vlastnostech nemovitých objektů). Naopak sekundárními daty nazýváme odborné údaje, které jsou dále odvoditelné právě z původních primárních dokumentů. Evidence nám poskytuje jednoduchý technický popis nálezů.³¹ Zpracovávané nálezy a další archeologická data této diplomové práce jsou data sekundární, které byly získané po archeologickém záchranném výzkumu roku 2016, a veškerý materiál je již uložený v depozitáři ve Východočeském muzeu v Pardubicích na archeologickém oddělení. Výchozí použitá databáze byla upravena dle sledovaných vlastností – tedy některé sloupky nebyly vyplněny a použity k tomuto zpracovávanému materiálu. Data uvedená v databázi mají podobu zkratk/kódů či numerického zaznamenávání údajů (viz tabulka zkratk).

Jeden z nejdůležitějších kroků při přípravách dalšího zpracování fragmentů byla důslednost při manipulaci s konkrétními keramickými zlomky. Střepy získané z naleziště jsou ukládány v sáčcích a krabicích dle jejich původního umístění na nalezišti. Toto značení nám posléze napomáhá k dalšímu zpracování společně s fotografickou a kresebnou dokumentací konkrétních objektů, ve kterých byly zlomky objeveny. Provázanost zlomků s objekty a místy nálezů je absolutně klíčové. Veškerý keramický i nekeramický materiál je uložený v depozitáři ve Východočeském muzeu v Pardubicích, a proto byla práce s ním o to jednodušší a bylo tak možné i srovnávat a porovnávat zlomky mezi sebou. Po vyzvednutí a převezení do depozitáře probíhala jemná práce omývání veškerých fragmentů. Tyto práce většinou probíhají

³¹ Martin KUNA, *Nedestruktivní archeologie = Non-destructive archaeology : teorie, metody a cíle*, Praha 2004, s. 555.

bezprostředně po převezení, tedy již od roku 2016. Některé artefakty bylo nutné po vyzvednutí a očištění předat na detailnější laboratorní (mikroskopické) zkoumání z důvodu poškození, či drobným estetickým úpravám. Z tohoto důvodu tedy proběhlo u několika fragmentů ošetření, slepení a kupříkladu u jednoho ze zlomků i textilně-technologický rozbor, který byl zadán Východočeským muzeem do laboratoře jmenovitě Mgr. Kristýně Urbanové z Chocně. Taktéž byl proveden i geologický detailní průzkum nalezeného kamenného souboru a analyzována jedna část nalezeného žernova. U zcela dochované nádoby bylo také *potřeba* laboratorně zakročit a vyplnit oderodovaný povrch a škody na nádobě sádrou.³² Veškeré nálezy jsou popsány svými inventárními čísly a umístěny v jednotlivých papírových sáčcích a krabicích s číselným označením, rokem uložení a lokalitou prováděného archeologického záchranného výzkumu. Toto označení je vždy umístěno na zlomku z vnitřní strany nádoby, aby nezasahovalo a nenarušovalo jakoukoliv další manipulaci se střepem. V některých případech však nelze jednoznačně určit vnitřní či vnější stranu keramického fragmentu.

V následujících krocích se bylo potřeba věnovat typickým a netypickým keramickým střepům. Toto rozlišení je potřeba především z důvodu, kdy atypické střepy nelze blíže identifikovat a jednoduše či s jistotou datovat, jako je to naopak u střepů typických. Vyřazení atypických střepů proběhlo v textovém katalogu jak u materiálu doby laténské, tak doby římské, avšak se střepy datované do laténské kultury se pracovalo zároveň dále, protože byly kódovány do Microsoft Excel tabulky, a poté vyhodnoceny a staly se tak společně s typickými laténskými střepy podkladem pro další zpracování. V katalogu, který je součástí této práce, je však nenajdeme. Vyříděné atypické střepy nejsou v mnoha případech velmi přínosné pro určování, datování, zařazování střepů do kultur a mohly by tak důvěryhodnost znehodnotit. Existují pouze dvě možnosti, jak tento materiál posuzovat, a to podle způsobu výroby (konkrétně výroba v ruce či keramika vytáčená na kruhu) a dále pouze podle keramického těsta a jeho přidaného ostřiva.

Práce s archeologickým inventářem musí být detailní a šetrná v místě umístění, tedy v depozitáři příslušného muzea. Proto analýza keramiky je zpracována jak podle typu, tvaru, výzdoby, tak také podle umístění v konkrétním objektu a jeho funkce. Je potřeba zmínit, že analýza v práci je zaměřena pouze na nálezy datované do doby římské a do doby laténské a na

³² Vyplňování zlomů či jiného porušení keramických nádob sádrou je vždy viditelně rozlišeno a ponechána původní bílá sádrová barva.

střepey, které jsou součástí zpracovávaného souboru v této práci. Veškerý text a informace jedné kapitoly je nadále dělena na více menších či větších podkapitol s důrazem na typologii tvarů, zastoupení v hrubé a jemně plavené keramice a na použitou výzd. Keramický materiál je poté nadále dělen na keramiku jemnou a keramiku hrubou – tenkostěnnou a silnostěnnou. Pod tenkostěnnou keramiku jsou řazeny střepey, které dosahují v řezu/lomu maximálně do 5 mm, nejčastěji 3-4 mm. Ostatní silnější zlomky keramických nádob spadají pod silnostěnnou, tedy konkrétně lomy/profilu přesahující minimálně 5 mm. Již v rámci tohoto rozdělení lze poukázat na fakt, kdy některé tvary nádob se vyskytují pouze v jedné z uvedených skupin, ale samozřejmě se zde vyskytly i tvary nádob, které jsou zastoupeny jak v jemné, tak v hrubé keramické skupině.

Rozřazování do tvarových skupin keramiky bylo prováděno na základě zalomení, vytvarování okraje, prohnutí okraje, tvaru podhrdlí nádoby, velikosti výdutě, těsta. Vzhledem k faktu, že se v některých případech dochoval jen velmi malý střep okraje, bylo často velmi obtížné určit jeho celkovou podobu či minimálně určit průměr ústí nádoby. K určování podob nádoby docházelo především na základě porovnání z dalších již publikovaných prací a studií. Nejdůležitější publikací k určení tvarosloví sloužila k nálezům datovaných do doby laténské typologie z diplomové práce Mgr. Kateřiny Suchopárové – konkrétněji *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*³³ a taktéž z práce od Mgr. Tomáše Mangela, Ph.D. a jeho publikace *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.³⁴ pro posouzení střepey doby římské byly použity práce doc. PhDr. Eduarda Droberjara, Ph.D. *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren Pragae*³⁵ a PhDr. Jana Jílka a kol. *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.³⁶

Totéž třídění bylo provedeno u typických střepey s výzdobou. Materiál bylo možné podle druhů a typu výzdoby rozdělit na jemnou či hrubou keramiku. Kupříkladu můžeme uvést fakt,

³³ Kateřina SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, katedra archeologie, Hradec Králové 2015.

³⁴ Tomáš MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2011.

³⁵ Eduard DROBERJAR, *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*, Pragae 1997.

³⁶ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.

že velmi často pozorujeme rytou výzdobu či hřebenování u hrubé keramiky více než u keramiky jemné. Na druhou stranu u „kuchyňské“ keramiky nepozorujeme častý výskyt leštěného či hlazeného povrchu, který se objevuje spíše na jemném typu keramiky. To samé například lze říci u typu výzdoby radýlkování, které se objevuje pouze v době římské a taktéž nejčastěji na jemném typu keramiky. Podle těchto specifikací byly střepy rozděleny do jednotlivých kategorií dle způsobu provedení úpravy povrchu či konkrétních výzdobných motivů. V některých případech je na povrchu střep z velké části oderodován, či zcela poničen. Rozdělení bylo provedeno také na základě úpravy povrchu (například zdrsněný, hlazený, leštěný povrch) a jednotlivých typů výzdoby (například slámování, nehtové vrypy, rytá výzdoba). Z důvodu četného výskytu struhadlovitě zdrsněného povrchu u střepů pocházející z doby laténské byly nálezy pouze zaznamenány do Microsoft Excel tabulek, avšak ke kresebné dokumentaci nedošlo.

Katalog, který je součástí této diplomové práce obsahuje veškeré typické archeologické nálezy z lokality a je zpracován formou slovního popisu, který je tvořen jednoznačně a srozumitelně. Popis jednotlivých fragmentů je rozdělen dle objektu, ve kterém byly původně uloženy (objekty od 1 – 166). V první řadě je popsán objekt, jeho velikost, výplň, nálezy, datace, a poté pokud byla uvedena pomocná poznámka. Objekty byly popisovány na základě již vypracované nálezové zprávy, kterou zpracoval PhDr. Jan Jílek a kolektiv.³⁷ V každém jednotlivém zápisu v katalogu je uvedeno datování, zda se jedná o nález z doby laténské, či doby římské. Pro popis konkrétního jednotlivého keramického střepu jsem sledovala, zda se jedná o silnostěnnou či tenkostěnnou keramiku. Z tohoto důvodu jsem uváděla také přibližnou sílu střepu – kdy silnostěnnou keramiku tvoří střepy, které měly v průměru/řezu více jak 6 mm. Dále morfologické určení typických střepů, kupříkladu zda se jedná o výduť, dno, hrdlo, podhrdlí, podstava atd.

Dále také pozornost byla věnována velikosti nádoby, pokud bylo možné z fragmentu podle měřítka určit přibližný průměr ústí či podstavy nádoby. V několika případech se tímto způsobem dala udělat celková rekonstrukce nádoby, aby bylo možné si představit, jak přibližně nádoba vypadala. Do tohoto měření nejsou zahrnuty jakékoliv odchylky na fragmentech, jednalo se o plastickou výzdobu či nežádoucí oderodované části. Důležitou roli také hraje způsob

³⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

výroby keramiky, tedy pokud se jedná o keramiku vytáčenou na kruhu, keramiku vyráběnou v ruce, či kombinaci těchto dvou způsobů. Tato kombinace výroby nejčastěji výduti rukou a okraj vytáčený na kruhu se vyskytuje u střepů datovaných do doby laténské, z doby římské v tomto inventáři není žádný doklad. Pokud bylo podle fragmentu možné určit způsob výpalu, je zde uveden buď oxidační, redukční, či oxidačně redukční způsob a od tohoto faktu se také odvíjí z velké části barva vypáleného keramického těsta.³⁸

Samozřejmostí je pozorování ostřiva v keramickém těstě. Přidané ostřivo v těstě je velmi důležitou složkou poznání střepu a ovlivňuje celkovou podobu keramiky. Směs a hustota keramické hmoty byla však sledována pouze pouhým okem. Při detailním pohledu na povrch či profil/lom keramického střepu lze rozeznat různé typy ostřiva. V tomto inventáři se objevilo mnoho druhů příměsí hrubého písku, jemného písku, drobných či větších kamínků, slídy, grafitu, drcené keramiky, atd. Nejčastější zastoupení jak v době římské, tak laténské je příměs písku a hned následuje ostřivo v podobě zrněk slídy. Jemně plavené keramické těsto je bez jakéhokoliv ostřiva a dalších příměsí, v původní hmotě lze přihlídnout k velmi jemnému minimálnímu množství písku či slídy.

Rozměry fragmentů jsou zaznamenávány vždy v centimetrech. Na prvním místě je sledována výška a následně šířka střepu (ve zkratce V x Š). Pokud bylo z fragmentu možné určit šířku ústí nádoby či podstavy, jsou tyto míry uváděny vždy v centimetrech. Také u každého popisu v katalogu je přidán odkaz na konkrétní číslo ke kresebné dokumentaci.

Největší důraz je však kladen na fragmenty s povrchovou úpravou a výzdobou, která je v souboru nejcharakterističtějším rysem pro přesné datování do konkrétních časových úseků. Zastoupeny jsou v inventáři téměř všechny druhy výzdoby vyskytující se jak v době římské, tak laténské – v některých případech bylo poměrné zastoupení, porovnávané s dalšími nalezišti obdobné, nicméně v některých případech se jemně odlišovalo. Z podobných laténských nalezišť již známe, že se objevuje mnohem méně zlomků nesoucí zdobné prvky, než-li zlomky s různými technikami struhadlovitého zdrsnění a jiného způsobu úpravy povrchu. Nicméně se objevovala výzdoba rytá, hřebenování či slámování. V době římské se naopak úprava povrchu v podobě struhadlovitého zdrsnění nevyskytuje v takové míře. Vidáme tedy více typické

³⁸ Způsob výpalu – redukční způsob výpalu je znám spíše tmavým vizuálem kdy naopak oxidační způsob výpalu se vyznačuje světlou, oranžovo-červenou barvou.

zdobné prvky jako jsou kupříkladu výzdoby rytými lineárními liniemi, či výzdoba v podobě tečkování či vyplňované pásy. Orientace střepů je prováděna na základě velikosti, osobního pohledu či po konzultaci s pí T. Joškovou či p. J. Jílkem.

Nekeramický nálezořový fond, který byl zachráněn a vyzvednut v místě naleziště není tak obsáhlý jako inventář keramických střepů, avšak o to více vzácný. Nalezeno zde bylo několik bronzových kroužků a artefaktů. Hodnocen byl čistě kvalitativním způsobem. Popis a analýza těchto nálezů byl konzultován s p. J. Jílkem a taktéž s pí T. Joškovou. Kostěné nálezy či ekofakty a kameny, které jsou vyzvednuty a uloženy v depozitáři, na rozdíl od keramického materiálu nenapomáhá k dataci, avšak tento materiál slouží k rekonstrukci života na sídlišti a nese tedy jinou, avšak neméně důležitou vypovídající hodnotu.

V rámci vyhodnocení archeologických situací bylo nutno také zanalyzovat jednotlivé objekty a umístění nálezů v jejich výplních. Rozdělit samozřejmě objekt nejen dle výplně, ale také podle jejich podoby, velikosti a pokusit se určit jejich funkci. Zda se jednalo o sídlištní objekt plnící funkci pouze obytnou či sloužilo k jinému účelu. Definovaná byla v rámci sídliště jedna zásobní jáma a další sídlištní objekty plnící funkci obytnou s domácí menší výrobou. I zde bylo rozpoznáno nespočet menších objektů sloužící pouze k technickému využití – tedy kůlové/sloupové jamky bez jakýchkoliv nálezů. Samozřejmostí je také zmínka o nalezené případné intruzi zanesené do jednotlivých objektů. Interpretace zahloubených objektů jako zemnice/polozemnice jsou typologicky rozděleny a dále konkretizovány podle J. Meduny, který ve své práci - *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*³⁹, zpracoval jednoduchou typologii základních typů zemnic. Dále pro analýzu terénních situací a konkrétních zemnic byla používána typologie zpracována Janou Hricákovou v rámci své bakalářské práce týkající se laténských polozemnic – *Laténské polozemnice v Čechách*.⁴⁰

I když je z tohoto naleziště keramický inventář velmi obsáhlý a základovým kamenem této práce, je potřeba také zmínit, že v práci se je pokusím srovnat s dalšími nalezišti v rámci Východních Čech.

³⁹ Jiří MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, Československá akademie věd 1980, (s. 54, Abb. 9).

⁴⁰ Jana HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*. bakalářská práce, Karlova univerzita v Praze, filozofická fakulta, Praha 2007.

V závěru práce jsou zpracovány veškeré možné nashromážděné informace a shrnuty v syntézu, která je zaměřena na prostorové a chronologické vztahy mezi jednotlivými objekty na zkoumané lokalitě, tak také doklady výrobních a hospodářských aktivit. Součástí je také rekonstrukce života na tomto sídlištním nalezišti, kde jsem se snažila na základě některých keramických nálezů, určitých druhů zemnic, sídlištních objektů a osteologického materiálu přibližně zrekonstruovat ze svých zjištěných poznatků dobový život na sídlišti.

DESKRIPČNÍ SYSTÉM

Tento typ deskripčního systému byl užit pouze u nálezů datovaných do doby laténské. Systém byl převzat z již dříve publikovaného popisu keramiky pro oblast horního Polabí, konkrétně se jedná o systém zpracovaný v diplomové práci T. Mangela „*Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*“.⁴¹ Pro potřeby nalezeného materiálu zpracovávaného v této diplomové práci došlo v systému k nepatrným úpravám, ale v základu byl kompletně převzat.

Č. lok. = v rámci nálezů z tohoto archeologického záchranného výzkumu nebylo zaznamenáváno

K. Ú. = katastrální území, na kterém byl výzkum prováděn

JI. = (prázdné)

Lok. = lokalizace naleziště

Datum = datum prováděných záchranných archeologických akcí na lokalitě

Typ akce = způsob, kterým byl veškerý archeologický materiál získán. Veškerý zpracovávaný materiál pochází pouze z jednoho typu akce a to z archeologického záchranného výzkumu, dále v tabulkách nazýván jako „výzkum“

Poř. číslo (řada k) = (prázdné)

Sonda/sektor = označení/číslo sondy či sektoru zkoumané plochy, které bylo použito v průběhu výzkumu jeho autorem (kupříkladu začišťování plochy, plocha, JV ½, ...), převzato z jednotlivých sáčků artefaktů.

Obj. = číselné označení konkrétních objektů v průběhu výzkumu na lokalitě, převzato z jednotlivých sáčků artefaktů.

Část obj. = (prázdné)

Hloubka (cm)/kontext = určení hloubky či kontextu umístění jednotlivých nálezů v rámci objektů. Převzato z jednotlivých sáčků artefaktů.

Aktivita = (prázdné)

Př. č./inv. č. = neboli přírůstkové nebo inventární číslo, které slouží ke správnému uložení konkrétních nálezů. Jedná se o označení v rámci sbírkové muzejní evidence a je uvedeno na každém střepu.

⁴¹ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Č. krabice = numerické označení jednotlivých krabic. Jedná se o označení v rámci sbírkové muzejní evidence a je číslo je uvedeno na samotné krabici.

Č. sáčku = numerické označení jednotlivých sáčků v průběhu výzkumu. Označování probíhá v den nalezení artefaktu a slouží k muzejní evidenci.

Počet ks = celkový počet střepů zapsaných v jednom a tom samém řádku (pocházejících z jedné nádoby)

MAXNI = maximální počet jednotlivých střepů shodných datovacích znaků, které jsou buď na sebe navazující a možné je slepit, či pochází dokazatelně z jedné nádoby.

MNI = minimální počet jednotlivých střepů shodných datovacích znaků, které nejsou žádným způsobem spojeny (neslepeny). Proto je v databázi použita pouze jedna hodnota a to 1.

Hmotnost = (prázdné)

Síla max. = maximální síla každého střepu, hodnota vždy uváděna v milimetrech. Síla měřena z profilu/lomu střepu. Pokud byl povrch střepu zcela oderodován, je uvedena maximální síla v oderodovaném stavu.

Síla min. = minimální síla každého střepu, hodnota vždy uváděna v milimetrech. Síla měřena z profilu/lomu střepu. Pokud byl povrch střepu zcela oderodován, je uvedena minimální síla v oderodovaném stavu.

Prům. síla = vypočítaná průměrná síla mezi minimální a maximální. Hodnota je vždy uváděna v milimetrech.

Část nádoby = uvedena část nádoby, ze které samotný fragment pochází. Jedná se o části okraj, výduť či podstava a jejich kombinace. Pokud se dochovala celá nádoba jsou uvedeny veškeré části.

Technika = způsob formování a výroby keramické nádoby. Zda se jedná o keramiku vytáčenou na kruhu či vymodelovanou v ruce. Velice ojediněle se zde objevil kombinovaný způsob techniky výroby.

Technol. stopy 1 = (prázdné)

Technol. stopy 2 = (prázdné)

Žlábký po výrobě = (prázdné)

Materiál. třída = jedná se o složení keramického těsta a jeho dominantní příměsí (kupříkladu slídnatopísčítý materiál, písčítý materiál, plavený materiál)

Ostřívo 1, 2, 3 = přidaná složka do původní materiálové třídy. Jedná se o příměsí v keramickém těstě, důležité pro dataci keramického materiálu. Příměs sledována podle hrubosti frakce, podílu frakce, pravidelnosti zastoupení frakce a selekce ostříva.

Třída výpalu = posuzováno vždy z pohledu na profil/lom jednotlivých střepů.

Výpal = konkrétní popis jednotlivých vrstev výpalu. Detailní popis barevných složek probíhal vždy od vnější strany k vnitřní – rozděleno na 5 jednotlivých částí. Podle barevnosti vrstev probíhalo také označování. Důležité je také označení zda bylo pálení rovnoměrné a tudíž jsou vrstvy symetrické či nikoliv. Jednotlivě jsou dále odděleny střepy s jemným či zcela přepáleným keramickým těstem.

Povrch vnější = označení typu úpravy povrchu střepu z vnější strany. V kategorii bylo zaznamenáváno, jak právě upravený povrch (hlazený, leštěný), tak i neupravený. Taktéž zde je brán v potaz z části či zcela oderodovaný povrch na keramickém střepu.

Povrch vnitřní = označení typu úpravy povrchu střepu z vnitřní strany. V kategorii bylo zaznamenáváno jak právě upravený povrch (hlazený, leštěný), tak i neupravený. Taktéž zde je brán v potaz z části či zcela oderodovaný povrch na keramickém střepu.

Jiná úprava povrchu = (prázdné)

Ø ústí = průměr ústí nádoby byl zaznamenán v případě, zda to dostatečná velikost fragmentu dovolovala. Hodnota je vždy vyjádřena v centimetrech.

Ø dna = průměr dna nádoby byl zaznamenán v případě, zda to dostatečná velikost fragmentu dovolovala. Hodnota je vždy vyjádřena v centimetrech.

Výška = uváděno pokud byla zachována celková výška nádoby. Hodnota je vždy vyjádřena v centimetrech.

Typ nádoby = uváděno spíše ojediněle. Označení bylo provedeno pouze za dochování velké části nádoby či očividného keramického fragmentu. Uvedeno v případě kdy bylo možné identifikovat konkrétní typ celé nádoby.

Výzdoby 1, 2, 3 = kategorizace jednotlivých typů výzdoby dochovaných na střepu. Detailní prozkoumání povrchu. Pokud bylo možné určit i umístění výzdoby na celkové ploše nádoby, je zde uvedeno v numerickém numerickém označení. V mnoha případech však došlo k oderodování velké části výzdoby, tedy nebylo možné toto určit s jistotou.

Tech. prvky = technické prvky na konkrétní nádobě. Uváděno pouze ojediněle, pouze pokud se jednalo o nějaký výjimečný zásah do či na keramice.

Okr. typ = určení konkrétního typu okraje nádoby.

Podstava typ = určení konkrétního typu dna/podstavky.

Tab. = uvedené označení obrazové přílohy, zda se jednalo o typický střep a je zaznamenán v kresebné dokumentaci na konci práce.

Poznámka

ROZBOR TERÉNNÍ SITUACE

Záchranný archeologický výzkum prováděný roku 2016 objevil další nálezové situace datované jak do doby laténské, tak doby římské, jedná se o sídlištní rozsáhlou situaci. Toto sídliště je tvořeno zemnicemi více druhů (zahloubené obytné objekty), sídlištními objekty, zásobní jámou, kůlovými jamkami a sloupovými jámami, a také technickými objekty konkretizované dále v této kapitole.

Velmi často se stává, že situace, kterou se podařilo odkrýt na nalezišti, je nějakým způsobem narušena a rozpoznat jednotlivé půdorysy obytných objektů je velmi složité. Občas díky superpozicím je rozpoznání a konkretizace až nemožná. Na sídlišti se různé kulturní objekty vzájemně přerušují a komplikují tím určení jejich původního tvaru a pozdější interpretaci. Z důvodu, že se má diplomová práce týká pouze materiálu pocházejícího z doby laténské a později i doby římské, budou objekty, které byly interpretovány a datovány do jiných dobových celků pouze zmíněny, ale nadále s nimi nebude pracováno.

V první řadě je opět potřeba rozdělit dva různé zásahy na nalezišti. První záchranný výzkum proběhl pod vedením F. Kašpárka. Z důvodu stále pokračující těžby v místě sídliště byly odhaleny a zároveň bohužel narušeny dva objekty, konkrétně objekty č. 232⁴² a 233⁴³. Objekty leží v těsné blízkosti. Celková dokumentace těchto dvou objektů probíhala pomocí tzv. kontextových listů a kresebného vyobrazení provedeném na milimetrový papír. Samozřejmě je dále detailní fotografická dokumentace k oběma objektům. Podoba objektu č. 232 může být zkrešlena z důvodu již zmiňovaného narušení při probíhající těžbě. Byla zdokumentována část mísovitého dna, se šikmými stěnami a objekt dosahoval hloubky okolo 157 cm. Objekt měl velmi pravděpodobně kamennou skrumáž, avšak nelze provést konkrétně rekonstrukci z důvodu narušení objektu již roku 2012 - lze uvažovat, že umístění kamenů, z důvodu zasypaní

⁴² S vysokou pravděpodobností se jedná o objekt, který byl odkrýt již při ZAV roku 2012 a roku 2016 se podařilo odkrýt jeho zbytkovou část. Jeho větší část je tedy zdokumentovaná již v rámci zprávy ze záchranného archeologického výzkumu v roce 2012 doktorkou M. Bekovou. (Citováno z článku J. Jílka a spol., *Sídliště z časně doby římské ve Slepoticích*.)

⁴³ Objekt č. 233 nebyl v rámci akcí pod vedením M. Bekové prozkoumán, ale i přes to pokračuje v původní řadě čísel z roku 2012. Z důvodu velkých zásahů do objektu bagrem, byl archeologický materiál vyzvednut, avšak nepodařilo se ho stratifikovat. (citováno z J. JÍLEK, *Nálezová zpráva. Pískovna Slepovice – dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu v k.ú. Slepovice*.)

a sesypání se částí stěn se mohl změnit.⁴⁴ Odlišná situace nastala u objektu č. 233, který při odkrytí jednotlivých vrstev vypověděl, že se nejspíše jednalo o pyrotechnologický objekt - pec. Objekt byl po interpretaci a dohledání datován do doby laténské. Objeveno zde bylo i několik fragmentů datovaných do období popelnicových polí, avšak jedná se zde o intruzi a zanesení objektu. Dokládají to kupříkladu opracované kameny, které tvořily oválný kamenný věnec – plnil funkci zpevnění a udržení části tepelného procesu. Taktéž lze soudit, že část konstrukce byla tvořena mazanicovým výmazem.⁴⁵

Druhá terénní akce již byla plošného rázu. Je potřeba konstatovat, že práce komplikovaly klimatické podmínky a terénní zásahy tak byly o to komplikovanější – plocha v rámci výzkumu musela být za podpory akciové společnosti MORAS několikrát kropena. V rámci plošné prospekce probíhala zároveň i detektorová prospekce spolku Hledači historie Pardubice.⁴⁶ V tomto druhém terénním zásahu již bylo objeveno a rozpoznáno mnohem více sídlištních objektů menších či větších rozměrů. Celkově zde bylo zaznamenáno 167 objektů. Větší pozornost je tedy věnována objektům, které sloužily jako obytné, tedy jednotlivé zemnice. Dále je věnována pozornost objektu č. 148, který jako jediný je interpretován jako zásobní jáma a obsahovala vysoký počet archeologických nálezů. Nemenší pozornost je také věnována objektům, které souvisejí s přípravou potravin (pec, konkrétně se jedná o objekt č. 88) či jinou původní aktivitou. K nemovitým situacím také patří objekty, u kterých nebyla zjištěná funkce a jsou interpretovány pouze jako sídlištní objekty či kulové, sloupové jamky.

Zemnice x polozemnice

Zprvu je potřeba alespoň v krátkosti přiblížit podobu zemnice či polozemnice a jak takové obytné objekty mohly fungovat. Konkrétní termíny a pojmenování jsou velmi polemizující a diskutabilní. Každý vědec, autor, má jiné pohledy na názvosloví. Velmi často

⁴⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

⁴⁵ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

⁴⁶ HHP Hledači historie Pardubicko z.s. – Spolek založený roku 2014, který zastřešuje skupinu nadšených hledačů depotů. Veškeré nálezy po nalezení putují do muzeí Východočeského a Středočeského kraje.

záleží pouze na autorově mínění, jak moc citlivě na objekt pohlíží a jaké má priority, které od objektu očekává. Jednoznačně však můžeme určit dva pohledy autorů, u kterých se přibližně shodují. Jako zemnici definují autoři objekt, který je zahlouben 100 a více centimetrů do terénu a umístění střechy je bez jakékoliv stojny a opírá se o úroveň terénu. Zatímco polozemnice jsou interpretovány jako obytné objekty, kdy se střecha opírá o stěny stojící na kúlových sloupcích a její zahloubení není tak výrazné, jako je tomu u zemnic.⁴⁷ I přes tyto zjednodušené definice a rozlišení stále panuje staré pojetí a tradice ve starší literatuře a mnoho autorů stále používá název zemnice bez ohledu na její rekonstrukci, zahloubení či stavbu.

Ve zpracovávaném sídlištním nalezišti můžeme mluvit pouze o dvou objektech, které by splňovaly toto rozdělení. Pouze objekt č. 115 a 148 (viz obj. 115 a obj. 148 v katalogu). Kdy objekt č. 115 dosahoval největší hloubky a to až 2,94 m a objekt č. 148 - 1,42 m. V návaznosti k tomuto tvrzení se také přidává rekonstrukce tvaru objektů, kdy ani u jednoho z uvedených nebylo vyznačeno pravidelné uskupení sloupových jamek. Navzdory tomu však ale u obou objektů byla identifikována mazanice ve výplni objektu, a to ve větším množství, která sloužila pravděpodobně k pomazání stěn objektu. Můžeme tedy hovořit o pravděpodobnosti, že na sídlišti se neobjevovaly zemnice, ale polozemnice, které jsou typičtější pro dobu laténskou a římskou. I přes toto tvrzení jsem se však držela u všech případů původní interpretace samotných autorů Nálezové zprávy a dále bude pracováno pouze s pojmem zemnice, jako je tomu udáno právě v již zpracované Nálezové zprávě.⁴⁸

Jako zemnice bylo definováno 6 větších objektů. Jedná se o objekty č. 3, 104, 114, 115, 119, 148. U objektu č. 132 je definice sporná a nebylo jednoznačně určeno, zda se jedná o zemnici, či pouze o jeden z typů sídlištních objektů, kterých se na sídlišti objevilo nespočet. U dalších sídlištních objektů, které byly na nalezišti vyznačeny, však nedošlo k jednoznačné identifikaci a interpretaci a jsou značeny pouze obecně, jako sídlištní objekty či kúlové/sloupové jamky a datovány byly jak do doby laténské, tak do doby římské, či kombinací více dobových horizontů nebo nebylo možno provést konkrétní datování dle výplní objektů. Na sídlišti se objevují půdorysy velmi různorodé. Objeveny byly půdorysy obdélníkové, obdélníkové se zaoblenými rohy, nepravidelné, oválné, čtvercové, kruhové, atd.

⁴⁷ Martin KUNA – Naďa PROFANTOVÁ ET AL., *Počátky raného středověku v Čechách*, Praha 2005.

⁴⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

U laténských sídlišť pozorujeme všechny typy a tvary půdorysů zemnic a nadzemních chat. Pro starší fáze doby laténské je typický obdélníkový půdorys s kůly uprostřed kratších stěn.⁴⁹ Dále se zde velmi často objevuje ohniště při delší ose. Pozorujeme však i jiné tvary objektů, jako jsou oválné či obdélníkové se zaoblenými rohy bez jakýchkoliv stop po kůlech (žádné stopy po kúlových jamkách) či vnitřním vybavení. Avšak lze také mluvit, v mladší fázi doby laténské (LT B – C1), o úbytku osídlených území v jednotlivých regionech, či o výrazném zmenšování jednotlivých sídlišť. V této fázi taktéž dochází k sjednocení tvarů půdorysů.⁵⁰ U zemnic a obytných objektů z doby římské je to jinak. Na počátku doby římské pozorujeme dva typy půdorysu. Jedná se o větší obdélníkový s kůly uprostřed kratších stěn a druhý menší, čtvercový s kůly umístěnými v rozích objektu. V rámci typologie J. Hricákové⁵¹ můžeme uvažovat, že u obdélného objektu se jedná doznívání laténské tradice ve stavitelství a postupem času tento typ pomalu mizí a stává se méně oblíbeným. Doznívání a přežívání některého prvku z doby laténské do doby římské však zpochybnil ve svém článku V. Salač, který mluví o laténské krizi na konci doby laténské, která mohla zbořit právě rozvinuté osídlení a jeho přechod do doby římské.⁵² Pozorujeme však tento typ v minimálním zastoupením i v době stěhování národů.⁵³ Dále se rozvíjí více typ s kůly v rozích zemnice a pokud bychom zmínili typickou podobu „římské“ zemnice, mluvili bychom o pravidelném obdélníkovém půdorysu s kůly rozmístěnými po obvodě chaty do tvaru šestiúhelníku (2 kúlové jamky při delší stěně a po jednom v kratších stěnách).⁵⁴

⁴⁹ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Vladimír SALAČ, *K rozsahu a významu tzv. Keltského dědictví v hospodářství starší doby římské v Čechách a ve střední Evropě*, in Ján BELJAK – Gertrúda BŘEZINOVÁ – Vladimír VARSÍK (ed.), *Archeológia barbarov* 2009, Nitra 2010, s. 351 – 370.

⁵³ Natálie VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, Praha 2008, s. 164.

⁵⁴ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*.

Obr. 2: Typologická tabulka vyskytujících se polozemnic v době pozdně halštatské a laténské dle J. Hricákové.⁵⁵

Obr. 3. Uvedené příklady polozemnic vyskytující se nejčastěji v době římské a v období stěhování národů dle J. Hricákové.⁵⁶

Objekt č. 3/2016

Objekt byl v rámci sídliště veliký a rozkládal se na ploše až 13,091 m², stěny se k nepravidelnému plochému dnu pozvolně, šikmo skláněly. Objekt dosahoval hloubky v některých místech až 0,24m, avšak minimální hloubka objektu dosahovala 0,1 m. Půdorys byl obdélný, jemně nepravidelného tvaru se zaoblenými rohy. Dle umístění sloupových jamek

⁵⁵ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*. s. 31.

⁵⁶ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*. s. 25.

byl objekt č. 3 interpretován jako zemnice typu Meduna A-2a.⁵⁷ Sloupové jamky č. 6, 20, 9 se nacházely na ose kratších stěn zemnice a dvě další, konkrétně jamky 14 a 22 byly umístěné na jihozápadní delší straně. Tyto dvě s největší pravděpodobností označovaly a ohraničovaly vstup do zemnice.⁵⁸ Jednalo se tedy o podlouhlý objekt, který bylo nutno pravděpodobně konstrukčně zajistit i uprostřed, a z tohoto důvodu je zde umístěná kúlová jamka (označ. objekt č. 20). Jak již bylo řečeno, zemnice byla interpretována jako typ A – 2a dle J. Meduny. Lze tedy uvažovat o typu C, dle Hricákové. Objekt má typický tvar půdorysu pro mladší dobu laténskou, kde tento obdélníkový tvar s kúly uprostřed kratších stran a jedna uprostřed dominoval. Tento typ se udržel jako oblíbený i do mladší doby římské.

Objekt č. 88/2016

Již při okryvání jednotlivých vrstev byl objekt interpretován jako pyrotechnologický objekt – domácí/sušící pec s vrstvou kamenů.⁵⁹ Celkově byl objekt hluboký přibližně půl metru, půdorys byl takřka kruhového tvaru s plochým, jemně stupňovitým dnem. Sklon stěn pece byl šikmý až místy strmý. Odkrytá situace tedy mohla představovat tzv. domácí menší pec, jedná se tedy o objekt s výrobní funkcí a pravděpodobně jejíž funkce souvisela s pražením a přípravě jednoduchých pokrmů. Tyto pece pro přípravu bochníků chleba či jiných pokrmů byly rozměrnějších velikostí než u jiných typů pecí.⁶⁰ Poněvadž se v objektu nenacházela téměř žádná keramika, ale spíše se zde nacházely kameny, zvířecí kostěné pozůstatky, lze také mluvit o možnosti, že se jedná o chlebovou (potravinářskou) pec. V horní části objektu se nacházela na vrstvě číslo 6 naskládaná vrstva několika kamenů. Tyto pece datované do doby římské známe také z jiných nalezišť, kupříkladu z Vávrovic na Moravě.⁶¹ Tato skruž kamenů mohla napomáhat akumulovat teplo, a tak udržet teplotu mnohem delší dobu. V jednotlivých vrstvách objektu byly rozpoznány uhlíky a propálené vrstvy podloží, napomáhající právě pro určení funkce objektu.

⁵⁷ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54, Abb. 9.

⁵⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

⁵⁹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

⁶⁰ V. VARSÍK, *Germánské osídlení na východním predpolí Bratislav: Sídlišká z doby římskej v Bratislave-Trnávke a v okolí*, s. 33 – 34.

⁶¹ Radka KOHOUTOVÁ, *Pec a otopná zařízení doby římské na Moravě*, bakalářská práce, Masarykova univerzita v Brně, filozofická fakulta, Brno 2012.

V objektu nebyl nalezen velký počet keramických střepů a pouze jeden byl možný zařadit mezi typické keramické fragmenty. Konkrétně se to týká střepu datovaného do doby laténské a jedná se o esovitě vyhnutý okraj silnostěnné nádoby. Na zlomku dále nebyla ani identifikována žádná výzdoba či speciální způsob úpravy povrchu (Tab. 5: 73). Veškeré další zlomky již nevykazovaly žádné speciální typické znaky a jednalo se pouze o silnostěnnou keramiku tvarovanou v ruce. Avšak z důvodu nepřítomnosti keramiky identifikované a datované do doby římské, lze konstatovat, že se jedná výjimečně o objekt pouze s nálezy z doby laténské a v objektu se neobjevovala žádná intruze z jiných chronologických fází jako tomu bylo v případě většiny rozpoznávaných objektů na nalezišti. I přes absenci jakéhokoliv podkladu pro dataci pro dobu římskou, lze uvažovat, že se právě z pozdní doby laténské tato pec mohla používat i ve starší době římské. Tento typ pece s minimálním zastoupením keramiky, s nálezy kostí, mnoha kamenů mazanice se velmi často objevovalo na sídlištích z doby římské. Doklady výskytu těchto potravinářských pecí máme i z 5. století, kde se tento typ pece na pečení chleba objevil na sídlišti na lokalitě Bradislave – Devíně společně i s dokladem jednoho chlebového bochníku.⁶²

Objekt č. 98/2016

Objekt je interpretovaný jako zásobní jáma. Výskyt zásobních jam na jednotlivých sídlištích je velice tradiční, avšak známe dnes již objevené sídlištní naleziště, kde se zásobnicové jámy vůbec nenacházely a důvody jsou dodnes neznámé a jedná se stále o nezodpovězenou otázku.⁶³ Jedná se o hluboký objekt, který byl vyhlouben do 2,16 m. Plocha objektu představovala přibližně 14,436 m². Sklon stěn je stupňovitý, šikmý až přímý svislý. Místy jsou stěny až lehce konvexní a navazují na ploché, mírně zešikmené dno objektu. V objektu pro svoji hloubku bylo objeveno mnoho odlišných vrstev a vysoký počet keramických i nekeramických nálezů. Datace výplně zásobní jámy byla velmi obtížná, poněvadž zde byl získán velmi rozmanitý a početný soubor nálezů. Datovány zde byly nálezy do PP, ale také i do mladší doby - novověku.

⁶² V. VARSÍK, *Germánské osídlenie na východním predpolí Bratislav: Sídlišká z doby rimskej v Bratislave-Trnávke a v okolí*, s. 33 – 34.

⁶³ Ondřej GALA, *Vývoj sídelních areálů z doby laténské na území regionu Vyškov*, bakalářská práce, Masarykova univerzita v Brně, filozofická fakulta, Brno 2014.

Pokud se zaměříme na keramické typické fragmenty datované pouze do doby laténské a doby římské a vynecháme z analýzy objevující se intruzi v objektu, nelze ani tak určit jednotlivé horizonty doby, poněvadž byla paleta získaných fragmentů velmi rozmanitá. Jáma, sídlištní objekt může být datován ještě do starších období. Četné nálezy z doby laténské a římské zde mohou představovat sekundární zanesení do původního objektu. Byla objevena keramika nižších i vyšších tvarů, keramika s dovnitř zataženým okrajem, esovitě profilovaná keramika, silnostěnná kuchyňská keramika, ale i stolní jemná vytáčená na kruhu. Výzdoba zde byla rozmanitá od rytých linií po hřebenování a úprava povrchu od zdrsněného, neupraveného až po hlazený povrch. Vysoký počet kosterních zvířecích pozůstatků a velké množství mazanice. Bylo zde získáno až 20 284 g mazanice, která pravděpodobně sloužila k upevnění a utěsnění stěn zásobní jámy.⁶⁴ Nejdůležitější funkcí u zásobních jam je úschova a udržení potravin co nejdéle požitelnými. Tím, že zahluobené objekty udržují delší dobu chladno a potraviny tak nebyly vystaveny tepelným výkyvům a dennímu světlu, jejich trvanlivost se zde mnohonásobně prodloužila. Avšak úschova potravin není jedinou funkcí zásobních jam. Byly využívány i k například uschování obilí.⁶⁵

Objekt č. 104/2016

Zemnice o velikosti přibližně 14,375 m² nepravidelného oválného tvaru. Jedná se tedy o rozlehlý velký pravděpodobně obytný objekt, stěny objektu jsou přímé, téměř kolmé k plochému dnu bez dalších výrazných prohlubní. Objekt dosahoval hloubky až 0,22 m. Podobně jako tomu bylo u objektu č. 3 je i tato zemnice řazena a interpretována jako blízký se typu A – 2a dle J. Meduny.⁶⁶

Kulové jamky jsou umístěné přibližně uprostřed kratších stěn a jedna byla rozpoznána uprostřed objektu. I zde se může jednat typický půdorys spadající spíše do mladší doby laténské a přecházející i do starší doby římské. Zemnici bychom tedy dle nálezů mohli interpretovat opět do typu C2 se třemi a více kulovými jamkami, vyskytující se uprostřed kratších stěn, jednou umístěnou přibližně uprostřed delší stěny a jedna uprostřed objektu. Dle typologie uvádějící

⁶⁴ Tento fakt však je pouze hypotetický a předpokládaný. Mazanice se v objektu, jako tomu je i u dalších zemnic, ve kterých se mazanice ve větším množství našla, mohla nacházet sekundárně. Nelze doložit, že se do zásobní jámy nedostala jako odpad z jiných objektů ležících na nalezišti.

⁶⁵ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

⁶⁶ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54.

právě J. Hricáková ve své práci je tento typ spojován s obytnou či výrobní funkcí. V zemnici byly objeveny dva dochované kusy tkalcovského závaží (Tab. 16: 83, Tab. 16: 113). Velmi důležitý objev představuje i dochovaný spodní díl kamenného žernova, který nám svojí existencí napomáhá k určení funkce zemnice. Lze tedy na základě těchto keramických a kamenných nálezů poznamenat, že se v zemnici pravděpodobně nacházel tkalcovský stav a zemnice sloužila jako výrobní objekt s možností obytné části. Avšak toto tvrzení nelze jednoznačně určit a jedná se pouze o osobní úvahu. Závaží se zde mohly objevit v rámci zanesení či jako sekundární odpad v objektu.

Objekt č. 114/2016

Objekt 114, definovaný jako zemnice, je narušen dalšími dvěma objekty (viz objekt č. 114 v katalogu). Jedná se o sídlištní objekty č. 167 a č. 50. Podle výplně a nálezů v objektu č. 50, se podařilo alespoň odhadem identifikovat jeho stáří. Objekt č. 50 leží v superpozici v segmentu 13 v jihozápadním rohu objektu č. 114. Nacházel ve stratigrafii pod ním, lze tedy soudit, že se jedná o objekt mladší. Ve výplni se objevila keramika, mazanice, struska a mnoho kamenů, a ta samá situace se objevovala také u objektu č. 167. Dále lze polemizovat nad původním reliktem staršího objektu, nacházející se v segmentu 9, avšak při exkavaci nebylo rozlišení jednoznačné, a proto nelze toto tvrzení potvrdit. Ten však nebyl datován do konkrétního časového horizontu. Zajímavostí je blízký objekt č. 95, který byl pravděpodobně spojen s obj. č. 114 – mezi objekty byl objeven pruh tmavší půdy, který však nebyl označen objektem a leží na severovýchodní straně objektu 114 a v jihovýchodním rohu objektu č. 115 – s tím však není žádným způsobem spojen.

Obj. 114 je velmi rozsáhlý, mluvíme o celkové ploše 19,877 m² nepravidelného tvaru.

V objektu byly rozpoznány kůlové jamky, avšak jejich umístění neznačilo pro rozeznání konkrétního typu zemnice. Pouze teoreticky lze hovořit, že by se mohlo jednat o zemnici typu C, dle Hricákové. V rámci kreseb objektů v náleзовé zprávě jsou vidět kůlové jamky uprostřed obou kratších stěn a některé nepravidelně uvnitř objektu. Tyto kůlové jamky uvnitř, či nálezy kůlových jamek vně objektů občas nemusí souviset s konstrukcí zemnice.⁶⁷ Lze uvažovat o případném odkazu na pozdější opravy objektu a jeho stabilizaci. Mohou souviset s pozůstatkem po vnitřním členěním a rozdělením zemnice. Kůlové jamky uprostřed kratších stěn by mohly značit typ C2. Často tento typ plnil obytnou či výrobní funkci. Totéž dokládá

⁶⁷ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*.

celkovou rozlohu objektu, která je poměrně rozsáhlá. Ohniště uvnitř objektu nebylo rozpoznáno, což dále příkládá váhu typu zemnice C, u kterého nepřítomnost ohniště je obvyklá.⁶⁸

Nejdůležitějšími nálezy z objektu jsou samozřejmě bronzové náramky Tab. 60: 1 (viz sáček č. 174) a velká lahvovitá nádoba, která se dochovala v celé své podobě, jen z části její povrch v místě výdutě byl porušený, ten však byl ošetřen a v laboratoři opraven (Foto 20.). Hrdlo nádoby bylo formováno na hrncířském kruhu a jako typický znak pro dobu laténskou bylo natřeno smolným nátěrem, který pravděpodobně zasahoval až k horní části výduti nádoby. Velice důležitým objevem v zemnici tak byla i dvojice drátěných bronzových náramků s ovinutými konci a spojených bronzovým jemným řetízkem (Tab. 60: 1). Tyto náramky se nejčastěji objevovaly ve střední a pozdní fázi doby laténské.⁶⁹ Avšak známe spojitost kontextu i s dobou římskou. Neméně důležitý artefakt, který je potřeba zmínit, je nalezený zlomek železného hákového klíče. Dále se zde vyskytovala struska, která poukazuje nepřímo na metalurgickou aktivitu na sídlišti ve Slepoticích. Lze pouze konstatovat, že tento definovaný typ zemnice se objevoval převážně v mladším období. Jinak řečeno, jsou tyto tvary zemnice využívány spíše ve fázi LT C2 – LT D. Avšak nálezy pocházejí dále i ze starších období a doby římské.

Objekt č. 115/2016

Jedná se o sídlištní objekt o celkové ploše přibližně 14,190 m², který dosahoval hloubky až 2,94 m. Nelze mluvit o rozlehle zemi, avšak jedná se o jeden z nejhlubších objektů objevených na nalezišti. Objekt tak tedy splňuje definici typické zemnice a přesahuje 100 cm hloubku objektu typickou pro zemnici. Půdorys je nepravidelný, obdélníkový se zaoblenými rohy. Dno zemnice bylo konvexní se svislými až kolnými stěnami. Objekt je v severovýchodní části narušen dalším identifikovaným objektem č. 93, avšak není jeho součástí. Jedná se pravděpodobně o větší sloupovou jámu či menší sídlištní objekt datovaný do doby laténské i doby římské. V objektu č. 93 byla objevena i mazanice v minimálním množství a lze uvažovat o zanesení právě z většího objektu č. 115. Dále bylo v segmentu dle fotografické dokumentace

⁶⁸ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*.

⁶⁹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 85 – 86.

v rámci Nálezové zprávy zaznamenáno porušení výplně objektu neidentifikovaným objektem, který vrstvu patrně porušoval, vrstva č. 2.⁷⁰

Dle základního rozdělení je objekt definován, na základě umístění kúlových jamek, jako zemnice typu Hricáková D5.⁷¹ V zemnici bylo rozpoznáno více jak 5 kúlových jamek, avšak typ D5 se složitější kúlovou konstrukcí je velmi často určován u rozlehlejších objektů a výskyt je v době laténské velmi ojedinělý a neobvyklý. Dle výskytů a dalších již publikovaných studií tento typ téměř chybí ve stupních B – C1 doby laténské.⁷²

V zemnici bylo objeveno velké množství jak keramických, tak nekeramických artefaktů. U určených typických fragmentů byl rozpoznán téměř veškerý způsob výzdoby, a to samé se týká i úpravy povrchu na výdutích. I zde se objevily nízké, mísovité tvary keramických nádob, které jsou typické spíše pro starší dobu laténskou a na druhou stranu zde byla zastoupena i mladší doba laténská vyššími lahvovitými nádobami.⁷³ Dále zde bylo získáno velké množství strusky. Ta se zde však nacházela v sekundárním uložení, a tudíž nemůžeme doložit, že by se mohlo jednat o jednoznačně objekt s výrobní funkcí a metalurgickou činností vně objektu. Dokládá nám pouze výrobu a zpracování měděné či železné rudy v rámci sídliště. Dle množství mazanice lze také uvažovat o „zateplení či utěsnění“ objektu. Avšak tyto úvahy jsou pouze hypotetické, protože nelze jednoznačně i u mazanice říci, že se nejedná o sekundární uložení ve výplni objektu a že pocházejí konkrétně z této zemnice. Mazanice zde mohla být později zanesena při větších deštích z vedlejšího či blízkého jiného sídlištního objektu. Dále byly získány i kovové artefakty a kosterní pozůstatky. V objektu se nacházelo velké množství intruzí z dalších časových úseků, získány zde byly i nálezy datované do novověku. Nelze tedy v rámci velmi obsáhlého a rozmanitého souboru nálezů z objektu č. 115 datovat výplň zemnice do konkrétního horizontu doby.

⁷⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

⁷¹ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*, s. 37.

⁷² *Tamtéž.*

⁷³ Tereza JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků.*

diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2016. Dostupné z:

<<https://theses.cz/id/spqjf2/>>.

Objekt č. 119/2016

Sídlištní objekt, blíže zemnice blížící se typu Hricáková A – dle typologie J. Meduny se jedná o typ E1.⁷⁴ Zemnicí typu A, je označen objekt, u kterého nebyla rozpoznána žádná kúlová jamka. I přes velikost plochy dosahující 8,37 m² nenese žádné stopy po kúlové konstrukci. Objekt dosahoval hloubky 0,44 m a na šikmé, jemně stupňovité strany navazovalo lehce konvexní dno. Půdorys objektu je nepravidelný, jemně oválného tvaru. Tento typ půdorysu zemnice je doložen pro všechna období v době laténské, nejvýrazněji se však vyskytuje v nejstarší fázi LT A.⁷⁵ Velmi často v zemnici nebyla rozpoznána ani lavice a ohniště se zde objevovalo velmi sporadicky, a to nejčastěji v rohu či v 1/3 delší osy objektu. Avšak dle výplně objektu č. 119 nelze říci, že se ohniště zde nacházelo. Z důvodu absence kúlových jamek je interpretace objektu velmi různorodá. Nejčastěji se předpokládá funkce obytná spojená s podomáckou výrobou nebo se setkáváme pouze s využívání prostor pro skladování či jiné hospodářské účely. Je zde otevřená otázka, zda se mohlo jednat pouze o zahloubenou součást nadzemního domu?

Objekt č. 132/2016

V krátkosti bych se chtěla pozastavit u objektu č. 132 (viz objekt č. 132 v katalogu s. 208), který nebyl konkrétně identifikován jako zemnice a jeho původ nebyl konkrétně klasifikován. Z objektu byl vyzvednut archeologický materiál, který pochází jak z doby laténské, tak doby římské. Neobsahoval sice vysoký počet keramických zlomků a artefaktů, avšak objevila se zde mazanice a i struska. Velké množství mazanice, konkrétně 2 354 g⁷⁶ nám tedy napovídá, že se pravděpodobně jednalo o zemnici.⁷⁷ Avšak jedná se pouze o hypotézu. Mazanice do objektu mohla být zanesena až v pozdějších obdobích při větších deštích či jako odpad z blízkých objektů na sídlišti. Lze polemizovat nad možností původního záměru obytného objektu a definovat tento objekt jako zemnici. Objekt je nepravidelného půdorysu, ale dosahuje dostatečné velikosti pro obytnou funkci. Dosahuje hloubky 0,6 m a stěny jsou šikmě postavené na nepravidelné dno. Dokládajícím prvkem o původu objektu je vrstva č. 4, který představuje velice pravděpodobně původní zahloubení sloupové jamky. Uvažovat

⁷⁴ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54.

⁷⁵ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*, s. 37.

⁷⁶ Toto množství představuje 7,89 % z celkového množství získané mazanice.

⁷⁷ Nutno je však brát v potaz, že se mazanice může dostat do výplně objektu sekundárně a může tedy představovat pouze odpad. Nelze tedy stoprocentně doložit, že je uložení mazanice v objektu in situ.

můžeme například o typu Hricáková B1, který je definován jako objekt s pouze jednou kůlovou jamkou.⁷⁸ Naproti tomu však stojí tvrzení J. Meduny, který tento typ zemnice určil jako velmi vzácný v době laténské.

Další již definované zemnice jsou jednoznačně rozpoznány. V rámci nálezové zprávy jsou označeny jako konkrétní typy a odkázány na autory rozdělení. Autorkou rozdělení, na které se odkazují, je bc. Jana Hricáková, která v rámci své bakalářské práce s názvem „*Laténské polozemnice v Čechách*“ na univerzitě Karlově v Praze provedla rozdělení na 4 základní podoby zemnic. I když jsou zemnice rozděleny do 4 základních skupin, je však každá zemnice speciální a v žádném případě se nikdy detailně neshodují. Zemnice tedy striktně zařadit do jednotlivých skupin bylo velmi obtížné. Z těchto důvodů také 2 zemnice nebyly konkretizovány a zařazeny do konkrétní skupiny s typizujícími prvky, jedná se o objekty č. 114 a 148. Tyto objekty jsou velmi rozsáhlé a obsahovaly mnoho archeologického materiálu ve svých výplních. Dále bylo přihlédnuto k označování dle J. Meduny a jeho práce "*Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*", kdy zde byly označeny objekty typu A 2a², objekt č. 3 a 104.

Objekt č. 145/2016

Jako jediný, na celém sídlištním nalezišti, je objekt č. 145 (viz objekt č. 145 v katalogu s. 145) interpretován jako pec, bez určení zda se jedná o sušicí, pražící podobu. Objekt byl menšího rozsahu – plocha objektu činila přibližně 2,418 m². Pece však byly taky typicky součástí laténského a později „římského“ sídliště. Půdorys objektu je přibližně kruhový s v jihozápadní části s menším výběžkem, který mohl plnit funkci „vstupu“ do objektu – mohlo se jednat o předpecní jámu, která tvoří funkční součást pece. Pícka byla zahloubena do maximální hloubky 0,62 m. Jedná se o objekt, který je členěn do 4 základních segmentů. Stěny se sklání jemně stupňovitě k nepravidelnému dnu. Dle nálezové zprávy u objektu nezaznamenáváme pozůstatky ani jakékoliv znaky kůlových jam, nelze určit, zda byla pec zastřešená jednoduchou kůlovou konstrukcí či nikoliv. Přítomnost zastřešení není průkazně archeologicky doložena, avšak pokud zvážíme pravděpodobnost nutnosti chránit topeniště a celou samotnou pec před deštěm a případného zatopení prostoru, je přístřešek více jak pravděpodobný a potřebný. Podoba zastřešení však není přesně známá a jedním příkladem

⁷⁸ J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*.

k zastřešení laténské pece rekonstruovali ve svém článku „*Experimentální konstrukce laténské hrnčířské pece z Brčekol*“ T. Mangel společně s R. Thérem.⁷⁹

Bylo zde definováno mnoho jednotlivých vrstev ve výplni objektu. Již v 3. vrstvě byl rozpoznán uhlík v 5 %. Dále byl definován ve větším množství i ve vrstvě č. 10 v 10 %. Bylo zde objeveno velké množství mazanice, konkrétně tedy celých 2 840 g.⁸⁰ Ta tvořila těsnící vrstvu po stranách, a byla tak interpretována jako pozůstatek výmazu pece. Dále zde byly objeveny pouze dva typické zlomky keramické silnostěnné nádoby.⁸¹ Oba typické keramické fragmenty (Tab. 46: 98 a Tab. 46: 99) byly datovány do doby římské a nevykazují žádné specifické znaky, které by mohly poukazovat na konkrétní horizont doby římské. Zde byly získány dva atypické střepy datované do doby laténské. Lze pouze konstatovat, že se jedná o střepy pocházející ze silnostěnné nádoby, povrch neupravený, lehce vyhlazený. Pec tedy nelze konkrétně datovat a určit do jednotlivé fáze doby laténské či doby římské.

Objekt č. 148/2016

U objektu č. 148 (viz objekt 148 v katalogu), taktéž jako tomu bylo u objektu č. 114 (viz objekt 114 v katalogu) nedošlo ke konkrétnímu označení typu zemnice. Obj. o velikosti 10,391 m² o maximální hloubce 1,32 m. Přibližně oválného tvaru, ploché dno a stěny jsou strmé, až jemně konvexní. V rámci výplně objektu byly identifikovány tři kúlové jamky, u kterých nebyla jejich výplň definována a datována. Kúlové jamky se nacházely pouze v jižní části objektu a postaveny v řadě osy A - C. Dle počtu objevených kúlových jamek, lze uvažovat opět o zemnici typu C. Avšak kúlové jamky jsou rozmístěny v jiném seskupení, než je u tohoto typu typické. Můžeme polemizovat nad typem B, který je typický pro jednu kúlovou jamku. Poněvadž nejvýraznější identifikovaná kúlová jamka, nacházející se na krátké straně objektu na jihozápadě objektu odpovídá typu B1. Oba typy jak B, tak C se vyznačují větší rozlohou. Objekt č. 148 plnil s největší pravděpodobností obytnou funkci. Žádný z nálezů, který byl vyzvednut ze zemnice nenasvědčuje k dokladu výrobní funkce. Ani ohniště zde nebylo identifikované.

⁷⁹ Richard THÉR – Tomáš MANGEL, *Experimentální konstrukce laténské hrnčířské pece z Brčekol*, Živá archeologie, Hradec Králové 2011, s. 58 - 62. (dostupné na Academia.edu).

⁸⁰ Toto množství tvoří 9,09 % mazanice z celkového množství získané mazanice na nalezišti ve Slepoticích.

⁸¹ Dva fragmenty datované do doby římské. Jedná se o zlomek esovitě prohnutého okraje silnostěnné nádoby a jednoho zlomku dna, taktéž silnostěnné mísovitě nádoby.

Pryrotechnologické objekty

Tento typ objektů, konkrétně objekty č. 88 a 233, lze taktéž označit jako objekty plnící výrobní funkci. Již známe širší řadu různých forem těchto vypalovacích zařízení – tedy jinak řečeno, řada jakékoliv pyrotechnické struktury sloužící k výpalu libovolného druhu zboží, či přípravě některých druhů potravin, atd. Termínem „*pec*“ taktéž můžeme rozumět jakékoliv struktury, které jsou opatřeny stálou izolační instalací a mohou či nemusí nést jakékoliv konstrukční prvky. Pyrotechnologické zařízení lze v obou případech, tedy jak v době laténské, tak v době římské rozdělit dle různých specifikací. Objekty se dělí dle předpokládané funkce, taktéž lze dělit dle konstrukčních vlastností. Konstrukční prvky se však v různých fázích doby mohou lišit dle oblíbenosti a regionu, kde se sídliště s pecí nacházelo.

Základní dělení pecí:

- hrnčířské pece
- vápenické pece
- železářské pece
- ostatní

– zde můžeme řadit právě pece potravinářské neboli chlebové, jinak řečeno „domácí“ pícky či kupříkladu kupolovitá pec na pálení vápna⁸²

Tzv. chlebové „domácí“ pícky se v době římské objevovaly celkem často, oproti peci kupolovité, kterou známe z více sídlištních nalezišť a lze ji tak označit jako univerzální pec v době římské. Na základě nedostatečných zpracovaných nálezů tzv. chlebových pecí je velmi problematické pro středoevropské barbarikum definovat základní interpretaci a podobu. Na sídlištích však dle úvah probíhala samozřejmě i úprava potravin pečením a dle předpokladu se tedy jednalo o „chlebové“ pece. Tímto způsobem tedy byly značeny veškeré pece, u nichž není možné určit jednoznačně jejich původní funkci či doklad jiné výroby.⁸³

⁸² J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.

⁸³ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.

Objekt č. 232

S vysokou pravděpodobností se v rámci záchranné akce prováděné F. Kašpárkem podařilo odkrýt zbytek objektu, který byl dokumentován již ve výzkumu roku 2012. Ve výplni objektu bylo objeveno velké množství opracovaných kamenů. Z důvodu bezpečnosti nebyl však objekt prozkoumán detailně a celý, poněvadž při výzkumu došlo k několika sesuvům stěny objektu a smíchání výplní s jednotlivými vrstvami.⁸⁴

Objekt tedy z důvodu neúplného prozkoumání mohl dosahovat větších rozměrů, avšak rozpoznán a zachycen byl objekt o celkové délce 2,92 m oválného nepravidelného tvaru. Stěny se šikmo svažovaly k mísovitému dnu. Hloubka objektu dosahovala přibližně do 1,57 m. V objektu je zdokumentována pravděpodobná kamenná skrumáž, kterou zde představovaly rozměrné kameny, u pár kusů bylo rozpoznáno jemné opracování. Nelze však jednoznačně říci, že se zde skrumáž nacházela opravdu původně a že se nejedná pouze o náhodné umístění jednotlivých kamenů, které se do objektu mohly dostat jako odpad či sesunutím jedné ze stěn objektu.⁸⁵

Objekt č. 233

Objekt společně s objektem č. 232 byl odkrýt v první fázi záchranného archeologického výzkumu za vedení F. Kašpárka. Avšak jedná se o nově zkoumaný objekt r. 2016, poněvadž v rámci ZAV M. Bekové v roce 2012 nebyl objeven. Objekt byl ihned po jeho odkrutí interpretován jako pec dle umístění kamenné skrumáže. Některé vrstvy v objektu byly silně propálené a identifikován zde byl tepelný proces, který vznikl při výrobních aktivitách. V určitých vrstvách byl objeven vysoký podíl uhlíků a pravděpodobně také pozůstatky shořelého dřevěného otopu.⁸⁶

Objekt č. 233 je oválného tvaru, stěny šikmo se svažující k mísovitému dnu, které dosahovalo do hloubky až 1,41 m. Objekt byl v rámci některých vrstev na stěnách zpevněn. Tato kamenná konstrukce se nacházela mezi hloubkou 120 - 66 cm a v rámci detailního prozkoumání se kamenný věnec nacházel v prostředí s intenzivním žářem či dlouho se

⁸⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*. s. 4 – 7.

⁸⁵ *Tamtéž*. s. 4 – 7.

⁸⁶ *Tamtéž*. s. 7 – 11.

opakujícím tepelným užitím. Kamenné obložení/zpevnění stěn nedosahovalo až ke dnu a bylo na sucho kladené a částečně zapouštěno. V objektu byla nadále objevena mazanice, která mohla pomáhat právě k udržení dlouhotrvajícího žáru či tepla v objektu. Část konstrukce objektu tedy mohla být tvořena mazanicovým výmazem. Je zde nutno podotknout, že se v rámci objektu mohla mazanice ve výplni objevit pouze jako odpad z blízkého objektu. Na některých úlomcích mazanice však byly identifikovány otisky prutů či dřevěných konstrukčních prvků – kulatých sloupků. Některé vrstvy byly poničeny výkopem pro určité kulové/sloupové jamky.⁸⁷

⁸⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*. s. 7 – 11.

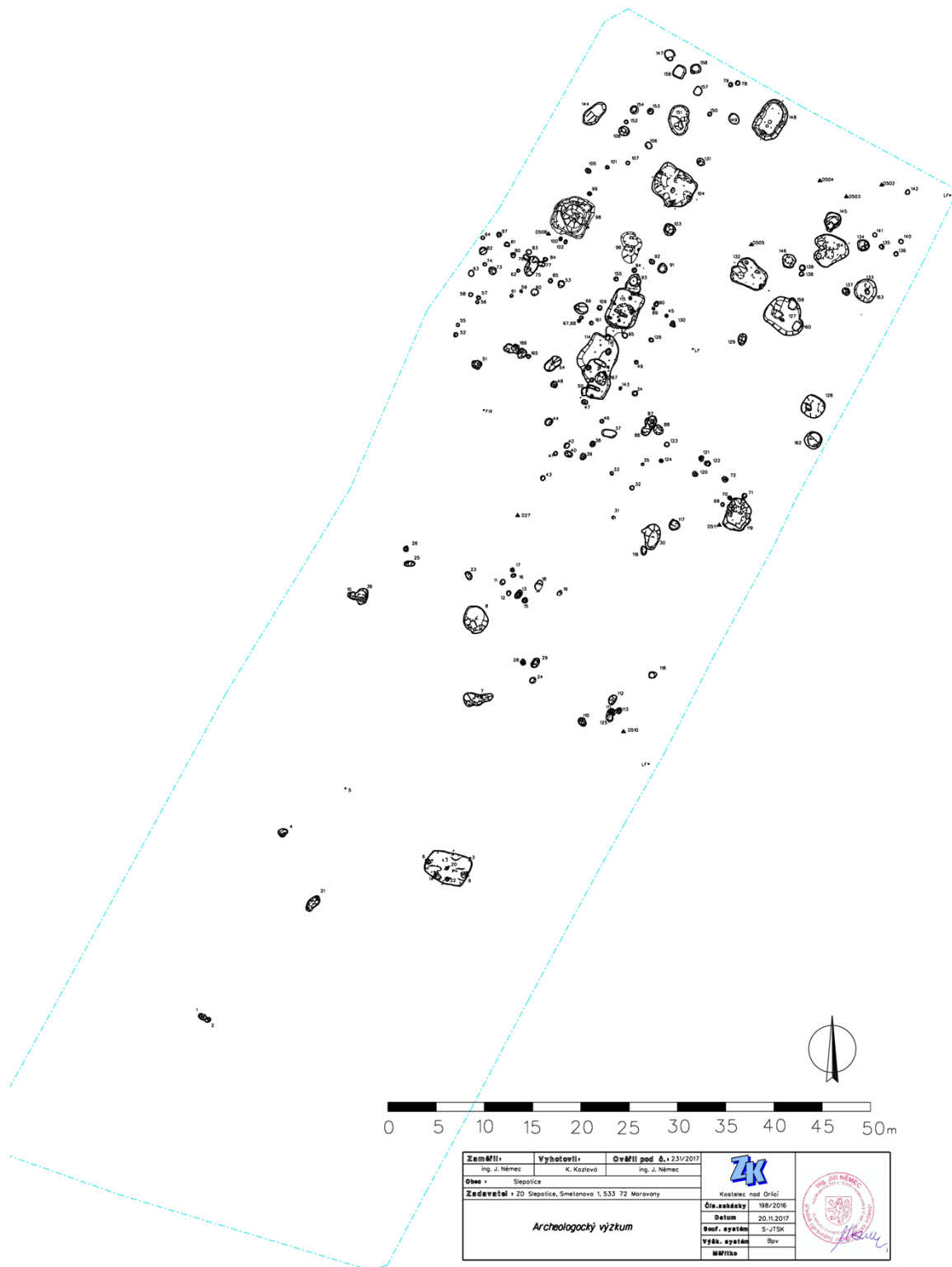

Schéma 1: Slepotice, okr. Pardubice. Terénní situace naleziště včetně všech definovaných objektů včetně sídlištních i sloupových/kulových jamek.⁸⁸

⁸⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, (viz. plány lokality, ZAV)

ANALÝZA MATERIÁLU

Obecná charakteristika keramického souboru

Zpracovávaný materiál, který je v práci použit k analýze, je velmi různorodý a obsáhlý. Střepy pochází z různých fází obou kulturních okruhů, avšak průřezově se jedná o keramické a nekeramické nálezy pocházející přibližně z doby od 400/380 – 40 let před našim letopočtem (tedy doba laténská)⁸⁹ a na ní navazující doby římské mezi lety 40 před Kristem – 380/400 našeho letopočtu.⁹⁰ V analýze keramického materiálu bude vyhodnocen celý dokumentovaný soubor keramických střepů, a to typické i atypické, datované do doby laténské a fragmenty pouze typické pocházející z doby římské. Celkový keramický materiál byl tříděn dle různých kritérií. Nejzákladnější rozdělení keramiky spadá mezi hrubou „kuchyňskou“ keramiku a jemnou „stolní“ keramiku.

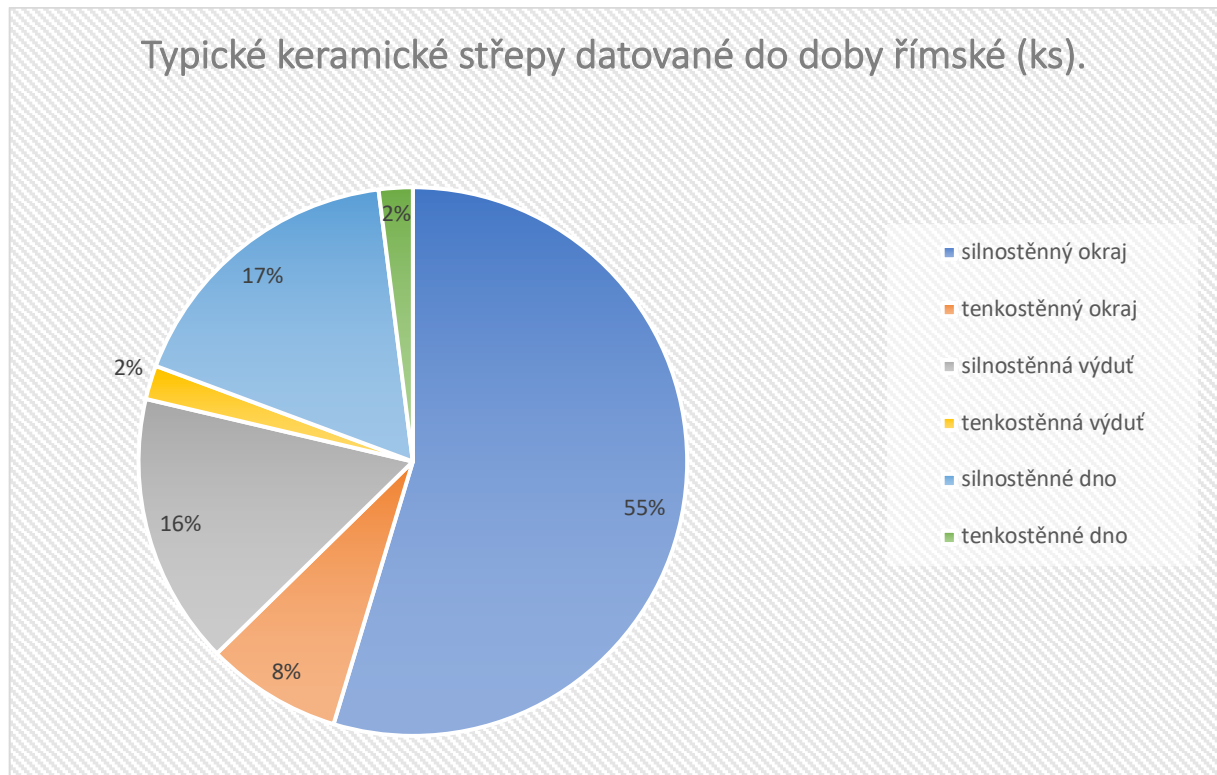
Během archeologického záchranného výzkumu bylo vyzvednuto necelých 1 000 kusů keramických střepů a z celkového dostupného množství bylo vytríděno a podrobeno vyhodnocení a analýze necelých 400 fragmentů. Konkrétně se jedná o 150 typických zlomků datovaných do doby římské a 246 typických vytríděných zlomků pocházející z doby laténské. V databázi vedené v Microsoft Excel je zaznamenáno necelých 800 laténských keramických střepů. Tato databáze byla vedena pouze pro keramické zlomky datované do doby laténské. Jsou zde zapsány jak typické, tak i atypické zlomky. Nejprve bylo pomocí přiložených počtů a kvantitativních záznamů provedeno grafické znázornění, to posléze převedeno do procentuální vizualizace zastoupení jednotlivých typických střepů. Jedná se o dva grafy jednotlivě pro dobu římskou a dobu laténskou.

Třídění a zařazení střepů bylo prováděno na základě pozorování fragmentů, tedy podle jejich základních znaků. Nejprve je provedeno vyhodnocení keramických zlomků podle techniky tvarování jednotlivých nádob, keramického těsta, podle typu výpalu u střepů z doby laténské. Tyto kapitoly se týkají celkového pohledu na keramický materiál. Jak bylo výše již zmíněno, dále probíhalo vyhodnocení střepů podle typu a tvaru okraje, odsazení, podhrdlí, velikost výdutě, typu podstavy apod. Typologie je tvořena dle různých velikostí, druhů nádob

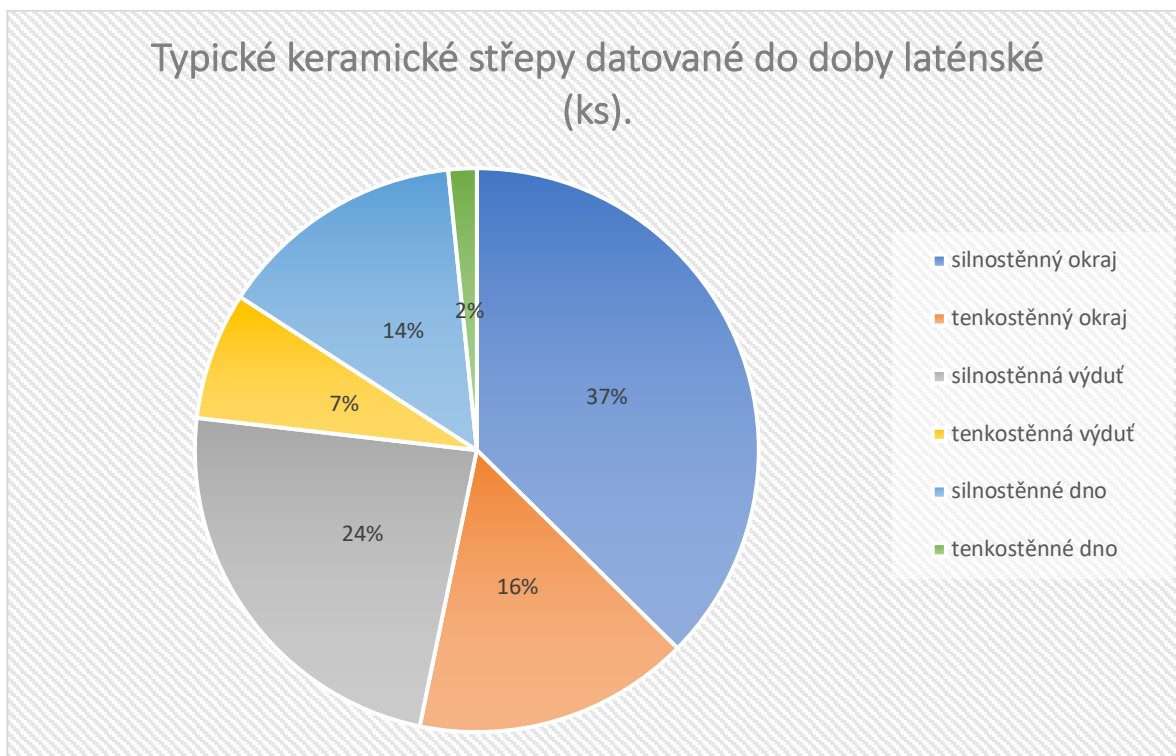
⁸⁹ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

⁹⁰ Vladimír SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*, Praha 2008.

v obou kulturních celcích, jak u hrubé silnostěnné keramiky, tak u keramiky jemné. Další částí vyhodnocení je konkretizace užití různých druhů úpravy povrchu a výzdoby. Celková analýza vychází ze střepového keramického materiálu, který bylo možné bezpečně detailně prozkoumat a dále rozlišit a orientovat. V několika případech se podařilo keramické střepy rekonstruovat do celkové původní podoby nádoby.

Graf 1.: Slepotic, okr. Pardubice, různorodost zastoupení typických keramických střepů datovaných do doby římské.

Graf 2.: Slepotice, okr. Pardubice, různorodost zastoupení typických keramických střepů datovaných do doby laténské.

Technika tvarování keramických nádob

V zpracovávaném inventáři bylo rozpoznáno více způsobů výroby keramických nádob. Lze je rozdělit na keramiku vytáčenou na hrnčířském kruhu, keramiku vyrobenou v ruce, dále techniku, která je kombinací technologie výroby na kruhu a tvarování v ruce, a u laténských výjimečných střepů také způsob lepení válečků z keramického těsta na sebe a dále vyhlazené v nádobu. V době římské se setkáváme nejčastěji s technikou nádob vyráběných v ruce. V případě jemných menších nádob či u nádob z plaveného keramického materiálu se v časně a starší době římské s vytáčením na kruhu nesetkáváme. Tento fenomén do doby římské přichází až v mladším až pozdním období.⁹¹ I přes fakt, že se jemná tenkostěnná keramika datovaná do doby římské objevila v mnoha podobách, vždy se jedná o keramické nádoby formované v ruce. U keramiky z doby laténské již není tak razantní rozdíl. V době laténské objevujeme značně větší počet tenkostěnné keramiky (jemná keramika) oproti době římské. Jedním z ukazatelů tohoto tvrzení je užívání hrnčířského kruhu či otočné destičky, které se v časně době římské vůbec nevyskytuje a veškerá keramika je formována v ruce. Keramické těsto je proto většinou

⁹¹ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*.

silnější tloušťky v časné době římské. Proto lze poznamenat, že v tomto časovém úseku se vyskytuje technika vytáčení na kruhu a kombinace tvorby výdutě nádoby rukou a okraj vytáčený na kruhu – tedy kombinace dvou druhů technického postupu pro výrobu nádob. To samé můžeme také říci o technice slepovaných válečků a poté vyhlazení do požadovaného tvaru nádoby – s touto technikou se setkáváme pouze v době laténské. Slepované válečky se v inventáři objevily pouze dvakrát, a to například u nálezů Tab. 6: 77.

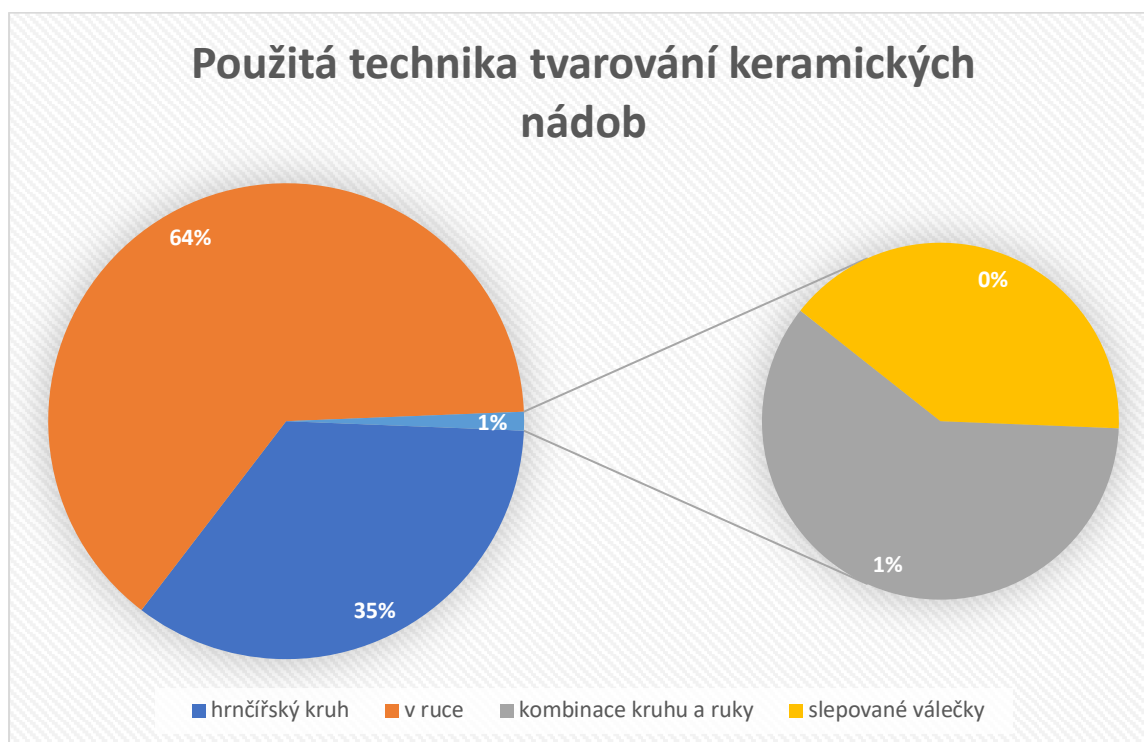
Technika tvarování keramických nádob je uvedena u jednotlivých popisů fragmentů v rámci katalogu. Lze tedy říci, že bylo možné určit techniku u celkem všech 396 typických fragmentů.

Nejpočetnější podíl zaujímá keramika vyráběná rukou ze získaných fragmentů pocházejících z doby laténské. Poněvadž se keramika vytáčená na kruhu datovaná do doby římské v souboru neobjevuje, je tedy samozřejmostí, že „římská“ keramika formovaná v ruce dominuje.⁹² V tomto případě máme tedy na mysli pouze laténskou keramiku. Tato kategorie se objevila na nalezišti u více jak 250 keramických zlomků. Keramika nenesla žádné znaky použití rotačního či jiného zařízení a byla tvarovaná pouze za použití rukou. Keramika formovaná v ruce se objevuje především u hrncovitých, mísovitých či velkých zásobních nádob. Nejčastěji v této kategorii keramiky pozorujeme neupravený povrch nebo byl povrch pouze struhadlovitě zdrsňený, lépe pak sloužil praktickému účelu. Zdobné prvky se objevovaly mnohem méně, a když tak v podobě rytých lineárních jednoduchých linií či v podobě prstových vrypů, které jsou velmi oblíbené hlavně v době římské. Pokud budeme hovořit o zlomcích keramiky pocházející z doby římské, které jsou formovány pouze v ruce, evidujeme zde kombinace různých výzdobných možností. U jemnějších typů keramiky nalzáme i kombinace hlazeného povrchu společně s tečkovanou výzdobou či vyplňovanou páskou. Typické, velmi oblíbené, radýlkování v době římské se však ve slepotickém souboru překvapivě neobjevilo ani jednou. Jak bylo řečeno, nejčastěji se jedná o hrnce všech druhů, kupříkladu hrnce s odsazeným hrdlem, s esovitě vyhnutým okrajem ven, velké mísy se zataženým okrajem, zásobnice.

⁹² V získaném keramickém souboru datovaného do doby římské se keramika vytáčená na kruhu neobjevuje, poněvadž se zde objevuje keramika datovaná do časné a starší doby římské. V tomto časovém horizontu doby římské se hrncířský kruh k výrobě keramiky nevyužíval. Ten se vrací až v mladší a pozdní době římské.

Druhým nejpočetnějším zastoupením byla právě tvorba nádoby za pomoci hrnčířského kruhu u necelých 140 střepů. Vytáčená keramika je spojována zejména s jemnou „stolní“ keramikou, proto je zde často se vyskytující další zpracování povrchové výzdoby. Tento typ keramiky je spojen s hlazeným leštěným povrchem či s použitím jednoho z druhů nátěrů. Velmi běžné jsou kombinace hlazeného povrchu s dalšími typy zdobení. Na keramice vytáčené na kruhu pozorujeme skoro všechny způsoby výzdoby jako vlešťované linie, ryté výzdoby, plastické pásky či žebra, hřebenování atd.

Jen velmi výjimečně se objevila keramika, která byla vyráběna buď kombinací hrnčířského kruhu a formování rukou, či za pomoci válečků. Konkrétně se jedná o 5 kusů datovaných do doby laténské s použitím jedné z uvedených kombinací výroby. Na povrchu střepu bývají viditelné papilární linie nebo stopy po použití některé šablony. U techniky kombinací dotáčení na kruhu se jedná především o okraje a hrdla a výduť s podstavou je formována rukou. V době laténské se dotáčené hrdlo/okraj používá převážně u hrců s esovitým prohnutím okraje či u vyšších lahvovitých nádob. U doby laténské zaznamenáváme největší vzrůst použití rotačního zařízení v horizontu LT C2 – D2. Později však jakékoliv rotační zařízení upadá v rámci nastupující poslední fáze doby laténské, u které zaznamenáváme tzv. laténskou krizi.

Graf 3.: Slepotice, okr. Pardubice, způsob použité techniky u tvarování jednotlivých tvarů keramických nádob, společně pro dobu laténskou i římskou.

Druhy užitého keramického těsta

Ve vyhodnocení použitého keramického těsta u zpracovávaného keramického souboru pocházející z doby laténské a doby římské, bylo objeveno více různých typů použitého ostřiva, jejich minoritní postavení, pravidelnost, hrubost zrn. V této kategorii jednotlivé počty a grafické znázornění vychází pouze z typického keramického materiálu obou zpracovávaných období. U keramického souboru pocházejícího z doby laténské byly zaznamenávány i zlomky atypické, avšak s celým tímto souborem bylo pracováno až v následující samostatné kapitole diplomové práce. V této části je pracováno pouze s typickým keramickým materiálem doby laténské a doby římské, aby byly výsledky porovnatelné z obou zpracovávaných období. Nejsou zde tedy zohledněny žádné atypické střepy, ty jsou dále zpracovány v dalších částech diplomové práce (viz kapitola k době laténské „Materiálová třída keramického těsta“). Primárně bylo vytvořeno celkem 7 jednotlivých materiálových tříd, které tvoří základní keramické těsto či různé druhy použitého ostřiva v těstě. V některých případech také jednotlivé druhy inkluze ovlivňují i vzhled a typ keramiky. Pro upřesnění se jedná o keramické těsto jemně plavené, písčité, s příměsí menších či větších kamínků, s menším zastoupením slídy, slídnaté, s příměsí grafitu a s příměsí již zpracované drcené keramiky. Tento typ se v inventáři objevil pouze na třech

keramických zlomcích, a to konkrétně u zlomků datovaných do doby laténské (Tab. 48: 6, Tab. 5: 58 a Tab. 16: 83). V době římské ostřivo v podobě drcené keramiky ve zpracovávaném inventáři nepozorujeme.

Pokud pomíneme velmi oblíbené ostřivo v době laténské v podobě slídy, v keramickém souboru dominuje z hlediska základního keramického těsta materiál písčité. Písčité základ se objevuje skoro v celém zpracovávaném keramickém souboru⁹³ a k písčitému těstu jsou přidávána další ostřiva v podobě právě slídy, grafitu či drcené keramiky. Pouze jemně plavený materiál není tvořen z písčitého těsta a typické pro plavený materiál je skutečnost, že neobsahuje žádné přidané ostřivo. Pouze písčité keramický materiál bez dalšího ostřiva byl rozpoznán u 43 kusů zlomků z doby laténské a u 62 střepů z doby římské. Velmi často a ve větší míře byly do písčitého základu přidávány jemné menší či větší kamínky. Ty pozorujeme ve větším zastoupení v době římské, tedy konkrétně u 34 kusů, naopak přidané větší kamínky u artefaktů z doby laténské je rozpoznáno pouze u 15 případů. Písčité keramické těsto s menšími kamínky je užívané velmi často a je spojováno s běžnou keramickou produkcí. Nejčastěji se s tímto typem setkáváme u větší hrubé keramiky, bez dalšího zpracování či výzdoby, občas je spojeno se struhadlovitým zdrsněním v místě široké výdutě.

Velmi početné zastoupení v keramickém těstě měla slída. V potaz byl brán poměr zastoupení slídy v keramice – slabý poměr slídy v těstě a až slídnatý materiál. Slída je typické ostřivo pro dobu laténskou.⁹⁴ To také dokazuje mnohem větší počet zlomků s tímto druhem příměsí v keramice. Slabý poměr slídy u střepů z doby laténské se objevil u 54 kusů a velký poměr (až slídnaté těsto) je doložen u 57 ks. Keramický materiál s vyrovnaným podílem písku a slídy je velmi typický pro dobu laténskou. Chronologicky je tento typ těsta vázán na nejmladší stupeň laténské kultury. U zlomků datovaných do doby římské se objevují taktéž zlomky s tímto ostřivem, avšak zcela slídnaté keramické těsto se objevilo pouze u 11 ks a jemná příměs slídy u 39 zlomků.

U písčitého a slídnatého keramického těsta fragmentů doby laténské a doby římské byla sledována i hrubost frakce jednotlivých druhů příměsí. Nejčastěji se objevovala jemná menší

⁹³ Jedná se o celý keramický soubor včetně fragmentů jak datovaných do doby laténské, tak do doby římské.

⁹⁴ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*.

zrna, tedy konkrétně zrna ve velikosti maximálně do 1 mm⁹⁵. Hrubá příměs až velmi hrubá v podobě menších kamínků, tedy velikost zrn od 1 – 2 mm a dále minimálně 2 mm a více⁹⁶ se objevovala v menší míře. Velmi hrubá příměs písku se nejčastěji používá k výrobě velkých hrubých hrncovitých nádob či zásobnic. S jemnou frakcí se setkáváme u většiny menších běžných keramických nádob obou zpracovávaných období.

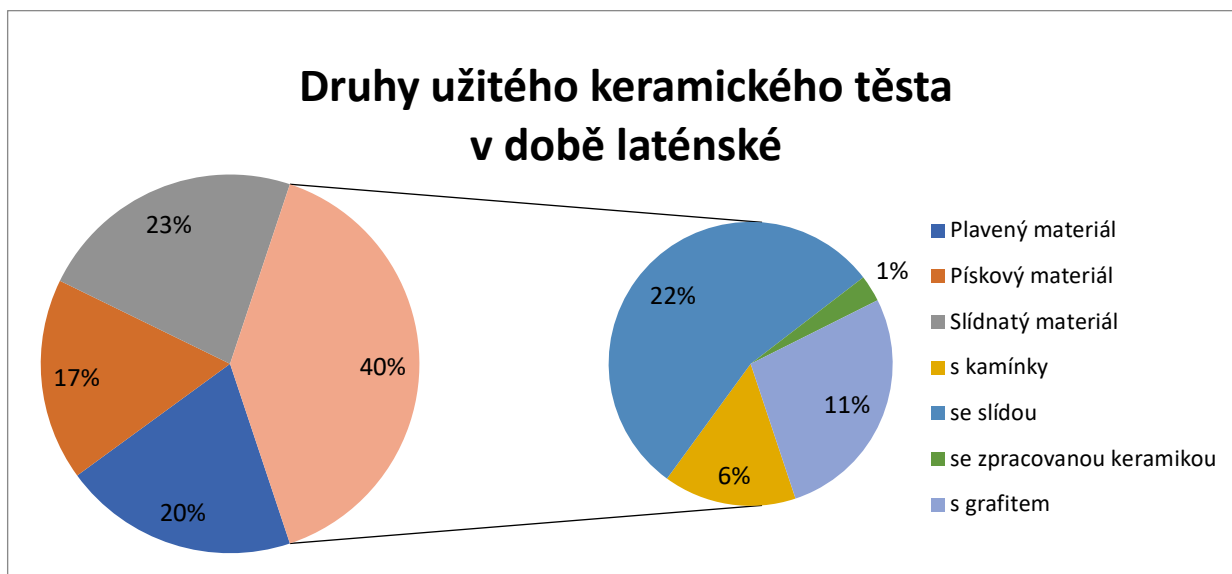
Jemný plavený materiál se objevuje jak v době laténské, tak době římské. V katalogu typických střepů se objevil u 50 zlomků z doby laténské a pouze u dvou z doby římské. Jemné plavené keramické těsto neobsahuje žádné další přidané ostřívo. U některých artefaktů je výjimečně přidán velmi jemný písek. Tento typ keramického těsta je nejčastěji spojen technikou vytáčení na otočném či hrncířském kruhu. Taktéž lze konstatovat, že nejčastěji se užíval jeden způsob výpalu, a to oxidační způsob výpalu a symetrické homogenní kombinované výpaly. Jemný plavený materiál u keramických nádob představuje běžnou sílu stěny mezi 4 až 5 mm. Jen ve výjimečných případech je v částech okraje síla stěny silnější než 5 mm, avšak nepřesahuje nikdy více jak 6 mm.

Rozpoznáno zde bylo i pár keramických střepů s příměsí grafitu a drcené keramiky. Tyto typy ostřív byly vyhodnoceny jen velmi výjimečně. Ostřívo v podobě grafitu se objevuje více v době laténské oproti době římské. V souboru bylo rozpoznáno celkem 31 zlomků s příměsí grafitu. Z toho bylo celých 27 kusů keramiky datovaných do doby laténské proti pouze 4 kusům střepů pocházející z doby římské. Příměs drcené keramiky byla vyhodnocena pouze u konkrétních tří kusů, a to u keramiky datované do doby laténské. V době římské nemáme žádný zlomek s tímto typem ostřív. Avšak konkrétně ostřívo v podobě drcené keramiky je velmi problematické rozpoznat v lomu střepu. Velmi často je tato příměs keramiky velmi jemná a je rozpoznána pouze při mikroskopickém prozkoumání. Proto může být tak nízký počet vyhodnocených keramických artefaktů zkreslený.

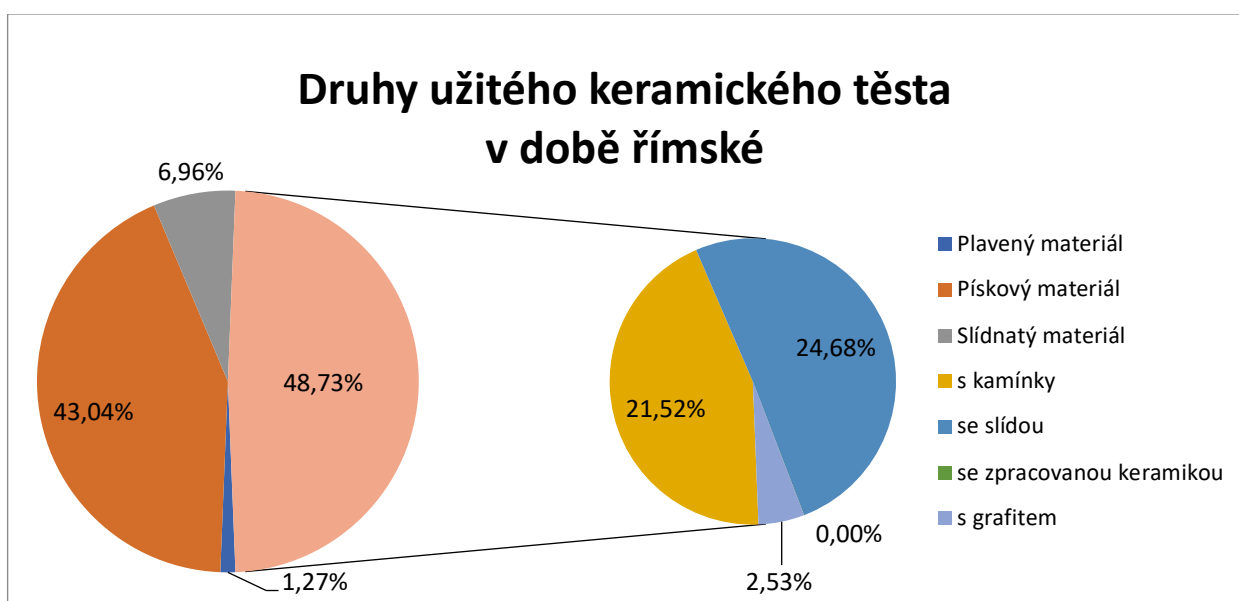
V celém inventáři nebyly zaznamenány žádné keramické úlomky s příměsí organického materiálu. Co se dalších typů ostřív týče, ve zpracovávaném keramickém souboru nebyly rozpoznány a nejsou tedy součástí analýzy.

⁹⁵ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

⁹⁶ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Graf 4.: Slepotice okr. Pardubice, grafické znázornění zastoupení užitých druhů keramického těsta v době laténské pouze u typických fragmentů.⁹⁷

Graf 5.: Slepotice, okr. Pardubice, grafické znázornění zastoupení užitých druhů keramického těsta v době římské pouze u typických fragmentů.

⁹⁷ *plavený materiál – keramické těsto bez přidaného ostřiva či nepatrné množství jemného písku

*pískový materiál – minoritní zastoupení písku v keramickém těstě

*slídnatý materiál – keramické těsto s ostřivem jak písku, tak slídy ve stejném poměru

*s kamínky – písčité keramické těsto s ostřivem v podobě menších kamínků

*se slídou – písčité keramické těsto s ostřivem v podobě slídy

*se zpracovanou keramikou – písčité keramické těsto s ostřivem v podobě zpracované keramiky

*s grafitem – písčité keramické těsto s ostřivem v podobě grafitu

DOBA LATÉNSKÁ

Obecná charakteristika souboru

Veškerý keramický inventář datovaný do doby laténské získaný při záchranném archeologickém výzkumu roku 2016 je velmi bohatý a početný. V kapitole jsou zpracovávány jak střepy typické, tak i fragmenty atypické. Tedy i střepy, které byly pouze evidovány v systémové databázi Microsoft Excel a nejsou zaevidovány a slovně popsány v katalogu této diplomové práce. Celkový počet získaných střepů datovaných do doby laténské je 781 ks a maximální počet 816 ks, viz MAXNI deskripční systém popisu v databázi Microsoft Excel. Celkový počet fragmentů se skládá nejen z vyzvednutých střepů z objektů, ale jsou zde zahrnuty i zlomky ze sond a začišťování plochy po skrývce získané během archeologického záchranného výzkumu.

Materiál, ze kterého vycházím v této analýze, je velmi důležitý z hlediska určení chronologie a určení typů nádob, výzdoby atd. Základní charakteristiku veškerého materiálu tvoří informace rozdělení a zastoupení jednotlivých částí nádob – konkrétně zda se jedná o typický (okraj, podstava či je na povrchu rozeznána výzdoba) nebo atypický (výduť nádoby bez dalšího zpracování či jakékoliv výzdoby na svém povrchu). Pokud v rámci kvantitativního zhodnocení vezmeme v potaz jak atypické, tak typické, je největší počet fragmentů dochován právě z části výduti nádob a jasně převládají nad ostatními zlomky. Dochovaná část výduti se v souboru objevuje v počtu 602 ks a tvoří až 77% celého laténského inventáře.⁹⁸ Další početnější skupinou v dochování částí tvoří okraje v počtu 123 fragmentů⁹⁹, celých 16%, pouze 7% inventáře tvoří dochovaná dna/podstavy nádob v počtu 52 ks¹⁰⁰. Pouze ve čtyřech případech se podařilo získat celkovou výšku nádoby, tedy v celku jak okraje, tělo tak výduť¹⁰¹, a z toho jedna celá lahvovitá nádoba (foto 19), z celkového počtu 0,51 %. Jeden jediný zlomek

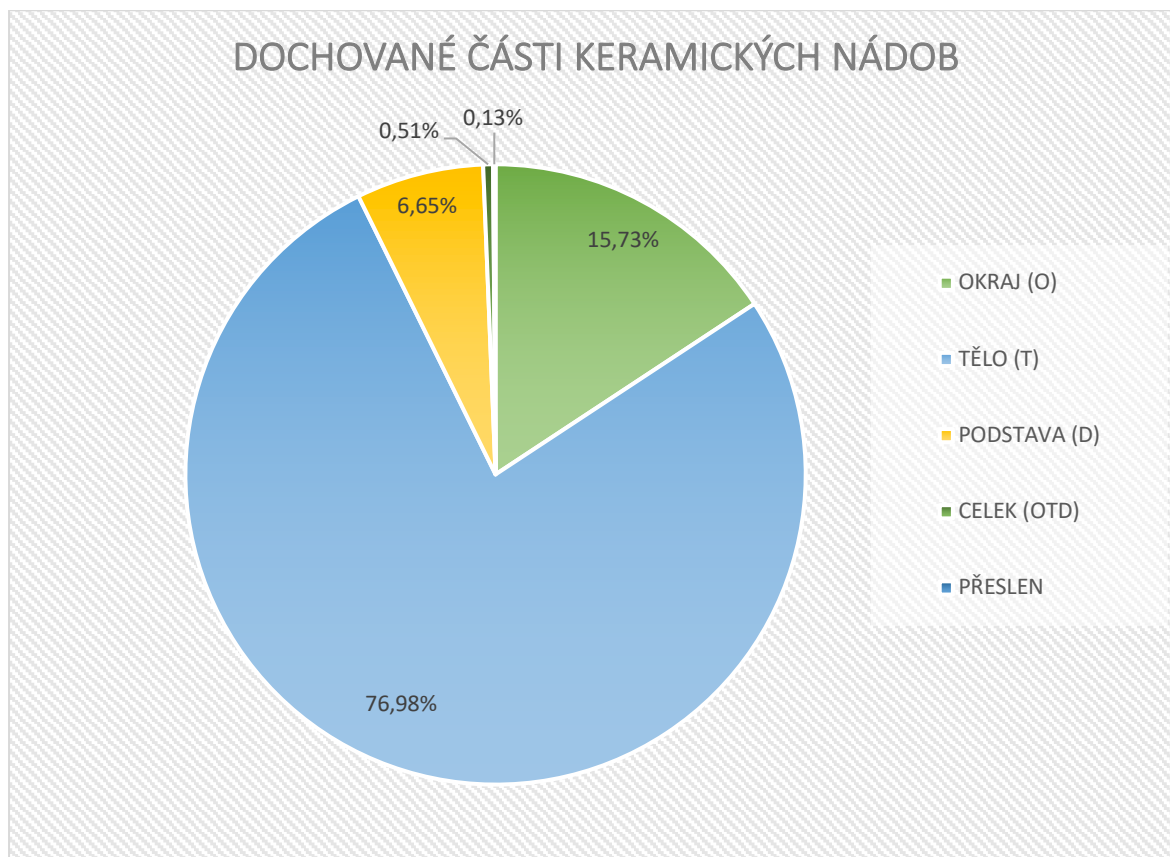
⁹⁸ Za výduť nádoby neboli tělo jsou považovány veškeré střepy, které nenesou přítomnost ani části okraje ani podstavy/dna nádoby.

⁹⁹ Za okraj jsou brány fragmenty, které aspoň z minimální části jsou rozpoznány jako okraj keramické nádoby. Taktéž jsou do počtu okrajů započítány i střepy, u nichž je přítomna i menší či větší část výduti.

¹⁰⁰ Jako podstava/dno jsou brány střepy nejen čistě zlomku dna, ale také u kterých se dochovala i menší či větší část výduti.

¹⁰¹ Jako celek (OTD) jsou považovány fragmenty, u kterých bylo možno určit celkovou výšku nádoby, tedy dochoval se v jednom zlomku okraj, tělo i podstava v pevně přilepené či neporušené podobě.

v databázi je zaznamenán jako celý dochovaný přeslen (Tab. 6: 76), tvoří tedy pouze 0,13 % celkového počtu fragmentů.

Graf 7.: Slepoticce, okr. Pardubice, grafické procentuální znázornění dochovaných částí keramických nádob pro dobu laténskou.

Jednotlivě bylo rozpoznáno celkem 12 objektů, které byly datovány pouze do doby laténské dle jejich výplní a nálezů uvnitř objektů. Jedná se jmenovitě o objekty č. 21, 29, 36, 51, 66, 88, 97, 108, 116, 131, 133, 151. Rozpoznáno zde bylo několik sídlištních objektů, víc sloupových jamek a také jeden pyrotechnologický objekt (objekt č. 88).

Materiálová třída keramického těsta

Celkové grafické vyhodnocení a analýza keramického těsta v této kapitole vychází z příložené databáze v Microsoft Excel a zpracovává zastoupení keramického těsta ve veškerém nalezeném keramickém inventáři datovaného do doby laténské. Jsou zde tedy zohledněny jak typické, tak atypické fragmenty. Sledování materiálové třídy vychází převážně z prací T. Mangela a T. Joškové. Konkrétně se jedná o práce T. Mangela *Laténské osídlení*

*horního Polabí ve světle keramických nálezů*¹⁰² a diplomovou práci T. Joškové *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*. 103

Keramika doby laténské z lokace byla velmi bohatá na různé druhy materiálu. Z materiálového hlediska ji můžeme rozdělit na 5 hlavních skupin (viz kapitola „Druhy užitého keramického těsta“) a další možné inkluze v základním materiálu. Z důvodu lepší přehlednosti a znázornění je na konci vytvořen přehledový graf. Celá databáze je rozdělena. Zhodnocení vychází tedy přibližně z 800 keramických zlomků. Základní hlavní skupiny v databázi tvoří písčité (MTP)¹⁰⁴, písčito-slídnatá (MTPS)¹⁰⁵, slídnatá (MTS)¹⁰⁶, jemná plavená keramika (MTBI)¹⁰⁷, a písčité s příměsí grafitu (MTGP)¹⁰⁸. Dále se objevují v menším počtu příměsi jako je již zpracovaná drcená keramika MIDK¹⁰⁹.

Nejpočetnější skupinou byla samozřejmě třída písčité, a to s 567 ks, tedy 72,04 % z celého keramického souboru. Dále tuto skupinu lze rozdělit dle hrubosti a velikosti zrn písku. V databázi je tento druh materiálu dále rozdělen na jemný, hrubý až velmi hrubý písek. Největší zastoupení zde má hrubá větší zrna (tedy max. velikost zrn nepřesahuje 2 mm a nejsou menší jak 1 mm.) v celkovém počtu 401 kusů, 70,72 % z celkového počtu písčité skupiny. O něco méně byla rozpoznána hrubost písku jemná, a to u 148 fragmentů, procentuálně vyjádřeno 26,10 % (maximální velikost zrn nepřesahuje 1 mm) a pouze u 18 zlomků se objevil velmi hrubý písek (písková zrnka až malé kamínky mají minimálně 2 mm) – 3,17 %. Dále se v této kategorii písčitého materiálu objevují další příměsi, avšak v menším poměru vůči základnímu keramickému těstu – slída, grafit či drcená keramika. Poměrně vysoký počet fragmentů, konkrétně 116 kusů patří jemně plavené keramice obsahující nulové procento ostřiva či nepatrné množství velmi jemného písku či slídy. Velmi jemné keramické těsto se na nalezišti

¹⁰² T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

¹⁰³ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*.

¹⁰⁴ MTP = Písčité keramické těsto s dominantní příměsí pouze písku, žádné ve všech možnostech hrubosti pískových zrn.

¹⁰⁵ MTPS = Keramické těsto, ve kterém se objevuje stejný vyrovnaný podíl jak písku, tak slídy.

¹⁰⁶ MTS = Keramické těsto, které je řazeno pouze do kategorie s dominantní příměsí slídy ve všech možnostech hrubosti zrn.

¹⁰⁷ MTBI = Jemně plavené keramické těsto s nulovou či zanedbatelnou příměsí jemného písku.

¹⁰⁸ MTGP = Písčité keramické těsto s dominantním podílem písku a minoritním podílem grafitu.

¹⁰⁹ MIDK = V základním keramickém těstě se objevuje v menším zastoupení inkluze drcené keramiky.

objevilo na 45 kusech a těsto neobsahovalo absolutně žádné přidané ostřívo, tato keramika je velmi jemná, nejčastěji spojována se stolní keramikou či vzácnějšími menšími nádobkami (Tab. 4: 63, Tab. 39: 189, Tab. 35: 218). Celkem 67 zlomků plaveného materiálu obsahuje příměs velmi jemného písku a celkem 4 kusy s nepatrným množstvím slídy.

Jen o několik fragmentů méně, než je tomu u plaveného materiálu je zastoupeno slídnato-písčité těsto (Tab. 57: 106, Tab. 2: 130, Tab. 27: 287) v celkovém počtu 92, tedy 11,69 % z celého keramického inventáře. Velké zastoupení slídy je u keramických střepů datovaných do doby laténské velmi typické. Samotný slídnatý materiál se však objevil pouze na 2 zlomcích. Jako slídnato-písčité těsto (MTPS) jsou vedeny fragmenty, u kterých bylo identifikováno těsto ve stejném poměru zastoupení písku a slídy. Avšak slída, jako inkluze, je zastoupena v drtivé většině nalezených zlomků. Slída, jakožto přidané ostřívo, je velmi oblíbené na všech druzích keramických nádob.

Grafitová keramika, písčito-grafitová keramika se na nalezišti objevila pouze na 5 zlomcích, tyto zlomky tvoří pouze 0,64 % z celého souboru, většina zlomků měla grafit pouze jako inkluzi v písčném materiálu. Totéž se týká i inkluze v podobě drcené keramiky. Je velmi pravděpodobné, že se drcená zpracovaná keramika nacházela ve více jak 2 registrovaných fragmentech, avšak její odlišitelnost od písčitých či jiných hrubých keramických tříd je velmi obtížná.

Druhy výpalové třídy

Způsob výpalu byl zkoumán pouze u nálezů z doby laténské. U sledování výpalové třídy bylo vycházeno převážně z prací T. Mangela¹¹⁰ a T. Joškové¹¹¹. Z práce *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů* T. Mangela byla taktéž převzata základní koncepce deskripčního systému, podle které dále vychází tato kapitola. Zohledněny tedy mohly být veškeré získané keramické fragmenty, tedy jak typické tak atypické zlomky. Typ a způsob výpalu je taktéž jedním z bodů v databázi Microsoft Excel k laténským nálezům, ze které bylo v rámci analýzy vycházeno. Na základě barevné škály v profilu keramického střepu bylo rozpoznáno více základních typů výpalu. Primární rozdělení bylo na tři způsoby, a to oxidační, redukční a oxidačně redukční výpal. Avšak v celkovém početném souboru střepů byl výpal dále

¹¹⁰ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

¹¹¹ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*.

dělen ještě detailnější kategorií kombinovaného výpalu, který byl definován homogenním výpalem, homogenním symetrickým způsobem výpalu, homogenním asymetrickým způsobem výpalu a v poslední řadě heterogenním způsobem výpalu. Do jednotlivých kategorií byly dále vyčleněny keramické fragmenty, které jevíly znaky slabého přepálení a nebylo tedy jednoznačně jednoduché určit jejich formu výpalu, poněvadž bylo těsto pórovité a neslo typickou světle šedou barvu.

- A) Oxidační způsob (O) výpalu je v zásadě typický hlavně svým světlým zbarvením profilu keramického střepu. Vyniká spíše červenou až světle hnědou barvou v lomu a je znám pro větší tvrdost výpalu keramiky. Velmi často je spojován s jemně plavenou keramikou. V celém laténském souboru se oxidační výpal objevil u 49 keramických zlomků. Toto číslo je takto nízké z důvodu, že poté oxidační výpal byl dále dělen na symetrické výpaly či nesymetrické až náhodné kombinace výpalů.

- B) Redukční výpal (R) se ve zpracovávaném souboru objevil v mnohem větším zastoupení než je tomu u oxidačního. Vyniká tmavě šedou až černou barvou v profilu střepu. Velmi často je tento způsob výpalu spojován s písčným keramickým těstem s příměsí grafitu. Velmi výjimečně je použit u plavené jemné keramiky. Lze také konstatovat, že je využíván u keramiky tvořené v ruce či kombinací hrnčířského kruhu a výroby rukou u větších keramických nádob. V inventáři je tento typ výpalu reprezentován 291 střepu.

- C) Oxidačně redukční (OR) způsob výpalu se v souboru objevil pouze na 4 zlomcích. Při tomto způsobu výpalů dostane povrch střepu světle hnědou až tmavohnědou barvu. Nutno podotknout, že u keramických nádob, u kterých byl povrch upraven leštěním, byl vzhled zcela zachován a neporušen druhem výpalu.

Homogenní kombinovaný výpal (v databázi KH) byl v souboru definován u 94 fragmentů, výpal je však dále dělen detailně na symetrický a asymetrický. U 94 zlomků však z důvodu velmi malého fragmentu či z velké části oderodovaného povrchu nebylo jednoznačně možné určit jeho způsob výpalu. Z tohoto důvodu jsou tyto zlomky řazeny do kategorie homogenního kombinovaného výpalu bez dalšího rozdělení na symetrický či asymetrický výpal.

Například symetrický homogenní kombinovaný výpal (v databázi KHS), v katalogu dále označován jako „sendvičový“, je reprezentován 175 keramickými zlomky. Velmi často je

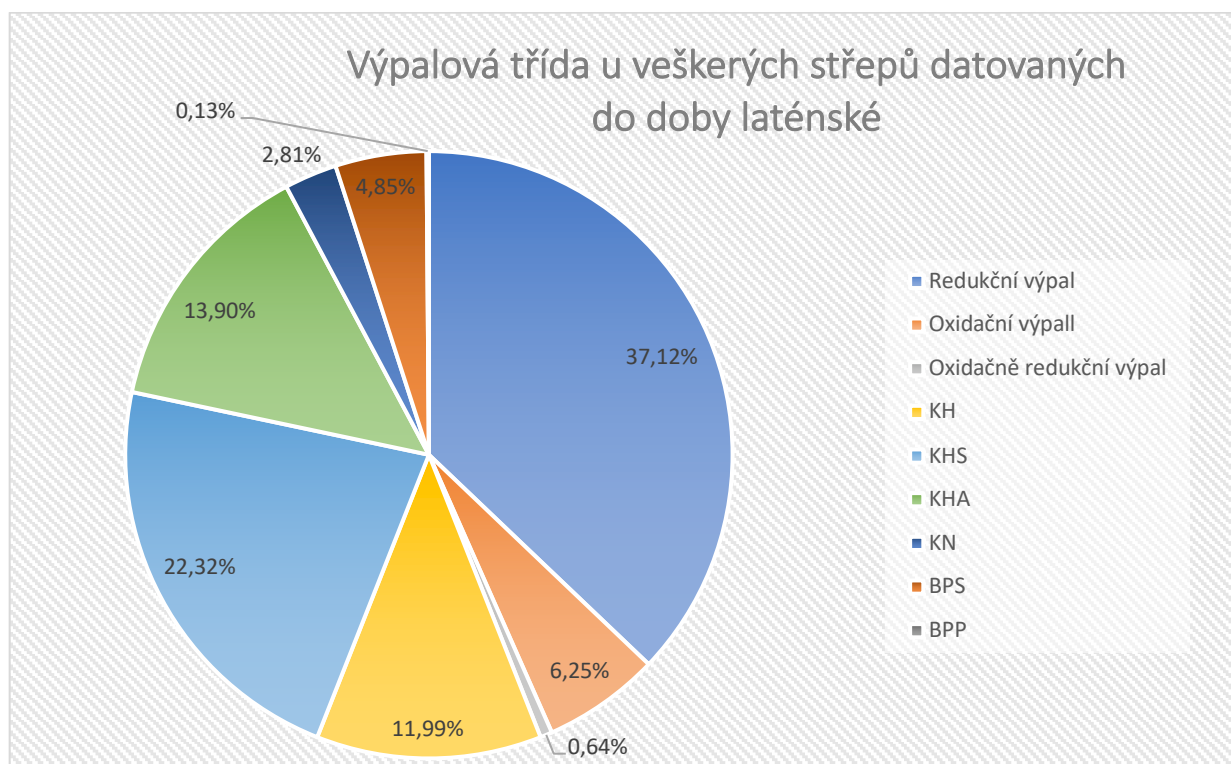
tento druh výpalu spojován s jemnou plavenou keramikou, lze konstatovat, že tento typ výpalu je spojován s jemným typem keramiky a s keramikou vytáčenou na kruhu. Nejvíce se objevuje v mladší a pozdní době laténské, kdy je velmi typický.¹¹² Zbarvení profilu je symetricky shodné jak ze strany vnitřní, tak vnější. Lze uvést, že skladba vrstev je v pořadí „černá, červená, černá, červená, černá“.

Asymetrický homogenní kombinovaný výpal (v databázi KHA) je v laténském souboru zaznamenán u 109 kusů. Asymetrický výpal keramických nádob je velmi podobný jako symetrický, avšak barevná škála vrstev není zrcadlovitě shodná od jádra, jako je tomu u symetrického homogenního výpalu.

Heterogenní způsob výpalu (v databázi KN) je zastoupen pouze několika málo zlomky. Tento typ výpalu obsahuje v rámci jednotlivých vrstev přítomnost stop různých způsobů výpalu. Typické je prolínání se různých barev a typů výpalu v jednom profilu keramického střepu. Tato kombinace rozdílných podmínek, jako přívod vzduchu, rozdílná teplota, způsobuje různorodou barevnost vrstev. V laténském inventáři můžeme pozorovat tento typ výpalu u 22 zlomků.

Jednotlivou kategorii tvoří zlomky, u kterých bylo pozorováno přepálení keramického těsta. Slabé či silně přepálení lze identifikovat na celkem 49 zlomcích (v databázi BPS), z čehož pouze jeden fragment vykazoval silné přepálení (databázi značen jako BPP), který byl získán z objektu č. 98. Typickým znakem přepálení je pórovité keramické těsto světle šedé až tmavě šedé barvy. Střep je po vypálení a přepálení křehčí, z důvodu vzniklých pórovitých „bublinek“ v těstě keramické nádoby.

¹¹² Miroslav PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2015, (publikováno Academia.edu).

Graf 6: Slepoticce, okr. Pardubice, grafické zjednodušené procentuální zastoupení jednotlivých forem výpalu keramických fragmentů doby laténské.

Tvary zastoupených nádob

Tato kapitola vychází pouze z typického keramického materiálu a vyhodnocení tedy ze 178 kusů. Pro potřeby analýzy byly použity pouze střepy okrajů, podstavy či celkové dochované nádoby. Nelze však z celkového počtu artefaktů vycházet na 100 %, poněvadž v některých případech se dochoval jen velmi malý zlomek okraje či podstavy a nebylo možné jednoznačně určit typ či tvar nádoby. Jako okraj bylo klasifikováno 123 fragmentů a jako podstava 52 kusů. Dále se dochovaly čtyři celé nádoby či bylo možné určit jejich celkovou výšku. Pro popis a rozpoznání bylo přihlíženo k deskripčnímu systému sestaveném T. Manglelem.¹¹³ Dle okrajů, jejich typu a velikosti, a podstav jsou dále rozděleny nádoby na jednotlivé druhy (hrnce, mísy, zásobnice).

¹¹³ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Okraje

Ke sledování a analýze byl použit jako u dalších laténských nálezů klasifikační systém vytvořený T. Manglelem¹¹⁴, kdy dle způsobu formování okrajů definoval okraje do 6 základních kategorií, které jsou dále rozděleny do 35 typů okrajů. V celém souboru jasně dominují tvary okrajů rovné zaoblené (OO) v typologické tabulce Obr. A.¹¹⁵ Tento typ okraje lze pozorovat jak u mís, tak hrnců, ale taktéž u všech možných typů a velikostí nádob. Nejčastěji se však setkáváme se zaoblenými okraji u mís a hrnců, jak v podobě esovitě vyhnutých ven či zataženými směrem dovnitř (přibližně 50ks).¹¹⁶ Hned druhým nejoblíbenějším typem okraje je okraj zesílený na svém konci, konkrétně OT (přibližně 30ks), v typologické tabulce Obr. C. Jako třetí nejpočetnější, avšak v opravdu menším počtu, je zde zastoupení okrajů zašpičatělých na svém konci (OZ). Klasifikováno bylo přibližně 10 ks tohoto typu a tvoří tak třetí základní nejpočetnější formu okraje. Římsovitý tvar okraje se zde vyskytuje na dvou zlomcích (ORIR), v typologické tabulce Obr. D a jedná se jmenovitě o okraje v Tab. 22: 264, Tab. 19: 272. Tento typ okraje je velmi oblíbený u situlovitých a zásobních nádob a také je velmi často spojován s grafitovým keramickým těstem. Další typy okrajů zde byly zastoupeny jen opravdu v minimálním množství či nebyly dostatečné velikosti či kvality, aby došlo ke konkrétnímu rozpoznání fragmentu a přiřazení do jednotlivé skupiny. Jeden fragment okraje byl výjimečně klasifikován jako stlačený, konkrétně se jedná o typ OMV4, v typologické tabulce Obr. B (Tab. 57: 105). Tento typ byl však na nalezišti zastoupen opravdu minimálně a přesněji určen byl takto pouze jeden keramický fragment okraje.

Pokud se v rámci detailnějšího pohledu na dva nejvíce zastoupené typy okrajů, tedy rovný zaoblený a zesílený, zaměříme na jednotlivé formy můžeme definovat dále - jednoduchý rovný zaoblený s označením OOO se v souboru vyskytuje nejčastěji (Obr. A), například Tab. 23: 281, Tab. 16: 111, Tab. 24: 308). Jedná se o jemné až zcela esovité prohnutí okraje a vyskytl se u 36 střepů. OOHD (Obr. A), tedy jednoduchý zaoblený dovnitř vtažený okraj s naznačenou jemnou vnitřní hranou byl definován u 8 zlomků - Tab. 39: 188, Tab. 42: 120, Tab. 38: 246. Dále zde byl rozpoznán okraje typu OOP (Obr. A) u třech fragmentů – Tab. 1: 125, Tab. 17:

¹¹⁴ *Tamtéž.*

¹¹⁵ V Microsoft Excel databázi značené jako OO.

¹¹⁶ V Microsoft Excel databázi značeny jako esovitě prohnutý okraj OOO1-3 a dovnitř zatažený okraj jako OOHD1-2.

132, Tab. 50: 19, taktéž u třech střepů byl definován typ okraje OOLD (Obr. A), (Tab. 47: 154, Tab. 37: 243, Tab. 9: 328).

Druhý typ základního zesíleného okraje se v souboru nejvíce vyskytuje v podobě zesíleného okraje vertikálně protaženého OTVV (Obr. C) na 12 kusech, kupříkladu Tab. 47: 153, Tab. 42:123, Tab. 33: 213, Tab. 23: 284. Přibližně stejný počet na 5 a 4 zlomcích byl definován okraj zesílený dovnitř OTD (Obr. C) Tab. 49: 35, Tab. 49: 10 a prosté zesílení na konci OTVN (Obr. C) Tab. 4: 61, Tab. 4: 64. Pouze na dvou zlomcích byl rozpoznán okraj symetricky zesílený OTS (Obr. C), například okraj Tab. 46: 151. Další zlomky byly již ve velmi malém množství, a proto dále nejsou detailně popsány a definovány.

Rovné zaoblené										
OOO	1		2		3					
OOHV	1		2							
OOHD	1		2							
OOLV	1									
OOLD	1		2		3		4		5	
OOP	1		2		3		4		5	
OOF	1									
OOZ	1		2							
Seříznuté										
OSV	1		2							
OSR	1		2							
OSD	1									

Obr. A: Deskripční systém laténské keramiky z horního Polabí – Jednotlivé typy okrajů objevujících se v soboru z doby laténské – rovné zaoblené a seříznuté. ¹¹⁷

¹¹⁷ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Zašpičatělé									
OZV	1 	2 	3 	4 					
OZN	1 	2 							
OZD	1 	2 	3 	4 	5 	6 			
OZPV	1 	2 							
OZPD	1 	2 	3 						
Stlačené									
OMV	1 	2 	3 	4 	5 	6 	7 	8 	9
OMR	1 	2 	3 	4 	5 	6 	7 	8 	
OMD	1 	2 	3 	4 	5 				

Obr. B: Deskripční systém laténské keramiky z horního Polabí – Jednotlivé typy okrajů objevujících se v soboru z doby laténské – zašpičatělé a stlačené¹¹⁸

¹¹⁸ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

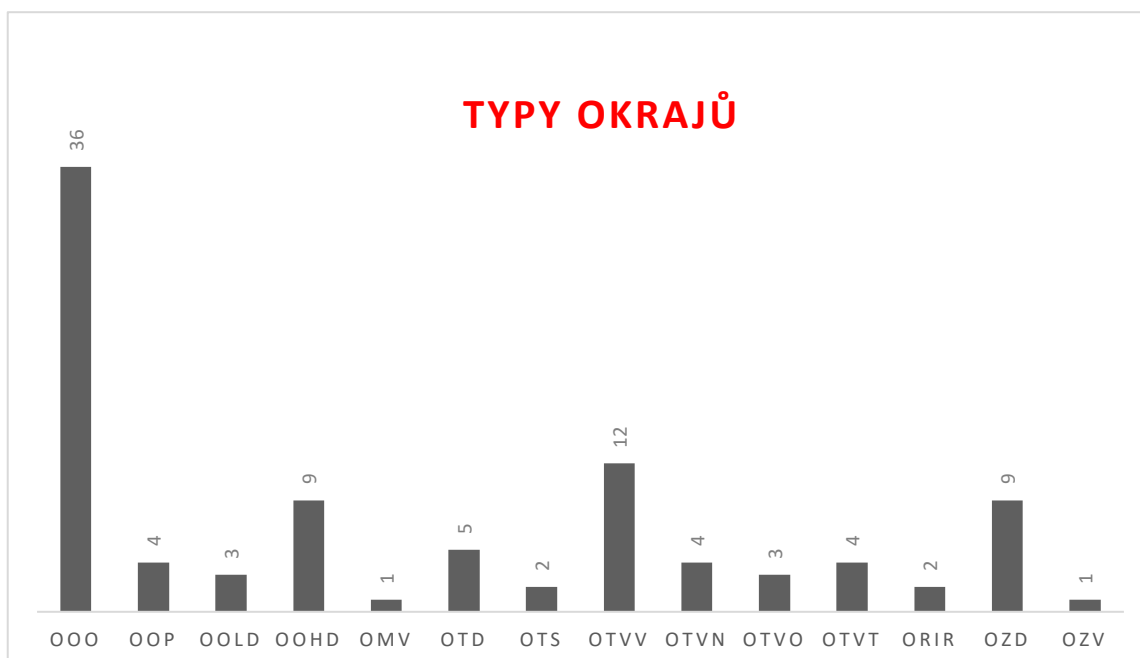
Zesílené									
OTVN	1	2	3	4	5	6	7		
OTVP	1	2	3	4					
OTVO	1	2	3	4					
OTVV	1	2	3	4	5				
OTVH	1	2	3	4					
OTVT	1	2	3	4	5				
OTVF	1	2	3						
OTVZ	1	2	3						
OTS	1	2	3	4	5	6	7		
OTO	1	2	3						
OTD	1	2	3	4	5				

Obr. C: Deskripční systém laténské keramiky z horního Polabí – Jednotlivé typy okrajů objevujících se v soboru z doby laténské - zesílené.¹¹⁹

¹¹⁹ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Římsovité									
ORIRV	1	2	3	4					
ORIRR	1	2	3	4					
ORIRD	1	2							
ORIT	1	2	3						
ORIS	1	2	3	4	5	6			

Obr. D: Deskripční systém laténské keramiky z horního Polabí – Jednotlivé typy okrajů objevujících se v soboru z doby laténské – římsovité.¹²⁰

Graf 8.: Slepotic, okr. Pardubice, zastoupení typů okrajů z keramického souboru (typické střepy z doby laténské).

¹²⁰ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Naopak, než je tomu ve Slepoticích, je tomu u keramického souboru z horního Polabí, kde se našlo větší množství okrajů zesílených, tedy OT v zastoupení 42 % v porovnání od rovných zaoblených (OO) pouze 28 %.¹²¹ Lze však konstatovat, že tyto rozdíly mohou být způsobeny rozdílem získávání, jedná se o dva různé způsoby archeologického výzkumu. Keramika z horního Polabí pochází z povrchových sběrů a zpracováváný materiál ze Slepotic je získán během záchranného archeologického výzkumu z jednotlivých sídlištních objektů. Stejně jako je tomu u zaoblených rovných okrajů, jsou také okraje na svém konci zašpičatělé rozpoznávány u většiny typů keramických nádob. Prolínají se všemi fázemi doby laténské. Obdobně je tomu na Chrudimsku¹²², bylo zde získán větší poměr zesílených okrajů v porovnání s jemnými rovnými zaoblenými, a to v poměru 40,95 % ku 29,97 %. Hodnoty vypovídají o naprostém opaku než je tomu u zpracovávaného keramického souboru ze Slepotic. Sporadicky však můžeme říci, že esovitě prohnuté jemné zaoblené okraje se vyskytují více ve fázi B – C1 u jemné keramiky častěji než v pozdější době.

Podstavy

K analýze zastoupených typů podstav bylo možno použít 52 artefaktů, avšak u všech nebylo možno určit konkrétní typ a zařadit ho do jednotlivých forem podstav. Z důvodu dochování malé části podstavy či byla z velké části podstava oderodovaná zůstalo k vyhodnocení a pro analýzu pouze 15 fragmentů dochovaných podstav. Do podstav je možné řadit dochované alespoň malé části podstavy či dna s větší či menší dochované části výdutě. Rovné prosté podstavy s označením DR, typologické tabulce Obr. E, s velkým náskokem dominují a jsou nejpočetnější skupinou definovaných podstav. V souboru bylo rozpoznáno 10 podstav tohoto typu, například jsou to fragmenty Tab. 5: 60, Tab. 57: 104, Tab. 3: 144. Můžeme také konstatovat, že takto tomu je i na dalších již zpracovaných lokalitách. Dále se objevily zlomky pozvednutého typu podstavy DK, typologické tabulce Obr. E (Tab. 16: 112, Tab. 58: 253). Nejméně zastoupené, s dvěma fragmenty, jsou zde podstavy typu DRO, typologické tabulce Obr. E, rovné odsazené (Tab. 45: 22, Tab. 5: 71), nožkovitého tvaru s označením DP, typologické tabulce Obr. E.

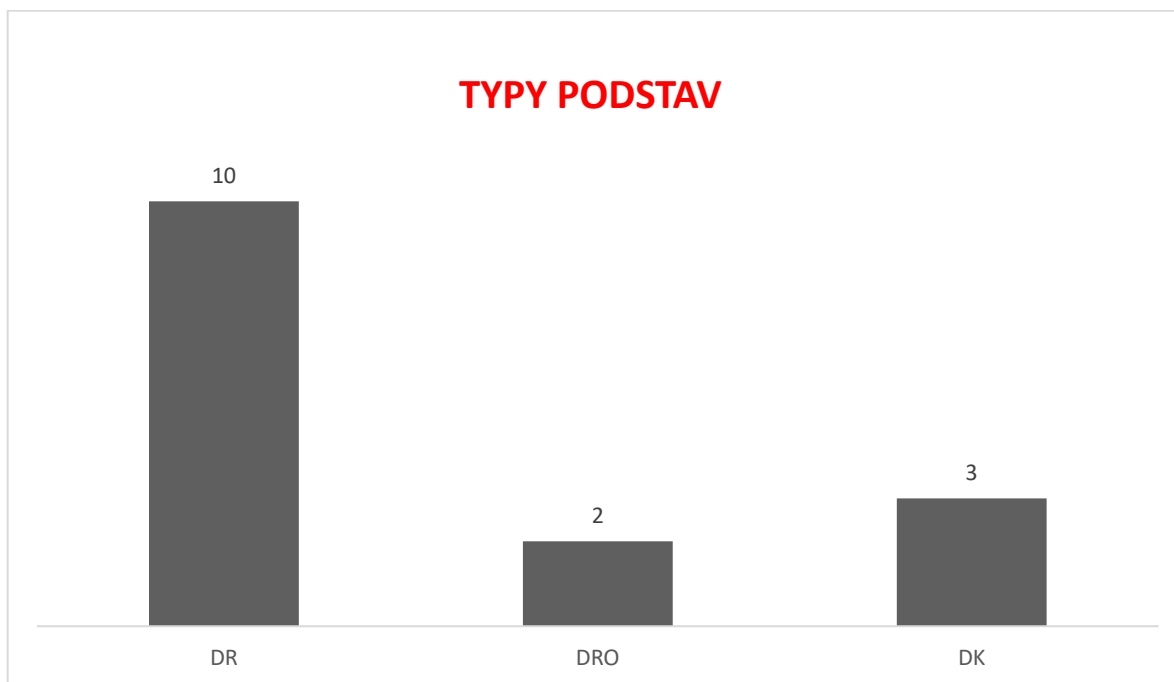
¹²¹ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, s. 123.

¹²² M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 106.

DR	1 	2 			
DRO	1 	2 	3 		
DRZ	1 				
DK	1 	2 			
DP	1 	2 	3 	4 	5
DND	1 	2 			
DNP	1 				
DO	1 				

Obr. E: Deskripční systém laténské keramiky z horního Polabí – jednotlivé typy podstav objevujících se v soboru z doby laténské.¹²³

¹²³ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

Graf 9.: Slepoticice, okr. Pardubice, zastoupení typů podstav z keramického souboru (typické střepy z doby laténské).

V porovnání se základní typy podstav objevují ve stejném poměru i na dalších blízkých i vzdálenějších laténských sídlištích. Rovná podstava s převahou vyhrává jak ve výzkumu z Chrudimska tak z Polabí. Zde tvoří 66,66 % ze všech identifikovaných podstav a pouze 13 % tvoří nožkovité dno a 20 % pozvednutý typ podstav (DK). Obdobně tomu je také z roku 2001 z výzkumu ve Slepoticích zpracovávaného K. Šilerovou.¹²⁴

Nádoby

V některých případech bylo nutno zahrnout do jedné formy, tvaru více typů, kupříkladu mísy se zataženým okrajem všech velikostí nebo mísy s esovitým prohnutím, větší či menší hrnce atd. Laténskou keramiku lze rozdělit dle dřívějších dokladů na keramiku stolní (jemně točená, dotáčená, plavený materiál), kuchyňskou (hrubá, rukou tvarovaná, občas dotáčená hrubá keramika) a zásobní (velké hrubé keramické nádoby, rukou tvarované). Taktéž se v minimálním počtu objevují miniaturní keramické nádoby či výtvořky, které jsou nazvány jako „hračky“ či sloužily jako rituální předměty. Na začátek lze zmínit, že v době laténské, konkrétně ve stupních LT B - C1 se více využívaly nižší úzké tvary keramických nádob a

¹²⁴ Kateřina ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, magisterská diplomová práce, Slezská univerzita v Opavě, filozoficko-přírodovědecká fakulta, Opava 2006, (publikováno Academia.edu), s. 61.

v pozdějších letech se spíše objevují vyšší silnější tvary, jako jsou lahvovité, hrncovité vysoké nádoby. Podobný vývoj probíhal také u výzdoby těchto nádob, kdy na počátku v prvních fázích keramika nenesla tak výraznou zdobnost¹²⁵. Ve stupních C2 – D1 byla zdobnost oblíbenější a častěji využívána u všech typů keramických nádob.¹²⁶

Ve většině případů došlo ke sloučení jednotlivých tvarů do 6 základních skupin – tedy mísy (NM), zásobnice (NZ), hrnce (NH), situlovité nádoby (NS), lahve (NL), poháry (NP). Dále byla rozpoznána malá nádoba sloužící pravděpodobně jako koflík či jiný typ picí nádoby. Také bez označení je v databázi zaznamenáno i závaží či hrací kolečko/přesleny.

Dle vedené databáze v Microsoft Excel je patrné, že s mírnou převahou dominují mísovité tvary jak se zataženým tak esovitě prohnutým okrajem v celkovém počtu 61 fragmentů, tedy procentuálně 40,13 %. Z celkového počtu lze také zmínit, že více zlomků, konkrétně 37 bylo točených na kruhu a 24 fragmentů tvořené pouze rukou bez užití jakéhokoliv technického nástroje. Miskovité tvary jsou na laténských sídlišcích velmi oblíbené a objevují se téměř na všech známých zpracovaných sídlištních lokalitách doby laténské. Stejný jev s nejvíce zastoupeným typem nádob dokládá taktéž keramický soubor z horního Polabí od T. Mangela.¹²⁷ Jak již bylo výše řečeno, mísovité nádoby patří k základnímu standardnímu keramickému souboru a je zde zastoupení jak misek se zataženým okrajem dovnitř, taktéž i s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven. Mísy se zataženým okrajem směrem dovnitř se objevují spíše v pozdějších fázích doby laténské. Nejčastěji se s tímto typem setkáváme ve stupních LT C2 – D1 a jejich použití jak ve stolní keramice tak v hrubší kuchyňské keramice. V rámci jemné stolní, často vytáčené nádoby na hrnčířském kruhu, jsou ve stupních LT B – C1 oblíbenější miskovité nádoby s esovitou profilací než se zataženým okrajem jako je tomu v pozdějších fázích doby laténské.

Druhou nejpočetnější kategorií jsou hrncovité nádoby (v keramickém souboru kupříkladu Tab. 17: 131, Tab. 30: 179, Tab. 34: 215, Tab. 9: 328). Jako hrnce bylo definováno v databázi 44 fragmentů (28,95 %). V ruce tvarované hrnce se objevují v počtu 23, vytáčené na kruhu 19 fragmentů a jeden zlomek byl definován jako později dotáčený okraj keramické

¹²⁵ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

¹²⁶ *Tamtéž*.

¹²⁷ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

nádoby – kombinovaný způsob výroby nádoby (viz kapitola výše TND). Hrnce se taktéž prolínají všemi fázemi doby laténské. Nejčastěji se jedná o hrnce tvarované rukou, jako kuchyňská hrubší keramika bez další úpravy povrchu. V pozdějších stupních LT B1 – C1 se objevují spíše vyšší hrncovité nádoby, velmi výjimečně nádoby s uchy. Pro následující stupně C2 – D1 jsou již hrnce velmi typické a objevují se zde ve všech podobách a velikostech. Obecně vyšší podíl zde mají hrnce s esovitě prohnutým odsazeným hrdlem, nejčastěji se jedná o jemně až středně esovitě prohnutý okraj. Ostře profilované hrdlo je zde zastoupeno velmi málo a obecně se na nalezištích objevují velmi výjimečně. Na základě databáze lze usoudit, že se nejčastěji jedná o hrnce bez další úpravy s příměsí hrubšího písku a mleté slídy. Setkáváme se s nádobami bez žádné úpravy povrchu, zrnitý povrch¹²⁸, avšak časté je také drsnění povrchu jak struhadlovitě tak hloubkové či hřebenování a rytá výzdoba.

Již v početně menším zastoupení jsou na nalezišti vyzvednuty fragmenty zásobnice. Celkový počet artefaktů pocházející ze zásobnice je v databázi 14 kusů (Tab. 1: 126, Tab. 19: 272 či Tab. 24: 285). Většina zásobnic pochází ze stupňů LT C2 – D. Průměrná šířka stěn nádob nebyla v žádném případě menší jak 0,6 mm. U zásobnic také převládá výroba rukou, avšak objevují se zde i fragmenty, které jsou klasifikovány jako vytáčené nejspíše na rotační podložce. Keramické nádoby, které slouží jako zásobnice k ukládání potravin, většinou nejsou zdobeny a povrch není nijak upravovaný, jen zřídka se objevuje struhadlovitě zdrsňený povrch. Ve všech případech je keramické těsto písčité, s hrubým pískem až menšími kamínky a s jemně či hrubě mletou slídou. Ve třech fragmentech bylo rozpoznáno taktéž ostřívo grafitové, tedy tuhovaná silná keramika, která je v době laténské pro tento typ nádob velmi typická. Grafit jako ostřívo bylo přidáváno do hrubé keramiky nejčastěji ve stupních LT B – C1.

Jen malé procento zpracovávaného keramického souboru poté tvoří lahvovité, situlovité a vázovité nádoby. Tyto tvary nádob je velmi náročné odlišit od dalších typů. Z tohoto důvodu nelze říci, že se v souboru neobjevilo více fragmentů pocházející z těchto tvarů keramiky, ale nebyly dostatečné velikosti, aby bylo rozpoznání jednoznačné. Situlovité nádoby jsou zde reprezentovány 5 – 9 zlomky (Tab. 44: 82, Tab. 16: 111, Tab. 22: 264), lahev potom 2 (Tab. 28: 315). Vázy byly rozpoznány dvě (Tab. 47: 152, Tab. 47: 153) a poháry 4 fragmenty (Tab. 4: 63, Tab. 21: 169, Tab. 23: 281). Jedna menší keramická nádobka klasifikovaná jako koflík

¹²⁸ Zrnitým povrchem označujeme v některých případech nádoby, které nevykazují žádné znaky jakéhokoliv zdobení a úpravy povrchu a jsou pouze na povrchu znatelné zrnka písku.

či malý šálek se na nalezišti našel pouze jeden. Není samozřejmě jednoznačně rozpoznatelné, zda se jedná opravdu o koflíček či šálek, protože nádoba nenesla žádné znaky, že by se na ni nacházelo jakékoliv ucho, a proto lze konstatovat, že by se také mohlo jednat o nějaký typ malé mističky (Tab. 16: 112). Cedníky, poklice či jiné specifické fragmenty se na této lokalitě nenašly a nejsou tedy zpracovány do vyhodnocení keramického inventáře.

Důležitým nálezem v rámci keramického souboru pocházejícího z doby laténské je dochovaná celá lahovitá nádoba. Nádoba byla zachována v celé své podobě, jen v jednom místě došlo k oderodování a narušení povrchu, a proto musela nádoba projít laboratorní analýzou. Tato část byla v laboratoři ošetřena a následně nahrazena bílou sádrkou, která je ponechána ve své přirozené barvě, aby byl zásah do keramické nádoby viditelný a jasně definovaný. Lahev byla rozměrnější velikosti a celková výška nádoby dosahovala až 32,5 cm, průměr ústí byl pravděpodobně 12,2 cm. Keramické těsto neslo znaky písčitého základu s příměsí drobných kamínků a taktéž byla formována v ruce. Lze uvažovat o dotáčeném hrdle na otočné destičce. Velmi typický pro dobu laténskou byl v místech podhrdlí a hrdle rozeznán smolný nátěr, který byl bohužel pravděpodobně z části setřený a nedochovaný v celé své podobě. Po konzultaci s pí. Joškovou lze předpokládat, že smolný nátěr byl nanesen až k vrchní části výduti nádoby a nacházel se tak na podhrdlí po celém obvodu keramické lahve.

Pokud bychom provedli srovnání s dalšími výzkumy ve Slepoticích, lze usuzovat, že nálezy a zastoupení jednotlivých tvarů, okrajů či podstav je velmi podobné. Téměř stejný poměr je tomu u výzkumu probíhajícího ve Slepoticích roku 2001¹²⁹, kde byl taktéž rozpoznán největší počet mísovitých nádob a jako druhé jen o pár procent menší zastoupení hrnců. Rozdíl je tvořen opravdu jen pár procenty, kdy z roku 2016 zde bylo získáno 40,13 % mísovitých nádob a 28,95 % hrncovitých nádob. Výzkumy z let 2002 a 2003¹³⁰ tomu přispívají téměř shodnou měrou. Téměř shodné procentuální zastoupení se objevuje i na Chrudimsku¹³¹, kde zastoupení mísovitých nádob dosahovalo až 48,74 % a hrnce tvořily 38,43 % z rozpoznávaných tvarů nádob. Jen na nalezišti v Českých Lhoticích tomu bylo neobvykle jinak.¹³² Zde bylo vyšší procento

¹²⁹ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 68.

¹³⁰ Kateřina SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, katedra archeologie, Hradec Králové 2015.

¹³¹ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 109 – 110.

¹³² Alžběta DANIELSOVÁ – Tomáš MANGEL, *České Lhotice: keltské oppidum na úpatí Železných hor*, Nasavrky 2008, s. 70.

nádob identifikovaných jako hrnce, a to ve výši 54 % a pouze 34 % zastupovalo mísovité nádoby.¹³³ Překvapující je také, v porovnání již zmíněnými nalezišti, vysoké procento nálezů zásobnic. Ve zpracovávané analýze se zásobnice objevují až u 9,21 %, kdy na dalších nalezištích je toto procento mnohem nižší. Ve slepotickém souboru z roku 2001¹³⁴ tvoří zásobnice pouze 2 % a v Českých Lhoticích¹³⁵ 7%. Pouze z Chrudimska pozorujeme zastoupení vyšší jak 10 %.¹³⁶

Nálezy z roku 2001 byly řazeny do stupně LT C2 – D1¹³⁷. V tomto souboru se objevovala více keramika hrubá vytáčená na kruhu, vhlazovaná výzdoba a černý nátěr, kdy tyto znaky se vyskytují spíše v mladší době laténské. Sezóny výzkumů 2002 a 2003¹³⁸ však byly datovány dle získaného keramického souboru průběhově. Osídlení zde pravděpodobně trvalo v období doby laténské konkrétně ve stupních LT B – C1 a trvalo až do pozdní doby laténské stupně D1. Takto lze datovat i výzkum na slepotickém nalezišti z roku 2016. Byla zde objevena a získána keramika jak jemného, tak i hrubého typu, vytáčená na kruhu, ale také keramika se zataženým okrajem dovnitř nízkých mísovitých tvarů. Jsou zde tedy zastoupeny stupně jak LT B - C1, tak LT C2 – D1, obdobně jako v dřívějších výzkumných sezónách roku 2001¹³⁹ a taktéž 2002/2003¹⁴⁰.

Přesleny a závaží

Některé přesleny a závaží zde byly taktéž zaregistrovány a dochovaly se čtyři neporušené přesleny (Tab. 6: 76, Tab. 15: 80, Tab. 26: 249 a Tab. 28: 306) a 2 velká jemně na svém povrchu oderodovaná tkalcovské závaží (Tab. 16: 83 a Tab. 16: 113). Nelze však jednoznačně říci a podložit, zda se opravdu jedná o závaží pocházející již z doby laténské či by mohla být datována do doby římské. V době římské se závaží těchto tvarů a zpracování

¹³³ Alžběta DANIELSOVÁ, *Oppidum České Lhotice a jeho sídelní zázemí*, Praha 2010, s. 342.

¹³⁴ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 67.

¹³⁵ A. DANIELSOVÁ – T.MANGEL, *České Lhotice: keltské oppidum na úpatí Železných hor*.

¹³⁶ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 62 – 63.

¹³⁷ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*.

¹³⁸ K. SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, s. 94 – 95.

¹³⁹ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 62 – 63.

¹⁴⁰ K. SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, s. 94 – 95.

vyskytovala velmi běžně a byla využívána ke zpracování textilií. Lze tedy i předpokládat, že byla vyrobena a používána jak v době laténské tak v době římské.¹⁴¹

Přeslen je pomocný prvek u tkalcovského zařízení, které zatěžuje vřeteno při spřádání nití. Sloužil jako setrvačnické vřeteno, případně i jako malé závaží u tkalcovských stavů. I když je přeslen zřetelně jasným dokladem výroby textilií na nalezišti, jejich interpretace se v ojedinělých nálezech a dle nálezce liší. Někteří je interpretují v určitých případech jako předměty magické či amulety. Autoři těchto názorů vycházejí převážně z místa nálezu, jednotlivého objektu či dalších nálezů v blízkosti přeslenu/amuletu. Kupříkladu některé přesleny byly nalezeny v těžko dostupných horských lokalitách, kde se nepředpokládá užívání tkalcovského stavu či další zpracování přízi a na lokalitách daleko vzdálených lidským obydlím.¹⁴²

Ve třech případech se jednalo o přesleny kruhového tvaru, plochého typu a provrtaného otvory uprostřed. Pokud zmíníme materiálovou třídu, jednalo se především o písčité keramické těsto s příměsí mleté slídy. Jsou však doloženy také přesleny z jiného materiálového složení jako kamenné, kovové či kostěné, tyto typy přeslenů nebyly ale v místě naleziště rozpoznány. Známe také různé odlišné tvary a velikosti přeslenů, avšak ve zpracovávaném keramickém inventáři jsou veškeré přesleny obdobné a podobných tvarů a velikostí. Všechny čtyři přesleny se pohybovaly v maximální velikosti mezi 4 – 4,5 cm v průměru a všechny byly tvarovány rukou. Ani u jednoho nebyla rozpoznána jakákoliv podoba výzdoby a povrch byl pouze vyhlazený. Jeden artefakt se však odlišoval od ostatních svým vlnitým okrajem. Pro tento typ kolečka s otvorem nelze jednoznačně říci, zda sloužilo primárně pouze jako přeslen, lze také uvažovat o formě jednoho z typu amuletů či hracích koleček (Tab. 15: 80). Kotoučky, jinak přesleny se na laténských lokalitách objevují již od stupně LT C.¹⁴³ Avšak každý objevený přeslen pocházel z odlišného objektu, proto nelze konstatovat a klasifikovat jeden konkrétní objekt sloužící pro výrobu tkaniny, jako tomu bylo u objevů keramického závaží.

¹⁴¹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepticích*, s. 74 – 76.

¹⁴² Hana CHYTRÁ, *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*, bakalářská práce, Univerzita Masarykova v Brně, filozofická fakulta, Brno 2005.

¹⁴³ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 61.

Tkalcovská závaží řadíme k méně pro archeologii zajímavým nálezům v rámci archeologických výzkumů. Jejich vývoj a podoby v rámci chronologie je velmi pomalý. Závaží či jejich pozůstatky se na nalezištích objevují již od období neolitu.¹⁴⁴ Obě dochovaná závaží byla přibližně čtyřbokého pyramidového tvaru. Nálezy (Tab. 16: 113 a Tab. 16: 83) pochází z jednoho objektu, konkrétně se jedná o objekt 104, který je také klasifikovaný jako zemnice a v objektu se objevily nálezy jak z doby laténské tak z doby římské. Jedno závaží bylo přelomené (Tab. 16: 113), avšak po vyzvednutí došlo k úpravě a následnému slepení. Závaží byla přibližně podobné velikosti, i když se u jednoho nedochovala špička, která byla uražena. Přibližná velikost u obou závaží byla cca 10,5 x 10,3 cm. Keramická závaží měla pravděpodobně obvyklý tvar komoleného jehlanu, bez úpravy povrchu, rukou tvořené, avšak na obou byl povrch z velké části oderodovaný, proto nelze toto tvrzení podložit. Nejčastěji byla vyráběna z místní hlíny, pouze sušené/proschnuté často na okraji ohniště – tedy z nejsnadněji dostupného materiálu s různými ostrými tvary. Existují jak právě zde objevená závaží formované rukou, nepravidelného tvaru, tak pečlivě formované z kvalitního keramického těsta s různými typy zdobných motivů či dokonce otisky různých jiných předmětů (například otisky spon).¹⁴⁵ Oba dochované nálezy měly neporušený dochovaný otvor v horní části závaží pro zachycení osnových nití.

Nelze je také blíže chronologicky zařadit do jednotlivé fáze doby laténské či doby římské, poněvadž se jedná o nejběžnější typ závaží a prolínají se všemi fázemi celého trvání doby laténské/římské a i jiných období. Jejich podoba a forma se lišila v průběhu historie jen minimálně. Pro nejstarší období jsou typická spíše rozměrná, těžká a hrubá. U mladší doby bronzové a dále také v době halštatské se objevují již závaží pyramidálních tvarů.¹⁴⁶ Tyto nálezy tak dokládají textilní výrobu, která byla běžnou činností na sídlišti.

Hladítko

Jeden ze střepů také vykazoval pravděpodobné znaky sekundárního použití v pozdější době (Tab. 42: 123). Jedná se pravděpodobně o fragment velké keramické nádoby původně datované právě do doby laténské a později užívané pro možné hlazení povrchu dalších keramických nádob, tedy hladítka/hladidlo. Existují i hypotézy o broušení těchto fragmentů pro

¹⁴⁴ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 74.

¹⁴⁵ *Tamtéž*, s. 74.

¹⁴⁶ *Tamtéž*, s. 76.

pozdější užití tohoto prachu jako ostřívo do keramického těsta v následujících obdobích.¹⁴⁷ Tyto zlomky jsou většinou ohlazeny/obroušeny buď ze strany jedné nebo všech. Avšak nutno podotknout, že v některých případech toto obroušení není záměrné, a proto by mohlo dojít k mystifikaci a chybnému řazení těchto zlomků mezi hladidla – objevují se fragmenty, u kterých došlo k pouhému urovňání či ohlazení necílevědomě. Nejčastěji se setkáváme s fragmentem okraje velkých keramických nádob, který je dále druhotně použitý. Není to však pravidlem, poněvadž se setkáváme i s různými fragmenty a nepravidelnými tvary. Objevují se obroušené/ohlazené i velké zlomky silnostěnné výdutě nádoby či podstavy. Velmi důležitým společným znakem a vlastností těchto „hladítek“ je právě jejich keramické těsto. Nesou prakticky vždy, i když jsou doloženy i ojedinělé důkazy, znaky přidané grafitové hlíny.¹⁴⁸ Nelze však na základě keramického těsta datovat jednoznačně fragment vždy do doby laténské. Jsou zde i další možné datovací znaky jako je tvar okraje, forma nádoby, lišty, výzdoby. Dle dalších signifikantních znaků by teoreticky tyto „hladidla“ mohla pocházet i z jiných období. Kupříkladu můžeme uvést grafitové rozměrné nádoby datované do kultury s lineární keramikou, z mladší doby bronzové či z období středověku. I když se konkrétně u slepotického fragmentu domníváme, že dle jeho tvaru okraje a složení keramického těsta opravdu jedná o fragment z doby laténské, nelze tyto teorie o původu z jiných časových období opomenout. Taktéž jejich interpretace je velmi variabilní.¹⁴⁹ Velmi podobný artefakt definovaný taktéž jako hladítko byl získán při výzkumu v Plotištích n. L.¹⁵⁰ Také lze zmínit nález keramického fragmentu interpretovaného taktéž jako hladítko z povrchových sběrů na katastrálním zemi Úhřetic.¹⁵¹

Na slepotickém nalezišti tedy byl získán jeden zlomek, který vykazoval všechny atributy právě zmíněného „hladítka“. To bylo vyrobeno z pozůstalého velkého střepe keramické nádoby. Jedná se o velmi ojedinělý fragment ve zpracovávaném keramickém

¹⁴⁷ Natálie VENCLOVÁ – Richard THÉR – Tomáš MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, Studia Historica Nitriensia, ročník 23, Nitra 2019, s. 187 – 205.

¹⁴⁸ N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 191 – 193.

¹⁴⁹ N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 191 – 193.

¹⁵⁰ P. HORNIK – J. JÍLEK, *Sídlště z časné doby římské v Plotištích nad Labem, okr. Hradec Králové*, s. 197, obr. 12: 10, viz dále N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 189, Obr. 1: 2.

¹⁵¹ Kateřina JOŠTOVÁ, *Keramika ze sídlště z doby římské v Úhřeticích, okr. Chrudim*, bakalářská práce, Univerzita Pardubice, fakulta filozofická, Pardubice 2017, s. 36, Tab. 15: 9.

inventáři. Leštění povrchu nádob je v době laténské velmi oblíbené a bylo užívané hlavně u jemné stolní keramiky, u mísovitých, terinovitých nádob. Původně zlomek keramiky mohl pocházet z nějaké větší hrubé keramiky, kupříkladu zásobnice (Tab. 42: 123). Později se tento typ tzv. hladidel mohl používat i v době římské k leštění povrchů, a to hlavně v místech sídliště převzaté z doby laténské i v době římské.¹⁵²

Je nutné však podotknout, že dle provedeného experimentu a detailnější analýzy provedené T. Mangelem a spol. ve studii „*Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*“, se nelze domnívat, že právě tyto tzv. hladítka byla primárně užívána právě pro ohlazování nově vzniklé keramické nádoby. Experiment vyloučil užívání jak broušeného prachu jako příměsí v keramickém těstě, tak ohlazení nádoby. Lze pouze uvažovat o pozdějším dohlazování/vlešťování obroušeného vzniklého prachu z fragmentu, který obsahoval částičky grafitu na povrch keramických nádob v době římské.¹⁵³

Úprava povrchu a výzdoba

Pro analýzu úpravy povrchu lze použít veškerý keramický materiál, který byl na lokalitě objeven. Avšak je nutno také podotknout, že pro výsledky analýzy bylo pracováno pouze se zaznamenanými vnějšími povrchy fragmentů. Z celkového počtu přibližně 800 fragmentů však musely být vyřazeny střepy, u kterých byl povrch z menší či větší části oderodován či zcela oderodován a to konkrétně u 71 zlomků (O). Z důvodu eroze povrchu na těchto zlomcích, nebylo možno rozeznat způsob úpravy povrchu a byly tedy z analýzy vyřazeny.

Základní skupiny úpravy povrchu tvoří 4 kategorie a to hlazený PH – Obr. 2:2, neupravený PN – Obr. 2:6, hlazený až z části leštěný PH/PL, leštěný PL – Obr. 2:1. Pokud vezmeme neupravený povrch keramiky, je dále rozdělen do dalších kategorií - konkrétně se jedná o úpravu povrchu zdrsněním. Nejpočetnější a nejdominantnější skupinou v souboru je samozřejmě již zmíněný povrch neupravený. Rozdělujeme ho na povrch hrubý, jemně/hrubě drsněný, s taženými inkluzemi, struhadlovitě drsněný atd. Celkový počet zlomků se základním neupraveným povrchem je 430. Avšak z toho je vyčleněno 75 střepů s jedním z druhů drsnění (PD). Jmenovitě bylo zastoupeno jemné drsnění PDJ (Obr. 2:3) pouze u jednoho zlomku,

¹⁵² Vít VOKOLEK – Jan JÍLEK, *Osada z doby římské v Sobčicích, okres Chrudim*, Východočeský sborník historický 19, 2011, s. 3 - 57.

¹⁵³ N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 199.

struhadlovité drsnění PDS (Obr. 2:4) u 6, hrubé až hloubkové struhadlovité drsnění PDSH (Obr. 2:5) reprezentovalo 25 fragmentů a nejvíce zastoupeno s 41 zlomky bylo jemné struhadlovité drsnění PDSJ (Obr. 2:3). Na pár zlomcích se objevila taktéž kombinace vodorovného a horizontálního provedení struhadlovitého drsnění (Obr. 3:2). Jako příklad lze uvést zlomky Tab. 20: 269, Tab. 30: 232 či také Tab. 35: 219, které se překrývá či na sebe navazuje, hovoříme o kombinaci. Zdrsněný povrch je v době laténské velmi oblíbený a velmi často je spojován s hrubou kuchyňskou keramikou, lze konstatovat, že tento způsob úpravy je až typický pro tuto dobu. Zdrsnění se v téměř všech případech objevuje na výduť nádoby v kombinaci s neupraveným či z části nepatrně vyhlazeným hrdlem a okrajem (Obr. 3:1) – tato kombinace lze pozorovat například u zlomku Tab. 19: 291. Pozorujeme ji tedy nejčastěji na hrncovitých nádobách či zásobnicích, které mají okraj esovitě vyhnutý směrem ven či v menším počtu rovně postaveným na výduť nádoby. Tento způsob úpravy povrchu na keramických nádobách plní dva úkoly – slouží samozřejmě v některých případech jako estetická úprava, avšak nejčastěji je upravován pro praktické účely, a to pro lepší, snadnější uchopení a přemísťování nádoby. Zdrsněný povrch taktéž pozorujeme ve všech fázích doby laténské, a proto nelze jednoznačně datovat fázi či jednotlivé horizonty, kdy je tento způsob úpravy povrchu nejčastěji používán. Zdrsněný povrch dále také neupadá a pokračuje i v jednotlivých fázích doby římské, i když ne v tak hojném zastoupení. V následujících obdobích doby stěhování národů zdrsněný povrch byl také často uplatňován, ale popularita pomalu v průběhu období upadá.

Hlazený povrch se objevoval na nalezišti velmi často, a to u 270 keramických střepů (Obr. 2:2). Tento jev se objevuje i na dalších blízkých lokalitách a i v dřívějších výzkumných sezónách na slepotickém nalezišti a je obvyklý i na jiných laténských sídlištích. V mnoha případech se shoduje vnitřní i vnější povrch, pokud byl povrch jemně hlazený z vnější strany, často se tento způsob úpravy objevil i na vnitřní straně střepu. Hlazený povrch je spojován spíše se stolní jemnou keramikou, avšak objevuje se i na hrubší kuchyňské, nejčastěji na mísovitých či hrncovitých nádobách. Nejednoznačné je i určení keramického těsta pro tento typ úpravy, protože se v souboru objevuje jak na plaveném jemném materiálu, tak i na hrubším písčitém s příměsí slídy nebo grafitu. Ve více případech je však spojována s jemným plaveným keramickým těstem či písčitém s jemnou hrubostí zrn, tento jev je znatelný taktéž i na souboru z horního Polabí.¹⁵⁴ Hlazení je také kombinováno s dalšími druhy výzdoby jako je hřebenování,

¹⁵⁴ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

rytá výzdoba či plastická žebra. Také jak již výše bylo zmíněno, objevuje se zde i kombinace hrubého zdrsnění a hlazení okraje na nádobách.

U 11 fragmentů byl zaznamenán leštěný povrch a u jednoho se objevila kombinace hlazeného až leštěného povrchu (PL, PH/PL) – Obr. 2:1. Tento způsob je zastoupen v inventáři však výrazně méně. Leštěný povrch se vyskytuje především na keramice jemné, stolní. Je aplikováno na mísovitých menších keramických nádobách a vyznačuje se lesklým černým povrchem na nádobě. Na hrubé keramice tento druh úpravy pozorujeme jen ve výjimečných případech. Často je také spojován s jemně plaveným materiálem či písčítým materiálem s jemnými zrnky písku. V jednom případě se také objevil zlomek s leštěným povrchem a příměsí grafitu (Tab. 52: 47). Dokladem právě leštění povrchu je také nález z objektu č. 148 – kdy byl objeven velký fragment keramiky, který je z jedné strany obroušen/ohlazen, a proto z tohoto důvodu lze uvažovat o pozdějším využití pro vyhlazování povrchu na dalších keramických nádobách.¹⁵⁵ Počet keramiky s leštěným povrchem může být ovlivněn setřením či erozí tohoto jemného typu povrchu na keramických nádobách.

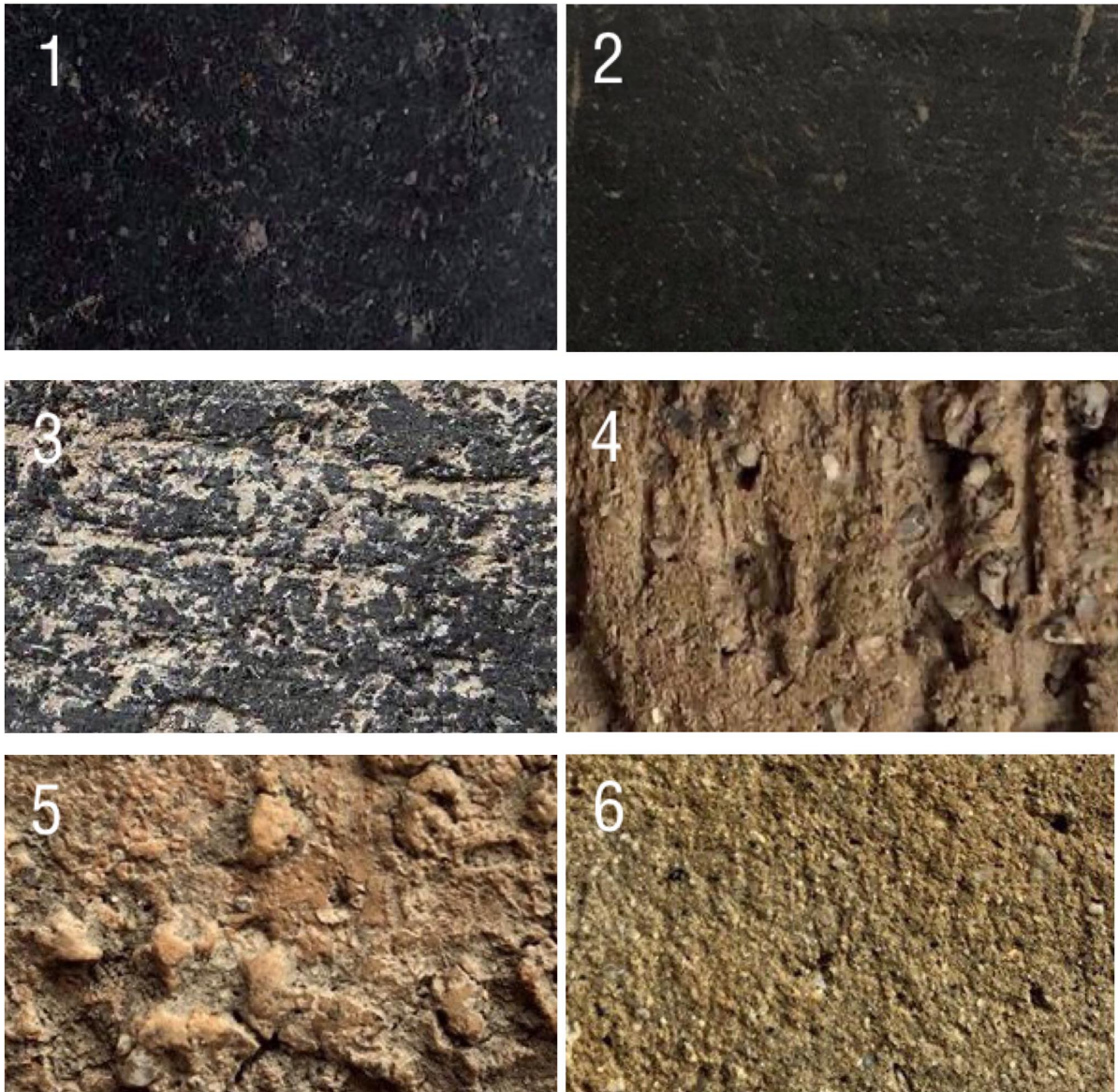
Obecně lze však konstatovat, že tyto typy úpravy povrchu se rámcově objevují i na jiných sledovaných lokalitách (Chrudimsku¹⁵⁶, výzkumu na stejné lokalitě Slepoticce roku 2001¹⁵⁷, na téže lokalitě i v sezónách 2002/2003¹⁵⁸). Regionálně se však liší jen jejich konkrétní procentuální zastoupení v souborech.

¹⁵⁵ N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 187 – 205.

¹⁵⁶ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 85 – 86.

¹⁵⁷ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 62 – 68.

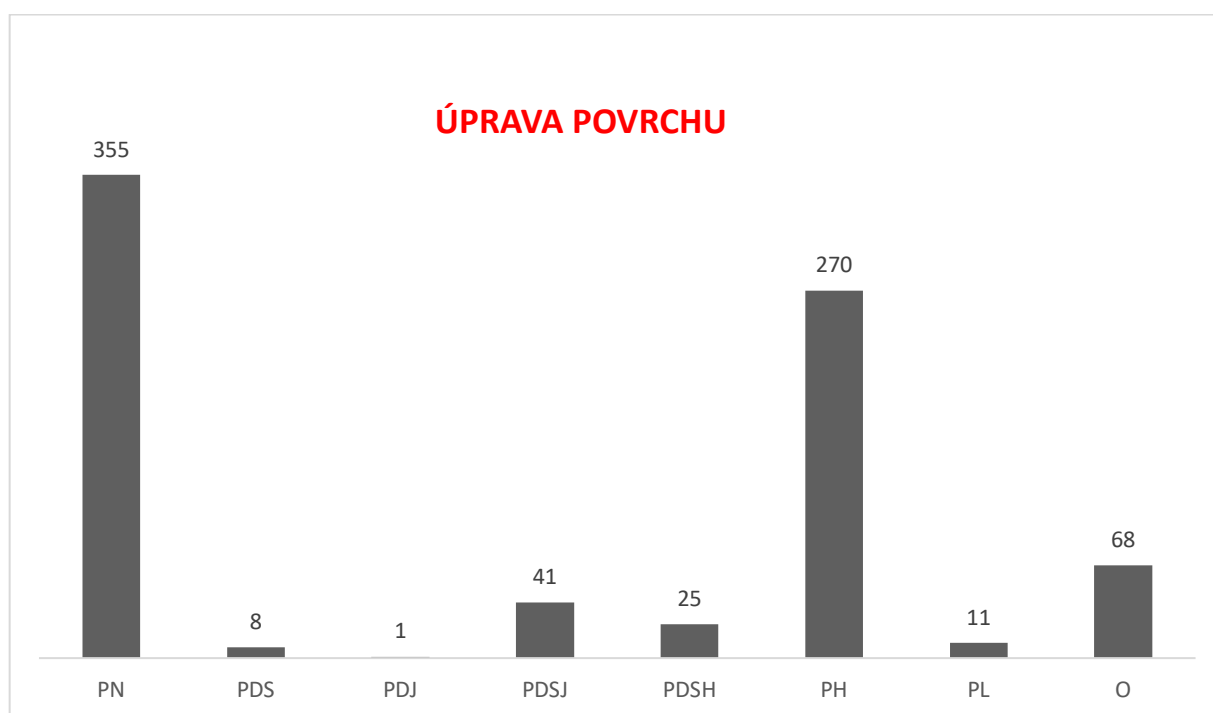
¹⁵⁸ K. SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, s. 41.

Obr. 2 – Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka uvádějící jednotlivé druhy úpravy povrchu v detailním záběru. 1. leštěný povrch, 2. hlazený povrch, 3. jemné drsnění, 4. hrubé, struhadlovité zdrsňení, 5. hloubkové, hrubé drsnění, 6. neupravený, zrnitý povrch. Foto: Kateřina Joštová.

Obr. 3 – Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka uvádějící kombinace dvou druhů úpravy povrchu v rámci jednoho fragmentu. 1. kombinace hlazeného hrdla a struhadlovitého zdrsnění v místě výdutě, 2. horizontální a svislé zdrsnění povrchu. Foto: Kateřina Joštová

Graf 10.: Slepotice, okr. Pardubice, zastoupení druhů úprav povrchu z keramického souboru (typické střepy z doby laténské).

Výzdoba

Celkový počet fragmentů, u kterých byl identifikován alespoň jeden z typů výzdoby nebyl velký, mluvíme pouze o 54 zlomcích. Tento fakt je však u laténské keramiky velmi obvyklý a nejčastěji je povrch keramických nádob pouze upraven jedním z druhů drsnění či jinou úpravou povrchu typickou pro dobu laténskou (viz kapitola výše). Proto je tento způsob

úpravy povrchu řazen do své vlastní kapitoly a není uveden společně s dalšími druhy výzdoby. Zastoupení jednotlivých typů výzdoby popisuje graf, který je umístěný pod touto analýzou (Graf. 11.). Procentuálně je keramika s výzdobou velmi nízká, ale lze také poznamenat, že je tento fakt „standardní u většiny laténských souborů“¹⁵⁹, podobně tomu bylo i na vzdáleném nalezišti v Markvarticích¹⁶⁰, ale taktéž ve výzkumu na Chrudimsku¹⁶¹. Často se objevují kombinované způsoby zdobení a úpravy povrchu, kdy kupříkladu je hrdlo a podhrdlí hlazené a výduť pokrývá horizontální hřebenování. V analýze jsou zahrnuty veškeré typy výzdob, které byly ve zpracovávaném laténském souboru rozpoznány bez ohledu na jejich umístění na nádobě.

Typ výzdoby, který v celém laténském slepoticském keramickém souboru dominuje, je zcela jasně svislé hřebenování VHVH (Obr. 4:1). Nejčastěji se hřebenování vyskytuje po celé ploše výduť nádoby, kupříkladu jsou to fragmenty z katalogu Tab. 10: 331, Tab. 30: 178, Tab. 42: 117). Velmi často je právě známa kombinace hlazeného hrdla a podhrdlí s navazujícím hřebenováním po celém obvodu nádoby, tento způsob lze ukázat v kresebné příloze pod Tab. 33: 213. Taktéž lze konstatovat, že v souboru byl tento typ spojen vždy s hrubším typem nádoby a písčítým keramickým těstem. Ani v jednom případě není tato výzdoba spojena s plaveným keramickým materiálem. Nelze s jistotou určit naklonění hrubého vertikálního hřebenování, avšak i přes toto náročné posouzení orientace střepu bylo v souboru rozpoznáno hřebenování typu VHD2H (Obr. 4:2) s jemným nakloněním do pravé strany. Tento typ výzdoby se objevil celkem na 5 fragmentech. Jedná se konkrétně o střepy v tabulkách Tab. 36: 222, Tab. 36: 224, Tab. 36: 225, Tab. 36: 226, Tab. 36: 227. Všechny zlomky identifikované s touto formou výzdoby se objevily ve stejném objektu, objekt č. 115, kdy se jedná o zemnici typu Hricáková D5.¹⁶² Taktéž můžeme konstatovat, že se fragmenty nacházely ve stejné vrstvě objektu 20 – 40 cm hluboko. Odlišné formy hřebenování jsou zde rozpoznány již výrazně méně, kupříkladu hřebenování vedené přes sebe křížovým stylem VHVHP (Obr. 4:4) je zastoupené pouze ve dvou případech (Tab. 33: 208 a Tab. 38: 247), a to samé platí i u hřebenováním s jemným prohnutím VHVHO (Obr. 4:6), které je zastoupeno taktéž pouze dvěma zlomky (Tab. 31: 236,

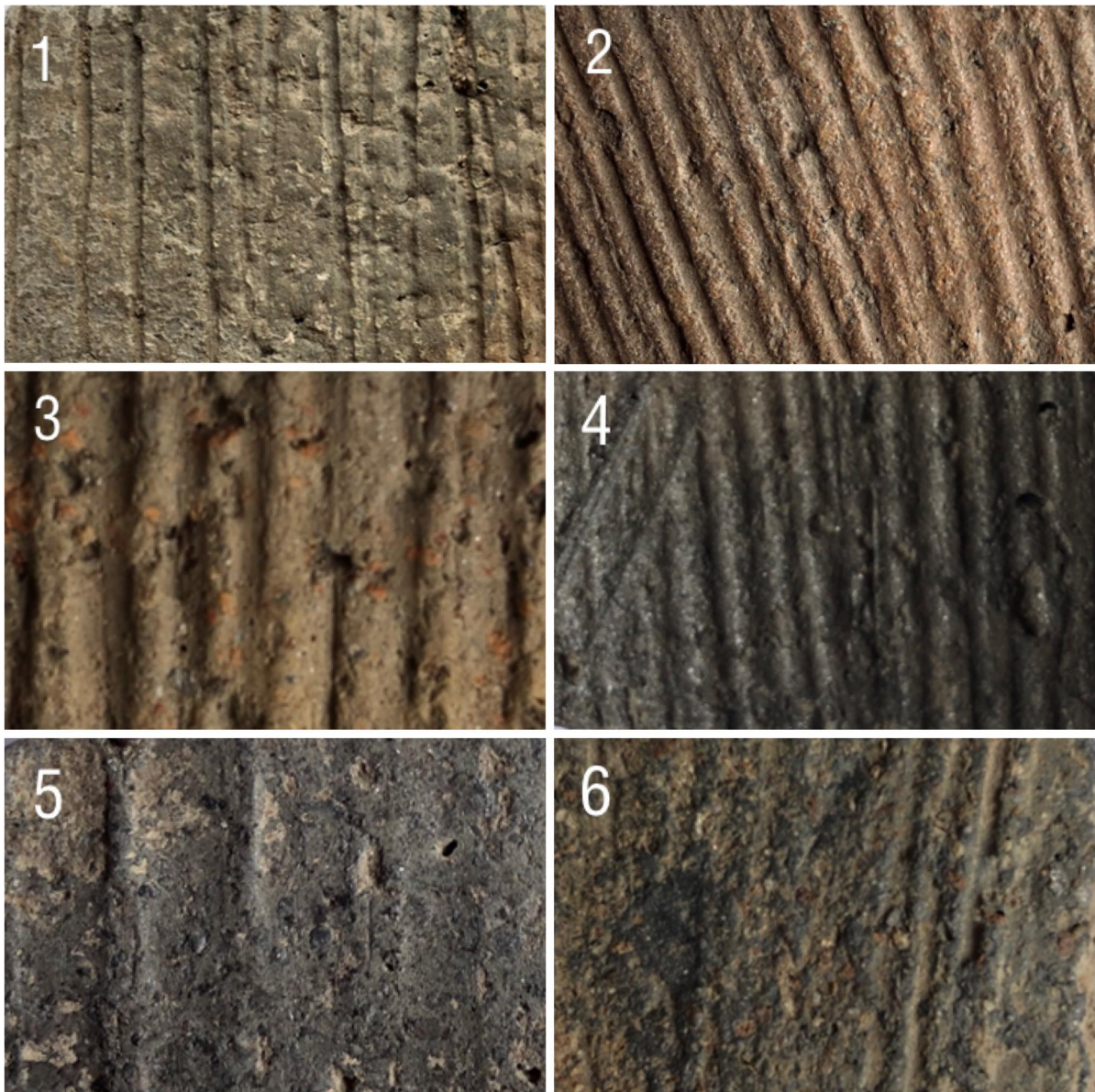
¹⁵⁹ Za standardní procentuální zastoupení zdobených střepů v laténských keramických souborech je považováno 1,3 – 9,1 % z nalezeného inventáře, avšak zmíníme-li celkový medián ten se pohybuje okolo 3,9 %. (převzato z T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*, s. 109).

¹⁶⁰ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*, s. 109 – 112.

¹⁶¹ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 97 – 99.

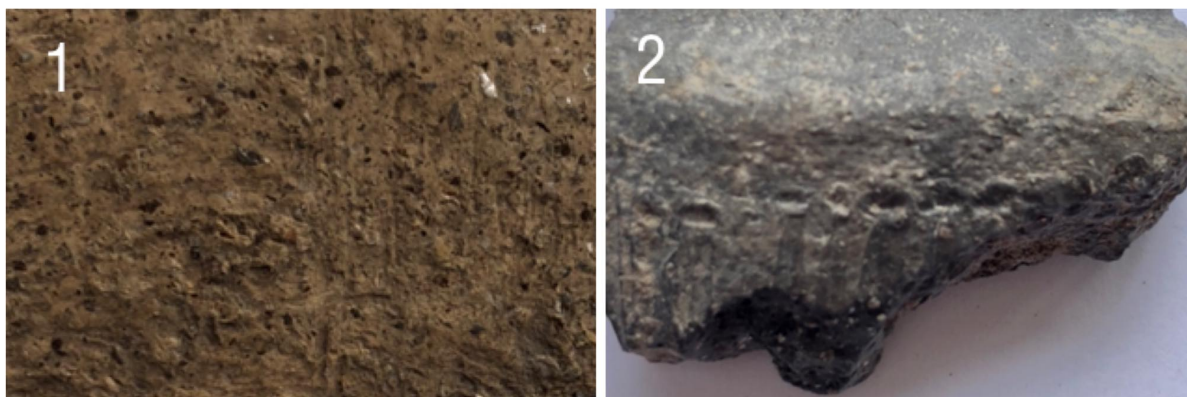
¹⁶² J. HRICÁKOVÁ, *Laténské polozemnice v Čechách*, s. 37, Tab. 1.

Tab. 7: 320). Konstatovat lze také, že velmi široké hřebenování se v souboru neopakovalo často. Horizontální hrubého i jemného typu v souboru nebylo zastoupeno v žádném případě. Zde je také potřeba zmínit dva fragmenty, které jsou zdobeny velmi jemným vlasovým hřebenováním typu PTLV (Obr. 5:1). Jemné vláskování se objevilo na výduti hrubé větší keramiky s písčítým keramickým těstem. Tyto dva fragmenty však z důvodu velkého poškození povrchu a oderodování velké části výzdoby nebyly kresebně dokumentovány a jsou pouze součástí databáze v Microsoft Excel.

Obr. 4 – Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka detailního pohledu na různé varianty hřebenování rozpoznané na slepotickém sídlišti. 1. jednoduché svislé hřebenování VHVH, 2. hřebenování

s nakloněním VHD2H, 3. hrubé široké hřebenování, 4. hřebenování křížící se v jednom bodě, 5. široké hřebenování, 6. hřebenování s jemným prohnutím VHVHO. Foto: Kateřina Joštová.

Obr. 5 – Slepoticice, okr. Pardubice. Tabulka detailního pohledu na různé varianty hřebenování rozpoznána slepotickém sídlišti. 1. Jemné vláskování PTLV, 2. kombinace hřebenování v části výduti a hlazeného podhrdlí. Foto: Kateřina Joštová.

Druhou nejpočetnější skupinou na keramice byla výzdoba v podobě rytých linií. Nejčastěji byly rozpoznány ryté víceřadé svislé i horizontální tahy (VRLVV, VRLHJ), a to na 8 a 5 fragmentech. Příkladem to jsou kresby Tab. 46: 149, Tab. 10: 332, Tab. 51: 32 definované jako VRLVV a VRLHJ reprezentují kupříkladu fragmenty Tab. 29: 307, Tab. 20: 170, Tab. 35: 218). Dále je rytá výzdoba velmi často rozpoznána v podobě jednostopé či víceřadé vlnice (VRVHJ a VRVHV). V několika případech se tyto vlnice objevují i na vnitřní straně střepe, a to buď ve spodní části nad přechodem podstavy či v horní části nádoby (Tab. 26: 262). Na vnitřní straně rytou vlnici můžeme pozorovat u zlomku Tab. 30: 228. Dalším příkladem z vnější strany je vlnice na fragmentu Tab. 26: 262. Víceřadé vlnice se objevila kupříkladu na zlomku Tab. 25: 261. Další typy ryté výzdoby v podobě (VRSHR), tedy horizontální trojitě linie či víceřadé ryté linie se objevily na 3 zlomcích (například Tab. 16: 116 a Tab. 24: 304).

Jiné další výzdobné prvky se v souboru objevovaly v menším množství, respektive většinou maximálně na 2-3 zlomcích. Zvláštností na tomto souboru je, že smolný nátěr (Obr. 6), tuhování zde bylo rozpoznáno pouze na 4 fragmentech (PT, SN) – Tab. 28: 312 nebo Tab. 29: 317. Tento typ výzdoby je pro dobu laténskou velmi typický a často také dominuje v celém keramickém inventáři z naleziště. Velmi často se tento druh výzdoby zachycuje na podhrdlí nádob, okraji či těsně nad podstavou, a to jak z vnější strany, tak vnitřní strany nádoby. Natírání je právě podhrdlí, hrdlo a nátěr je dále protažen z vnitřní strany celého okraje. Na ploše těla a

výduti nádoby tento způsob výzdoby vůbec nepozorujeme a nevyskytuje se. Nelze také podložit, zda nátěr plnil pouze estetickou stránku, či sloužil i prakticky pro snížení prokluzu při uchycení atd. Dále také plastické žebro (PVP) či žlábkování (VZV) je zde zastoupeno taktéž pouze po jednom zlomku od každého druhu. Plastické žebro tedy pozorujeme u zlomku Tab. 42: 118 a žlábkování bylo rozpoznáno u Tab. 51: 31. Plastické žebro umístěné na podhrdlí se objevilo na jemně plavené keramice vytáčené na kruhu, taktéž je tomu u žlábkování, které na fragmentu mělo podobu dvojitého vodorovného tahu.

Obr. 6 – Slepotic, okr. Pardubice. Příklady smolného nátěru v podhrdlí keramické nádoby. 1. velmi dochovaný černý nátěr v podhrdlí, 2. z velké části oderodovaný nátěr, s velkou pravděpodobností byla černá barva mnohem rozsáhlejší. Foto: Kateřina Joštová.

Velmi nízké procentuální zastoupení v případně vhlazované a vlešťované výzdoby je také překvapující. Pokud zmíníme celkový počet zlomků s těmito druhy výzdoby, jedná se o 4 fragmenty – jmenovitě VVVHJ 1 kus (Tab. 51: 16), VVLVV 1 kus (Tab. 57: 101), VVVLHJ taktéž 1 kus (Tab. 47: 155) a vlešťovaná výzdoba typu VLVHV taktéž pouze u 1 kusu (Tab. 24: 303). Tento způsob výzdoby je uplatňován především na keramice vytáčené na kruhu a spojen také s jemně plaveným keramickým těstem. Je nutno podotknout, že technika zdobení vhlazováním a vlešťováním jsou si velmi podobné až téměř totožné a odlišují se od sebe pouze stavem keramického těsta, na kterém je určitá technika výzdoby aplikována. V mnoha případech se tedy archeologové setkávají s velmi obtížnou rozpoznatelností a setřením povrchu, a tedy jeho dokonalé dochování, přehlédnutí je bohužel častý jev.

Shrnutím výzdoby do celku zjistíme, že hřebenování se v souboru objevilo u 38,89 %. Podobně takto vysoké procentuální zastoupení hřebenování lze pozorovat i na Chrudimsku¹⁶³ a v Polabí¹⁶⁴. V těchto případech bylo hřebenování také jedním z nejvíce zastoupených způsobů výzdoby, a to v poměru 35,47 %. V případě Markvartic¹⁶⁵ je procento výrazně nižší, a to pouze 15,07 %. Velmi netradičně je ve zpracovávaném keramickém souboru ve vysokém procentuálním zastoupení také rýhování. Rytá výzdoba se zde objevila na 42,59 % zlomků. Takto vysoké procento nepozorujeme na žádném dalším obdobném laténském sídlišti. Pouze u souboru pocházejícího z výzkumné sezóny 2001 ve Slepoticích¹⁶⁶, zde bylo registrováno až 30 % fragmentů s jedním z typů ryté výzdoby. Na druhou stranu je zde nejčastěji zastoupeno rýhování a různé podoby ryté výzdoby. Ta zde byla rozpoznána až u 30 % fragmentů. Jen velmi malý zlomek ryté výzdoby oproti slepotickému inventáři byl identifikován na Chrudimsku¹⁶⁷ a v Polabí.¹⁶⁸ Zde zastoupení ryté výzdoby ani v jednom případně nepřevýšilo 8 %. Pokud se zaměříme na typický způsob výzdoby v době laténské, tedy konkrétně na smolný nátěr, je jeho zastoupení překvapivě nízké. Objevil se zde pouze na zmíněných 4 zlomcích, které tvoří pouhých 7,41 %. Ve srovnání s dalšími nalezišti je toto procento velmi nízké. V Markvarticích smolný nátěr dominoval celému souboru a je zde zastoupený v 37,67 %.¹⁶⁹ Stejně vysoké procento se objevilo i na Chrudimsku¹⁷⁰, konkrétně 23,93 % a obdobně i v Polabí¹⁷¹ na 17 %. Taktéž již při výzkumu ze sezóny 2001 je procento dvojnásobné oproti výzkumu z roku 2016. Zastoupení vlešťované a vhlazované výzdoby je skoro na všech nalezištích obdobné. Tento způsob výzdoby je velmi těžké identifikovat a rozdělit. Proto je zde procentuální zastoupení spojeno do jednoho a to do 7,41 %. Ve Slepoticích roku 2001¹⁷² je zde klasifikována na 15 % fragmentů, na Chrudimsku¹⁷³ je tomu obdobně. Nižší procento podobné roku 2016 je

¹⁶³ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 97 – 99.

¹⁶⁴ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

¹⁶⁵ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*, s. 109 – 112.

¹⁶⁶ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 73 – 74.

¹⁶⁷ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 97 – 99.

¹⁶⁸ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.

¹⁶⁹ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*, s. 111.

¹⁷⁰ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 97 – 99.

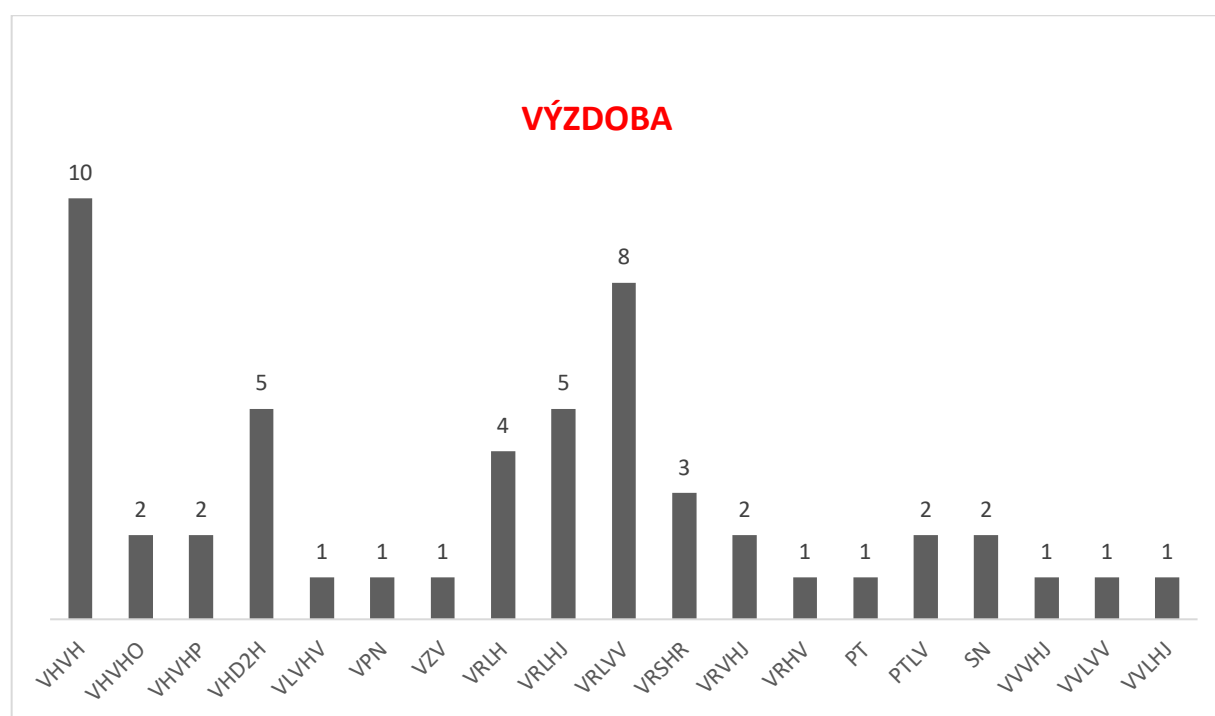
¹⁷¹ T. MANGEL, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, s. 118.

¹⁷² K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 74.

¹⁷³ M. PLESKA, *Laténská keramika na Chrudimsku*, s. 97 – 99.

z výzkumu z Polabí¹⁷⁴, kde se našla keramika s vlešťovanou výzdobou pouze na 4 % a vhlazovanou na 9 %.

Dle výše uvedeného procentuální zastoupení jednotlivých způsobů výzdoby lze říci, že se na nalezišti objevuje spíše mladší stupeň doby latéské.¹⁷⁵ Vysoké procentuální zastoupení hřebenování, které se objevuje v rámci celé doby latéské, i když v mladším/pozdním stupni upadá a jeho dominantní postavení přebírá spíše rytá výzdoba. Malé zastoupení vlešťované či vhlazované výzdoby, která se objevuje spíše ve stupni C1, to taktéž doplňuje. Smolný nátěr registrujeme taktéž až po stupni C1 a těžištěm je až stupeň LT C1 – D2.¹⁷⁶ Sic pouze na dvou zlomcích registrujeme výskyt vlasového hřebenování, které je typické pro pozdně latéskou keramiku.

Graf 11.: Slepovice, okr. Pardubice, zastoupení forem zdobení z keramického souboru (typické střepy z doby latéské).

¹⁷⁴ T. MANGEL, *Latéské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, s. 120.

¹⁷⁵ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba latéská*.

¹⁷⁶ Richard THÉR – Tomáš MANGEL – M. GREGOR, *Produkce latéských hrnčířských pecí na Chrudimsku: příspěvek k poznání organizace hrnčířského řemesla*, *Archeologické rozhledy* 3, ročník 66, č. 3, 2014, s. 415 – 452.

DOBA ŘÍMSKÁ

Obecná charakteristika souboru

I přes fakt, že keramický soubor datovaný pouze do doby římské nebyl tak početný jako tomu je u inventáře pocházející z doby laténské, je však neméně důležitý. V tomto období bylo vyráběno nespočet různých typů nádob, ozdob, taktéž funkčních nástrojů jako jsou přesleny a závaží ke tkalcovským stavům. Avšak i přes různorodost zpracování keramického těsta, nejzásadnější zastoupení na sídlišťích jsou stále nálezy fragmentů nádob.

„Zhotovování keramických nádob bylo jistě jednou z nejrozšířenějších výrobních činností. Velké množství variant výzdobných motivů i tvarových detailů stejně jako odlišné keramické hmoty ukazují, že výroba nádob byla značně rozptýlená.“¹⁷⁷

V analýze je pracováno pouze se střepy typickými. Zlomky, které žádným způsobem nenapomáhaly k dataci či určení části nádoby byly označeny jako atypické a dále s nimi v analýze nebylo pracováno. Z tohoto důvodu je zde počet typických střepů, ze kterých vycházím v analýze keramického inventáře z doby římské, mnohem nižší než u doby laténské. Mluvíme tedy o celkem 140 zlomcích z doby římské. Celkový počet keramických střepů je složen jak z keramických souborů jednotlivých objektů, ale taktéž z povrchových sběrů v blízkém okolí a vyznačeném místě zkoumaného naleziště. Také jsou zde střepy získané ze začišťování plochy po skrývce během archeologického záchranného výzkumu.

Typické střepy jsou důležité z důvodu zjednodušení určení chronologie a konkrétní datace. Každý typický zlomek musí vykazovat alespoň jeden z určujících bodů – tedy mluvíme o zlomku okraje, podstavy či těla/části výduti nesoucí alespoň jeden z typických způsobů úpravy povrchu či jeden z druhů výzdoby typické pro dobu římskou. Dochován byl také pouze jeden celý přeslen, konkrétně se jedná o Tab. 40:201. Dále zde pozorujeme většinu typické výzdoby časné doby římské – například tečkování, vyplňovaná páska, ryté linie nebo nehtové vrypy. Silnostěnná keramika, také známá jako kuchyňská keramika, je zde zastoupena ve větším poměru v porovnání s jemnou, stolní keramikou. Toto zastoupení je převážně

¹⁷⁷ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*.

způsobeno z valné většiny keramických fragmentů pocházející ze starší doby římské, kdy se jemná tenkostěnná keramika objevovala velmi vzácně. To je v některých případech také způsobeno formou silnostěnné keramiky. Větší síla keramického těsta nepodléhá tolik zničení, a proto se dochovávají spíše hrubé „kuchyňské“ nádoby. Pokud se však v časně době římské, stupni DŘ A vyskytovaly zlomky keramiky vytáčené na kruhu, lze předpokládat, že by se mohlo jednat o původně keramické nádoby z doby laténské převzaté později v sídlištním osídlení doby římské či se může jednat o intuze v jednotlivých objektech. V rámci dlouhodobých výzumů nelze však mluvit o přetrvávajícím vlivu a užívání stejných technik jako v době laténské na přelomu letopočtu, i když se ve starších studiích uvádí, že vliv by mohl být znatelný. Pozdější úvahy mluví o úpadku rozvoje, až laténské krizi před příchodem Germánů na naše území a z tohoto důvodu, lze usuzovat, že na našem území se Germáni s rozvitou laténskou tradicí vůbec nesetkali. Pokud se tedy ve výplních „římských“ objektů objevila i laténská keramika, přisuzujeme tyto znaky spíše k druhotnému zanesení do sídlištního objektu či v minimální míře užití pouze zlomků původních nádob datovaných do doby laténské.¹⁷⁸

Na nalezišti bylo rozpoznáno, jak je již výše zmíněno, mnoho objektů a nejčastěji se jednalo o objekty se smíšenou výplní obsahující velké množství zlomků pocházející již z doby popelnicových polí (PP) až po novověk (NOV). Pouze dva objekty byly datovány do doby římské a neobsahovaly žádnou intruzi z jiných časových horizontů. Jednalo se o objekty č. 112 - interpretovaný jako sídlištní objekt či větší sloupovou jámu a objekt č. 134 definovaný jako dvojice sloupových jamek. Většina keramických fragmentů byla datována do časně doby římské – tedy konkrétně do plaňanské skupiny¹⁷⁹ a dále do starší doby římské. Avšak objevily se zde i výjimečně zlomky pocházející z pozdní doby římské. Tyto dva typické fragmenty byly součástí objektu č. 164. Objekt neobsahoval dále žádné typické keramické zlomky.

V krátkosti by bylo vhodné zmínit, které tvary jsou typické právě pro nejvíce zastoupené období ve zpracovávaném souboru. Časná doba římská neboli DŘ A je jinak také nazývána plaňanskou skupinou Großromstedtská kultury.¹⁸⁰ Typickým znakem je právě tzv. „Plaňanský pohár“ – typicky ostře profilované nádoby na úzké nožce s širokým rozevřeným ústím.

¹⁷⁸ V. SALAČ, *K rozsahu a významu tzv. Keltského dědictví v hospodářství starší doby římské v Čechách a ve střední Evropě*, s. 351 – 370.

¹⁷⁹ Plaňanský horizont, nebo také značený jako DŘ A datujeme do období 35/25 – 10/5 před n. l.

¹⁸⁰ Původně se jedná originálně o kulturu pocházející ze středního Německa.

Zásadním rozdílem pro oddělení keramiky doby římské od laténu je hlavně pozastavení vytáčení keramiky na kruhu. Objevuje se zde taktéž spíše jemná keramika s ostrými, občas fasetovanými okraji, hluboké polokulovité nádoby. Nádoby jsou zdobeny různými variantami rytých linií či meandry. Stále se setkáváme spíše s vyššími lahvovitými nádobami – lze tedy uvažovat o přetrvávajícím vlivu z doby laténské a pomalému ustupování nově příchozímu období, tedy době římské? Bohužel na tuto otázku nelze jednoznačně odpovědět. Poněvadž dle různých dlouhodobých studií se dnes autoři přiklání spíše k opačné variantě.¹⁸¹ Dle průzkumů, tedy různých podobností a nálezů lze hovořit o laténské krizi, která postihla pozdní dobu laténskou. Z tohoto důvodu a úpadku rozvinutého řemesla doby laténské se příchozí společnost doby římské na našem území nemohla v jednu chvíli setkat s hrnčířskými či jinými řemeslnickými dílnami doby laténské. Podobnosti jsou tedy spíše náhodné, v minimálním množství se mohlo jednat o druhotné zanesení určitého sídlištního objektu ze splachů a důvodu, výskytu povětšinou římských sídlišť v místě původně laténského či jeho blízkosti.¹⁸² Nejčastěji se však v souboru objevují typické znaky vyskytující se v časně době římské, konkrétně tedy DŘ A nebo také plaňanský horizont doby římské. Některé tvary, objevující se průběžně v celé době římské se tedy prolínají i do dalších období a navazují tak i do starší doby římské, stupně B1 – B2.

Materiálová třída keramického těsta

Celkové grafické vyhodnocení a analýza keramického těsta a jeho ostřiva v této kapitole vychází pouze z typických střepů datovaných do doby římské. Graf (Graf 12.) znázorňuje tedy pouze fragmenty, které jsou dále uvedené v rámci katalogu keramického inventáře.

Keramické fragmenty získané ze sídliště datované do doby římské taktéž jako keramické střepy z doby laténské obsahovaly velké množství různých přidaných ostřiv v základním keramickém těstě. Avšak každá doba má své výraznější či méně časté příměsi, které jsou také možným signifikantním ukazatelem pro dataci konkrétního střepu. Proto se domnívám, že grafické znázornění jednotlivých příměsí a základních keramických těst napomáhá k porovnání s jinými časovými úseky a graf (Graf 12.) je přiložen na konci této konkrétní kapitoly.

¹⁸¹ V. SALAČ, *K rozsahu a významu tzv. Keltského dědictví v hospodářství starší doby římské v Čechách a ve střední Evropě*, s. 352 – 356.

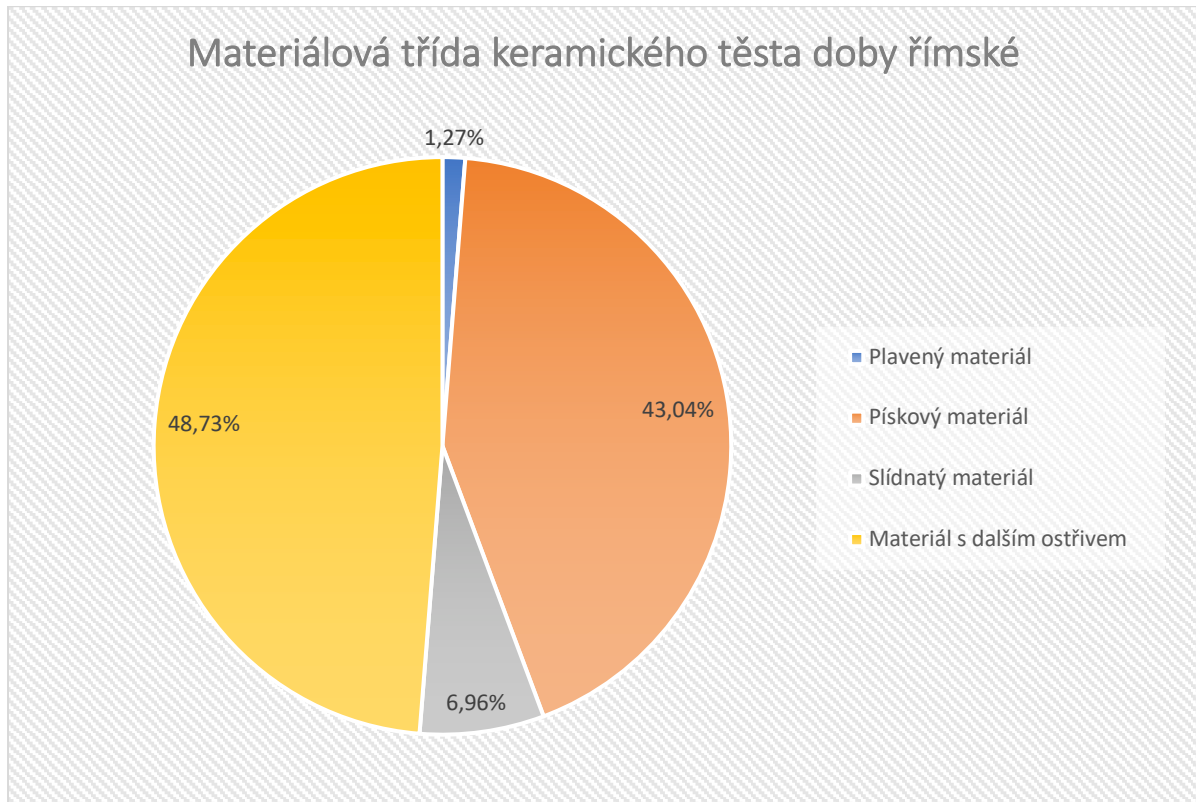
¹⁸² V. SALAČ, *K rozsahu a významu tzv. Keltského dědictví v hospodářství starší doby římské v Čechách a ve střední Evropě*, s. 353 – 356.

Vyhodnocení vychází přibližně tedy ze 158 keramických fragmentů. Základní skupina je tvořena z písčitého keramického materiálu, slídnatého materiálu, jemného plaveného materiálu a keramického těsta s dalšími přidanými různými ostřivy (viz Graf 12.). Dále je zohledněno další přidané ostřivo v keramických fragmentech doby římské. Tato skupina je tvořena obdobně jako tomu je u keramických střepů v době laténské, tedy jmenovitě drobné kamínky (velmi hrubý písek), slída, zpracovaná keramika a grafit. Ostřivo v podobě již zpracované keramiky se na rozdíl od doby laténské v keramickém těstě neobjevilo ani jednou.

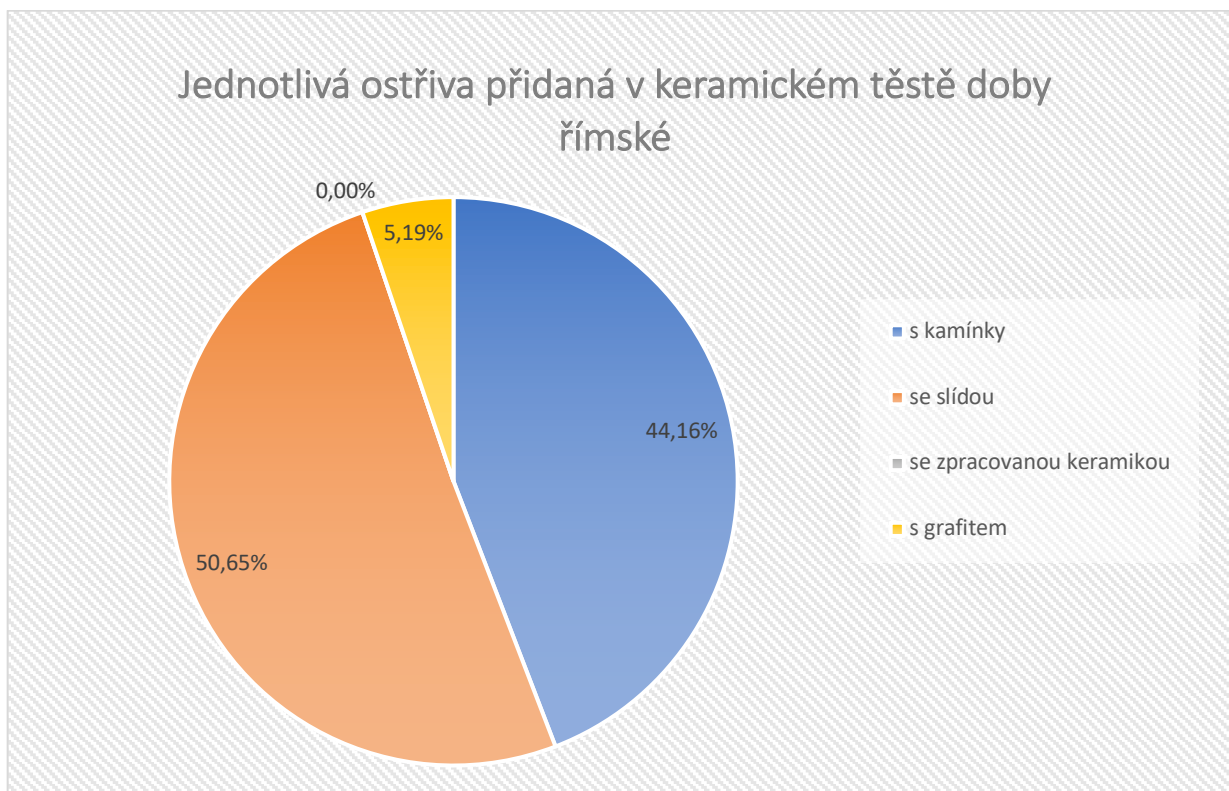
Nejpočetnější skupinou v materiálové třídě keramického těsta doby římské představuje materiál s dalším ostřivem. Jak již bylo řečeno, tuto kategorii tvoří příměs hrubého písku až drobných kamínků, slída či grafit. Příměs hrubého písku či drobných kamínků se v souboru objevil až u 34 zlomků. Diskutabilní je samozřejmě definice drobných kamínků. Jako příměs v této podobě byly brány kamínky či zrna písku dosahující přibližně 2 mm. Hrubé keramické těsto, tedy těsto s hrubším ostřivem je v době římské velmi oblíbené. Taktéž v téměř stejném zastoupení se jako ostřivo objevuje slída. Jemně drcená slída či hrubší zrna slídy se v souboru „římských“ střepů objevila u 39 kusů. Slída taktéž představuje velmi častou příměs v celém období doby římské. Vyjimečnou příměs v základním keramickém těstě tvoří grafit, ten se objevil celkem u 4 fragmentů (Graf 13.). Grafit je velmi oblíbený v době laténské a představuje základní ostřivo v těstě. Avšak v době římské se jeho výskyt téměř vytratil a vyskytuje se v keramickém inventáři z nalezišť datovaných do doby římské velmi výjimečně. Lze uvažovat tedy také o zlomcích původně pocházejících z nádob doby laténské a jejich pozdějšímu využití v době římské či je lze přiřazovat k možnosti pozdějšího druhotného zanesení do objektů v době římské. Známe však využívání velkých keramických fragmentů s příměsí grafitu používané jako hladidlo v době římské. Kupříkladu toto tvrzení dokládá fragment Tab. 42: 123.

Samozřejmě vysoké zastoupení má v keramické materiálové třídě zastoupení písčitého materiálu. Tato třída je zastoupena 68 střepů a tvoří tak z celkového počtu zlomků až 43,04 %. Tuto skupinu lze dále rozdělovat dle hrubosti a velikosti zrn písku, avšak k takto detailnějšímu rozboru materiálu v rámci doby římské nedošlo. Písčité keramické těsto tvoří nejzákladnější typ materiálu objevující se v době římské a je využíváno jak u hrubé kuchyňské keramiky, tak u jemné tenkostěnné neboli stolní keramiky. Slídnatý materiál je prezentován 11 fragmenty. Tato skupina je tvořena keramickým těstem přibližně stejného poměru zastoupení písku a slídy v těstě. Typ materiálu je tedy velmi podobný keramickému těstu s příměsí slídy, avšak množství slídy v těstě je razantně vyšší. Slídnatý materiál je taktéž užíván jak u hrubé, tak u

jemné tenkostěnné keramiky, avšak může se lišit její hrubost. Jemně plavený materiál bez dalšího přidaného ostřiva se v souboru datovaného do doby římské objevil pouze na dvou zlomcích (Graf 12.). Plavený materiál se objevuje spíše v době laténské a později se vytrácí a jeho opětovné užívání je známé až v mladší až pozdní době římské. Plavený materiál je užíván pouze u jemné tenkostěnné keramiky. U velkých hrubých tvarů nádob se tento typ absolutně nevyužívá.

Graf 12.: Slepotic, okr. Pardubice, znázornění materiálové třídy keramického těsta u střepů datovaných do doby římské, (pouze typické střepy z doby římské).

Graf 13.: Slepotice, okr. Pardubice, zastoupení jednotlivých příměsí v rámci keramického těsta u fragmentů datovaných do doby římské, (pouze typické střepy z doby římské).

Tvary zastoupených nádob

Určování tvarů a jednotlivých podob keramických nádob vychází pouze z typického keramického souboru a k vyhodnocení bylo použito celkem 121 fragmentů. Pro výsledky analýzy byly použity střepy okrajů, jednotlivé podstavy či dochované celkové části nádoby.¹⁸³ V některých případech nebylo možno jednoznačně určit podobu či typ, tvar okraje či nádoby z důvodu dochování pouze velmi malé části. Jako okraj bylo možno určit celkem 91 keramických fragmentů a část podstavy vykazovalo celkem 30 zlomků. Jako OTD – dochovaná část okraje, těla i podstavy byly vymezeny 4 fragmenty keramických nádob. Pro určování typů okrajů a taktéž podstav, jejich popisu v katalogu a dalšímu zpracování byla nápomocná literatura od doc. PhDr. Eduarda Droberjara – „*Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren.*“¹⁸⁴ Takto publikace je spíše zaměřena na nálezy doby

¹⁸³ V keramickém souboru datovaného do doby římské se nenacházela celá keramická nádoba. Jako OTD bylo klasifikováno celkem 4 fragmenty nádoby, avšak nejedná se o celou neporušenou nádoby. OTD jsou značené nádoby, u kterých bylo možno určit celkovou výšku a fragment nese alespoň část podstavy, výduti a okraje zároveň.

¹⁸⁴ E. DROBERJAR, *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren.*

římské, převážně z mladších stupňů zmiňovaného období. Z tohoto důvodu bylo k práci přistupováno pouze obrazně a také pouze pro určování jednotlivých typů průběžných keramických nádob. Tím, že naleziště je datováno převážně do časné doby římské, bylo potřeba se zaměřit na práce s podobným keramickým inventářem. Plaňanská keramika je velmi odlišná od průběžných tvarů, a proto bylo pracováno více s prací PhDr. Jana Jílka, která zpracovává taktéž keramiku vyskytující se v časné době římské. Použita byla tedy již zpracovaná studie od PhDr. Jana Jílka z té samé lokality - konkrétně se jedná o článek publikovaný v *Archeologii východních Čech*, roč. 6 – „*Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*“.¹⁸⁵ Nelze také opomenout čerpání informací pro analýzu z již zpracované Nálezové zprávy zpracovávaného archeologického záchranného výzkumu.¹⁸⁶ Dle detailní identifikace jednotlivých střepů proběhlo rozdělení těchto fragmentů do jednotlivých druhů keramických nádob (hrnce, mísy, zásobnice, poháry).

Nádoby

Pro zpracování analýzy, co se týče okrajů, byla použita převážně typologie vytvořená PhDr. Eduardem Droberjarem. Ten ve své práci vytvořil typologii jednotlivých vyskytujících se možných okrajů v době římské. Práce E. Droberjara je však bohužel zaměřena na stupně DŘ B2 až stupeň C1, a proto nelze tuto typologii zohlednit u veškerých slepotických fragmentů. V rámci slepotického inventáře jsou téměř všechny fragmenty datované do časné doby římské, a proto se s typologií dle E. Droberjara pracovalo pouze okrajově a pouze u zlomků průběžných tvarů nádoby, které se vyskytovaly v celém období doby římské. Tato typologie je převážně formována jako obecná analýza a zastoupení forem průběžných nádob. Dle způsobu formovaného okraje definoval celkem 9 kategorií:

- 1000 hrnce,
- 2000 mísy,
- 3000 teriny,
- 4000 poháry,
- 5000 různé tvary menších i větších situl,
- 6000 cedníky,

¹⁸⁵ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 21-334.

¹⁸⁶ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

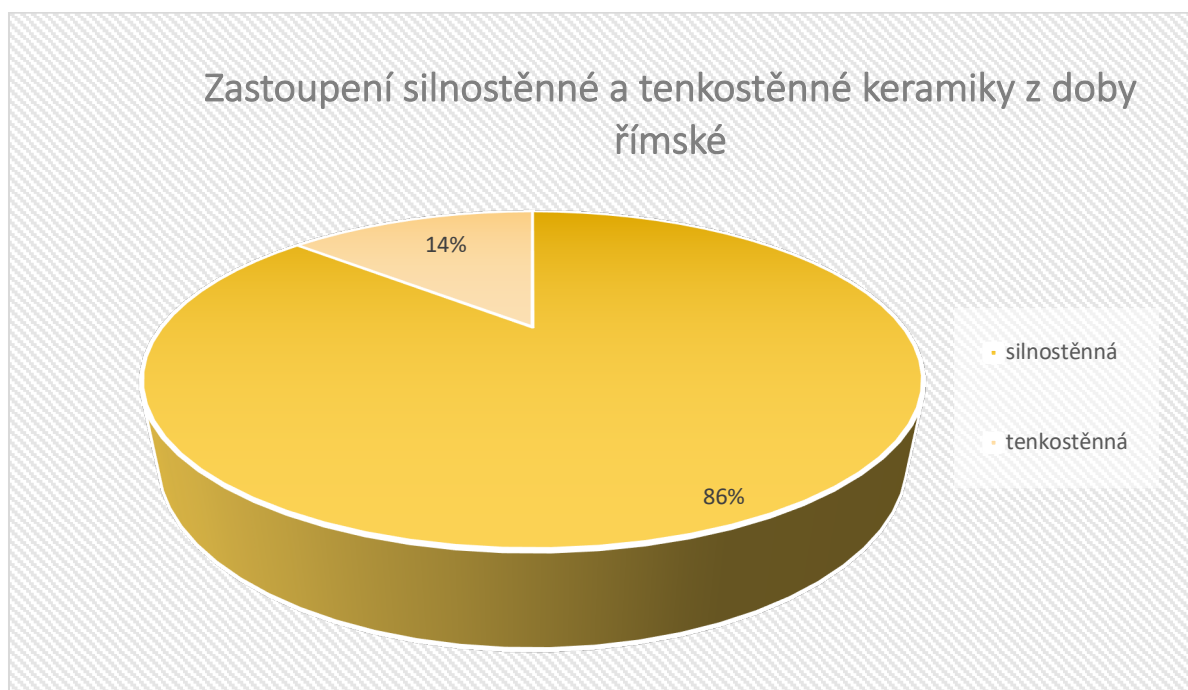
- 7000 malé picí nádoby,
- 8000 talíře,
- 9000 speciální netypické tvary nádob.

Ty jsou samozřejmě dále děleny do mnoha jednotlivých podob a forem. Dle forem celkové podoby nádoby byly určovány typy okrajů. Důležitější k určování tvarů a forem keramických nádob datovaných do časně římské doby byla publikace PhDr. Jana Jílka. V práci je zpracována plaňanská keramika a rozdělena do typologických kategorií. Z tohoto příkladu tedy vychází i dále tato práce v rámci souboru datovaného do doby římské, konkrétně časného období doby římské. Nebylo však možné všechny okraje konkrétně zařadit do jednotlivých kategorií z důvodu dochování velmi malého zlomku či byl zlomek z velké části oderodován. Z těchto důvodů tedy nebylo určeno celkem 7 keramických fragmentů okrajů, u kterých nebylo možné pro nedostatečné určující prvky a jejich velikost definovat kategorii. V některých případech byla určena pouze obecná kategorie/okruh nádoby, právě z nedostatečného dochovaného zlomku. Jako tomu je u doby laténské můžeme i zde rozdělit keramický dochovaný materiál na keramiku jemnou neboli „stolní“¹⁸⁷ (jemné menší nádoby, vyšší vázovité nádoby, hlazené, v mnoha případech zdobené) a keramiku hrubou neboli „kuchyňskou“¹⁸⁸, kterou představují hrubé, velké často neupravené keramické nádoby, silnější keramické těsto. Dále se dochovaly celkem 4 nádoby, které alespoň z části nesly znaky jak okraje, výduti tak podstavy/dna. Nelze však mluvit o celkové dochované nádobě, ta se z doby římské v souboru neobjevila ani jedna a na sídlišti nebyla bohužel získána.

V celém zpracovávaném typickém souboru dominují okraje rovně postavené či rovně postavené odsazené okraje a taktéž dovnitř zatažené okraje. Tyto tvary právě korespondují téměř se všemi velikostmi hrnců (typ 1000) a taktéž i s různými podobami mís (typ 2000). V menším zastoupení se zde objevují rovně, téměř kolmo postavené okraje na výduť nádoby a římsovité ostré okraje. Vyskytují se zde taktéž i na svém konci zesílené či občas stlačené okraje, avšak v mnohem nižším počtu.

¹⁸⁷ Jako jemná keramika jsou zde brány keramické tenkostěnné nádoby, u kterých šířka těsta nepřesahovala maximálně 6 mm.

¹⁸⁸ Hrubá kuchyňská keramika je definována tloušťkou keramického těsta, které je široké více jak 6 mm.

Graf 12.: Slepotice, okr. Pardubice, zastoupení silnostěnné a tenkostěnné keramiky na nalezišti z doby římské. (pouze typické střepy z doby římské).

Tvary keramických nádob zastoupeny mezi hrubou „kuchyňskou“ keramikou

První určující definicí pro hrubou silnostěnnou keramiku je převážně tloušťka keramického těsta a jeho ostřívo. Jako hrubou keramiku značíme tedy keramické fragmenty, které mají širší keramické těsto, tedy minimálně 6 mm a více. Těsto je taktéž téměř ve všech případech obohaceno o přidané ostřívo – písek (jemnější či hrubší zrnka), slída či drobné kamínky. V menším poměru i grafit rozpoznáný u 2 fragmentů. Příkladem silnostěnné keramiky s nepatrnou příměsí grafitu je konkrétně zlolem Tab. 18: 297, který byl získán ve smíšeném sídlištním objektu č. 114, který byl interpretován jako zemnice a obsahoval jak zlomky z doby laténské, tak právě z doby římské. Pod tímto označením taktéž řadíme silnostěnné tvary nádob, u kterých pozorujeme hrubý, často neupravený povrch či je povrch struhadlovitě či jiným způsobem zdrsňený. Typickým znakem již pro časnou až starší dobu římskou (DŘ B1) je také u hrubé keramiky kombinace zdrsňené hrubé výduti s hlazeným hrdlem a podhrdlím.¹⁸⁹

¹⁸⁹ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*, s. 72.

Zásobnice

Důležitým znakem a nejpodstatnějším znakem zásobnic, který odděluje zásobnice od většiny hrnců, je jejich velikost. Tyto silnostěnné nádoby řadíme k nejrozměrnějším tvarům keramických nádob. Svoji velikostí a zpracováním ji tedy řadíme do nejtypičtějších příkladů silnostěnné hrubé neboli „kuchyňské“ keramiky. Z důvodu, že právě pouze velikost a případně síla keramického těsta napomáhá k interpretaci nádoby, nelze jednoznačně určit z menšího fragmentu, zda se opravdu jedná o tento typ praktické nádoby.

V souboru byl pouze jeden střep definován jako pocházející pravděpodobně původně ze zásobnice. Jmenovitě se jedná o zlomek Tab. 16: 114. Fragment byl získán z objektu č. 104 (zemnice). Známe doklady zásobnic spíše baňatých, soudkovitých tvarů, ale taktéž s odsazeným esovitým okrajem spíše vyšší než - li širší podoby. V práci PhDr. J. Jílka formy zásobnic jsou děleny na vejcovité a soudkovité zásobnice.¹⁹⁰

Pokud se zaměříme na jediný získaný keramický fragment, lze uvažovat, že původně pochází z typu vejčité zásobnice. Okraj je kolmo stavěný odsazený, z vnitřní strany jemně zaoblený. Keramické těsto je písčité s nepatrným množstvím přidané slídy. Vejčité formy zásobnic jsou taktéž velmi oblíbené již v časné době římské a jsou řazeny do stupně A. Často jejich identifikaci napomáhají i další nálezy získané ze stejného objektu jako zásobnice. Spojovány jsou kupříkladu se sponou s prohnutým lučíkem, které takto společně můžeme datovat již od r. 35 př. n. l.¹⁹¹ Kombinace různých nálezů velmi často může napomoci k dataci, pokud se vyskytovaly v místě uložení společně. Povrch je neupravený, někdy trochu vyhlazený, bez jakékoliv další identifikované výzdoby. Kombinace hlazeného a zdrsňeného povrchu se však může objevovat i u tohoto typu zásobnice.

I přes nedostatečný počet zlomků definovaných jako zásobnice ve slepotickém souboru známe doklady i dalších tvarů a velikostí hrubé keramiky. Nejčastěji je jako ostřívo přidáván hrubý písek, drobné kamínky a v menším poměru grafit. Podobně tomu je i u výzdoby, kdy nejčastěji je povrch nezdobený, neupravený či je upraven pomocí struhadlovitého zdrsňení, které plní převážně praktickou funkci.¹⁹²

¹⁹⁰ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 54 – 55.

¹⁹¹ *Tamtéž*, s. 54.

¹⁹² J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 47.

Hrnce

Tato skupina je velmi různorodá. Hrnce jsou velmi oblíbené v době římské a objevují se v mnoha různých podobách a velikostech. Důležitým znakem, který definuje právě podobu hrnce je velikostní poměr nádoby. Vždy se jedná o poměr, kdy výška převažuje nad šířkou celkové nádoby.¹⁹³ Kategorie hrnců je však opravdu velmi široká a v době římské rozlišujeme velkou škálu od menších širších, po vyšší štíhlejší tvary. Konkrétně ve slepotickém souboru byly rozpoznány hrnce s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, rovně až téměř kolmo postaveným okrajem na výduť nádoby či se zataženým okrajem dovnitř. Dále byl okraj nádoby velmi často zesílený na svém konci.

Nejčastějším zastoupeným typem hrnce v keramickém souboru byl hrnec s kolmo postaveným okrajem a taktéž s kolmo postaveným odsazeným okrajem. Hrnce s kolmo postaveným okrajem či téměř kolmo postaveným odsazeným okrajem taktéž tvoří velmi širokou kategorii. Téměř v žádném případě se neobjevilo shodné rovné postavení okraje na výduť. Variant odsazení a postavení okraje je celá řada a objevuje se zde odsazení jemné či větší a vykloněnost okraje je velmi detailní prvek. Pokud bychom byli konkrétní a každý úhel odsazení a vyklonění definovali jednotlivě, musel by být každý fragment brán jako nový typ okraje. V rámci této kategorie byly označeny kupříkladu zlomky Tab. 14: 366, Tab. 8: 371, Tab. 10: 333, Tab. 1: 54.

Okraje kolmo postavené na výduť či jemné odsazení lze také zařadit jak do hrnců tak k mísovitým nádobám. Dle různých variant je tedy lze řadit do tvarosé skupiny, která stojí někde mezi hrnci a rozměrnými mísami.¹⁹⁴

Variantu s odsazeným kolmo postaveným okrajem radíme spíše právě k hrncovitým nádobám, poněvadž se většinou jedná o rozměrnější nádoby. Tento typ kupříkladu představují zlomky Tab. 9: 325, 14: 355, Tab. 43: 141. Jemnější typ hrnce s odsazeným kolmo postaveným okrajem představuje zlomek Tab. 5: 71 získaný ze sídlištního objektu č. 91. Srovnatelné fragmenty pozorujeme na nalezišti v Praze-Běchovice.¹⁹⁵ Dále se tyto typické formy hrnců vyskytují i mimo polabský germánský okruh. Známe je taktéž i v oblasti przeworské kultury a

¹⁹³ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 47.

¹⁹⁴ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 55 – 56.

¹⁹⁵ Natálie VENCLOVÁ, *Sídliště laténské-římské horizontu v Běchovicích*, *Archeologické Rozhledy* 27, s. 400 – 428.

objevují se tedy již v době předřímské.¹⁹⁶ Pokud bychom chtěli tyto tvary hrnců chronologicky zařadit do konkrétního stupně doby římské, lze uvést, že se nevyskytují ve starší době římské stupni B2 a pro stupeň B1 stále nemáme dostatečně dokladů pro uvádění konkrétních závěrů.¹⁹⁷

Jako další typ hrncovité nádoby můžeme jako velmi oblíbený uvést hrnec s odsazeným okrajem směrem ven. Jako hrnce s odsazeným ven vykloněným okrajem lze označit fragmenty Tab. 8: 362 a Tab. 13: 354. Jako tomu bylo u kolmo stavěného a kolmo odsazeného okraje, tak i zde lze polemizovat o úhlu odsazení. Nelze jednoznačně určit míru odsazení a ven vyklonění. Lze hovořit o více odsazeném hraněném okraji hrncovité nádoby, který například reprezentuje fragment Tab. 7: 321 či zároveň fragmenty Tab. 41: 91,92 lze také řadit do téže kategorie s velmi jemným ven vyhnutým odsazením. Keramický střep Tab. 7: 321 a taktéž i fragment Tab. 13: 354 nesou stopy fasetování a jsou velmi výrazně hraněné, tedy nesou taktéž typické znaky pro plaňanskou skupinu doby římské. Kategorie prošla v rámci delšího časového úseku mnoha diskuzemi a vývojem označování. V průběhu posledních cca 70 let bylo označování formy ovlivněno stavem pramenů a popisem blízkých tvarů. Někteří starší autoři označovali nádoby jako hrncovitého typu, později je forma přisuzována spíše k mísovitým nádobám.¹⁹⁸ Proto lze tedy opět hovořit o kategorii někde mezi hrncemi a mísami i za předpokladu, že třídění vychází převážně z rozměrů nalezených fragmentů, kdy hrnce představují rozměrnější nádoby.

Hrncovité nádoby s odsazeným ven vykloněným okrajem byly již tedy využívány hojně v časné době římské, stupni DŘ A. Oblíbenost těchto tvarů stále přetrvává až do stupňů B1 a v menší míře B2. Ve stupni B2 však již hrnce prošly modifikací a hranění a fasetování ustupuje do pozadí. Obdobné nálezy byly získány z již zmiňované lokality v Praze-Běchovice.¹⁹⁹

Další kategorii hrncovitých nádob tvoří hrnce s esovitě profilovaným hrdlem. Hrdlo je velmi často jemně zúžené a okraj vykloněný směrem ven. Typologie esovitě profilovaných hrnců, ze které jsem v rámci určování vycházela, vypracoval E. Droberjar²⁰⁰ a jedná se o typy

¹⁹⁶ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 55 – 56.

¹⁹⁷ *Tamtéž*, s. 56.

¹⁹⁸ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 56.

¹⁹⁹ N. VENCLOVÁ, *Sídlště laténské-římské horizontu v Běchovicích*.

²⁰⁰ E. DROBERJAR, *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*.

1100²⁰¹, 1200²⁰² a 1400²⁰³, které se v souboru objevily. Variace úhlu vyklonění hrdla je velmi široká. I když hrnce s esovitě profilovaným hrdlem řadíme k silnostěnné hrubé keramice, objevují se i u této formy jemnější podoby hrnců. Tyto tvary nesly například zlomky Tab. 8: 360, Tab. 11: 349, Tab. 36: 239. Typickým silnostěnným zlomkem pravděpodobně hrnce s esovitou profilací představuje taktéž Tab. 3: 145. Často se také objevují keramické zlomky hrncovité nádoby s jemně zesíleným okrajem na svém konci, Tab. 41: 89. Esovitě profilované hrnce jsou velmi oblíbené v použití pro „kuchyňskou“ keramiku, avšak zdobení těchto nádob pozorujeme spíše až od starší doby římské (zejména pokročilé fáze stupně B1 a dále), v časné době římské, stupni DŘ A typické zdobné metody na těchto hrncích nepozorujeme. Podobná kombinace hlazeného hrdla a podhrdlí a struhadlovitě zdrsnění na výduti, známé i u zásobnice a lze doložit i u hrnců. Kategorie je však velmi široká a typologicky ji lze opět řadit ke skupině keramických forem objevující se mezi hrnci a mísami a jejich rozdělení probíhá spíše na základě jejich velikostí a výšky, pokud se dochoval větší fragment keramické nádoby. Esovitá profilace hrdla jak u mís, tak u hrnců se objevuje průběžně v celém období doby římské.

Hrnce se zataženým okrajem dovnitř jsou dalším velmi oblíbeným typem keramických nádob z doby římské. Poměrné zastoupení tohoto typu však může zkreslovat zastoupení totožného typu okraje i u mísovitých nádob všech velikostí (Tab. 57: 87, Tab. 3: 128). Proto nelze mluvit o konkrétních číslech zastoupení. Jedním z ukazatelů odlišení může být velikost a výška nádoby. Dále lze oddělit hrnce dle menším průměrem ústí, než je tomu u mís se zataženým okrajem. Avšak z důvodu velmi častého dochování pouze malého fragmentu se nelze v rámci této analýzy těmito znaky řídit. Povrch těchto nádob se neodlišuje žádným způsobem od hrnců s esovitou profilací a objevuje se zde jak hlazený, tak neupravený povrch a široká škála různých zdobných prvků.

Tvary keramických nádob zastoupeny mezi jemnou „stolní“ keramikou

Do kategorií jemné, dále označované taktéž jako „stolní“ keramiky, řadíme keramické nádoby, u kterých tloušťka keramického těsta nepřesahovala více jak 6 mm. V mnoha případech je tento typ spojován s plaveným jemným keramickým těstem bez dalšího ostřiva či v opravdu nepatrném množství přidaného jemného písku. Často se také využívá jemná písková

²⁰¹ Typ 1100 představuje kupříkladu fragment Tab. 52: 42.

²⁰² Typ okraje 1200 nesou zlomky kupříkladu Tab. 41: 88 a Tab. 55: 23.

²⁰³ Typ 1400, konkrétně se zesíleným okrajem nesou fragmenty Tab. 7: 322 a Tab. 25: 260.

hmota s příměsí slídy. Taktéž typickým znakem „stolní“ keramiky je širší spektrum užití výzdoby na nádobách. Poznávacím znakem je dále hlazený až leštěný povrch. Pokud zmíníme i konkrétně časnou dobu římskou – plaňanskou skupinu, je toto období příkladem velmi široké škály zdobných forem na výdutích keramických nádob - pohárů.²⁰⁴

Plaňanský pohár (taktéž nazývaný jako ostrohranná situla)

Keramické nádoby těchto speciálních hraněných tvarů jsou velmi důležitým dokladem a typickým nálezem pro Großromstedtskou kulturu, jinak také Plaňanskou skupinu na našem území. V Čechách se převážně objevují tzv. mladší ostrohranné formy těchto pohárů či právě situl, které nám jasně ukazují rozšíření Großromstedtské kultury pocházející z Německa i do České kotliny. V rámci chronologie a datování jsou tyto nálezy velmi důležité. Lze je pro jejich specifický a charakteristický tvar a okraj konkrétně datovat do časné doby římské, tedy horizont DŘ A. V některých případech, avšak velmi výjimečně, lze pozorovat výskyt těchto pohárů po menších úpravách a modifikacích na našem území i v následujícím horizontu mladší doby římské DŘ B1.²⁰⁵ Typickým nejvýraznějším tvarem je keramická nádoba/kalichovitě rozevřený pohár. Pohárovitá nádoba stojí na poměrně malé podstavě se štíhlou, převážně nezdobenou nožkou a v horní části jemně prohlou. Na ní je umístěný „kalich“ s ostrými profilovanými plecemi, velmi často zdobený hraněním. Právě jedním z nejdůležitějších prvků pro určení a dataci této keramiky je právě ostře hraněný, velmi často fasetovaný okraj a odsazené ústí nádoby. K okraji poháru bývá v některých případech připojeno malé ouško či jeho pouhý náznak (Tab. 40: 200).²⁰⁶ Výjimečně se také u některých nálezů objevilo nepravé diskovité ouško.²⁰⁷ Známe taktéž i mnoho velikostí a variací. Avšak plaňanské poháry stále patří mezi často diskutovaný typ keramiky a spadá tak k velmi oblíbeným tématům bádání o časné době římské (DŘ A).²⁰⁸ Nejčastěji se objevují dvě základní podoby poháru, tedy drobnější forma a rozměrnější hrubší forma poháru. V rámci slepotického naleziště nebyl získán ani jeden zlomek

²⁰⁴ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 47.

²⁰⁵ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*.

²⁰⁶ Alena RYBOVÁ, *Horizont plaňanského typu v sídlštních nálezech v Čechách*. Archeologické rozhledy 8, 1956, s. 217–236.

²⁰⁷ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 49.

²⁰⁸ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 61.

tohoto konkrétního okraje. Avšak fragment Tab. 40: 200 představuje horní část výdutě plaňanského poháru. Dochovaný fragment s ouškem je typickým dokadem časné doby římské, horizontu DŘ A. Pravděpodobně se jedná o zlomek z druhého uvedeného typu plaňanského poháru, tedy jeho hrubší silnostěnná podoba.²⁰⁹ Taktéž lze uvažovat o fragmentu Tab. 16: 112, že se jedná o jemný fragment úzké nožky právě plaňanského poháru. Podstava nožky je velmi jemná úzká, typicky bez výzdoby. Jedná se opravdu o jedinečné nálezy, kdy se tento typ poháru vyskytuje opravdu pouze ve stupni DŘ A a s nástupem dalších stupňů se absolutně vytrácí.

Keramické těsto je ve většině případů jemnějšího typu s příměsí jemného písku či písku společně s nepatrným množstvím slídy. Velmi často se také poháry shodují ve výzdobě a úpravě povrchu. Nejčastěji je povrch hlazený případně až černě leštěný. Výduť je poté dále zdobena celou řadou typických výzdobných motivů pro dobu římskou a konkrétně pro plaňanskou skupinu. Pro uvedení příkladů se na výdutích objevují různé tvary vpichů, jednoduché či víceřadé tečkování, a i přes velmi širokou škálu zdobných metod, nejčastěji pozorujeme ryté jednoduché linie. Fragment s ouškem (Tab. 40: 200) byl taktéž zdoben typickou výzdobou časné doby římské, a to tečkováním kombinovaným s rytými tenkými liniemi neboli vyplňovaná páska (Obr. 7: 3). Bohužel se ve slepotickém souboru nevyskytoval plaňanský pohár zdobený právě oblíbenou rytou jednoduchou linií. Můžeme však uvést dále například zlomek Tab. 7: 338, který pravděpodobně pochází z jemného tenkostěnného poháru či polokulovité nádoby, a je zdobený jednořadou tečkovanou výzdobou. Další zlomky pocházející z plaňanské skupiny nenesly žádnou ze zmiňovaných zdobných motivů a byly pouze vyhlazeny až jemně černě leštěny na povrchu.

Mísovitá terina

Jediným dokladem keramické nádoby tohoto tvaru představuje zlomek Tab. 56: 372. V tomto případě se pravděpodobně jedná o mísovitou terinu nebo také o označovanou dvoukónickou mísovitou nádobu. Tento typ keramické nádoby řadíme mezi jemnou keramiku. Jedná se o tenkostěnnou nádobu formovanou v ruce. Fragment je jedním ze tří dokladů datovaných do pozdní doby římské a dokládá nám tedy ojedinělé osídlení i v pozdní době římské na slepotickém sídlišti. Společně ještě s fragmentem Tab. 56: 373, který pochází ze silnostěnné nádoby se zataženým okrajem dovnitř, taktéž typickým pro pozdní dobu římskou,

²⁰⁹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 49.

však ten nenesl žádné stopy po dalších úpravách povrchu či typickou výzdobou pro toto období jako tomu je u fragmentu Tab. 56: 372. Jako poslední doklad místního osídlení v pozdní době římské je fragment Tab. 40: 191 s typickým sdruženým prstováním, které bylo oblíbeno již od mladší doby římské a také pokračovalo do pozdní doby a dále i v počátcích doby stěhování národů.

Konkrétně fragment okraje Tab. 56: 372 je hlazený a podhrdlí je jemně odsazené. Výdut' nese právě velmi typickou výzdobu hned v horní části výdutě keramické mísovité nádoby. Tyto tvary společně s kolmým či šikmým kanelováním jsou základním znakem pozdní doby římské, tedy konce stupně C2 a zejména pak ve stupni C3. Výzdobu, kterou tento střep nese, bylo v kombinaci s touto formou nádoby spojováno až ve stupních C2 – D1 doby římské. Téměř totožné nálezy těchto tvarů keramických nádob byly zpracovány v rámci archeologického výzkumu v Chrudimi.²¹⁰ Tatáž situace s obdobnými nálezy nastala při výzkumu v Dražkovicích, kdy zdejší výzkum byl také datován do pozdní doby římské a počátků doby stěhování národů.²¹¹ Doloženy máme také mísovité teriny, konkrétně až ze stupně C2 – C3/D1 z naleziště Jenišova Újezdu²¹² Dvoukónickou tektoniku společně s kanelováním sledujeme nastupovat již ke konci 2. století a svého vrcholu dosáhla v mladší/pozdní době římské a pokračovala i do dalších následujících období.²¹³ Nejčastěji se však objevuje od 2. poloviny 3. století. Za vlastní období mísovitých terin můžeme považovat celé 4. století. V 5. století stále její oblíbenost přetrvává.²¹⁴

Polokulovité nádoby

Keramické nádoby polokulovitěho tvaru řadíme do keramiky střední velikosti a taktéž do jemné keramiky, i přes minimální výskyt, se také objevují i polokulovité nádoby s tloušťkou keramického těsta více než 6 mm. Střepů původně pocházející z tohoto tvaru keramických

²¹⁰ Jan MUSIL – Jan JÍLEK, *Osada z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů v Chrudimi*, Východočeský sborník historický 21, 2012, s. 3 – 76.

²¹¹ František J. KAŠPÁREK, *Sídlíště z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů z Dražkovic (okr. Pardubice)*. Prehistorica XXXII/2, 2014, s. 143 – 171.

²¹² Jaroslav JIŘÍK, *Vybrané sídlištní situace mladší doby římské až časně fáze doby stěhování národů v severozápadních Čechách*, In: Eduard DROBERJAR - Ondřej CHVOJKA (eds.), *Archeologie barbarů 2006*, Archeologické výzkumy v jižních Čechách supp. 3/II, České Budějovice 2007, s. 543–544 (obr. 17:2, 20:10).

²¹³ David VÍCH a kol., *Sídlíště z doby římské v Cerekvici nad Loučnou*, *Archeologie východních Čech* 18, 2019, s. 75 – 204.

²¹⁴ J. MUSIL – J. JÍLEK, *Osada z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů v Chrudimi*, s. 35.

nádob se na slepotickém nalezišti získalo absolutní minimum, konkrétně se jedná pouze o jeden malý keramický fragment Tab. 50: 18 a jeden diskutabilní fragment Tab. 13: 353. Lze také polemizovat o názvosloví těchto forem keramických nádob. Někteří autoři mluví spíše o terinách, avšak termín polokulovité nádoby vyskytující se v časně době římské přinesly Karla Motyková-Šneidrová²¹⁵ společně s Alenou Rybovou.²¹⁶ Přišly tak s novým názvoslovím pro tyto formy a vložily jej do české archeologické literatury. V literatuře se však můžeme setkat i s označením kulovitá nádoba, polokulovitá miska s vyhnutým okrajem a hluboká kulovitá mísa.²¹⁷ Jako polokulovitá nádoba tedy jak je již výše uvedeno, byly interpretovány pouze dva podobné keramické fragmenty. První, tedy konkrétně střep Tab. 50: 18, který byl získán z objektu č. 148 (zemnice). Keramický zlomek je jemný, hlazený až místy leštěný. Druhý fragment (Tab. 13: 353) je velmi podobný, avšak povrch nebyl leštěný, pouze hlazený. Zlomek pochází pravděpodobně z polokulovité nádoby s velmi širokou výduť. Ani jeden zlomek nenesl žádné formy výzdoby. V souboru se však objevují pouze tvary polokulovitých nádob typických v časně době římské, popřípadě se prolínajících do stupně B1.

Pokud bychom se tedy zaměřili na chronologický rozptyl typických polokulovitých nádob v rámci sídlišť, lze uvažovat, že se v rámci Großromstedtské kultury (plaňanské skupiny) vyskytují často a tvoří tak jednu ze základních forem keramických nádob v této fázi doby a v následném stupni B1 se již nevyužívá či zpravidla odeznívá.²¹⁸ Poněvadž ze zpracovávaného výzkumu byly získány pouze dva zlomky tohoto typu nádoby, nelze toto tvrzení potvrdit. Avšak můžeme uvést další lokality, kde se polokulovité nádoby vyskytovaly mnohem častěji a v početnějším zastoupení. Příkladem je tomu fragment téměř obdobného tvaru jako je střep ze Sleptic získaný z katastru obce Blato.²¹⁹ Jako další příklady lze použít fragmenty z těžce lokality, tedy z lokality Sleptic, kdy zde byly získány tři zlomky polokulovitých nádob.²²⁰ Na lokalitě v Ploštiších n. L. je také doložen častý výskyt polokulovitých nádob a tedy definovaný

²¹⁵ Karla ŠNEIDROVÁ, *Sídliště starší doby římské v Novém Bydžově*, Archeologické rozhledy 7, 1955, s. 55–60.

²¹⁶ A. RYBOVÁ, *Horizont plaňanského typu v sídlištních nálezech v Čechách*. s. 217–236.

²¹⁷ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časně doby římské ve Slepticích*, s. 60.

²¹⁸ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časně doby římské ve Slepticích*, s. 61.

²¹⁹ Jan JÍLEK, *Nálezy z dob římské z Blata (okr. Pardubice)*, Východočeský sborník historický 15, 2008, s. 39 – 45.

²²⁰ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časně doby římské ve Slepticích*, s. 60.

výskyt na sídlištích datovaných do časné doby římské. Byly zde vyzvednuty a interpretovány 4 zlomky tohoto typu nádoby.²²¹ Lokalita v Plotištích a dále také Slepotická je celkově dle získaných dalších nálezů datována do časné doby, tedy stupně DŘ A.

Tvary keramických nádob zastoupeny mezi jemnou i hrubou keramikou

Mísovitá či hrncovitá nádoba s nožkovitě odsazeným dnem

Tato samostatná kratší stat' se věnuje pouze jednomu keramickému fragmentu podstavy. Hovoříme tedy konkrétně o fragmentu Tab. 39: 176. Jedná se pravděpodobně o nožkovitou podstavu dochovanou v celku, avšak navazující výduť nádoby byla bohužel uražena. Nelze jednoznačně tedy určit a rekonstruovat podobu celkové nádoby či minimálně její velikost a formu. Proto uvažujeme, že by se mohlo jednat o mísovitou či hrncovitou nádobu. Nožkovitá podstava měřila v průměru přibližně 6,8 cm a „nožka“ podstavy dosahovala až 0,7 cm. Keramické těsto je písčité s příměsí větších zrněk písku až drobných kamínků. Keramická nádoba byla formovaná v ruce a povrch nenesl žádné znaky po výzdobě. Je pouze v některých místech hlazený, spíše neupravený. V jedné části je povrch i lehce oderodovaný. Maximální síla těsta v některých místech dosahovala až 2 cm, a proto lze uvažovat, že se mohlo jednat o silnostěnnou keramickou mísovitou nádobu. K uvedení příkladu lze uvést podobný typ, který ve své práci znázornil E. Droberjar v publikaci *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*²²² pod číselným označením 2708.

Mísa s dovnitř zataženým okrajem

Kategorie mísovitých nádob je velmi rozsáhlá a spadá jak do keramiky jemné tzv. stolní, ale také do keramiky hrubé „kuchyňské“. Typickým znakem pro odlišení mís od hrnců je jejich velikostní poměr – šířka téměř vždy převyšuje výšku celé nádoby. Převážně se však jedná o keramiku hrubou, ale v souboru se objevily taktéž zlomky vykazující znaky jemné keramiky, tedy tloušťka keramického těsta nepřesahovala více jak 6 mm (Tab. 39: 177, Tab. 10: 336). Silnostěnné mísovité tvary zastupují kupříkladu zlomky Tab. 22: 256 či Tab. 26: 250. V rámci typologie dle E. Droberjara jsou mísy značeny jako nejčastěji typ 2400 a dále kónický tvar a

²²¹ Pavel HORNÍK– Jan JÍLEK, *Sídliště z časné doby římské v Plotištích nad Labem, okr. Hradec Králové*, in KOMORÓCZY Balazs (ed.), *Sociální diferenciacie barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů* (Archeologie barbarů 2011), Brno 2014, s. 181 – 219.

²²² DROBERJAR, Eduard. *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*. s. 56, (abb. 40).

obdobný tvar jako 2600. Oblíbenost tohoto tvaru v rámci doby římské dokládá také početné zastoupení ve zpracovávaném souboru. Celkem zde bylo zaznamenáno 23 fragmentů. Mísy se zataženým okrajem lze rozdělit do dvou jednoduchých typů, tedy mísy s jasně zataženým okrajem směrem dovnitř nádoby či mísy kónického tvaru. Tento tvar se na sídlišcích objevuje velmi zřídka.²²³ Konkrétně tyto tvary mís, z důvodu dochovaného velmi malého zlomku keramiky, je velmi těžké rozpoznat. Může docházet právě k prohození s mísou s rovně postaveným okrajem na výduť nádoby. První, tedy mnohem častěji používaný tvar mísy, je právě se zataženým okrajem směrem dovnitř. Nejčastěji se jedná o hluboké mísy s mírně vtaženým okrajem. Nelze však určit konkrétní úhel zatažení jako jednotlivý typ, poněvadž by se jednalo o nespočet variant. Okraj je v téměř všech případech jemně zaoblený a přechází plynule do výdutě nádoby – připomíná tak baňatý tvar, kupříkladu to jsou zlomky Tab. 3: 128 nebo Tab. 7: 357.

Z důvodu široké palety různých typů a velikostí mísovitých nádob nelze mísy jednoznačně datovat. Setkáváme se tak s mísami různých rozměrů, od vysokých tvarů, přes hluboké baňaté, mělké široké, po nádoby s širším či užším ústím. Mísy se zataženým okrajem se objevují průběžně v celém období doby římské. Mísy jsou velmi často bez výzdoby, bez úpravy povrchu, popřípadě s vyhlazeným hrdlem a zdrsňeným tělem. Pokud je mísa zdobena, nejčastěji se setkáváme s různými typy nehtových vrypů, rytými liniemi či hřebenováním. Keramické těsto je především písčité s příměsí slídy či drobných kamínků.²²⁴

Mísa s kolmo postaveným okrajem

Tato kategorie mís je téměř obdobná jako mísy s dovnitř zataženým okrajem. Typologicky jsou velmi podobné a velmi často plní stejnou funkci v rámci sídlištního osídlení. Ve zpracovávaném keramickém souboru jsou nádoby taktéž zastoupeny jak u jemné „stolní“ keramiky, tak u „kuchyňské“ hrubé. Fragment definovaný jako mísa s rovně postaveným okrajem spíše jemného typu keramiky představuje Tab. 7: 337. Více využívaná je však mísa silnostěnná, která se v souboru objevila povícekrát, kupříkladu to jsou zlomky Tab. 12: 344, Tab. 30: 229. U fragmentu Tab. 18: 297 lze uvažovat, zda se nejedná o hrncovitou nádobu spíše než o mísu. Avšak z důvodu dochování menšího keramického fragmentu, který se pravděpodobně dochoval z nádoby menších rozměrů, byl zařazen proto do kategorie

²²³ Vladimír VARSÍK, *Germánské osídlení na východním predpolí Bratislav: Sídliská z doby římskej v Bratislave-Trnávke a v okolí*, Bratislava 2011, s. 54 - 55.

²²⁴ K. JOŠTOVÁ, *Keramika ze sídliště z doby římské v Úhřeticích, okr. Chrudim*, s. 32 – 33.

mísovitých nádob. Okraj je na svém konci jemně zesílený. Z velkého počtu fragmentů pocházejících právě z tohoto typu mís, lze soudit jejich oblíbenost v rámci doby římské. Mísy mají oproti předchozímu typu širší ústí a jedná se spíše o nádoby větších tvarů. Ojedinělý příklad lze vidět u fragmentu Tab. 12: 348, kdy se dochovala velká část nádoby a bylo tedy možné provést kresebnou rekonstrukci celkové podoby mísy.

Zdobné prvky se taktéž v žádném případě neliší od mís se zataženým okrajem. Existuje řada možných využitých variant výzdoby. Mluvíme tedy například o rytých liniích, prstových vrypech či struhadlovitým zdrsněním povrchu v části výdutě. To samé se týká i keramického těsta, který je téměř totožný jako je tomu u mís s vtaženým okrajem. Mísy tedy nelze opět jednoznačně datovat do konkrétní fáze období a prolínají se tak v různých velikostech v rámci celé doby římské.

Mísa s odsazeným ven vykloněným okrajem

Tento typ formy mísovité nádoby představují pravděpodobně pouze dva keramické fragmenty, tedy konkrétně se jedná o zlomky Tab. 8: 368, Tab. 12: 343. Oba fragmenty byly získány z objektu č. 98, definovaného jako zásobní jáma. Taktéž ani na jednom nebyla identifikována žádná forma výzdoby, povrch byl v obou případech pouze hlazený. Keramické těsto jemnější s příměsí písku. Předstávají tak jemnější typ této formy mísovité nádoby. Tyto formy mís jsou na sídlištích Großromstedtské skupiny velmi oblíbené a objevují se zde pravidelně, naopak v hrobech se tyto mísy objevují velmi vzácně.²²⁵ Mísu s odsazeným ven vykloněným okrajem získanou z hrobu známe pouze minimálně. Jedná se o nález z pohřebiště v Schkopau²²⁶ či z českého prostředí z pohřebiště v Tišicích.²²⁷ Chronologicky je tedy můžeme dle dalších nálezů na sídlištích zařadit k velmi oblíbeným formám ve stupni DŘ A. Lze zmínit

²²⁵ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 61.

²²⁶ Berthold SCHMIDT – Waldemar NITZSCHKE, *Ein Gräberfeld der Spätlatènezeit und der frühromischen Kaiserzeit bei Schkopau*, Kr. Merseburg, Veröffentlichungen des Landesmuseums für Vorgeschichte in Halle Bd. 42, Berlin 1989.

²²⁷ Karla MOTYKOVÁ – ŠNEIDROVÁ, *Die Anfänge der römischen Kaiserzeit in Böhmen*, *Fontes Archaeologici Pragenses* 6, 1963a.

další naleziště, kde tyto formy byly objeveny, a to kupříkladu na nalezišti v Praze-Běchovicích²²⁸ a taktéž ve Slepoticím výzkum²²⁹ v dřívějších letech.

Mísa s esovitě prohnutým okrajem

Esovitě profilované mísy taktéž vykazují téměř totožné znaky jako je tomu u mís se zataženým okrajem a rovně postaveným okrajem na výduť nádoby. Jednoznačně je také dělíme na tenkostěnné mísy (Tab. 55: 23) a silnostěnné esovitě profilované mísy (Tab. 52: 42, Tab. 24: 279, Tab. 25: 260). Mísy s esovitě profilovaným okrajem lze bohužel velmi často zaměnit s esovitě profilovanými hrnci. E. Droberjar je ve své typologické tabulce řadí do typů 1100, 1200, 1300 (hrnce) a dále také jako 2100, 2200, 2300 (mísy). Existuje řada různých velikostí a podob tohoto typu mís, jak baňatých s širokým ústím až po menší, štíhlejší s velmi zúženým hrdlem. Zúžené úzké hrdlo je jedním z ukazatelů oddělení právě mís od hrnců, ale z důvodu dochování právě zpravidla velmi malých fragmentů, občas dochází k nepřesnému určení či pochybení.

Jedná se o oblíbenou formu sídlištní keramiky, vyskytující se průběžně v celém období doby římské. Mísy či hrnce s esovitě profilovaným okrajem tedy nelze zařadit do jednotlivé fáze doby římské. Keramické těsto je převážně písčité s občasnou příměsí drobných kamínků či slídy. Způsob výzdoby na těle nádoby je obdobný jako u typu uvedených výše. Ani tento ukazatel nám nijak nenapoví a nepomůže v konkrétním datování do jednotlivých fází doby římské.

Nádoba s ouškem

Důležitým nálezem je fragment menší hrncovité nádoby s uraženým ouškem. Lze uvažovat, že se v tomto případě jedná o menší koflík či malou hrncovitou nádobu s malým ouškem. Uražené ouško se však bohužel nepodařilo objevit. Jedná se o zlomek Tab. 14: 356. Fragment keramické nádoby byl získán z objektu č. 98, který je definován jako zásobní jáma. Typologicky tyto tvary také definovala Alena Rybová ve své práci z roku 1956. Nádoby s ouškem tedy uvádí pod typem D. K definicím také uvádí, citují: „...jedná se předně o koflíky

²²⁸ N. VENCLOVÁ, *Sídliště laténské-římské horizontu v Běchovicích*, s. 402.

²²⁹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 59.

kónického spodku se zakulaceným uchem...“.²³⁰ Jedná se však o velmi širokou škálu skupin, kdy velikost keramické nádoby může určovat typologické zařazení mezi hrnce.²³¹

Výskyt tohoto typu nádoby tedy zaznamenáváme často v prostředí plaňanské skupiny, taktéž tomu je i v časné době římské, kdy patří koflík k oblíbeným sídlištním častým tvarům. Oblibu nádob s uchem můžeme hledat taktéž již v pozdní době laétnské, tedy ve fázi LT D2a. Také lze uvést příklad nalezený v dolním Polabí obdobného typu z mladší doby předřímské publikovaného S. Bücke.²³² Velmi zajímavým dokladem hrncovitého koflíku je také téměř kompletní fragment objevený při výzkumu v Plotištích nad Labem.²³³ Takřka celý koflík se zde dochoval s výrazně do strany vytaženým páskovým uchem, které nepřesahuje zatažený okraj. Bohužel nelze jednoznačně říct, že se v případě slepotického fragmentu objevovalo totéž ucho či jiné, poněvadž se bohužel nedochovalo. K velmi podobné nádobě z Plotiští n. L. však lze dohledat analogie již z prostředí przeworské kultury.²³⁴

Z tohoto nálezu a taktéž častému objevování fragmentů pocházejících z hrnce s ouškem či koflíku na jiných nalezištích, lze hovořit o oblíbenosti těchto tvarů. Hrncovité koflíky s páskovým nebo tyčinkovým/válcovitým byly rozšířené v časné době římské a objevovaly se v nejednom kulturním okruhu a ve více variacích.²³⁵

²³⁰ A. RYBOVÁ, *Horizont plaňanského typu v sídlištních nálezech v Čechách*, s. 217–236.

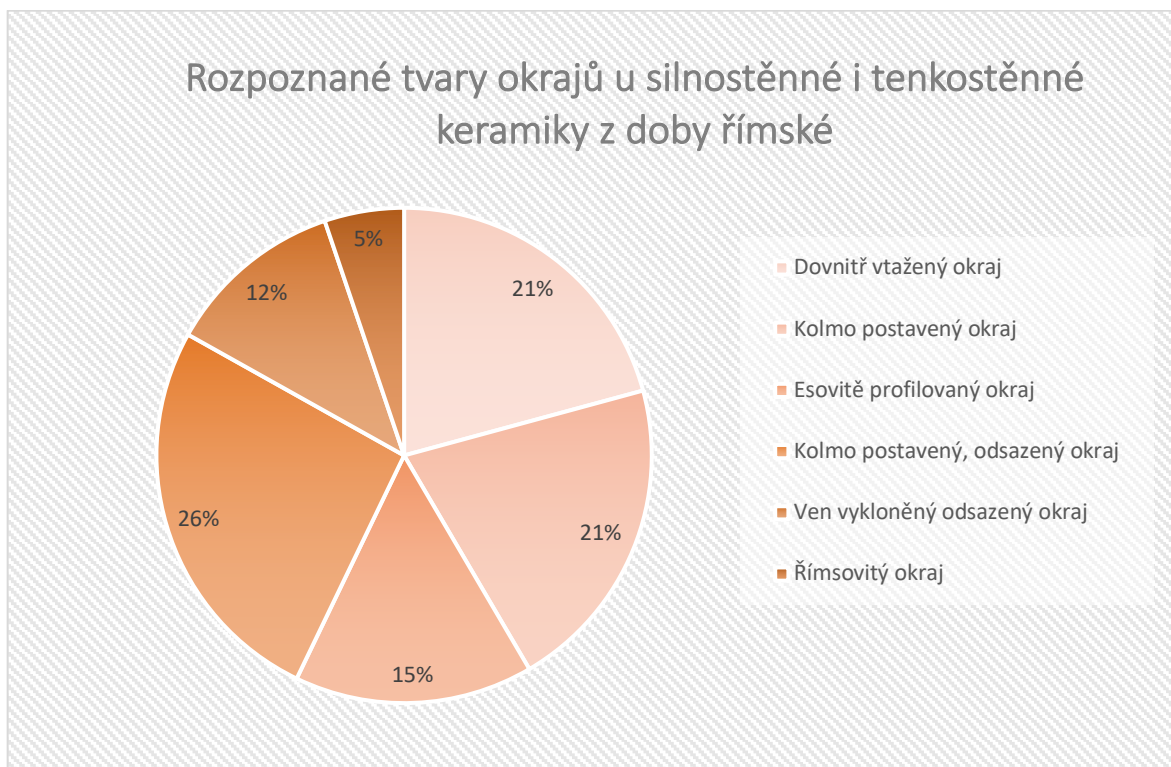
²³¹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 58.

²³² Silvia BÜCKE, *Siedlungsfunde der jüngeren vorrömischen Eisenzeit aus Hamburg-Volksdorf*. Internationale Archäologie Bd. 101. Rahden/Westf., Hamburk 2007.

²³³ P. HORNIK – J. JÍLEK, *Sídliště z časné doby římské v Plotištích nad Labem, okr. Hradec Králové*, s. 193, obr. 8: 5.

²³⁴ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 58.

²³⁵ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 59.

Graf 13.: Slepoticce, okr. Pardubice, procentuální zastoupení typů okrajů u silnostěnné a tenkostěnné keramiky na nalezišti z doby římské. (pouze typické střepy z doby římské).

Zvláštní tvary keramických výrobků

Přesleny

V rámci zkoumaného sídliště ve Slepoticích byl získán pouze jeden jediný dochovaný celý přeslen (Tab. 40:201). Tento přeslen byl objeven a vyzvednut z jednoho většího sídlištního objektu definovaného jako zemnice, konkrétně hovoříme o objektu č. 119. Jedná se o jednu z důležitých součástí ke spřádání nití, které dále byly zpracovávány a sloužily k výrobě textilií na oděvy. Detailněji samotný přeslen sloužil jako setrvačnick vřetena, případně dále mohl i posloužit jako malé závaží u tkalcovských stavů. Využití a přesnější interpretace je velmi variabilní. Jejich interpretace se v ojedinělých nálezech a tvarech či dle autora tvrzení liší. Někteří tyto keramické nástroje interpretují jako například magické předměty či amulety. Popis a jednotlivá interpretace se může lišit právě dle jejich umístění či pozdějšího místa nálezů. Záleží kupříkladu na další výplni jednotlivého objektu či naleziště jako celku a jeho blízkého okolí.²³⁶

²³⁶ Hana CHYTRÁ, *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*, bakalářská práce, Univerzita Masarykova v Brně, filozofická fakulta, Brno 2005.

Téměř vždy jsou přesleny vyráběny z keramického těsta, ale existují také v době římské i vzácně kamenné, skleněné, kostěné, kovové či z dražších materiálů jako jsou jantarové přesleny. Základní podoba přeslenu je s centrálním jasným průvrtem a symetricky kulatého tvaru. Svislý průměr neboli šířka keramického či jiného těsta je různá. S tím souvisí samozřejmě také tíha a celková váha přeslenu, která je velmi individuální kus od kusu. Okraje přeslenů a jejich tvary se ale mohou lišit. Již z doby římské známe podoby symetrické či nesymetrické, dvojkónické či kónické nebo zcela placaté jako je tomu u konkrétního nálezu ze slepotické pískovny. Dále známe oblé či ostré tvary, baňaté až cibulkovité. Okraje mohou být fasetované, ohlazené, ostré nebo také promačkávané. Byly objeveny přesleny, které vykazovaly i některé prvky výzdoby. Vyskytují se tedy i přesleny zdobené různou rytou linií, jednoduchými vpichy, promačkáváním či jinou výzdobou oblíbenou v době římské. Velmi hezkou a přehlednou tabulku možných tvarů přeslenů pocházející z doby římské vypracovala Hana Chytrá v rámci své bakalářské práce na Masarykově univerzitě v Brně.²³⁷

Po detailnějším prozkoumání tohoto přeslenu, konkrétně Tab. 40:201 na nalezišti pocházející z doby římské nebyla rozpoznána žádná výzdoba a povrch byl pouze lehce hlazený. Jak již bylo řečeno, je uprostřed proveden průvrt, který byl zcela zachovalý a pouze z malé části oderodovaný. Průvrt v průměru dosahoval přibližně 0,8 cm. Hrany přeslenu jsou spíše kolmé, nezaoblené, ostřejšího tvaru a jako celý přeslen měřil v průměru přibližně 3,2 cm. Jedná se o menší dochovaný přeslen, keramické těsto je velmi jemné, lze uvažovat o jemném plaveném materiálu s nepatrnou příměsí malých zrněk písku. Výpal přeslenu je kombinovaný, tzv. sendvičovitý. Konkrétně tyto tvary přeslenů nejsou zcela typické v době římské a lze tedy uvažovat o ohlazení původně velkého keramického střepu datovaného do doby laténské. Sendvičovitý výpal keramického těsta je v době laténské téměř typický. Přeslen tedy nevykazuje přesné datovací signifikantní známky a nelze ho tedy zařadit do konkrétního období doby. V době římské se přesleny objevují jak na pohřebištích, tak i právě na sídlištích jako tomu je i zde. Jsou velmi obvyklým artefaktem na jednotlivých nalezištích a také i z důvodu jejich průběžného výskytu v celé době římské. Avšak jejich tvary jsou velmi odlišné od právě zmíněného přeslenu získaného na slepotickém nalezišti. Přeslen Tab. 40: 201 je plochého tvaru, bez další výzdoby, z jemně plaveného materiálu. V jednotlivých fázích a ve vlastním období

²³⁷ H. CHYTRÁ, *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*.

doby římské, a hlavně v mladší době římské již dokumentujeme jiné podoby a tvary. Vykytují se zde již více přesleny vyšších tvarů, kónických tvarů, členitější (období C2 - C3).²³⁸

Užitá výzdoba

Zdobných prvků užívaných v době římské je široká škála. Použití výzdoby na keramických nádobách je již častějším faktem, než je tomu u keramiky datované do doby laténské, kde dominantou je právě struhadlovitě zdrsnění v místě výdutě nádoby. Z celkového typického inventáře byla rozpoznána výzdoba či její náznaky a jednoduché prvky výzdoby na celkem 29 fragmentech. Některé formy výzdoby se objevují spíše na tzv. kuchyňské hrubé keramice, a některé spíše na tzv. stolní jemné, avšak v žádném případě toto tvrzení nelze takto jednoduše rozdělit a podložit na konkrétních příkladech. Ve zpracovávaném keramickém materiálu z naleziště datovaného do doby římské, se objevily jak oblíbené nehtové vrypy, rytá výzdoba, tak jednoduché tečkování či kruhové dolíčky, které jsou velmi výjimečným nálezem na slepotickém nalezišti. Uvedené příklady výzdoby v souboru jasně dominují. Další formy zdobných prvků se objevovaly opravdu výjimečně a většinou pouze na jednom, maximálně na dvou konkrétních zlomecích.

Tečkováná výzdoba/vyplňovaná páska

Tento způsob výzdoby je v některých případech velmi podobný právě výzdobě prováděné za pomoci ozubeného kolečka. Lze je v některých případech neúmyslně zaměnit, protože se radýlko občas objevuje taktéž v kombinaci s jemnou rytou linií. Vyplňovaná páska je definována dvěma rytými liniemi, mezi nimiž se nachází oválné či kulaté vpichy, ojediněle známe taktéž pásku s vyplňovanými čárkovitými záseky – tento typ se však v souboru neobjevil. Z druhého pohledu tečkováná výzdoba/linie je tvořena z jednotlivých kruhovitých teček nebo vpichů. Linie mohou být na nádobě ve svislé či horizontální podobě, zvlněné nebo až meandrovité. Dále mohou být umístěny podél jemné ryté linie.²³⁹ Tento způsob výzdoby byl pozorován u zlomků Tab. 12: 359 a Tab. 40: 200. Oba fragmenty jsou si typově velmi podobné a jsou taktéž datovány do plaňanské skupiny doby římské. Nesou znaky jak vyplňované pásky

²³⁸ H. CHYTRÁ, *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*, s. 44 – 45.

²³⁹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 51.

s jednotlivými kruhovitými vpichy, tak tečkovanou výzdobu s vpichy umístěnými pouze pod jednou rytou lineární linií. Povrch obou zlomků je dále pod užitou výzdobou hlazený, až leštěný. Vpichy jsou na keramickém fragmentu prováděny jak v horizontální, tak ve svislé podobě a nachází se pravděpodobně v horní části výduti nádoby.

Tečkovaná linie

Tato linie jednotlivých jednoduchých vpichů se objevila na dvou fragmentech v souboru ze slepotického naleziště. Rozdíl mezi tečkovanou linií a tečkovanou výzdobou je tenká rytá linie, která většinou v rámci tečkované výzdoby rámuje vpichy. Tečky neboli vpichy jsou tvořeny nejčastěji z oválných či kruhovitých jednoduchých teček.²⁴⁰ Většinou se setkáváme s velmi jednoduchou jednostopou linií, a tak tomu je i ve zpracovávaném souboru. Jedná se o zlomky Tab. 10: 335 a Tab. 7: 338. Oba fragmenty pocházejí z tenkostěnné jemné „stolní“ keramiky a kromě výzdoby, je povrch v obou případech hlazený, až jemně černě leštěný. Tečky se tedy mohou vyskytovat jak samostatně, tak v páru a ve více řadách. Podoby linií jsou variačně různé. Známé linie svislé, horizontální, zvlněné či až meandrovité, obdobně jako u vyplňované pásy.²⁴¹ Jednoduché kruhové vpichy jsou velmi oblíbené v časně době římské a jejich výskyt pozorujeme pouze na tenkostěnné keramice v kombinaci právě se zmíněným hlazeným/leštěným povrchem. V některých případech může, jako tomu je u tečkované výzdoby kombinovanou s rytými jemnými liniemi, dojít k nechtěné záměně s radýlkem. Avšak vpichy jsou převážně hlubší a nepravidelně umístěné za sebou či vedle sebe. Výzdoba radýlkem je pravidelná a otisky jsou tedy sdruženy na stejnou vzdálenost od sebe.

Kruhové dolíčky

Jedná se o jednu z mnoha podob výzdoby užívaných v době římské. Vyjímecně se však s kruhovými dolíčky setkáváme i v časně době římské. Forma dolíčků se v souboru objevila pouze jednou, a to na fragmentu Tab. 44: 82. Řadíme ji tedy k vzácně se vyskytující výzdobě v časně době římské, plaňanské skupině. Dolíčky se nejčastěji vyskytují a jsou umístěny ve

²⁴⁰ Jan JÍLEK, *Doba římská ve východních a severovýchodních Čechách, sledování vzájemných interakcí germánské a římské společnosti v době římské*, disertační práce, Univerzita Masarykova v Brně, filozofická fakulta, Brno 2013.

²⁴¹ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídlště z časně doby římské ve Slepoticích*, s. 51.

spodní části výdutě keramické nádoby.²⁴² Tvoří svislé řady a jsou kruhového zaobleného tvaru. Tvořeny byly pravděpodobně menším oblým nástrojem a vtlačovány jednotlivě do svislých řad. Známe však více podob této zdobné formy v rámci nálezů z doby římské. Kupříkladu lze uvést nálezy z Úhřetic, kde se dolíčky/žlábků našly jak v podobě dlouhých svislých žlábků na výduti nádoby, či právě v obdobné drobné podobě jako tomu je zde.²⁴³ Z důvodu velmi ojedinělého nálezu a nepočetných dalších objevů tohoto typu na dalších nalezištích, nelze datovat výzdobu konkrétně. Vyjíměčně se tedy vyskytuje i v plaňanské skupině, ale za vlastní období lze označit přelom stupňů B2 a C1, doby římské.²⁴⁴ Hovoříme tedy o výskytu převážně v mladší až pozdní době římské s občasnými výskyty mimo toto období.²⁴⁵

Nehtové vrypy

Nehtové vrypy se v materiálu doby římské překvapivě objevily pouze na třech zlomcích. Zdobná metoda tvořená pomocí nehtových vrypů či konečků prstů se nevyvíjela v rámci doby úplně jednoznačně. Existuje mnoho podob a možností, jak tuto výzdobu pojmout. Jde o jednoduchou podobu výzdoby, prováděnou vtlačováním konce prstu a nehtu do vrchní vrstvy keramického těsta. Klasické jednoduché vrypy ve více řadách až nepravidelně poskládané vrypy představuje zlomek Tab. 19: 298. Nehtové vrypy ve své typologii E. Droberjar definoval v mnoha podobách pod označením 110. Tvrdit můžeme také fakt, kdy nehtové vrypy, téměř ve všech případech pozorujeme pouze v místech výdutě keramických nádob. Existují formy nehtování ve svislé jednoduché podobě, vodorovné, víceřadé, v liniích či nehtování po celém obvodu a celé ploše výduti nádoby. V některých případech se také objevuje pás vrypů na hrdle esovitě profilovaných hrnců či těsně pod ústím velkých hrncovitých nádob, avšak výskyt tohoto typu není častý a objevuje se opravdu pouze sporadicky. Občas se také vyskytují kombinace s dalšími zdobnými prvky, jako jsou ryté linie s prstovými vrypy (Typ E. Droberjar 920). Kombinaci ryté výzdoby a nehtových vrypů můžeme také pozorovat u zlomku Tab. 40: 199. Typ můžeme zařadit do typologie dle E. Droberjara s označením 184. Část povrchu fragmentu je jemně oderodovaný, avšak lze uvažovat o víceřadé uvedené kombinaci.

²⁴² *Tamtéž*, s. 51.

²⁴³ K. JOŠTOVÁ, *Keramika ze sídliště z doby římské v Úhřeticích, okr. Chrudim*, s. 43.

²⁴⁴ *Tamtéž*, s. 43.

²⁴⁵ J. JÍLEK, *Doba římská ve východních a severovýchodních Čechách, sledování vzájemných interakcí germánské a římské společnosti v době římské*, s. 55.

Odlišný typ nehtování/prstování představuje zlomek Tab. 40: 191. Víceřadé svislé linie vrypů na sebe navazují až tvoří jednolitou svislou vtlačenou výzdobu. Konkrétně tato forma prstování se vyskytuje převážně v pozdní době římské. Dle dalších nálezů na slepotickém nalezišti můžeme doložit osídlení i v pozdní době římské. Nejedná se však o mnohočetné keramické fragmenty, hovoříme zde o zlomcích Tab. 56: 372, 373 a také fragmentu Tab. 40: 191 nesoucí typické znaky pozdní doby římské (Obr. 6: 6). Sdružené nehtování pozorujeme na převážně hrubé keramice až po markomanských válkách, tedy v mladší a zejména v pozdní době římské, a poté i v nejstarší době stěhování národů. Pravděpodobně se tento typ také objevuje i dále, a to i ve století pátém.²⁴⁶ Podobně je tato varianta označena jako E. Droberjar typ 116.

Víceméně můžeme nehtové vrypy vsadit do formy výzdoby objevující se téměř vždy na hrubé „kuchyňské“, neboli silnostěnné keramice. Dokumentujeme ji tedy převážně na hrncích, mísovitých nádobách jak s dovnitř zataženým okrajem či esovitě profilovaným, tak méně na zásobnicích. Varianta má své vlastní období spíše na začátku doby římské, tedy mluvíme zde převážně výskyt v časně a starší době římské, avšak v různých podobách se prolíná i v mladší a pozdní době římské.

Rytá výzdoba

Různé typy rytých linií a způsobů se ve slepotickém souboru ze sídliště objevily nejpočetněji. V době římské pozorujeme širokou škálu zdobných metod v podobě různých rytých linií, velikostí, šířek, typů a forem. Dle početného zastoupení je tento motiv velmi oblíbený a jednoduchý při výrobě. Na druhou stranu oproti například nehtovým vrypům pozorujeme ryté linie jak na „stolní“ tenkostěnné, tak i na silnostěnné „kuchyňské“ keramice. Doložené máme ryté linie jednoduché jednostopé, dále také vícečetné linie, široké, úzké, mělké či velmi hluboké zářezy v keramickém těstě. Častěji, než široké mělké ryté linie ve slepotickém souboru pozorujeme úzké jednoduché svislé ryté linie. Jedním typem úzké ryté linie tvoří varianta se svislými úzkými jemnými liniemi v horní části keramické nádoby, zakončeny jednou horizontální rytou linií, Tab. 41: 93 a Tab. 6: 75. Lze předpokládat, že horní horizontální linie se nacházela těsně pod podhrdlím nádoby a svislé čáry na ni navazovaly a

²⁴⁶ Zdeněk BENEŠ – Miriam FIŠÁKOVÁ NÝVLTOVÁ, *Nové nálezy z pozdní doby římské a časně doby stěhování národů na východním okraji středních Čech*, Arheologie ve středních Čechách 23, 2019, s. 521 – 541.

pokračovaly až na velkou část výduti. Typické jednoduché svislé ryté linie představují kupříkladu Tab. 41: 94, Tab. 42: 96, Tab. 43: 137, Tab. 43: 84. Tvořeny mohly být jedním dlouhým tahem nebo různě křížícími se krátkými liniemi do všech stran. Krátká, přes sebe se kryjící rytá výzdoba je definována na zlomku Tab. 5: 59, či méně přesahující na fragmentu Tab. 28: 309. Je možné, že na tomto příkladném fragmentu mohla rytá výzdoba pokračovat a tvořit obrazec, ale z důvodu velmi malého střepu, lze o této variantě pouze uvažovat. Často tyto linie tvoří geometrické tvary, obrazy, ale právě z důvodu dochování pouze menšího fragmentu keramiky nelze konkretizovat. Interpretace konkrétního tvaru či obrazce je velmi složitá. Za zmínku také stojí zlomek Tab. 57: 100, který byl získán v rámci povrchové prospekce, tedy bez konkrétního uložení v sídlištním objektu. Jedná se o velmi jemnou tenkou rytou víceřadou rytou linii. Takto vedená jemná linie se v souboru nalézala pouze na jednom konkrétním uvedeném fragmentu.

Tento zdobný motiv je velmi typický pro dobu římskou a v různých podobách se tedy prolíná celým obdobím. V časném a starším období se ryté linie objevují spíše na jemné keramice v podobě právě úzkých rytých linií v místech výdutě keramické nádoby. Totéž lze uvést i u jednoduchého jemného hřebenování, které se taktéž objevuje spíše v časně a starší době římské. Ve stupni DŘ A se vyskytuje právě kombinace úzké jemné jednoduché ryté linie, která je dále lemována tečkováním, vpichy.²⁴⁷ Postupem období se linie rozšiřují a objevuje se spíše širší kanelace. Právě z těchto důvodů a široké variace typů ryté výzdoby nelze jednotlivě přiřadit formy do jednotlivých fází doby.

Hřebenování

Diskutabilní jsou zlomky, konkrétně fragmenty Tab. 42: 95, Tab. 43: 134 a Tab. 43: 138, Tab. 19: 294, poněvadž nelze jednoznačně určit, za se jedná o hřebenování po celém povrchu výdutě nádoby nebo se tyto linie vyskytují jen na části keramiky. Na povrchu těchto zlomků byly rozpoznány ryté svislé linie, které jsou po celém povrchu keramického fragmentu. Linie se v některých místech i překrývají, a proto lze uvažovat, zda se v těchto případech nejedná o jednodušší formu hřebenování. Zdobný motiv je tvořený pomocí tzv. hřebene. Nečastěji se provádí ve svislé podobě na výdutích silnostěnné keramiky. Formu pozorujeme právě na silnostěnné keramice, a to převážně na mísách se zataženým okrajem či esovitě profilovaných hrncích a větších hrncovitých nádobách. Jak je tomu i u ryté výzdoby, tak i

²⁴⁷ Jan JÍLEK, *Osídlení dolního toku řeky Loučné v době římské*, Východočeský sborník historický 27, 2015, s. 5 – 43.

v rámci hřebenování se setkáváme s více podobami tahů hřebenem. Známe jak dlouhé vysoké kolmé či obloukové tahy již od spodní části nádoby až k hrdlu či krátké úzké obloučky, rýhy.

Překvapivé je právě minimální zastoupení tohoto typu výzdoby. Výzdobu prováděnou pomocí hřebene na keramických nádobách dokumentujeme již od 1. století a je velmi oblíbená v rámci sídlištní keramiky. Ve starší době římské je více oblíbený motiv širšího „neupraveného“ hřebenování, který můžeme vidět právě na uvedených příkladech ze slepotickeho naleziště. Poté se podoba hřebenování více upravuje a objevuje se spíše v podobě krátkých záseků tvarovaných do obloučků, tedy podoba hřebenové vlnice.²⁴⁸ Různé typy hřebenování definoval E. Droberjar ve své publikaci pod označením 300.

Žlábkování

V rámci zpracovávaného keramického typického souboru datovaného do doby římské mluvíme pouze o jednom fragmentu s touto výzdobou. Konkrétně se jedná o zlomek Tab. 5: 53. I přes minimální zastoupení a doložení pouze jednoho nálezu střepu s tímto zdobným motivem, můžeme v porovnání s dalšími sídlišti z doby římské tvrdit, že je tento typ oblíbený na sídlištní keramice. Žlábků mají převážně podobu připomínající písmenko U (viz Tab. 5: 53) či písmene V (dle jejich zakončení).²⁴⁹ Často se setkáváme se žlábkováním po celém obvodu keramické nádoby. E. Droberjar definuje ve své typologii druhů výzdoby pod označením 500.

Nejčastější výskyt této formy výzdoby pozorujeme v přechodném období mezi stupni DŘ B2 a DŘ C1 doby římské. Výzdobu dokumentujeme jak na jemnějších typech nádob, ale taktéž i na silnostěnné větší keramice. Objevuje se na mísovitých i hrncovitých keramických nádobách s dovnitř zataženým i esovitě profilovaným okrajem.²⁵⁰

²⁴⁸ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*, s. 70 - 72.

²⁴⁹ K. JOŠTOVÁ, *Keramika ze sídliště z doby římské v Úhřeticích*.

²⁵⁰ V. VARSÍK, *Germánské osídlenie na východním predpolí Bratislav: Sídliská z doby rímskej v Bratislave-Trnávke a v okolí*, s. 81 - 82.

Kanelování

Kanelace jako taková je typická v mladší až pozdní době římské. Ojedinelý zlomek Tab. 56: 372 získaný ze sídlištního objektu č. 164²⁵¹, nese znaky pozdní doby římské a dokládá nám tím výskyt v širokém časovém úseku vymezeným přibližně stupni C2 – D doby římské a dále také v starším stupni doby stěhování národů na slepotickém nalezišti. Zlomek nese v místě výduti širokou šikmou kanelaci, typicky v kombinaci s hlazeným podhrdlím a také okrajem. Téměř obdobný keramický fragment byl získán při výzkumu v Pučerech, okr. Kolín.²⁵² V německé literatuře je tento typ výzdoby pojmenovaný jako „*Schalenurne*“.²⁵³ Vlastní období této formy výzdoby na terinovitých nádobách předpokládáme a řadíme do 4. století a objevuje se také i na počátku 5. století. Dle různých nálezů lze však uvažovat o přežívání formy až do 6. století.²⁵⁴ Nejčastěji se s takovou širokou kanelací setkáváme u jemnějších typů keramických nádob, tedy na tenkostěnné tzv. „stolní“ keramice. Umístění je téměř vždy stejné. Kanelace se nachází v rámci těla/výduti nádoby těsně pod hlazeným podhrdlím. Převážně známe kanelaci na terinovitých nádobách. Téměř shodný nález a jeho rekonstrukce byl získán na nalezišti v Žiželicích (okr. Louny) zobrazený v publikaci *Archeologie pravěkých Čech*, s. 141, obr. 79/2.²⁵⁵

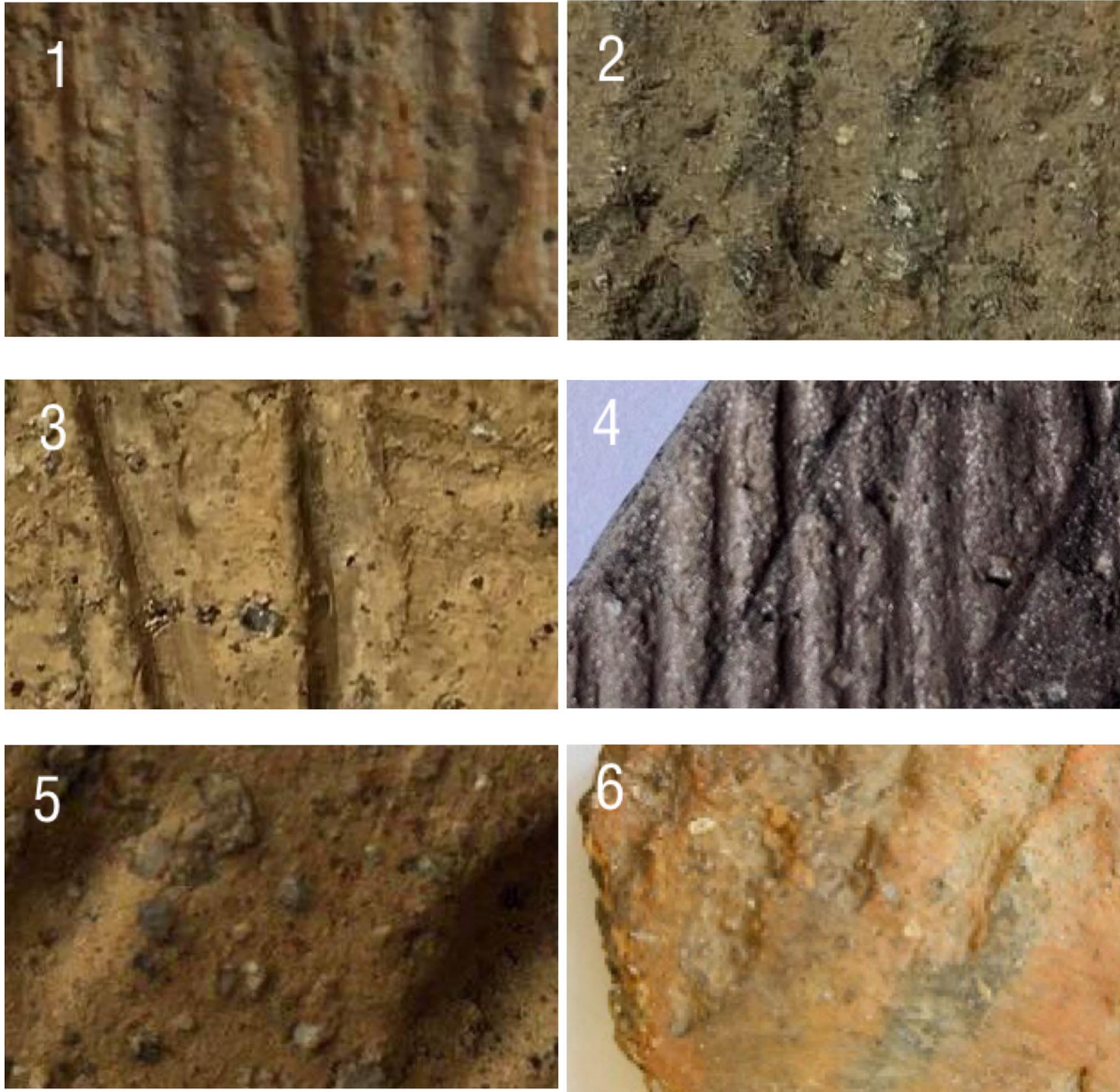
²⁵¹ V rámci objektu č. 164 byl získán ještě jeden keramický fragment pocházející s mísovité silnostěnné keramické nádoby. Okraj ej jemně dovnitř zatažený. Povrch je neupravený a nenese žádnou známku podobné výzdoby, a proto s ním v této kapitole není nadále pracováno. Jedná se o zlomek Tab. 373.

²⁵² Z. BENEŠ – M. FIŠÁKOVÁ NÝVLTOVÁ, *Nové nálezy z pozdní doby římské a časné doby stěhování národů na východním okraji středních Čech*, s. 524

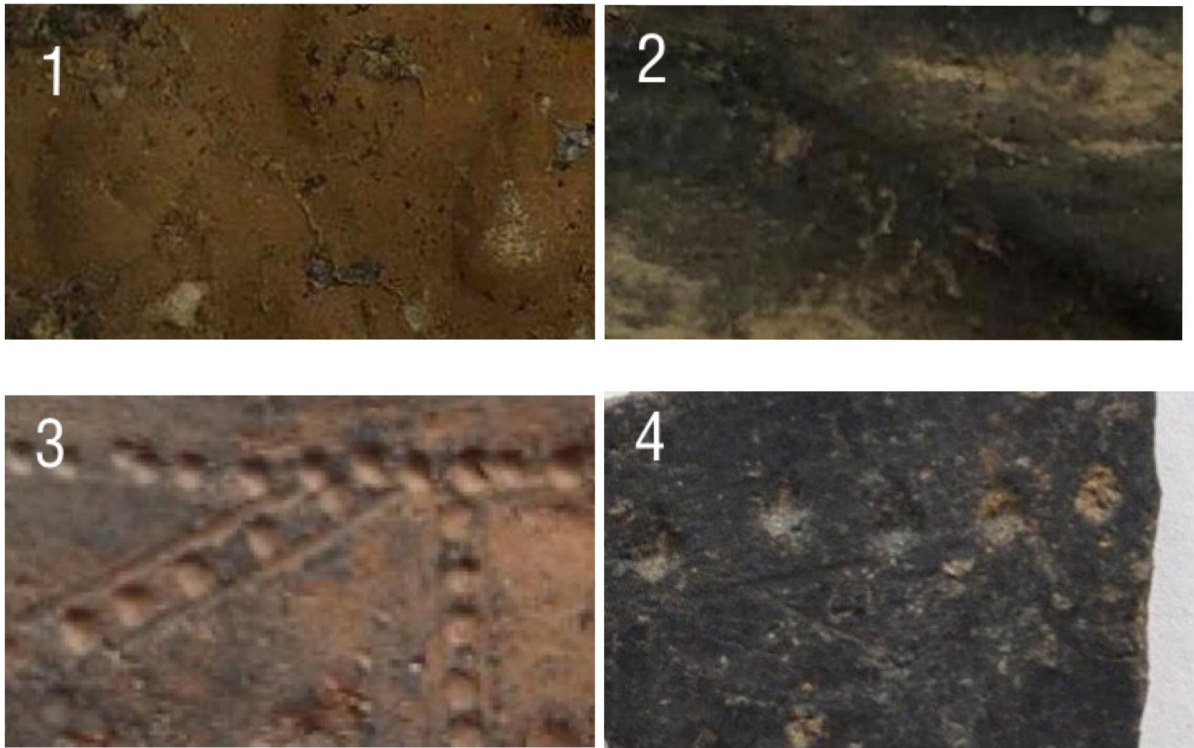
²⁵³ Z. BENEŠ – M. FIŠÁKOVÁ NÝVLTOVÁ, *Nové nálezy z pozdní doby římské a časné doby stěhování národů na východním okraji středních Čech*, s. 524.

²⁵⁴ J. MUSIL – J. JÍLEK, *Osada z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů v Chrudimi*, s. 141.

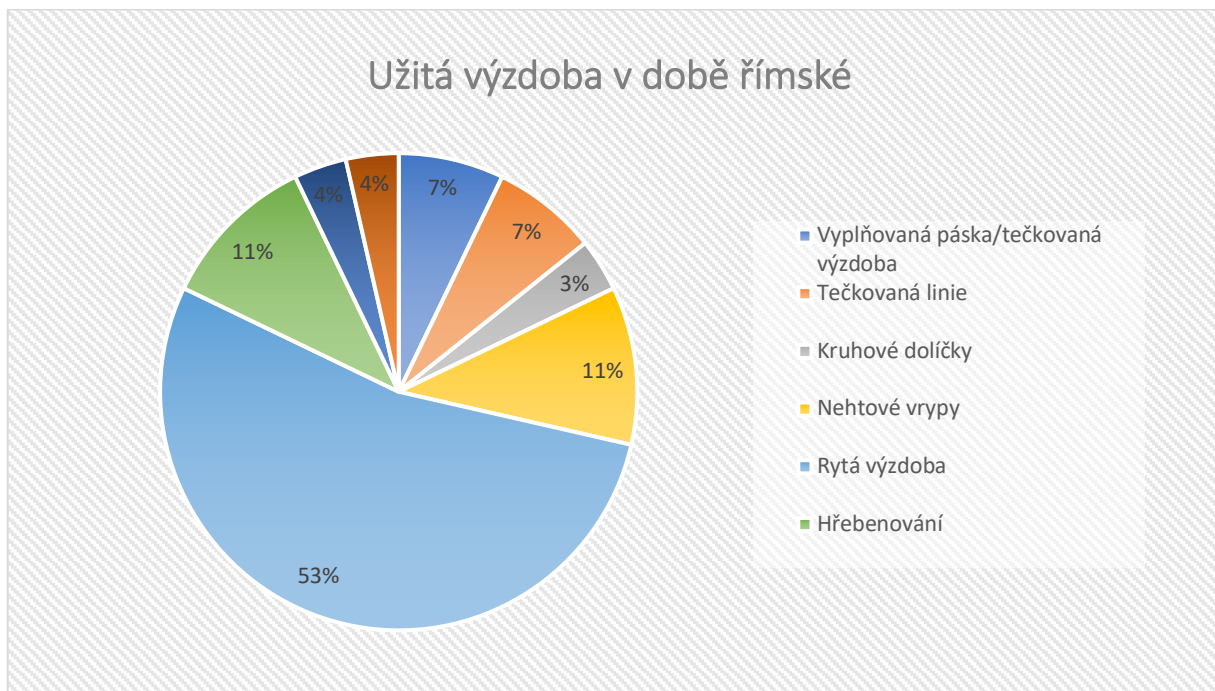
²⁵⁵ *Tamtéž*, s. 141.

Obr. 6.: Slepovice, okr. Pardubice. Tabulka detailního pohledu na různé varianty výzdoby rozpoznané na slepotickém sídlišti doby římské. 1. hřebenování typu Droberjar 300, 2. široká rytá výzdoba, 3. typické svislé ryté linie typu Droberjar 210, 4. úzká rytá výzdoba mladší doby římské, 5. nehtové vrypy typu Droberjar 110, 6. Prstování typu Droberjar 116. Foto: Kateřina Joštová.

Obr. 7.: Slepotic, okr. Pardubice. Tabulka detailního pohledu na různé varianty výzdoby rozpoznané na slepotickém sídlišti doby římské. 1. kruhové dolíčky, 2. kanelování, 3. tečkovaná výzdoba, 4. tečkovaná jednoduchá linie. Foto: Kateřina Joštová.

Graf 14.: Slepotic, okr. Pardubice, zastoupení užití výzdoby u silnostěnné a tenkostěnné keramiky na nalezišti z doby římské, (pouze typické střepy z doby římské).

Úprava povrchu

Úprava povrchu lze hodnotit na základě všech typických zlomků datovaných do doby římské. Rozdělit lze úpravu základně na tři skupiny, tedy hlazený/leštěný, neupravený a zdrsňený.

Zdrsňený povrchu (struhadlovité)

Zdrsňený povrch se na sídlišti vyskytl pouze na třech zlomcích. Jmenovitě se jedná o zlomky Tab. 19: 291, Tab. 19: 299 a Tab. 7: 323. Všechny tři zlomky byly struhadlovitě zdrsňené v horizontálním směru. Jedná se o velmi jednoduchou úpravu povrchu na silnostěnné „kuchyňské“ keramice. Na keramice jemné, tenkostěnné tento způsob úpravy není vůbec doložen a dokumentován. Struhadlovité zdrsňení povrchu známe již od doby laténské, kde je tato forma úpravy velmi oblíbená a je využívána velmi hojně. Proto vysoký výskyt pozorujeme právě v přechodném období mezi dobou laténskou a dobou římskou, tedy v LT D1/DŘ A. V rámci doby římské pozorujeme drsnění průběžně po celou dobu trvání a ani v následujícím období stěhování národů zdrsňený povrch neupadá a stále je využíván na sídlištní keramice.²⁵⁶

Použití tohoto způsobu úpravy povrchu se setkáváme převážně u větších keramických nádob. Je to z důvodu, že přetrvává také praktičnost drsnění. Nejčastěji je prováděna úprava z praktického důvodu, a to pro snadnější manipulaci s nádobou a jednodušší úchop rozměrnějších keramických nádob. Estetický důvod úpravy je povětšinou jen doplňujícím bonusem.

Hlazený/leštěný povrch

Hlazený povrch lze pozorovat i přes mnohem menší zastoupení nejen u jemné keramiky, ale také u hrubé silnostěnné. V tomto případě se hlazení objevuje především na okraji a podhrdlí a výduť nádoby již nese jiný způsob úpravy či některý typ výzdoby. Zatímco leštěný povrch registrujeme převážně u tenkostěnné jemné keramiky.²⁵⁷ Typickými příklady nádob s leštěním bývají právě plaňanské poháry, u kterých je povrch s černým leštěním typický. Velmi často však dochází k setření či oderodování leštěného povrchu, a proto je občas počet získaných

²⁵⁶ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 51.

²⁵⁷ *Tamtéž*, s. 51.

zlomků velmi zkreslený. Lze tedy předpokládat, že leštěný povrch se v době římské mohl vyskytovat hojněji.

Jedním z možného dokladu právě leštění keramických nádob a jejich povrchu jsou časté nálezy tzv. hladidel, pocházející původně z velkých keramických laténských nádob. Tyto fragmenty silných rozměrných okrajů byly dříve považovány za sekundárně použitelné artefakty využívané pravděpodobně právě k leštění povrchů v následujícím období doby římské.²⁵⁸ Téměř stejný rozměrný keramický fragment, taktéž možný sekundárně používaný v době římské byl získán v rámci výzkumu v Plotištích n. Labem.²⁵⁹ Velmi často fragmenty obsahovaly velké množství grafitu a tím mohly zanechávat po vyhlazení povrchu černou lesklou vrstvou. Jedno takové hladilo bylo objeveno taktéž na slepotickém sídlištním nalezišti. Jedná se o zlomek okraje datovaný do doby laténské - Tab. 42: 123. V keramickém těstě však nebylo rozpoznáno velké množství grafitu. Tyto hypotézy, ohledně druhotného užívání těchto keramických rozměrných ohlazených fragmentů, však nelze prokázat. T. Mangel a spol. taktéž ve své studii provedli šetření a experiment s použitím těchto nálezů. Dle výsledků lze vyloučit varianty jak obroušování pro případné později užívané ostrivo tohoto prachu, tak hlazení/leštění a tuhování povrchu. Souvislosti s tuhováním však může mít pouze prach, který vzniká broušením střepu a dále jeho nanášení a zalešťování do keramických nádob.²⁶⁰ Avšak i přes provedený experiment nelze jednoznačně tvrdit, že některé obroušené fragmenty nemohly souviset s ještě jiným odlišným využitím.

Zvláštní úpravy povrchu

Otisk látky

Otisk tkaniny na keramickém střepu se v souboru objevil ojedinele na jednom fragmentu, jmenovitě Tab. 12: 358. Jedná se opravdu o unikátní zlomek, kdy se tento způsob úpravy povrchu na sídlištní keramice téměř nevyskytuje či opravdu vzácně. Keramický střep byl získán z objektu č. 98, který byl interpretován jako zásobní jáma. Lze předpokládat, že se

²⁵⁸ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, s. 51.

²⁵⁹ P. HORNIK – J. JÍLEK, *Sídliště z časné doby římské v Plotištích nad Labem, okr. Hradec Králové*, s. 197, obr. 12: 10, viz N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 189, Obr. 1: 2.

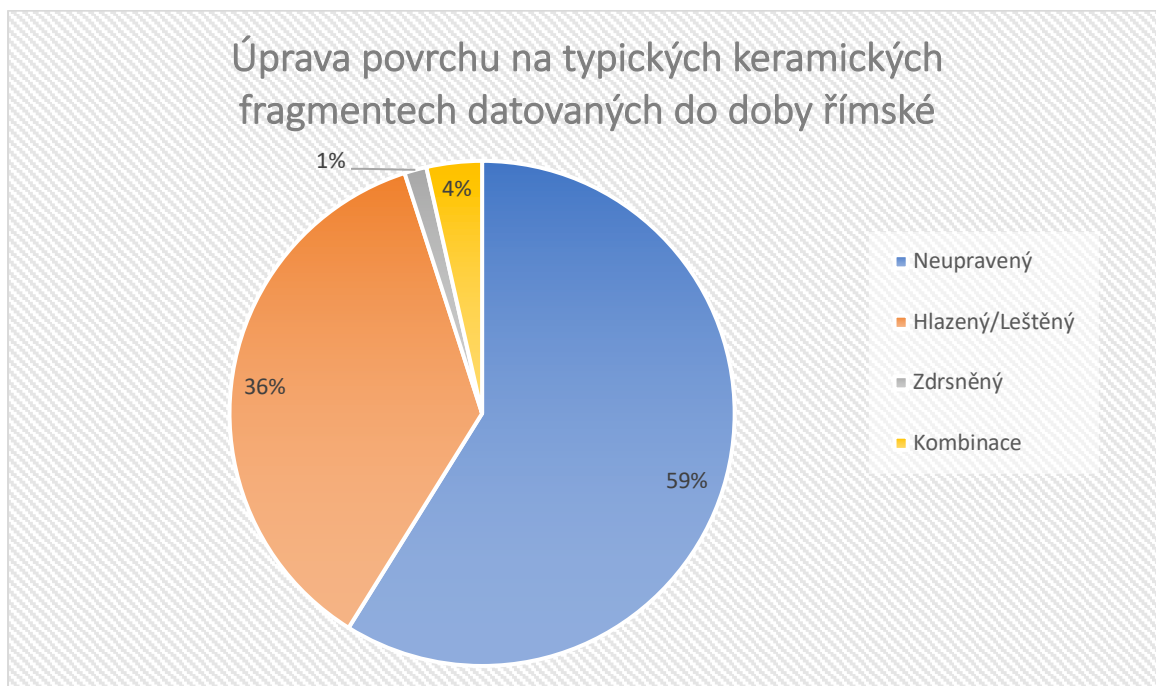
²⁶⁰ N. VENCLOVÁ – R. THÉR – T. MANGEL, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, s. 199.

nádoba s tímto způsobem úpravy povrchu mohla původně nacházet v nedalekém objektu č. 104 nalézajícím se severo-východním směrem od zásobní jámy. V sídlištním objektu č. 104 byly získány také nálezy tkalcovských závaží a doklady předpokládané další práce s textilií. V rámci analýzy a zpracování bylo provedeno detailní prozkoumání fragmentu s otiskem. Tuto analýzu provedla a dále zhotovila i detailní dokumentaci Mgr. Kristýna Urbanová v konzervátorské laboratoři v Chocni.

Prvním krokem byl textilně – technologický rozbor keramického zlomku a mikroskopické snímkování pro další postupy. Tyto informace dále slouží k poznání úrovně a způsobu zhotovování textilií v době římské. Z důvodu dochovaného stavu fragmentu nebyla určována textilní původní surovina, torza nitě a původní barevnost tkaniny.

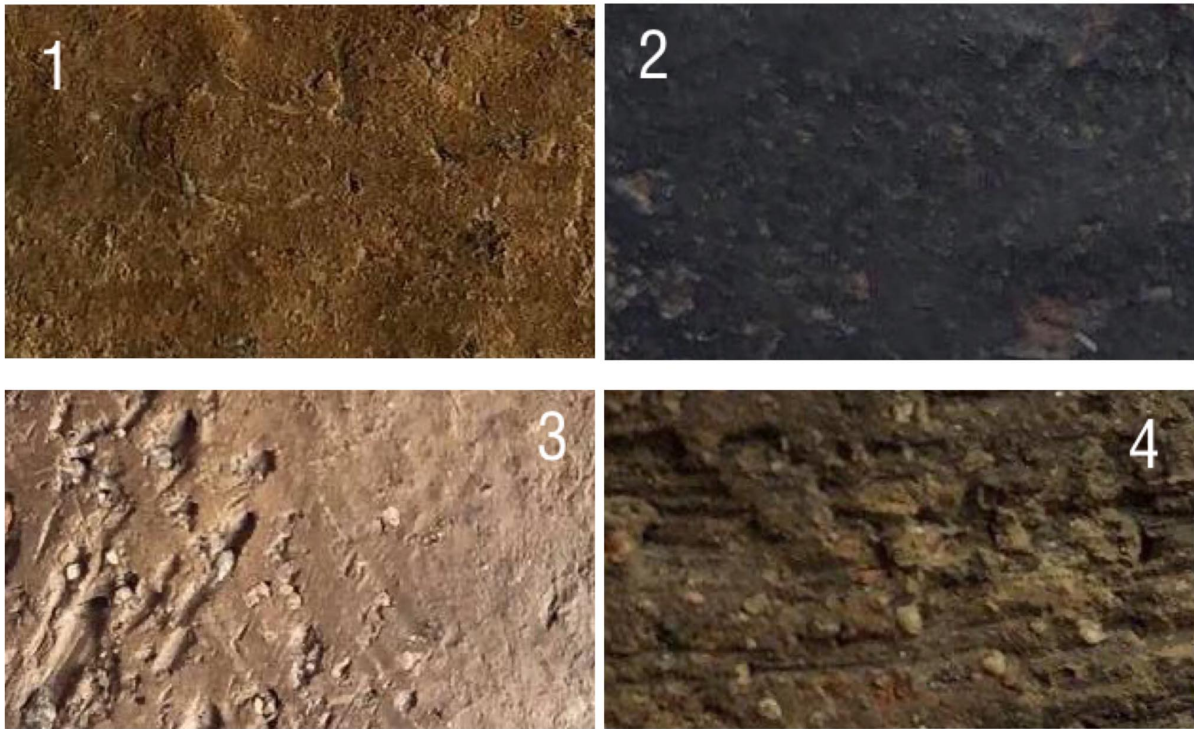
Na střepu byl dochován otisk tkaniny o celkovém rozměru 1,5 x 1,0 cm. Povrch je v některých místech značně poškozen a oderodován, a proto byl rozbor jemně komplikován a limitován možností rozsahu rozboru. Na těle byly rozeznány i další stopy po otisku textilie, ale nebylo možno jednoznačně rozlišit struktury otisku. Keramické těsto je původně světle hnědé barvy a barevný odstín tkaniny nebyl rozpoznán. Na základě velikosti fragmentu nelze jednoznačně určit původ tkaniny. Pravděpodobně se jedná o technickou/hospodářskou tkaninu. K otisku látky mohlo dojít již při výrobě keramické nádoby nebo následně při pozdější manipulaci.²⁶¹

²⁶¹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě – Textilně technologický rozbor fragmentů textilu na pedmětu č. SLEP/16/84. Zpracovala Mgr. Kristýna Urbanová.*

Graf 15.: Slepovice, okr. Pardubice, grafické vyobrazení úpravy povrchu u typického keramického souboru datovaného do doby římské.²⁶²

²⁶² Kombinace je zde brána z pohledu kombinace zdrsněného povrchu s hlazením. Ve všech případech se jednalo o kombinaci struhadlovitého zdrsnění výdutí nádoby a hlazeného hrdla a podhrdlí.

Obr. 8.: Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka detailního pohledu na různé varianty úpravy povrchu rozpoznané na slepotickém sídlišti doby římské. 1. hlazený povrch, 2. leštěný povrch, 3. kombinace hrubé výduti a hlazeného hrdla, 4. struhadlovité drsnění v místech výduti. Foto: Kateřina Joštová

ZPRACOVÁNÍ ŽELEZA NA LOKALITĚ

Nedílnou součástí získaného inventáře je taktéž železný soubor nálezů. I když nebyl získán velký počet železných artefaktů jako tomu bylo u keramického inventáře, je taktéž pro poznání a datování lokality velmi důležitý. Jedná se o železné nástroje a taktéž o železnou strusku. Z důvodu polykulturního naleziště nebylo možné jednoduše datovat veškeré nálezy a jsou v rámci souboru řazeny společně jak doba laténská, tak doba římská.²⁶³

Na nalezišti bylo objeveno velké množství strusky a taktéž několik železných artefaktů. Časté nálezy strusky nám dokládají neopomenutelnou činnost s kovy v rámci slepotického sídliště. Struska se zde objevovala velmi často i přes absenci železářské pece, která na sídlišti nebyla definována ani jedna.²⁶⁴ Ani v jednom objektu v rámci sídlištního naleziště nebylo objeveno jasné ohniště či větší množství uhlíků, které by mohly napomoci definování pece. Struska se objevovala v různých vrstvách výplní objektu, a proto lze zde tedy uvažovat spíše o jejím sekundárním uložení v různých sídlištních objektech.

Hutnictví

Hutnická činnost a výroba železné houby je na laténských sídlištních velmi obvyklá. Celková výroba probíhá ve více krocích, a to konkrétně ve třech. Prvním krokem je získávání surovin pro zpracování. Následný druhý krok je již výroba samotného materiálu – vytavení železa a vznik železné houby. Posledním krokem je výroba výsledného produktu, kterého chtěli dosáhnout.²⁶⁵ Úplně základní suroviny pro výrobu tvořilo složení železné rudy, hlíny, vody a dřeva. Během hutnické výroby tak vzniká železná struska, která právě byla získána ve velkém množství na slepotickém nalezišti. Objevovala se ve větších sídlištních objektech, nejčastěji v objektech interpretovaných jako zemnice. Avšak umístění strusky a místo nálezů může být mystifikující a mohl se tento železný odpad do objektu dostat jako sekundární odpad z nedaleko nacházejících se dalších sídlištních objektů.²⁶⁶

²⁶³ Jiří WALDHAUSER, *Encyklopedie Keltů v Čechách*, Praha 2001.

²⁶⁴ Václav VLK, *Hutnická činnost v lokalitě Slepotice*, magisterská oborová práce, Masarykova univerzita v Brně, filozofická fakulta, Brno 2020.

²⁶⁵ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

²⁶⁶ Detailnější informace týkající se strusky a jejího uložení a jednotlivého uložení v sídlištních objektech níže v rámci kapitoly „Struska“. Viz detailnější zpracování strusky na lokalitě ve Slepoticích – Mgr. Václav VLK a jeho práce *Hutnická činnost v lokalitě Slepotice*.

V některých případech a po detailnější analýze lze pozorovat na větších kusech strusky obtisky dřeva použitého při hutnické činnosti. Avšak struska získaná během archeologického záchranného výzkumu ve Slepoticích roku 2016 neprošla žádnou detailní analýzou. V rámci této analýzy lze také posléze rozpoznat druhy použité rudy, avšak jak již bylo řečeno, slepotická struska neprošla žádnou analýzou a dalším zpracováním. Detailněji se vývojem hutnické činnosti na lokalitě zabíval jak již bylo výše zmíněno v rámci své závěrečné práce Mgr. Václav Vlček.²⁶⁷

Hutnická činnost probíhala v pecích, které byly vytvořeny pomocí hlíny a jejího případného výpalu. Hlína pomáhala k vybudování nadzemní šachty pece a k utěsnění a vymazání stěn nístěje. Dále zde důležitou část tvořilo palivo uvnitř pece, k vyhřátí a výpalu nadále bylo používáno dřevo. Voda byla potřeba pro praní železné rudy.²⁶⁸

Železné předměty

Celý železný nepočtený soubor získaný na slepotickém sídlišti je tvořen tzv. základními předměty užívanými v rámci klasické vesnické komunity. Nejedná se v žádném případě o „luxusní“ předměty, které se vyskytovaly spíše na významných oppidech. Dle objevených movitých artefaktů, tedy velkého množství strusky, lze uvažovat o místní práci se železem. Toto tvrzení nám také podkládají i jiné výzkumné sezóny probíhající na katastrálním území Slepotic. I roku 2001, zde dle nálezů lze hovořit o zpracování železa a velkém množství nálezů strusky a železných artefaktů.²⁶⁹ Avšak stále nejsme schopni určit konkrétní místo na sídlišti, kde mohla kovářská dílna stát nebo místo, kde železo bylo původně zpracováváno. Objevená struska nám tento fakt dokládá, avšak z důvodu jejího uložení ve většině větších sídlištních objektů nám nenapomáhá k určení, kde se dílna mohla vyskytovat. Železné artefakty objevené ve Slepoticích byly získány z celkem 7 větších sídlištních objektů (Obj. 3 – 5 ks, 50 – 1 ks, 98 – 1 ks, 104 – 4 ks, 115 – 5 ks, 145 – 1 ks, 148 – 1 ks). Mluvíme zde o celkem 18 kusech. Další železné předměty, konkrétně dva artefakty byly nalezené mimo jakýkoliv objekt. Získány byly v rámci začišťování plochy. Jeden železný nález byl také objeven v rámci detektorového průzkumu plochy naleziště. Většina nálezů byla z velké části silně zkorodovaná a nebylo možné určit o jaký předmět se jedná a k čemu byl používán či k čemu sloužil.

²⁶⁷ V. VLK, *Hutnická činnost v lokalitě Slepotic*.

²⁶⁸ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*.

²⁶⁹ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 78.

- a. skoba (Tab. 59: 9)
- b. část hřebu (Tab. 59: 4)
- c. část hákové železného klíče (Tab. 59: 8)
- d. 2 kusy železných nůžek (Foto 19.)
- e. 1 kus spony (Tab. 59: 6)
- f. závažíčko (s malým dochovaným průvrtem) (Foto 20.)
- g. část jehlice (Tab. 59: 5)

Skoba

Železný nález interpretovaný jako skoba (Tab. 59: 9), nebo také svorka byl získán ze sídlištního objektu (zemnice) č. 115, konkrétně z vrstvy výplně objektu 20 - 40 cm. Pravděpodobně se jedná o tesařskou skobu. Předmět však i přes pravděpodobnost skoby mohl mít jinou funkci. Kategorie stavebního kování a vybavení domu je opravdu rozmanitá. Různé podoby skob, klíčů či zlomků kování se vyskytovalo na laténských sídlištích nebo oppidech velmi běžně na celém našem území. Jedná se o předměty, které byly součástí téměř každého domu a laténské domácnosti. Dále lze jmenovat další časté nálezy jako jsou hřebíky, háčky, kroužkové a jiné řetězy a další. Menší svorky či jemné tvary skoby mohly dále sloužit k reparaci porušených či rozbitých hliněných větších nádob.²⁷⁰

Hřeb

Stejně jako skobu, lze hřeby řadit do kategorie domácího stavebního kování a vybavení domu. Železné nálezy pravděpodobně hřebů představují klasický, až typický nálezy na laténském sídlištním nalezišti (Tab. 59: 4). Jeden z nálezů, z důvodu velkého poškození jeho povrchu, nebyl kresebně znázorněn. Část železného předpokládaného hřebu byl získán z objektu č. 98 ve vrstvě 40 – 60 cm, segment č. 5. Druhý, již kresebně zpracovaný železný nález je bez určení místa nálezu. Vyskytoval se v bodě 5, avšak v rámci výzkumu nebylo konkrétní umístění zaznamenáno. Hřeby se objevují v mnoha podobách a velikostech. Typologicky je tedy velmi těžké hřeby řadit k jednotlivým typům a podobám. Hřeby ve všech podobách patří k nejběžnější výbavě keltských domácností. Nálezy tohoto typu se objevují jak na běžných menších i větších sídlištích, tak i v oppidálním prostředí. Taktéž patří k velmi početným nálezům v železných depotech s dalšími železnými nástroji a nářadím.²⁷¹ Datovat

²⁷⁰ Jan MICHÁLEK, *Keltský poklad z Bezdědovic na Blatensku*, Blatná – Strakonice 1999, s. 162.

²⁷¹ J. MICHÁLEK, *Keltský poklad z Bezdědovic na Blatensku*, s. 41.

tyto nálezy také nelze jednoduše. Jedná se o průběžné klasické nálezy objevující se po celé trvání doby laténské.

Klíč

Železný artefakt interpretovaný jako klíč (Tab. 59: 8) lze zařadit do kategorie vybavení domu či jednoduché nástroje. Jedná se o železný dochovaný téměř celý hákový klíč. Klíč je na svém konci ukončen očkem. Klíč byl získán ze sídlištního objektu, definovaného jako zemnice č. 115. Na laténských nalezištích se objevuje více typů klíčů jak k velkým dveřím či vratům, tak i k malým dvířkám a truhlicím, u kterých se objevují spíše klíče menších rozměrů.²⁷² Další analogie lze také sledovat na oppidu v Manchingu, kde autor detailně vyobrazuje i použití takového obdobného typu klíče.²⁷³ Dále téměř stejný klíč s kroužkem na konci byl získán v Závisti, k. ú. Lhota.²⁷⁴ Tento typ klíče, tedy konkrétně hákový klíč je nejčastěji spojován s posuvnou zástrčkou nebo západkou a u pérových zámků, které se nacházely u zásobáren, dílen či u dveří domů. Klíče byly vyráběny téměř vždy ze železa, v minimálním zastoupením z bronzoviny.²⁷⁵ Jako častý nález z doby laténské se objevují klíče jak na sídlištích, tak v depotech a na oppidech. Nálezy podobných klíčů však známe i z doby římské. Na našem území se klíče vyskytovaly již ve starší době římské.²⁷⁶

Nůžky

Železné nůžky lze řadit do více možných kategorií. Mohly sloužit jak v domácnosti, tak i v zemědělství jako pracovní nástroj, ale také jako lékařské předměty. Domácí chov dobytka, lov či pěstování a sběr surovin je pro obyvatele osad každodenní činností. Většina těchto surovin však musela projít dalším potravinářským procesem a zpracováním před jejich použitím. Většinou si potraviny upravovali sami v rámci sídlištního prostoru, avšak v některých případech lze uvažovat i o obchodu s masem a obilím. Dva kusy železných nůžek (Foto 19.), nalezených na sídlišti ve Slepoticích, jsou po celém svém povrchu narušeny korozí. Nalezeny byly ve výplni objektu č. 104, který je interpretovaný jako zemnice typu A – 2a dle Meduny.²⁷⁷

²⁷² N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 106.

²⁷³ Gerhard JACOBI, *Werkzeug und Gerät aus dem Oppidum von Manching. Die Ausgrabungen in Manching*, Bd. 5, Wiesbaden 1974, s. 153.

²⁷⁴ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 58, Obr. 30:17.

²⁷⁵ J. MICHÁLEK, *Keltský poklad z Bezdědovic na Blatensku*, s. 40.

²⁷⁶ V. SALAČ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*, s. 88, obr. 55: 12 – 13.

²⁷⁷ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54.

Pravděpodobně se jedná o pérové železné nůžky s týlem tvaru omega a s čepelemi s oblým týlem, které se objevují na laténských nalezištích nejčastěji. Špičatý konec byl u obou čepelí odlomený. Téměř vždy tyto železné nůžky sloužily jako ovčácké, tedy převážně k stříhání ovčí vlny. Železné pérové nůžky tak sídlištní obyvatelé používaly téměř po celé období doby laténské. Jejich vývoj tedy můžeme sledovat již od starší doby laténské. Z důvodu dochování pouze čepelí nůžek, nelze jednoznačně nález datovat do konkrétního horizontu doby laténské. Lze však konstatovat, že nůžky s oblým týlem ve tvaru omega, se vyskytují na sídlištích až od střední fáze doby laténské a v mladší až pozdní době laténské, tedy stupních LT C – D jsou již častými předměty na laténských nalezištích. Mimo sídliště a oppidální prostředí se často železné nůžky objevují i v nálezech železných depotů.²⁷⁸

Spona

Jeden z artefaktů nalezený v sídlištním objektu č. 148 představovala menší část dochované železné malé spony (Tab. 59: 6). Tento objekt byl také interpretován jako zemnice. Spona v rámci výplně byla vyzvednuta z vrstvy 0 – 20 cm, segment č. 2. Spony se v době laténské vyskytovaly velmi často a jsou typickým četným železným artefaktem na sídlištích.

Železná spona, víceméně pouze jedna část železné laténské spony, získané na slepoticém sídlišti, nebylo možné jednoduše zařadit a interpretovat. Poněvadž se spony objevují na sídlištích velmi často a často je lze datovat a interpretovat pouze dle dalších nálezů v konkrétním nálezovém objektu. Spona je silně poškozena a z velké části došlo ke korozi jejího povrchu. Na sponě se pouze dochovaly dva závity. Jehla a zachycovač byly odlomeny od spony. Tyto poznatky nám komplikují právě její přesnou rekonstrukci a interpretaci. U spony se dochovalo vynutí. Typologicky bychom ji mohli zařadit do přelomu fáze D1/D2, tedy do pozdní doby laténské. Avšak z důvodu dochování pouze malého fragmentu spony a silného zkorodování ji nelze jednoznačně datovat a chronologicky sponu řadit. Jedná se tedy pouze o odhad její datace.

Bronzové předměty

V rámci naleziště bylo získáno opravdu minimální množství bronzového materiálu. Téměř všechny bronzové předměty byly objeveny za pomoci detektorového průzkumu plochy sídliště či jejího blízkého okolí. Není tedy možné jednoznačně určit umístění artefaktu v rámci sídliště. Dva nálezy, tedy konkrétně bronzové drátěné náramky a jehlice se nacházely v rámci

²⁷⁸ J. MICHÁLEK, *Keltský poklad z Bezdědovic na Blatensku*, s. 42.

výplní dvou větších sídlištních objektů. Bronzové náramky byly získány z objektu č. 114 – zemnice a část fragmentu pravděpodobné jehlice byl objeven v objektu č. 88.

Bronzové kolečko s loukotěmi

Tento typ nálezů se objevuje na laténských nalezištích poměrně často. Jedná se o bronzové malé ozubené kolečko (Tab. 59: 3). Na nalezištích pozorujeme výskyt loukoťových koleček jako ozubených, tak neozubených. Tato kolečka jsou spojována se symbolem keltského boha Taranise, který představuje pána nebes. Původně právě v Galstině byl tento bůh spojován se symbolem kola. Toto tvrzení bylo odvozeno od nesčetných objevů keltských památek, kde byl Taranis velmi často vyobrazen držící kolo/kolečko, jindy také s bleskem. Přirovnáván je taktéž k vládci panteonu.²⁷⁹ Kolečko bylo získáno při detektorovým průzkumu plochy sídliště a jeho blízkého okolí. Amulet je malý jemný, v průměru dosahovalo přibližně 2 cm. Datováno bylo do doby laténské, kde se tento typ koleček či amuletů/symbolů vyskytovalo velmi často. Téměř shodné kolečko bylo také objeveno ve Stradonicích okr. Beroun.²⁸⁰ Tentýž amulet byl objeven i na pozdně laténském oppidu Stradonice.²⁸¹ Ozubené kolečko nemusí mít samozřejmě pouze symbolický význam. Mohlo se vyskytovat také jako součást ženského opasku. Z důvodu dochování opravdu pouze jednoho takového artefaktu na lokalitě, lze o těchto teoriích pouze uvažovat a hovořit v hypotetických úrovních. Téměř totožné taktéž ozubené kolečko bylo objeveno na lokalitě Němčice – Víceměřice.²⁸² Tyto kolečka jsou v rámci doby laténské oblíbené a v rámci výzkumů známé. Zejména se vyskytují na začátku a poté opět na konci doby laténské.²⁸³

Bronzový kruhový šperk

Na slepotickém nalezišti byly objeveny dva bronzové drátěné kroužky spojené bronzovým řetízkem (Tab. 60: 1). Interpretovány byly jako bronzové drátěné náramky s ovinutými konci

²⁷⁹ Josef Ladislav PÍČ, *Čechy na úsvitě dějin, Hradiště u Stradonic jako historický Marobudum*, svazek 2, Praha 1903.

²⁸⁰ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 115, Obr. 62: 32.

²⁸¹ Jiří MILITKÝ – Jan KYSELA – Marika TISUCKÁ a kol., *Keltové. Čechy v 8. až 1. století před Kristem*, Praha 2018, s. 138, obr. 75.

²⁸² Miloš ČIŽMÁŘ – Eva KOLNÍKOVÁ, *Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě*, *Archeologické rozhledy*, 2006, s. 655 – 700, Abb. 8.

²⁸³ T. JOŠKOVÁ, *Valový objekt u Markvartic (okr. Jičín) ve světle analýz a archeologických poznatků*, s. 136 – 137.

spojenými řetízkem. Dva několikrát spirálově stočené konce drátu tak tvořily posuvná očka. Tyto očka poté sloužily k úpravě velikosti kroužku/náramku.²⁸⁴ Nutno podotknout různé možnosti interpretace. Z důvodu, že na obou drátěných kroužcích se dochovala část řetízku je možné, že byly kruhy spojené k sobě právě tímto drobným řetízkem. Možnosti využití jsou tedy velmi diskutabilní a variabilní. Nelze proto jednoznačně tyto nálezy interpretovat pouze jako náramky, i když se artefakt v tytéž podobě již na našem území objevil. Vyjímečností je právě zmiňovaný řetízek, ke kterému bohužel na našem území nemáme analogie. Lze tedy uvažovat, že drátěné bronzové kruhy mohly být i součástí složitějších dámských šperků spojovaných řetízky a sponami. Kruhy byly objeveny ve výplni objektu č. 114 – definovaný jako zemnice. Získány byly z vrstvy 5, která představuje vrstvu 0 - 20 cm a nacházely se v segmentu č. 8. Dle nálezové zprávy a dle fotodokumentace na profilu, tento nález nesouvisí se starším identifikovaným objektem v tomto segmentu.²⁸⁵ Konkrétně tento druh náramku je však velmi oblíbený a jeho vývoj má dlouhé trvání. Drátěné bronzové náramky s několikrát ovinutými konci vešely v oblíbenost a četnost ve střední a pozdní době laténské, tedy dle typologie uvedené výše, je můžeme zařadit do fáze LT C1 doby laténské. Náramky se objevovaly jak na sídlišťích, tak v oppidálním prostředí. J. Filip prvé nálezy datoval již do 1. století před n. l. Další nálezy kupříkladu z hrobu ze Želetic, okr. Kyjov byly datovány dále do starší doby římské.²⁸⁶ Nelze však opomenout zmínit jejich výskyt i v kontextu mladší doby římské, kdy toto tvrzení je doloženo na pohřebištích v Polabí publikovaných W. Matthesem.²⁸⁷ Známe také nálezy z porýnských i podunajských provincií a také v germánském barbariku, kde se s nimi také setkáváme.²⁸⁸ Jedná se o prostý velmi nenáročný šperk, který má dlouhé trvání a samy o sobě bez dalších datovacích prvků (spon, keramiky) nemohou být detailně jednoduše datovány.²⁸⁹

²⁸⁴ Jiří ZEMAN, *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světlerozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*, Praha 1961.

²⁸⁵ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 85 – 86.

²⁸⁶ J. ZEMAN, *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světlerozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*, s. 253.

²⁸⁷ J. ZEMAN, *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světlerozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*, s. 253.

²⁸⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 85 – 86.

²⁸⁹ J. ZEMAN, *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světlerozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*, s. 252 - 253.

Bronzový závěsek

Jediný nález celého dochovaného bronzového závěsku byl získán při povrchové prospekci a za pomoci detektoru kovu. Jedná se o velmi drobný, téměř neporušený bronzový závěsek Tab. 59: 7. Nalezené artefakty za použití detektoru kovu pocházely jak z plochy záchranného archeologického výzkumu, tak také z jejího blízkého okolí. Díky těmto kovovým nálezům získané mimo plochu ZAV, lze uvažovat o pokračování sídlištního osídlení severovýchodním směrem, a že tedy nebyla odkryta celková plocha sídliště.

Jedná se o bronzový malý jemný závěsek, který byl pravděpodobně součástí ženského opasku. Závěsek má kuželovitý tvar. S těmito nálezy se nejčastěji setkáváme v širokém období ohraničeným stupni LT B2 a LT C2.²⁹⁰ V následujících stupních doby laténské se v oblíbenosti vyskytují více zdobené opasky s různými záponkami, kuželkovitými závěsky či závěsky jiných zdobených tvarů.²⁹¹ Tyto závěsky jsou velmi často zdobeny emailem. Velmi početný soubor podobných závěsků různých tvarů byl objeven při výzkumu na lokalitě Němčice – Víceměřice. Tento výzkum byl dle nálezů také datován do konkrétních stupňů LT B2 – LT C2 doby laténské.²⁹² Lze dále uvést kupříkladu podobný nález kuželkovitého závěsku s dochovaným kroužkem/očkem pocházejícího pravděpodobně také z ženského opasku na nalezišti v Roudnici, okr. Hradec Králové.²⁹³

Bronzové kroužky

Jako další artefakty byly získány i dva bronzové kroužky, konkrétně hovoříme o kroužcích Tab. 59: 1 a Tab. 59: 2. V rámci povrchové prospekce s užitím detektoru kovu, byly objeveny dva odlišně veliké bronzové kroužky. První menší kroužek, dosahoval v průměru maximálně 1 cm. Druhý měřil v průměru přibližně 3,5 cm. Tyto kroužky vyrobené z bronzoviny se na lokalitách osídlených Kelty objevují velmi často. Jedná se o typický předmět vyskytující se na většině laténských sídlišť. Bohužel, i přes jeho časté objevy, nelze jednoznačně určit, jaký je význam těchto kroužků, či k čemu byly používány. Jejich využití je velmi široký pojem. Lze uvažovat o jejich využití v mnoha kategoriích. Mluvíme o možnostech od šperků po praktické využití při lovech či domácí výrobě. Některé kroužky mohly

²⁹⁰ M. ČIŽMÁŘ – E. KOLNÍKOVÁ, *Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě*.

²⁹¹ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 109.

²⁹² M. ČIŽMÁŘ – E. KOLNÍKOVÁ, *Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě*, (Abb. 8: 13-20).

²⁹³ Tomáš MANGEL – Jan JÍLEK, *Drobné laténské nálezy z Východních Čech II*, *Archeologie východních Čech* 3, 2012, s. 55 – 67.

představovat malé prstýnky, části výzbroje, části ženských i pánských opasků, či praktické využití v domácnostech. Kupříkladu můžeme zmínit obdobné nálezy z lokality Němčice – Víceměřice, kde se našel i bronzový závěsek.²⁹⁴

Jehlice

Další bronzový artefakt představovala část pravděpodobně jehlice Tab. 59: 5. Jedná se o část tenkého jehlicového artefaktu, který v dnešním stavu dosahuje 5 cm. Avšak nelze jednoznačně říci, jak dlouhá původně pravděpodobně jehlice byla, poněvadž její konec byl uražený. Povrch je těžce oderodovaný a narušený korozí. Jehlice byla získána z objektu č. 88. Objekt byl původně interpretován jako pyrotechnologický – domácí/sušící pec s vrstvou kamenů. Výplň dle pouhých pár keramických artefaktů byla datována pouze do doby laténské bez dalších intruzí. Část bronzové jehlice byla získána v rámci výplně v segmentu č. 2 ve vrstvě č. 5. Bohužel z důvodu, že se část bronzového artefaktu dochoval ve velmi špatném a malém zlomku, nelze ho jednoznačně a definitivně datovat a určit. Jehlice nelze jednoduše tedy datovat do určitého období, poněvadž se v různých podobách objevovaly velmi často na nalezištích doby laténské a římské. Jedním z možným nápomocným datovacím a určujícím prvkem je jejich „hlavička“, avšak v tomto případě se nedochovala. Z tohoto důvodu, kdy datace není jednoduše určitelná a mohlo by dojít k možné mystifikace a zpochybení nebyla provedena jednoznačná datace a určení fragmentu.

Drahé kovy

Zlatá keltská mince

Objevená zlatá menší mince představuje jediný nález ze slepotického sídliště z drahého kovu. Mince byla interpretována jako zlatá keltská mince, přesněji řečeno se jedná o bójskou 1/3 tatéru, mušlovitého tvaru. Dle konzultace a určení PhDr. J. Militkého²⁹⁵, Ph.D. (Národní muzeum) ji lze radit pod typ E, var. 1/3 – VI:01a. Datována byla konkrétně do pozdní doby laténské, stupně LT D1b (přibližně 100 před n. l.). Mince byla nalezena v rámci povrchové prospekce archeologického záchranného výzkumu. Nebyla získána z plochy ZAV, ale z jeho

²⁹⁴ M. ČIŽMÁŘ – E. KOLNÍKOVÁ, *Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě*, s. 661, Abb. 5: 2,3.

²⁹⁵ PhDr. Jiří Militký, Ph.D. – Pracuje na numismatickém oddělení Historického muzea Národního muzea v Praze. Jeho odborné zaměření se týká keltské a antické numismatiky. Nálezy mincí, numismatika vrcholného středověku a kontaktní problémy numismatiky a archeologie. (převzato z oficiálních stránek Národního muzea v Praze, www.nm.cz, citováno 30.7.2020)

blízkého okolí za použití detektoru kovů. Mince má v průměru přibližně 1,3 cm. Na aversu mince je otevřená klikatka okolo dvou protilehlých nepravidelných oválných hrbolů. Tyto hrboly lze přirovnat k tvaru ležícího „kávového zrna“, okolo kterého vede po celém obvodu mince výrazná klikatka. Z reverzu je mince konvexní. Jinak má hladký, nepravidelně oválný tvar s vystupujícím hrbolem z neupravené až zvlněné plochy. Hmotnost mince se dle standardu u konkrétně typu E, pohybuje mezi 2,2 – 2,3 g. Jak již bylo řečeno, produkce těchto mušlovitých 1/3 statérů spadá do mladší fáze oppidálního období. Vznikaly tedy nejčastěji v průběhu stupně LT D1b doby laténské a pokračovaly pravděpodobně ještě na začátku stupně LT D2.²⁹⁶

Vznik této varianty mince lze po detailním určení hledat na českém území. Velmi pravděpodobně, můžeme právě její vznik hledat na oppidu Stradonice, nebo možná na dalších možných podobných oppidech. Napomáhá nám také v určování důležitý téměř dokonale totožný nález mince z pražské Podbaby²⁹⁷. U konkrétně slepotického nálezu mušlovité mince nebyla provedena další detailnější analýza, proto nelze určit, jak vysoký obsah zlata nese.

²⁹⁶ Daniel BURSÁK – Jiří MILITKÝ, *K nálezů keltské třetiny statéru z Prahy 6 - Bubenče/Dejvic*, Numismatický sborník, 2017, s. 267 – 272.

²⁹⁷ D. BURSÁK – J. MILITKÝ, *K nálezů keltské třetiny statéru z Prahy 6 - Bubenče/Dejvic*, s. 268.

KAMENNÝ SOUBOR

V rámci záchranného archeologického výzkumu bylo taktéž získáno velké množství různých kamenů. Nejvíce objevených kamenů představovalo horninový druh natroliticko-sodalitický trachbazalt s nefelinem, který původně pochází z nedaleké Kunětické hory. Dále je zde zastoupeno gabro. Procentuálně již výrazně méně je zde zastoupen křemen, granit a jemu podobné horniny. I přes minimální množství je nutno zmínit několik úlomků ryolitu, který pravděpodobně pochází z Opárenského údolí v severních Čechách.²⁹⁸

Po geologickém vyhodnocení lze uvést, že na téměř polovině kamenného souboru byly definovány stopy úmyslného působení člověka – mechanické a tepelné působení (ohně).²⁹⁹ Kámen v době latéské představoval stavební materiál (podezdívky, úpravy hrobových jam). Dále známe taktéž kamenné závaží z doby latéské.

Žernov

Nález jednoho kusu žernovu (Foto 20.) nám dokládá na sídlišti specializovanou výrobu ve dvojdílných rotačních zařízeních. S nástupem zemědělství a jeho zdokonalování, je taktéž spojeno i zavedení nového technologického nástroje k přeměně obilných zrn v mouku, tedy kamenné zrnoklady.³⁰⁰ Výroba těchto rotačních zařízení a dále jejich využití nebylo zcela jednoduché. Výroba zahrnovala jednak těžbu surovin pro jejich samotnou výrobu a dále zajištění zdroje obilnin, mletí obilí a taktéž i její zpracování.³⁰¹ Žernovy si vysloužily svoji pozornost od lokálních badatelů na Pardubicku již v době přelomu století. Výskyt tohoto zařízení sledujeme nejčastěji na dvou již známých lokalitách, tedy konkrétně v Opárenském údolí – Malých Žernosekách nebo na nedaleké Kunětické hoře. Na těchto lokalitách se již dlouho hovoří o těžbě suroviny ve tvaru disků.³⁰² Zhotovení polotovarů jednoduchých žernovů je spojováno s těžbou kamene. Polotovary tedy byly vysekávány ihned přímo v místě těžby.³⁰³ Zpracování a výroba funkčních zařízení probíhala ve dvou podobách. První variantou je vývoz polotovarů žernovů na místo určení, tedy na místo latéského sídliště a zde až byly

²⁹⁸ JÍLEK, Jan. *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě: Pískovna Slepotic – Geologické vyhodnocení nálezů*, vypracoval Jiří Šura.

²⁹⁹ *Tamtéž*, s. 20.

³⁰⁰ J. MILITKÝ – J. KYSELA – M. TISUCKÁ a kol., *Keltové. Čechy v 8. až 1. století před Kristem*. s. 230.

³⁰¹ K. ŠILEROVÁ, *Latéské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 103 – 106.

³⁰² Jiří FRÖHLICH – Jiří WALDHAUSER, *Příspěvky k ekonomice českých Keltů (kamenictví a distribuce žernovů)*. Archeologické rozhledy 41, Praha 1989, s. 16 - 58.

³⁰³ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba latéská*.

opracovávány. Druhou možností je vývoz již hotového celkového produktu/výrobku. Je nutno podotknout, že zavedení rotačního žernovu představovalo inovaci ve zpracování obilí. Tato důležitá inovace tedy mnohonásobně zvýšila produktivitu mletí obilovin.³⁰⁴ Na sídlišti ve Slepoticích zatím nebyla rozpoznána kamenická dílna, jak v rámci dřívějších výzkumů v sezóně 2001 zpracovanou K. Šilarovou³⁰⁵, ani při výzkumu prováděného r. 2016. Do těchto polotovarů byl až následně vyvrtán otvor pro osu a rukojeť.

Žernov se skládal ze dvou rozměrných částí, a to ze spodní části, která byla nepohyblivá, a proto nazývána „ležák“ a vrchní rotující pohyblivé části, tzv. „běhounu“. Na slepotickém nalezišti tak byl nalezen jeden kus tohoto rotačního zařízení (Foto 20.). Dle konkávního tvaru lze říci, že se pravděpodobně jedná o spodní část žernovu, tedy tzv. „ležáku“. Získaný kamenný nález je hrubě opracovaný, bez dalších úprav. Uprostřed je zcela dochovaný nesetřelý průvrt, kterým byly oba kameny spojeny dřevěnou středovou osou. V rámci naleziště a na základě geologické zprávy je nutno podotknout, že bylo získáno dalších pár menších úlomků, pravděpodobně pocházející právě z žernovů.³⁰⁶ Můžeme tedy uvažovat, že tento žernov byl dovezený z nedalekého naleziště na Kunětické hoře. Taktéž tím, že na nalezišti nemáme žádné doklady o kamenické výrobě, můžeme předpokládat dovoz zcela hotového výrobku bez dalších úprav v místech užívání. Využití dvoudílného okrouhlého rotačního žernovu pozorujeme od doby laténské, a to stupně LT C1, výjimečně již ve stupni LT B2. Na konci doby laténské však pozorujeme náhlý konec využívání těchto kamenných žernovů a jejich znalost se téměř vytrácí ze sídlištního osídlení. Kamenné mlýnky známe na našem území i v době římské, avšak v minimálním zastoupení a jejich návrat lze opět odhadovat a doložit až v období raného středověku.³⁰⁷

³⁰⁴ N. VENCLOVÁ (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, s. 77 – 78.

³⁰⁵ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 104.

³⁰⁶ JÍLEK, Jan. *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě: Pískovna Slepotice – Geologické vyhodnocení nálezů*, vypracoval Jiří Šura.

³⁰⁷ J. MILITKÝ – J. KYSELA – M. TISUCKÁ a kol., *Keltové. Čechy v 8. až 1. století před Kristem*, s. 231.

MAZANICE

Na slepotickém nalezišti bylo získáno celkem 31 237 g mazanice. V krátkosti je nutno vysvětlit složení mazanice. Jedná se o směs jílovité hlíny či spraše s řezanou slámou. Tato směs byla dále používána při stavbě obytných objektů. Sloužila k vymazávání spár a stěn dřevěné konstrukce domu a utěsnění tak jejich nedokonalých mezer. Toto tvrzení nám dokládají právě četné otisky dřevěných prutů různých velikostí a tloušťky a z druhé strany vyhlazené (vnitřní) strany. V některých případech si někteří upravovali vizuální stránku svého obydlí a docházelo k barevnému upravování přírodními minerálními barvivými.³⁰⁸

Celkem byla mazanice revidována ve 27 objektech a dále nevelké množství bylo získáno v rámci povrchového sběru na nalezišti. Dle očekávání, se největší množství mazanice nalézalo v objektech a jejich okolí, které byly definovány jako sídlištní objekty či konkrétně jako zemnice. V místech, kde by byl výskyt předpokládán, se však mazanice nenalézala – kupříkladu to je většina kůlových a sloupových jamek. Z důvodu, že byla mazanice získána jak ze sídlištních objektů, tak povrchových sběrů nebo při začišťování povrchu v rámci skrývky, nelze její využití definovat s jistotou. Situaci s mazanicí lze také vyhodnotit tak, že se mohlo v určitých objektech jednat o sekundární odpad. Odpad se mohl vyskytovat i v dalších objektech z důvodu spláchnutí za větších dešťů z blízko ležící polozemnice. Při silnějších deštích docházelo k destrukcím svislých stěn obytných objektů a mazanice tak tento prudký nápor nevydržela a došlo k poničení a rozpadnutí.³⁰⁹ Jako další možnost roztroušení mazanice můžeme uvést příklad, kdy při obnovách či menších opravách omazání polozemnic, se mohla část původního omazání dostat do jámy neúmyslně. Nejčastěji se mazanice nacházela v objektu č. 98, který je klasifikován jako zásobní jáma se zastoupením jak nálezů z doby laténské, tak doby římské a dalších intruzí z jiných časových horizontů. Dle níže uvedeného grafu můžeme konstatovat, že z celkového množství mazanice se zde nacházelo až v 64,94 %. Lze uvažovat, že zde mazanice sloužila k utěsnění a stabilizaci stěn. Zásobní jáma dosahovala až 2,26 m hloubky, a proto zde mohla mazanice napomáhat k upevnění stěn objektu a udržování chladu uvnitř jámy. Nelze však tento fakt podložit, poněvadž se mohlo také v rámci zásobní jámy jednat o terciální odpad. Mohlo zde dojít k zanesení jámy z blízkého objektu, který byl definován jako zemnice, jako jsou to kupříkladu objekty 104 či 115. Dále se velmi často

³⁰⁸ Karel SKLENÁŘ a kol., *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2002, s. 428.

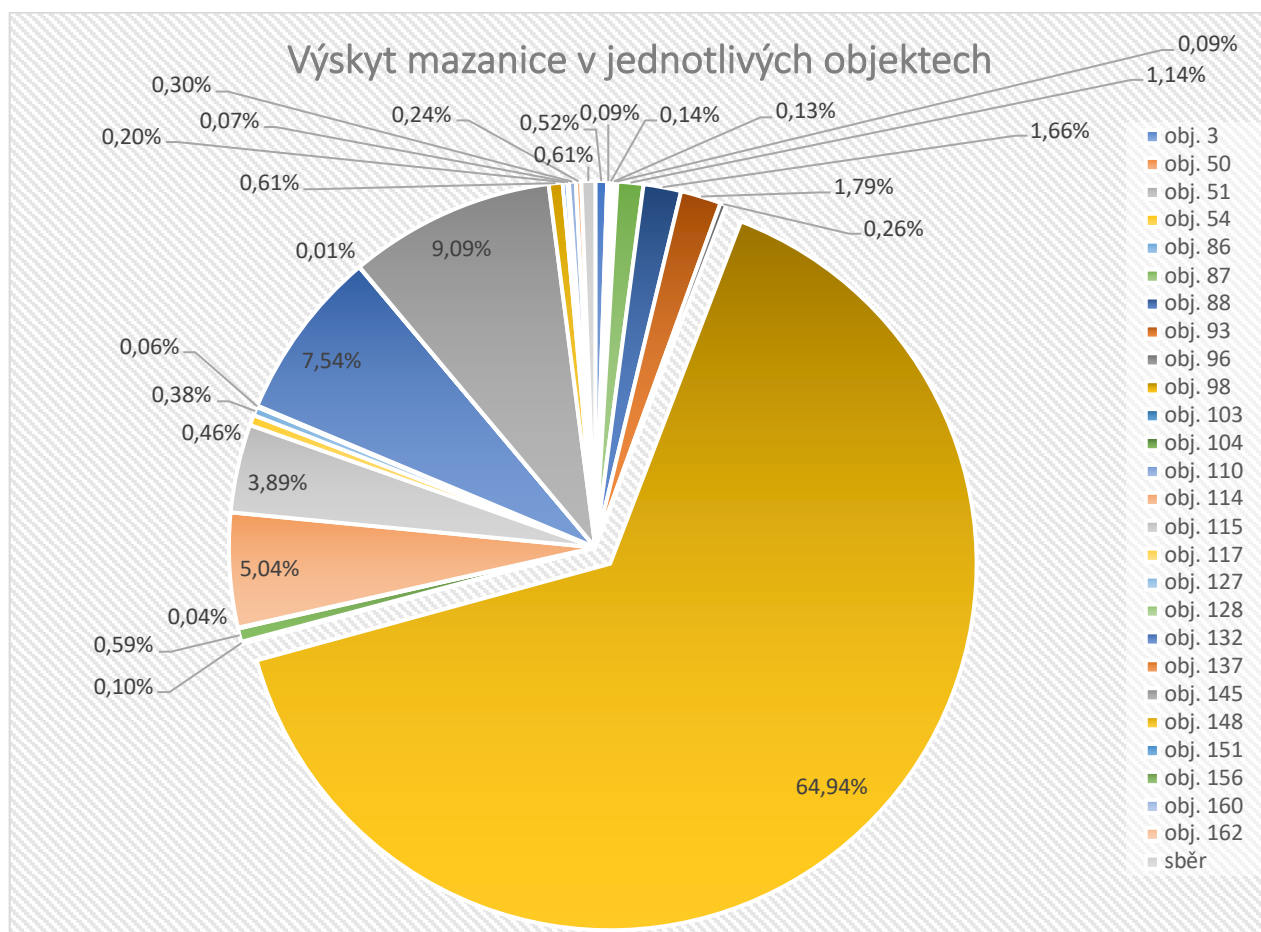
³⁰⁹ Petra VOLNÁ, *Sídliště bylanské kultury v Tuřanech*, bakalářská práce, Univerzita Pardubice, filozofická fakulta, Pardubice 2017.

opakovala u objektů č. 114 (5,04 %) a 115 (3,89 %), které jsou oba definovány jako zemnice s laténskou i „římskou“ výplní a dalších intruzí. Obě zemnice nesou známky po kúlové konstrukci a byly zde rozpoznáno několik kúlových jamek. Objekty jsou interpretovány jako obytné a zároveň u obj. č. 115 byla definována pravděpodobná výrobní funkce dle nálezů strusky a dalších kovových artefaktů. Avšak toto tvrzení nelze podložit na konkrétním důkazu a lze tedy uvažovat o výrobní funkci pouze teoreticky. Struska se stejně jako mazanice mohla dostat jako sekundární odpad z blízkého jiného objektu do dalšího. Nálezy mazanice byly vyzvednuty skoro ze všech vrstev objektu. Důležitým objektem v množství nalezené mazanice je objekt č. 132, kde bylo získáno až 7,54% a dále objekt č. 145 s 9,09 % mazanice ve své výplni. V dalších objektech se mazanice objevovala v mnohem menším množství³¹⁰, ale i přesto, zde bylo vyzvednuto velké množství materiálu, v porovnání s podobnými nalezišti v blízkém okolí. V rámci výzkumu roku 2001 byla mazanice objevena v téměř každé definované chatě.³¹¹

Mazanici nebyla věnována speciální pozornost. Došlo pouze ke kontrole a zaznamenání množství a jejího umístění do tabulek. Je tedy pouze uveden objekt, ve kterém se mazanice nacházela, vrstva a taktéž jsou všechny artefakty zváženy a v tabulkách zaznamenána jejich celková hmotnost jednotlivě na sáčky.

³¹⁰ Obsah mazanice ve výplních objektů nepřesáhla ani v jednom dalším případě 3 % z celkového množství získané mazanice.

³¹¹ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 43 – 44.

Graf 16.: Slepotice, okr. Pardubice, procentuální výskyt mazanice v jednotlivých objektech na sídlišti.

SÁČEK	OBJEKT	ČÁST/SEGMENT	VRSTVA	VÁHA (g)
283	87	Sg. 1	20 – dno	46g
367	137	J ½	0 – dno	4g
254	103	S ½	0 – 20	32g
313	162		povrch	19g
309	148	Sg. 4	20 – 40	77g
395	114	Sg. 10	20 – dno	69g
312	160	Sg. 4	20 – dno	93g
399	114	Sg. 10	dno	200g
289	127	Sg. 4	0 – 20	14g
441	128	V ½	0 – dno	20g
414	115	S6:3	0 – 20	260g
421	88	S ½	č. 6	245g
438	54	SZ ½	0 – dno	41g

408	115	Sg. 2	20 – dno	170g
440	115	Sg. 3	20 – dno	16g
335	151	JZ ½	0 – dno	63g
281	51	JZ ½	0 – 20	43g
361	88	Sg. 2	0 – 20	46g
342	sběr	sběr		191g
321	na západ od 145		povrch	332g
284	88	J ½	0 – 10	228g
338	98	S6:1,2	8, 10, 11, 12	3 618g
351	132	S6:4	0 – dno	1 503g
358	98	Sg. 3-4	100 – 160	3 209g
392	114	Sg. 10	0 – 20	892g
119	145	S ½	0 – 10	2 484g
50	98	3	0 – 20	144g
56	98	3	40 – dno	522g
106	104	4	0 – dno	25g
109	115	1	0 – 20	104g
20	3	4	0 – dno	13g
27	50		povrch	11g
32	117	S ½	0 – 10	78g
53	98	3	20 – 40	212g
16	3	1	0 – dno	149g
70	98	2	0 – 20	1 501g
90	98	2	80 – 100	124g
98	98	3	100	127g
58	110	S ½	0 – 20	13g
102	104	1	0 – dno	76g
79	93	1	0 – 20	545g
66	98	2	0 – 20	1 518g
113	115	1	20 – 40	97g
93	98	3	80 – 100	193g
73	98	2	20 – 40	232g
85	98	2	60 – 80	173g
82	98	Sg. 2	40 – 60	879g
129	114	Sg. 8	20 – 40	26g

243	104	S6:2	0 – dno	12g
131	114	Sg. 9	0 – 20	13g
234	132	S6:3	0 – dno	628g
202	98	S6:1	20 – 40	419g
237	98	S6:4	80 – 100	1 025g
248	87	S6:2	0 -20	105g
423	117	J ½	č. 2	65g
376	114	Sg. 6	0 – 20	118g
166	50	Sg. 13	0 – dno	16g
266	96	Z ½	0 – dno	82g
385	114	Sg. 7	10 – dno	63g
226	156	S ½	0 – dno	23g
251	127	S6:1	0 – 20	105g
364	93	Sg. 2	0 – 20	13g
373	162	S ½	20 – 40	18g
190	148	S6:3	20 – 40	38g
206	98	S6:1	60 – 80	71g
228	86	S6:3	0 – dno	27g
263	87	Sg. 1	0 – 20	206g
161	114	Sg. 12	20 – 40	126g
273	148	Sg. 4	0 – 20	12g
406	115	Sg. 2	0 – 20	73g
211	98	S6:1	0 – 20	103g
370	162	S ½	0 – 20	38g
380	114	Sg. 7	0 – 10	19g
179	148	S6:3	0 – 20	64g
260	98	S6:3-4	100 – 160	1 736g
259	98	S6:3-4	100 – 160	2 857g
150	115	Sg. 4	0 – 20	54g
170	kolem objektu 145		povrch, začišťování	24g
232	104	Sg. 3	0 – dno	72g
141	114	Sg. 9	40 – dno	36g
137	114	Sg. 9	20 – 40	13g
245	132	S6:2	0 – dno	223g
222	98	S6:4	40 – 60	396g

157	115	Sg. 4	dno	158g
219	98	S6:1		1 225g
146	115	Sg. 1	20 – dno	284g

Taf. 3: Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka veškeré získané mazanice na sídlišti včetně jejího umístění a gramáže po jednotlivých objektech.

STRUSKA

Struska, jednoduše řečeno, je nekovový zbytek, který vzniká při tavení měděné nebo železné rudy. Zbytek/odpad, který obsahuje nečistoty odlučující se od samotného kovu. Nálezy strusky na slepotické lokalitě naznačují pravděpodobnost metalurgické činnosti i přes zjištění, že na nalezišti nebyla přímo objevena pec či jiný technický objekt. Jedná se o široké téma o dokladu hutnické činnosti na archeologických nalezištích. Tuto tematiku, která se týká hutnické činnosti na lokalitě, podrobně zpracoval v rámci své magisterské oborové práce Mgr. Václav Vlk na odd. klasické archeologie, ÚAM FF, na Masarykově univerzitě, fakulta filozofická v Brně.³¹²

V místě naleziště bylo na místní poměry získáno velké množství železité strusky. Tento železný odpad můžeme také dělit na dva typy, a to na strusku kovářskou a strusku hutnickou. Z důvodu, že strusce v práci nebyla věnována detailní pozornost a nebyla provedena důkladná analýza, nelze posoudit kolik přítomné strusky na sídlišti je hutnické a kolik kovářské. Velmi často se tedy se struskou setkáváme v sídlištních objektech (polozemnicích), a tak tomu je i u zpracovávaného naleziště. Na sídlišti se struska vyskytovala převážně v objektech, mimo ně se objevovala pouze výjimečně a v minimálním množství. Nacházela se zde taky nutno říct pravděpodobně v terciálním uložení.³¹³ V těchto objektech se objevuje pravděpodobně právě z důvodu zanesení a představuje tak pouze odpad. Kovářská a hutnická činnost byla nejčastěji vykonávána pod širým nebem. Nálezy nám tedy dokládají metalurgickou činnost a jakoukoliv výrobní funkci na nalezišti, avšak nelze jednoznačně určit, v jakém konkrétním objektu se právě tato výroba vykonávala. Slepotické sídliště nelze označit jako lokalitu, která v jakékoliv době

³¹² V. VLK, *Hutnická činnost v lokalitě Slepotice*.

³¹³ V. VLK, *Hutnická činnost v lokalitě Slepotice*, s. 100 – 102.

patřila k hutnickému středisku.³¹⁴ Struska se po destrukci peci stala kulturní vrstvou a postupem času se tak mohla za pomoci dešťů a jiných důvodů, dostat do jiných objektů nalézajících se v blízkém okolí zaniklé pece.³¹⁵

Nejvíce strusky bylo vyzvednuto z objektu č. 144, který je klasifikován jako „sídlištní objekt“ a ve výplni byly rozpoznány další nálezy z doby laténské i římské. Z tohoto objektu bylo vyzvednuto až 1 414 g z celkové hmotnosti nalezené strusky, které tvoří až 34,64 %. Lze tedy dle získaného množství strusky teoreticky uvažovat, že tento objekt mohl plnit výrobní funkci na sídlišti, či se nalézal v blízké vzdálenosti od výrobního místa se zpracováním kovů. Podobně tomu bylo u objektu č. 119 – interpretován jako zemnice, kde bylo zachráněno 675 g (25,54 %). Zemnice nenesla žádné známky po kúlové konstrukci, poněvadž nebyly objeveny žádné kúlové jamky, a proto byla řazena do typu Hricáková A (viz kapitola Sídlištní terénní situace). Dle půdorysu zemnice/objektu, mohl plnit odlišné funkce využití, tedy jak obytnou, výrobní, tak například skladovací. Je tedy dle množství strusky možné, že zde objekt plnil výrobní funkci s menší metalurgickou činností. Jedná se pouze o úvahy/hypotézy a nelze tento fakt podložit, poněvadž zde nebylo získáno až tak velké množství zbytkového materiálu z výroby kovu. Struska se do objektu taktéž mohla dostat jako terciální odpad z blízkého jiného sídlištního objektu. Již výrazně menší hmotnost strusky bylo získáno z objektu č. 114, kdy zde bylo vyzvednuto 431 g a obdobně tomu bylo u objektu č. 115 s 361 g železitého materiálu. Z tabulky je viditelné, že velmi často byla struska získána již při začišťování povrchu u konkrétních objektů či sběrech na povrchu. Nebyla tedy vždy objevena pouze ve výplních objektů. Z povrchových sběrů bylo získáno 1,66 % strusky z celkového vyzvednutého železitého materiálu. V dalších objektech se nálezy strusky nacházely již velmi výjimečně a v nepatrném množství, kupříkladu objekty č. 104 či 50. V dalších objektech množství získané strusky nepřesahovalo v žádném případě 5 % z celkového množství nalezeného materiálu. Jedná se opravdu o nepatrné množství nalézající se ve výplních sídlištních objektů.

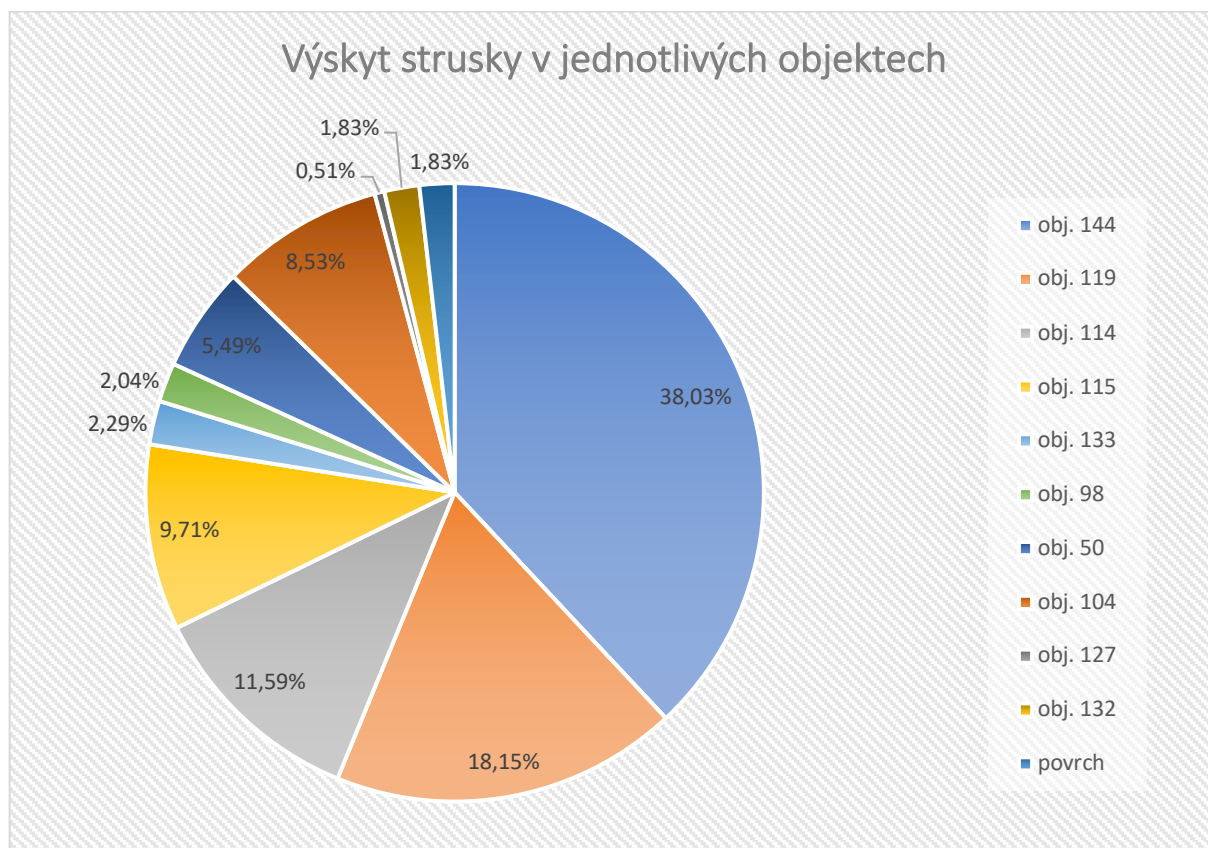
Při archeologickém záchranném výzkumu na lokalitě Slepoticce byly rozpoznány minimálně dva objekty definované jako pec. Konkrétně se jedná o objekty č. 145 a 233, které obsahovaly nálezy jak z doby laténské, tak doby římské. Obdobně jako malá domácí sušící pícka byl označen i objekt č. 111, avšak tento objekt obsahoval pouze nálezy z doby PP, a proto z tohoto důvodu s ním nadále nebude pracováno a nebude mu věnována další pozornost. Konkretizován zde byl i objekt č. 88 jako pyrotechnologický objekt, který byl datován celý bez

³¹⁴ V. VLK, *Hutnická činnost v lokalitě Slepoticce*, s. 100 – 102.

³¹⁵ K. ŠILEROVÁ, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, s. 75 – 76.

další intruze jako laténský. I když lze tedy uvažovat u všech uvedených objektů že plnily funkci výrobní, nebyla ani v jednom struska identifikována.

Celkově bylo zaznamenáno něco málo přes 4 kg strusky (4 087 g).

Graf 17.: Slepotice, okr. Pardubice. Procentuální zastoupení nalezené strusky v jednotlivých objektech na sídlišti.

sáček	objekt	část/segment	vrstva	váha
295	133	V ½	0 – dno	85g
405	115	Sg.2	0 – 20	155g
45	119	segment 3	0 – 20	21g
386	114	Sg.7	10 – dno	37g
68	98	segment 2	0 – 20	76g
368	144	SZ ½	0 – dno	1 160g
26	50		povrch, začišťování	204g
64 (struska – FE lupá)	104	segment 4	sběr	317g

330	144	JV 1/2	0 – dno	175g
428	127	S6:2	0 – 20	19g
439	119	Sg. 4	0 – dno	365g
30	119		povrch, začišťování	172g
353	132	S6:4	0 – dno	68g
163	114	Sg. 12	20 – 40	262g
38	východně od 114, 115		plocha	132g
410	115	Sg. 2	20 – dno	71g
77			povrch, začišťování	68g
316	119	S6:1	0 – 20	486g
333	144		povrch, začišťování	79g
152	115	Sg. 4	0 – 20	135g

Taf. 4: Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka veškeré získané strusky na sídlišti včetně jejího umístění a gramáže po jednotlivých objektech

KAMENY

SÁČEK	OBJEKT	SEGMENT/ČÁST	VRSTVA	VÁHA (g)
371	162	S ½	0 – 20	17g
389	114	Sg. 7	10 – dno	25g
402	114	Sg. 11	0 – 20	1 120g
354	132	S6:4	0 – dno	120g
355	164	S6:2	20 – 40	100g
97	98	3	100	424g
162	114	Sg. 12	20 – 40	70g
362	88	Sg. 2	0 – 20	70g
374	88	Sg. 2	0 – 10	5 100g
383	114	Sg. 7	10 – dno	1 935g
409	115	Sg. 2	20 – dno	635g
404	115	Sg. 2	0 – 20	104g
417	115	S6:3	20 – dno	80g
412	115	S6:3	0 – 20	186g

425	88	J ½	č. 5	2 780g
358	111	celek	0 – 10	3 105g
393	114	Sg. 10	0 – 20	267g
396	sběr		povrch, začišťování	215g
366	137	J ½	0 – dno	440g
15	3	1	0 – dno	912g
17	3	4	0 – dno	1 815g
51	98	3	0 – 20	508g
10	3	3	0 – dno	175g
54	98	3	20 – 40	797g
11	3	2	0 – 20 (dno)	1 575g
	233			1ks
59	110	S ½	0 – 20	233g
62	119	2	0 – 20	9g
67	98	2	0 – 20	742g
48	sběr		povrch, začišťování	176g
57	98	3	40 – dno	
40	111	Z ½	0 – dno	1 054g
42	118	SZ ½	0 – 10	375g
43	119	3	0 – 20	234g
28	50		povrch, začišťování	136g
39	na východ od 114, 115		povrch, začišťování	40g
74	98	2	20 – 40	666g
114	115	1	20 – 40	748g
91	98	2	80 – 100	353g
83	98	2	40 – 60	706g
107	104	Sg. 4	0 – dno	1 571g
76	v SZ části		povrch, začišťování	841g
87	98	2	60 – 80	351g
101	104	1	0 – dno	868g
118	119	Sg. 2	20 – dno	320g
143	114	Sg. 8	40 – dno	3 521g
158	115	Sg. 4	dno	235g

155	115	Sg. 4	20 – 40	488g
110	115	1	0 – 20	376g
94	98	3	80 – 100	505g
136	114	Sg. 9	20 – 40	383g
71	96	2	0 – 20	494g
128	114	Sg. 8	20 – 40	1 276g
240	104	S6:2	0 – dno	4 240g
252	127	S6:1	0 – 20	209g
235	132	S6:3	0 – dno	72g
239	98	S6:4	80 – 100	125g
191	148	S6:3	20 – 40	8g
231	104	Sg. 3	0 – dno	990g
221	98	S6:4	40 – 60	1 300g
207	98	S6:1	60 – 70	170g
200	96	V ½	0 – dno	383g
195	148	S6:3	40 – 60	145g
126	114	Sg. 8	0 – 20	555g
198 (plastika, foto)	148	Sg. 3	40 – 60	8g
187	148	S6:2	40 – 60	213g
184	148	S6:2	20 – 40	105g
269	148	Sg. 1	0 – 20	877g
181	sběr		povrch, začišťování	52g
147	115	Sg. 1	20 – dno	340g
140	114	Sg. 9	40 – dno	117g
272	148	Sg. 4	0 – 20	120g
264	96	Z ½	0 – dno	733g
172	148	Sg. 2	0 – 20	550g
151	115	Sg. 1	0 – 20	125g
177	148	S6:3	0 – 20	320g
132	114	Sg. 9	0 – 20	495g
350	127	S6:2	0 – 20	310g
308	148	Sg. 4	20 – 40	207g
331	144	JV ½	0 - dno	120g
304	148	Sg. 4	40 – dno	245g

357	118	celek	0 – 10	728g
329	162	J ½	0 – 20	38g
320	119	S6:4	80 – dno	430g
348	128	V ½	0 – dno	65g
346	66	J ½	0 – dno	120g
318	119	S6:1	0 – 20	430g
343	127	S6:2	0 – 20	575g
290	127	Sg. 4	0 – 20	2 285g
302	148	Sg. 1	20 – 40	680g
298	134	JZ ½	0 – dno	85g
336	151	JZ ½	0 – dno	29g
325	164	S6:2	0 – 20	90g
341	sběr		plocha, začišťování	190g
286	108	J ½	0 – 20	152g
379	114	Sg. 7	0 – 10	2 260g
359	110	celek	0 – 10	3 145g

Taf. 5: Slepotice, okr. Pardubice. Tabulka veškerých získaných kamenů na sídlišti včetně jejího umístění a gramáže po jednotlivých objektech.

REKONSTRUKCE ŽIVOTA NA SÍDLIŠTI

Ve velmi krátké stati bych se chtěla také pokusit přibližně rekonstruovat sídlištní osídlení na lokalitě Slepotic, okr. Pardubice. Rekonstrukce již zaniklé kultury na základě fragmentárně dochovaných hmotných pozůstatků je velmi obtížná a nejednotná. Rekognoskace polykulturního naleziště nese mnoho možností, jak takový nalezený materiál rozpoznat, datovat a dále interpretovat. Ale i přes tato fakta, bych se o to chtěla pokusit a přiblížit tak život obyvatel na sídlišti za pomoci uvedených sekundární pramenů a hmotných pramenů v podobě keramických fragmentů, kovových předmětů a dalších archeologických typických nálezů.³¹⁶

Na začátek je potřeba uvést, že k archeologickému sídlišti neexistují žádné písemné prameny. Proto tedy můžeme u rekonstrukce vycházet pouze z nalezeného materiálu a nálezové zprávy. Avšak nejedná se pouze o získané hmotné nálezy, které by mohly sloužit jako archeologické prameny, ale slouží/pomáhají nám také nálezové souvislosti a jejich vzájemné časové návaznosti. Jsou to vztahy vrstev určené stratigrafií a zahloubené jednotlivé objekty a jejich vztah mezi sebou, jejich superpozice a další. Artefakty nalezené v konkrétních vrstvách objektů, poloha nálezů, složení inventáře konkrétních jednotlivých objektů, možná intruze³¹⁷, sekundární odpad či možné redeponování nálezů. Nelze vypustit možné datační aspekty, nutnost brát ohled na veškeré nalezené skutečnosti jako na jeden celek, poněvadž vztahy mezi nimi jsou vypovídající důležitou hodnotou archeologie.

Po prvním ohlášení místního obyvatele byly rozpoznány pokračující archeologické situace, které navazovaly na již dřívější průzkumy na shodné lokalitě. V následujícím rozsáhlém archeologickém záchranném výzkumu byla rozpoznána rozlehlejší velikost sídliště. Odkryto zde bylo nespočet sídlištních objektů, od nejmenších po větší pravděpodobně obytné, výrobní či skladovací objekty. Lze uvést kupříkladu zemnice typu Meduna A-2a², u kterých byly také rozpoznány kúlové jamky sloužící jako konstrukční prvky. Lze přemýšlet, že tedy tyto sídlištní objekty sloužily jako obytný prostor pro obyvatele konkrétního sídliště. Větší rozlehlejší objekty mohly být většinou obydleny, či sloužily k uskladňování předmětů. Objekty, které na druhou stranu nebyly svojí velikostí rozlehlé, avšak hluboko zahloubené sloužily jako zásobní jámy pro uskladnění potravin. V těchto jámách místní obyvatelstvo

³¹⁶ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě.*

³¹⁷ Nalezený materiál, který neodpovídá stářím či účelem kontextu archeologické situaci. Intruzní materiál může být jak starší, tak mladší než zkoumaný kontext.

skladovalo například sklizené obiloviny k pozdější spotřebě. Dosahovaly tak většinou velké hloubky z důvodu uchování potravin v chladu a bez denního světla. Takto uskladněné potraviny/obiloviny měly mnohem delší životnost a trvanlivost. Pokud bychom se zaměřili na dobu římskou, známe zde nálezy často obilky ječmene dvouřadého.³¹⁸ Ječmen dvouřadý plevnatý, a i jeho nahé varianty, nacházíme běžně na lokalitách doby římské ve velkém zastoupení. Často se v rámci nálezů ječmene objevují i makrozbytky polních plevelů či ruderálních druhů, ty však s překvapením zde nebyly nalezeny.³¹⁹ S tím také souvisí důležitý nález jedné části „ležáku“ žernovu (Foto 20.) v sídlištním objektu č. 104. Mlecí kámen lze datovat do doby laténské. Nález nám také napomáhá doložit napojení na místní nedalekou významnou dílnu v Rábech pod Kunětickou horou. Původ kamene a taktéž jeho opracování lze spojovat s výrobcem z této lokality a jeho pozdější dovoz na sídliště. Identifikováno bylo taktéž mnoho menších sloupových/kulových jamek, které mohly sloužit jako konstrukční prvek a součást nadzemních domů, který se bohužel nepodařilo v rámci slepotického sídliště rozpoznat ani jeden. Důležitým dokladem osídlení je zde také interpretovaný pyrotechnologický objekt s vrstvou kamenů v horní části objektu (objekt č. 88) – tzv. domácí pec. Tento objekt mohl pravděpodobně souviset s pražením a přípravou některých pokrmů.

Díky osteologickému nalezenému materiálu³²⁰ a taktéž archeozoologické analýze³²¹ se můžeme pokusit určit i jaká zvířata se na nalezišti a jeho blízkém okolí vyskytovala. Lze uvažovat a určit, zda se jednalo o chovnou či lovnou zvěř. Bylo nalezeno velké množství kostí, avšak většina v porézním, velmi křehkém špatném stavu. Po důkladné analýze tohoto materiálu můžeme určit, kterému zvířeti kosti patřily a z jaké části těla pocházejí. V některých případech můžeme určit i stáří zvířete v době jeho smrti. Z velké části se jednalo o zvěř chovanou a lovenou k potravě. Nejčastěji vídáme na lokalitách, datovaných do doby římské domácí zvířata

³¹⁸ J. JÍLEK – V. VOKOLEK – M. BEKOVÁ – T. BEK – K. URBANOVÁ – P. HORNIK, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*.

³¹⁹ Jaromír BENEŠ – Alexandra BERNARDOVÁ – Gabriela DRESLEROVÁ, *Archeobotanické a archeozoologické analýzy materiálů z archeologického výzkumu doby římské ve Slepoticích u Pardubic*, *Archeologie východních Čech* (6) 2013, s. 335 – 350.

³²⁰ Olga TROJÁNKOVÁ, *Osteologický posudek k lokalitě Slepotic (první záchranná akce vedená F. Kašpárkem r. 201)*, viz J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

³²¹ Gabriela DRESLEROVÁ, *Archeozoologická analýza souboru kostí ze Slepotic, výzkumná sezóna 2016*, (viz. J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*).

typu tura domácího (60 %) ³²², malých přežvýkavců či domácí divoká prasata (20 %) ³²³. V objektu č. 233 (číselné označení objektů v tomto případě pokračovalo z číselné řady výzkumu M. Bekové z roku 2012) byla nalezena i spodní část čelisti prasete domácího – v době smrti bylo samici v rozmezí mezi 18 – 22 měsíci. Věk lze určit na základě stavu postkranialního skeletu a chrupu. Dále byla v kosterním inventáři z objektu č. 148 rozpoznána dlouhá kost tura domácího – přesněji kost nártní, u které podle daných způsobů identifikace byla rozpoznána kohoutková výška jedince, a to konkrétně 94 cm. ³²⁴ Dále lze hovořit o častém výskytu chovu koz, ovcí, koní (10 %) ³²⁵ a psů. Analýza archeobotanických a archeozoologických nálezů ve Slepoticích prováděné J. Benešem a spol. prokazuje taktéž vysokou druhovou variabilitu zabitých zvířat. Převážně se zde jedná o kosti tura. Taktéž je zde zohledněn hojný výskyt kostí koní, na kterých jsou rozpoznány zářezy. Tutíž lze hovořit o pravděpodobné konzumaci koňského masa v tomto období. Na lokalitě se také objevily kosti volně žijících zvířat. Tyto nálezy nám prozrazují, že místní obyvatelé mohli využívat zdrojů obživy i výrobního materiálu z okolí. ³²⁶ Tuto domácí zvěř pozorujeme jak v době laténské, tak v době římské.

Pár nálezů nám dokládá výskyt lovné fauny na sídlišti. Jedná se například o nález horní čelisti vlka ³²⁷, který byl nebezpečný pro člověka i jejich domácí chovaná zvířata. Podle nalezeného materiálu lze určit, že se jednalo o dospělého jedince vlka. Nálezy fragmentů parohů, nám dokládají jednoznačné výskyty jelena, nebo v případě zlomků parohů se může

³²² V závorkách jsou uváděny procentuální zastoupení nalezených kostí konkrétních zvířat na zpracovávaném nalezišti obce Slepotic, okres Pardubice.

³²³ Taktéž.

³²⁴ O. TROJÁNKOVÁ, Osteologický posudek k lokalitě Slepotic (první záchranná akce vedená F. Kašpárkem r. 201), viz J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*.

³²⁵ V závorkách jsou uváděny procentuální zastoupení nalezených kostí konkrétních zvířat na zpracovávaném nalezišti obce Slepotic, okres Pardubice.

³²⁶ J. BENEŠ – A. BERNARDOVÁ – G. DRESLEROVÁ, *Archeobotanické a archeozoologické analýzy materiálů z archeologického výzkumu doby římské ve Slepoticích u Pardubic*. s. 344.

³²⁷ G. DRESLEROVÁ, *Archeozoologická analýza souboru kostí ze Slepotic, výzkumná sezóna 2016*, (viz. J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*)

jednat o srnce. Nález však nemůžeme jednoznačně přiřadit k lovu těchto zvířat. Mohlo jít o sběr jednotlivých částí, kostí, fragmentů parohů, které později sloužily jako řemeslné suroviny.³²⁸

³²⁸ René KYSELÝ, *Archeologické doklady divokých savců na území ČR v období od neolitu po novověk*, Lynx 36, s. 55 – 101.

ZÁVĚR

Zpracovávaný archeologický záchranný výzkum se nacházel na polykulturní lokalitě na katastrálním území Slepotic, okr. Pardubice. Probíhal v období od 29. srpna 2016 do 2. listopadu 2016. Tato sezóna výzkumu byla rozdělena do dvou fází. První menší záchranná akce proběhla po telefonním ohlášení místního obyvatele a proběhla pod vedením Mgr. Františka Kašpárka (Východočeské muzeum v Pardubicích). Při té však byly objeveny pouze dva větší objekty (objekt č. 232 a objekt č. 233). Oba objekty byly odkryty na severovýchodní straně parcely č. 268/16. Část objektu č. 232 byla z části prozkoumána již roku 2012 při akci M. Bekové, a proto byla exkavace zaměřena pouze na zbylou část tohoto objektu a dále na celý objekt č. 233, který byl nově objevený. Druhou fází již představoval rozsáhlý záchranný výzkum pod vedením K. Bulvové, M. Bekové a J. Řehounkové. Na východní straně parcely navazoval na již prozkoumanou plochu v sezónách 2002/2003 a 2012. Objevená sídlištní situace se nacházela na parcelním č. 258/4 na „Na Vinicích“ ve Slepoticích. Prozkoumána a objevena byla další část sídlištního osídlení na polykulturní lokalitě převážně z období doby laténské a doby římské. V rámci druhé fáze zde proběhla taktéž povrchová prospekce. Ta byla provedena jak v místě naleziště, tedy po celé ploše zkoumané parcely, ale taktéž i jejího blízkého okolí. Prospekce probíhala za pomoci detektoru kovu.

Na celkové ploše naleziště, které představovalo plochu o celkové výměře 0,5 ha, bylo odkryto celkem 169 archeologických situací. Prozkoumáno bylo tedy 167 menších či větších objektů a taktéž již zmíněné 2 z první fáze, za předstihové menší akce pod vedením F. Kašpárka. Z důvodu pravděpodobně špatné identifikace, či špatného rozpoznání byly z nálezové zprávy vyřazeny dva neinterpretované objekty. Objekty č. 5 a 27 z tohoto důvodu nejsou uvedeny v rámci nálezové zprávy a byly vyřazeny z detailního zkoumání i této práce. Prozkoumáno a identifikováno tedy bylo roku 2016 celkem 167 objektů, které nám dokládají místní osídlení v době laténské a době římské. Složení objektů je různorodé, představují je zahloubené jámy/sídlištní objekty, polozemnice, kúlové či sloupové jámy. Ze sídlištních objektů, tedy z objektů polozemnic a taktéž zásobních jam, byl vyzvednut velmi početný, různorodý převážně keramický inventář. Keramický soubor byl v rámci objektů převážně smíšený a pouze v několika případech lze jednotlivé objekty datovat samostatně a jednotlivě do doby laténské či doby římské. Celkem se na lokalitě nacházelo nemálo kúlových či jinak sloupových jam (celkem 112 menších či větších jamek). Tyto jednotlivé malé jamky jsou většinou bez možnosti konkrétní datace, poněvadž se v jejich výplních nevyskytovaly žádné

artefakty. Mohou však napovídat k úvahám, že některé sloupové jámy mohly v období doby laténské plnit konstrukční prvky nadzemních domů. Významnější nálezové situace však tvoří sídlištní objekty, kterých se na lokalitě podařilo identifikovat celkem 44 a taktéž 6 definovaných polozemnic. Objekty mají různé rozměry a různou orientaci. Polykulturní charakter zpracovávaného sídliště nám dokazují identifikované polozemnice, které všechny obsahovaly smíšené archeologické nálezy, jak z období popelnicových polí, tak doby laténské a římské a v případě objektů č. 115 a 148 zde byly identifikovány i fragmenty pravděpodobně datovatelné do období novověku. Nejdůležitější objevy tedy představují zahloubené větší chaty, konkrétně zemnice 104, 114, 115, 119, 132 a 148. Ve všech zmíněných objektech se nacházel movitý keramický i nekeramický materiál. Bohužel nelze konkrétně identifikovat a datovat objekty, poněvadž ve všech případech šlo o polykulturní vybavení. Početný inventář v těchto větších, pravděpodobně obytných objektech, mohl vzniknout právě prokopáváním jednotlivých vrstev objektů, zanášení vrstev sekundárním odpadem či v průběhu trvání dlouhého osídlení lokality a redeponováním nálezů. Toto tvrzení taktéž potvrzují rozpoznané superpozice v rámci objektů, kdy kupříkladu objekt č. 9 byl součástí objektu č. 3, objekt č. 10 v superpozici s objektem č. 36.

Detailnější analýza objektů na základě jejich výplní byla z důvodu smíšení kultur v objektech velmi složitá. Větší část keramických fragmentů však pochází pravděpodobně z mladší a pozdní doby laténské, většina fragmentů je datovaná do fáze C – D. Toto tvrzení právě doplňují již zjištěné místní archeologické situace z dřívějších výzkumů. V sezónách 1998 a 2001 ve Slepoticích zde dle zpracovaného nalezeného materiálu byla lokalita datována především do období LT C2/D1. Toto tvrzení zakládá na zajištění většinového keramického materiálu pocházející z jemné točené keramiky, vhlazované výzdoby a žlábkováním pod okrajem, kdy se tyto prvky objevovaly nejčastěji ve zmiňované fázi doby laténské. I přes několik málo nálezů, které nesly znaky i starší fáze tedy B1/C, bylo však osídlení datováno především do mladšího až pozdního období laténské kultury C2 až D1, eventuálně možná i do fáze D2. Fáze LT D2 doby laténské je však velmi složitá pro rozpoznání a v sezóně 2016 se tato fáze pravděpodobně neobjevila. Obdobně tomu je i u výzkumu z let 2002/2003 zpracované K. Suchopárovou, která dle nalezeného materiálu datovala zdejší osídlení do starší, střední a pozdní doby laténské, konkrétně do fází LT B1/C1 až stupeň LT D1. Dle velmi početného keramického souboru získaného roku 2016 by se datace spíše mohla shodovat s datací K. Suchopárové z výzkumné sezóny 2002/2003.

Movitý soubor ze Slepotic obsahuje velké množství keramických fragmentů a několik železných a bronzových nálezů. Většina získaných keramických fragmentů náležela nádobám

tvořeným v ruce, tedy v procentuálním zastoupení 64 %, oproti keramice vytáčené na kruhu 35 %. Pouze jedno procento zastupovala keramika tvořená kombinací otočného zařízení a formování nádoby v ruce. Konkrétně laténský keramický inventář můžeme dle zjištěných poznatků datovat tedy do fází LT B1/C1 a dále do C2 – D1 a fragmenty datované do doby římské do stupňů DŘ A. Jako nové zjištění na lokalitě ve Slepoticích v rámci výzkumu z roku 2016 je i místní osídlení v době pozdní doby římské, tedy rámcově ve stupních C2 – D3. Na sídlišti byly identifikovány jak keramické nálezy, tak i celkově objekty řazené do doby popelnicových polí. Příkladem tomu je objekt č. 97, ze kterého byla získána prakticky celá dochovaná keramická bezuchá amfora. Nádoba byla datována konkrétně do slezskoplatěnické kultury. Dále i objekt č. 111 byl interpretován jako objekt původního osídlení v období PP, kdy zde byl objeven pravděpodobně relikv pícky, funkce je fakticky ale nerozpoznatelná. Obdobně tomu je i u výzkumu zpracovaného K. Šilerovou, kde bylo na základě nálezů identifikováno osídlení již v době popelnicových polí (slezskoplatěnická kultura). Zmíníme-li ty nejdůležitější, které nám pomáhají právě určení a umožňují nám provést detailnější analýzu sídliště jako celku, je nutno zmínit dochovanou celou laténskou lahvovitou nádobu, získanou z objektu č. 114 (zemnice). Vázovitá/lahvovitá nádoba byla formována v ruce a pouze hrdlo bylo dotáčené na kruhu. V místech podhrdlí a hrdla byl nanesen černý typický smolný nátěr. Tentýž nátěr se pravděpodobně nacházel i na podstavě nádoby. Neméně důležitým nálezem z téhož objektu je nález dvou drátěných kroužků bronzových náramků. Náramky měly oba své konce několikanásobně ovinuté, vytvářející očka pro úpravu velikosti. Náramky byly pravděpodobně spojeny k sobě delším bronzovým řetízkem. Jedná se o jediný nález tohoto typu, poněvadž se obdobný nález na žádném dalším nalezišti nenacházel. Řetízek mezi kroužky mohl být ke kroužkům připevněn až po ukončení jejich využití či mohly být kroužky společně s řetízkem být součástí složitějšího ženského šperku. Tento typ náramků bez řetízku má své dlouhé trvání a oblibu již v době laténské a posléze i době římské. Jejich výskyt pozorujeme velmi často v období střední a pozdní doby laténské i v oppidálním prostředí, ale taktéž v době římské. V objektu se dále objevovala keramika průběžných tvarů. Často se opakujícím je fragment ostře vtaženého okraje mísovitých nádob vyskytující se nejčastěji ve stupni C1 doby laténské, taktéž křížové zdrsnění povrchu a kombinace zdrsněného povrchu s hlazeným okrajem/podhrdlím. V těsné blízkosti objektu č. 114 se nachází objekt č. 115, ve kterém se nacházela část hákového železného klíče, který se objevoval v průběhu celé doby laténské a nelze ho tedy konkrétně zařadit do jednotlivé fáze doby. Další železný nález se objevil v objektu č. 148, část železné spony. Dle jejího vnutí ji lze zařadit pravděpodobně do pozdní doby laténské, tedy fáze C2-D1. Dále lze jmenovat objekt č. 119, ve kterém se objevily fragmenty typické jak pro časnou

dobu římskou, ale taktéž fragment se sruženým prstováním (DŘ C2 – D). Jedná se tedy kupříkladu o nález fragmentu pocházející z plaňanského pohárku s typickou vyplňovanou páskou, naopak dále fragment zdobený sruženým prstováním, které je jedním z příkladů místního osídlení i v pozdní době římské a v počátcích doby stěhování národů. Tento nový poznatek taktéž dokládají dva typické keramické fragmenty získané z objektu č. 164. Jedná se o fragmenty dovnitř zataženého okraje mísovité nádoby a zlomku mísovité teriny zdobeného šikmou kanelací právě typickou pro pozdní dobu římskou až doba stěhování národů, stupně C2 – D. Dalším důležitým artefaktem k poznání místní sídlištní situace představuje nález jedné části žernovu. Kus kamenného výrobního zařízení byl získán z objektu č. 104 (zemnice). Nález nám dokládá sídlištní napojení na významnou dílnu v blízkém okolí. Jedná se o již známou východočeskou dílnu v Rábech pod Kunětickou horou nedaleko krajského města Pardubice. Z téhož objektu byla získána i dvě dochovaná tkalcovská závaží. V tom samém objektu byly dále zajištěny pravděpodobně laténské ovčácké nůžky, kdy jejich vývoj pozorujeme po celou dobu laténské kultury, výskyt převažuje v období mezi LT C – D.

Jak již bylo zmíněno výše, v rámci záchranného archeologického výzkumu byla provedena i povrchová prospekce plochy výzkumu a jeho blízkého okolí. Tímto způsobem bylo získáno několik bronzových artefaktů, mluvíme o dvou bronzových kroužcích, kruhovém závěsku, ozubeném amuletu s loukotěmi a jedné keltské zlaté minci. Kuželovitý závěsek se dochoval prakticky v celé své podobě a představuje tak část ženského opasku užívaného v době laténské. Důležitý je taktéž první a jediný významný nález zlaté keltské mince na lokalitě Slepotic. Mluvíme zde konkrétně o 1/3 statéru, který dle svého složení, velikosti a výzdobě, lze datovat do období konkrétně LT D1/b (detailněji uvedeno cca okolo roku 100 před n. l.)

Na základě rozsáhlého archeologického výzkumu a jeho movitého a nemovitého inventáře lze usoudit, že sídliště bylo převážně roviné, zemědělského charakteru. Na lokalitě nebylo nalezeno mnoho významných dražších kovů či dalších speciálních nálezů indikujících specializovanou výrobu. Díky železným nálezům vyskytující se na běžném laténském sídlišti, řazené právě do kategorie vybavenosti domu a zemědělským nástrojům (hřeb, klíč, skoba), lze tedy mluvit o možném zemědělském sídlišti spojeném s chovem dobytka, kde se obyvatelé věnovali menšímu kovářskému a pravděpodobně hrnčířskému řemeslu, avšak zde se jedná pouze o hypotézu, poněvadž se na sídlišti nepodařilo objevit hrnčířskou pec. Sídliště lze tedy dle výsledného posouzení zařadit do doby střední a mladší laténské LT B1 – C1 a dále také do stupňů LT C2 – D1. Taktéž lze říci, že zde osídlení probíhalo dále v době římské, horizontu Plaňanské skupiny a také v pozdní době římské (DŘ C2 – D3) a možná také v nejstarší fázi doby stěhování národů. Avšak tyto poznatky jsou získané pouze z konkrétní prozkoumané

plochy a lze přepokládat, že sídliště bylo mnohem rozsáhlejší a je tedy možné, že zde archeologický průzkum bude pokračovat i v následujících sezónách. Tato práce tedy pravděpodobně není konečnou prací ohledně zmiňované lokality.

RESUMÉ

Archaeological rescue research was carried out at a polycultural site in the cadastral area of Slepotice, east Bohemian region in Czech Republic. The research took place in the period from August 29 to November 2, 2016. The work was divided into two phases. The first phase took place under the leadership of Mgr. František Kašpárek, the second, followed shortly, under the leadership of K. Bulvová, M. Beková and J. Řehouňková.

A total of 169 settlement archaeological situations were discovered on a total area of 0.5 ha. Two of them were discovered in the first phase, namely objects no. 232 and 233. Furthermore, objects no. 5 and 27 were excluded from the finding report due to their poor condition. The composition of the objects is diverse - pits, earthworks, pile pits, etc. The discovered very large set was in most cases located in mixed objects. Fragments in buildings from the period of "popelnicová pole" as well as from the La Tène and Roman periods were identified here, but also in some cases up to the modern period.

The most important objects are known as "zemnice", houses partly buried under the surface, namely objects: 104, 114, 115, 119, 132, 148. All buildings contained a mixed ceramic material. According to the found material and in comparison, with other previous researches on the locality, the settlement was dated from the Middle and Late La Tène period, degrees LT B1 - C1, then also to LT C2 - D1, possibly D2. Settlement undoubtedly continued here into the early Roman period, the Plaňany group DŘ A. As a very important new finding within the archaeological research, the first evidence of settlement on the site in the late Roman period, in stages C2 - D3. Evidence of a yet known settlement was also discovered here already in the time of the "popelnicová pole" period. The Silesian-Latin culture in the settlement has already been pointed out by research prepared by K. Šilerová (1998 and 2001). A relic of the furnace was probably discovered in building no. 111, as well as a nohandle ceramic amphora belonging to the Silesian-Latin culture from building no. 97.

The most important findings that need to be highlighted are therefore a bottle-shaped / vase-shaped container formed by hand with the round finished neck obtained from object 114. Two bronze wire rings were found in the same building, which probably represented bracelets connected by a small chain. On the site there were also discovered agricultural iron objects such as part of a hook iron key (object no. 115) and an iron clip (object no. 148). In object 164, important fragments dating to the late Roman period were secured, fragments, which represent the first found prove of the settlement in the stages DŘ C2 - D3 and a possible continuation in the oldest period of migration of nations. Also important is a discovery of one piece of stone

millstone (object 104), which proves the connection to an important workshop in village Ráby under the Kunětická hora hill. Also, in object 104, two weaving weights and La Tène sheep's scissors were discovered.

Surface prospection with the help of metal detectors was also performed within the research. An unique and also the first of its kind at the Slepotice locality was the discovery of a Celtic gold coin, 1/3 of a stator from the LT D1 / b period. It is therefore possible to speak of the local settlement as a possible agricultural site connected with cattle breeding, with a smaller blacksmith craft and a possible ongoing trade according to the finding of a gold coin. However, the knowledge and material come from only one research season and probably this work is not the final work on this site.

KATALOG

SEZNAM ZKRATEK UŽITÝCH V PRÁCI

U nálezů z doby římské jsou použity zkratky a názvosloví z publikace doc. PhDr. Eduarda Droberjara, Ph.D. *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren Pragae*³²⁹. Uvedené zkratky jsou používány pouze u keramických střepů datovaných do doby laténské. Konkretizace zkratk a detailní popis je čerpán z diplomové práce Mgr. Kateřiny Suchopárové – konkrétněji *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*³³⁰ a taktéž z práce od Mgr. Tomáše Mangela, Ph.D. a jeho publikace *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*.³³¹

OKRAJE³³²

OOO rovný zaoblený okraj

OO1 – jemně rovný zaoblený vyhnutý směrem ven

OO2 – jemně esovitě vyhnutý okraj směrem ven

OO3 – esovitě vyhnutý okraj směrem ven

OOHD rovný zaoblený okraj

OOHD1 – jemně zatažený okraj dovnitř, zaoblený

OOHD2 – zatažený okraj dovnitř, zaoblený

OOLD rovný zaoblený okraj

OOLD2 – široce otevřený okraj, na konci zesílený zaoblený

³²⁹ Eduard DROBERJAR, *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren Pragae*, 1997, ISSN 0015-6183.

³³⁰ SUCHOPÁROVÁ, K., *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, katedra archeologie, Hradec Králové 2015

³³¹ Mangel, T. 2011: *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové.

³³² SUCHOPÁROVÁ, K., *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, str. 23 - 29.

OTV zesílený okraj

OTVV2 – dovnitř zatažený, na svém konci slabě zesílený

OTVV3 – silnostěnný jemně zatažený dovnitř, na svém konci zesílený

OTVV4 – téměř kolmo posazený, na svém konci slabě zesílený

OTVV5 – rovně postavený, na svém konci zesílený

OTVO1 – silnostěnný odsazený, na svém konci zesílený

OTVN6 – téměř rovně posazený okraj, na svém konci slabě zesílený

OTVN7 – jemně esovitě vyhnutý okraj, na svém konci slabě zesílený

OTVT2 – dovnitř zatažený okraj, na svém konci velmi zesílený, bambulovitý tvar

OTVT5 – dovnitř jemně zatažený okraj, slabě zašpičatělý a zesílený

OZD zašpičatělý okraj

OZD1 – dovnitř jemně zatažený okraj, na svém konci slabě zašpičatělý

OZD3 – esovitě vyhnutý okraj ven, na svém konci zašpičatělý

OZD4 – dovnitř zatažený okraj, na svém konci zašpičatělý

DNO/PODSTAVA ³³³

DR – jednoduché dno/podstava, jemně otevřená, rovná, slabě zaoblená

DR1 – silnostěnná, jemně zaoblená, dno ploché

DR2 – tenkostěnná rovně postavená, dno ploché

DRO1 – nožičkovitá podstava, dno ploché

DK2 – tenkostěnná podstava s prohnutým dnem uprostřed nádoby

VÝZDOBA ³³⁴

VVLHV – vhlazovaná výzdoba, vodorovné víceštrpné linie

VVLVV – vhlazovaná výzdoba, svislá lineární linie

VLVHV – vlešřovaná výzdoba, víceštrpná horizontální vlnice

VRL – svislá rytá výzdoba

³³³ K. SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, s. 23 – 29.

³³⁴ *Tamtéž.* s. 23 – 29.

VRLHJ – rytá výzdoba, jedna vodorovná lineární linie

VRLHV – rytá výzdoba, vodorovné víceštrpné linie

VRLVV – rytá výzdoba, svislé víceštrpné lineární linie

VHVH – svislé rovnoměrné hřebenování

VHVHO – široké hřebenování s jemným prohnutím

VHVHP – hřebenování zalomené na obě strany, v jednom místě sloužující se

VZV – žlábkování, dvojité vodorovné

VPV – plastické pásy, víceštrpné vodorovné plastické pásy

ÚPRAVA POVRCHU ³³⁵

PH – povrch intencionálně vyhlazený bez lesku – hlazený

PL – povrch vykazující lesk, jsou patrné fasetky o leštění - leštěný

PN – povrch beze stop intencionální úpravy (nerovnosti, trakční stopy papilárních linií aj. - neupravený

PDSJ – převaha nedrsněné plochy nad plochou zasaženou drsněním – jemně zdrsňený povrch

PDSH – stopy drsnění výrazně převažují nad plochou drsněním nedotčenou – hrubě zdrsňený povrch

ZKRATKY OBDOBÍ

LT (B, C, D) – doba laténská

DŘ – doba římská

DŘ A – časná doba římská

PP – Popelnicová pole (období popelnicových polí a Slezskoplatěnické kultury)

Tabulky keramických fragmentů:

profil bez výplně – písčité, slídnato-písčité keramické těsto

šedý profil – v keramickém těstě je jemná či silná příměs grafitu

černý profil – jemně plavené keramické těsto bez dalšího ostríva

šrafovaný profil – v keramickém těstě je příměs zpracované keramiky

³³⁵ K. SUCHOPÁROVÁ, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, s. 23 – 29.

POPIS ARCHEOLOGICKÝCH SITUACÍ A NÁLEZŮ

Objekt 3/2016³³⁶

Půdorys: nepravidelně obdélný se zaoblenými rohy, dno ploché se zastoupením mírných prohlubní. Tři sloupové jámy (6,20,9) byly umístěné v ose kratších stěn. Dvě sloupové jámy (14,22) byly situovány na JZ delší straně zemnice. Pravděpodobně vyznačení vstupu do objektu.

Tvar dna: nepravidelný

Sklon stěn: šikmý až pozvolný

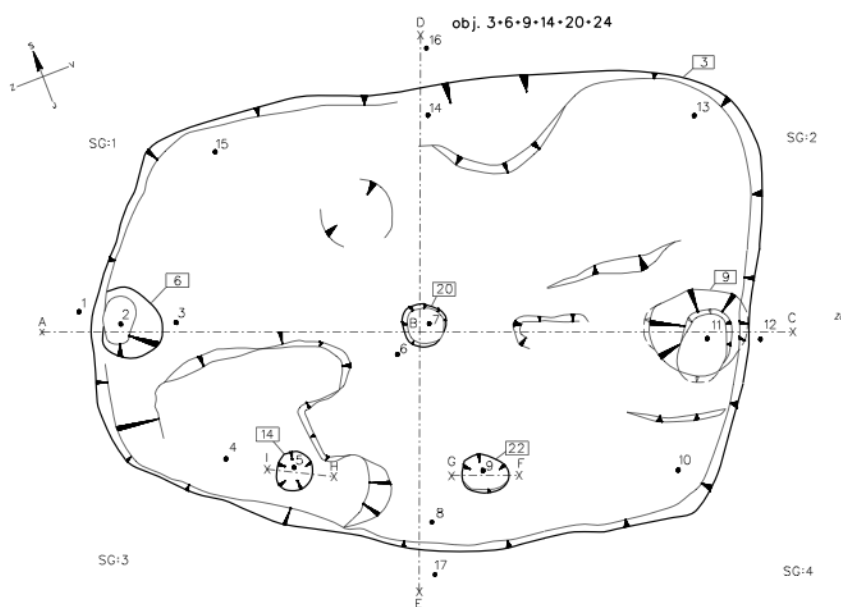
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý
2. výplň – středně hnědo-šedý hlinitý písek, ulehlý, kámen (valouny až 3cm, 15%), uhlík (0,5 cm, 3%)

Interpretace: zemnice typu Meduna A-2a³³⁷

Datace: LT, DŘ

Poznámka: objekty 6, 9, 14, 20 a 22, představují sloupové jámy. U objektů nerozpoznána hrana ani odlišnosti výplně.

³³⁶ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 13.

³³⁷ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54, (Abb. 9).

Popis materiálu:

začišťování povrchu objektu

1. Fragment okraje tenkostěnné nádoby menších rozměrů, typu OOP. Keramika vytáčená na kruhu, střep bez úpravy povrchu a bez jakékoliv výzdoby, černo-šedé barvy. Keramický materiál je plavený s velmi nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 1,9 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 429. (Tab. 1: 125).
2. Fragment okraje velké mohutné nádoby. Předpokládáné velmi široké hrdlo s širokým ústím. Keramika vyráběná rukou, střep bez úpravy povrchu a bez jakékoliv výzdoby, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a hojnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,2 x 5,8 cm, max. šířka 1,4 cm. Sáček č. 429. (Tab. 1: 126).
3. Zlomek výdutě nízké mohutné mísovité nádoby s velmi širokým ústím. Keramika vytáčená na kruhu, střep bez úpravy povrchu, bez výzdoby, šedohnědé barvy. Zlomek je slabě přepálený. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,0 x 7,2 cm, max. šířka 3 cm. Předpokládaná výška celé nádoby je cca 7 cm Sáček č. 429 (Tab. 1: 127).

část objektu s označením segment S6:2, vrstva 0 – 20 cm

4. Zlomek okraje silnostěnné lahvovité nádoby. Okraj kolmo nasazený na širokou výduť. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, jemně přepálená, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 5,3 x 6,1 cm, max. šířka 1,4 cm. Sáček č. 6. (Tab. 1: 54).
5. Střep tenkostěnné mísovité nádoby s jemně esovitě zahnutým okrajem směrem ven typu Droberjar 2100. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba římská. Rozm. 6,6 x 7,8 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček. č. 6. (Tab. 1: 55).
6. Střep silnostěnné nádoby typu NHHP s esovitě zahnutým okrajem směrem ven, typ okraje OOO. Keramika vytáčená na kruhu, bez výzdoby, stříbřitě šedé barvy. V materiálu je velký podíl slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,5 x 7,5 cm, max. šířka 1,8 cm. Přibližný průměr ústí je 19 cm. Sáček č. 6. (Tab. 1: 56).

vrstva 0 – dno

7. Střep dna a části výdutě silnostěnné velké nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a

větších zrn slídy. Datace doba římská. Rozm. 11,3 x 7 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr postavy cca 10 cm. Sáček č.18. (Tab. 2: 124).

8. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, střep bez úpravy povrchu a jakékoliv výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a příměs jemné slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,8 x 3,5 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 15 cm. Sáček č. 14. (Tab. 3: 128).

9. Fragment téměř kolmého dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, střep bez úpravy povrchu a bez jakékoliv výzdoby, výpal kombinovaný, černo-červené barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 6,0 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy je 11 cm. Sáček č. 14. (Tab. 3: 129).

10. Zlomek výdutě silnostěnné nádoby větších rozměrů. Keramika vytáčená na kruhu, střep upraven struhadlovitým zdrsněním po celém svém povrchu, černo-šedé barvy. Materiál písčítý s velkým zastoupením slídy. Datace doba laténská. Rozm. 10,6 x 9,8 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 14. (Tab. 2: 130).

11. Fragment dna malé silnostěnné nádoby, podstava typu DR1. Keramika vyráběná rukou. Střep je bez úpravy povrchu, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 6,9 x 5,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 7 cm. Sáček č. 8. (Tab. 3: 144).

12. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu Droberjar 2100. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu bez úpravy, bez výzdoby, výpal kombinovaný, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků a hojná příměs slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,5 x 3,9 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 8. (Tab. 3: 145).

13. Fragment dna silnostěnné nádoby nožkovitého tvaru – v rámci typologie dle Droberjar nedefinováno. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu bez úpravy, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a jemná příměs slídy. Datace doba římská. Rozm. 6,3 x 5,7 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy je 10 cm. Sáček č. 8. (Tab. 3: 146).

14. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, střep bez výzdoby, bez jakékoliv úpravy povrchu, černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a příměs slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,9 x 7,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 8. (nekresleno).

Objekt 8/2016³³⁸

Půdorys: nepravidelně kruhový.

Sklon stěn: šikmý, místy pozvolný

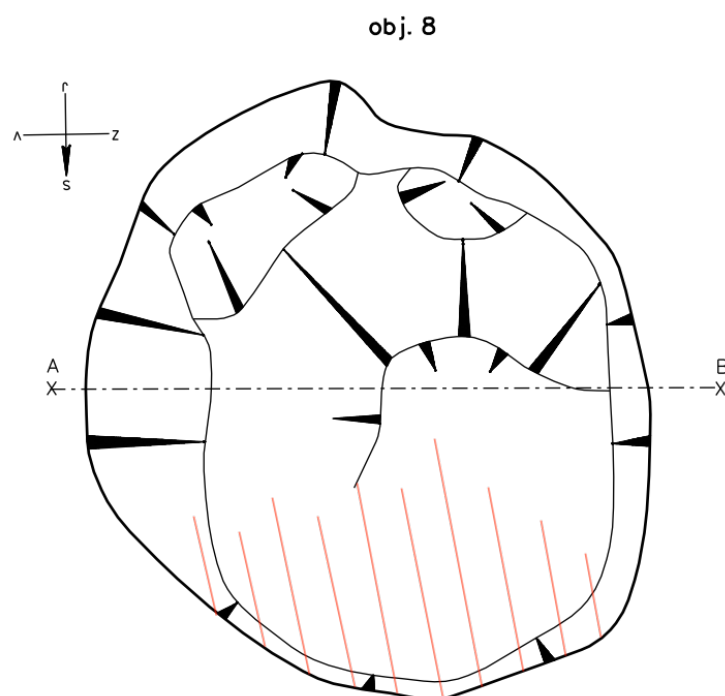
Tvar dna: konkávní, lehce stupňovité

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek, tmavě okrový až rezavý
2. výplň – středně šedý písek hlinitý, středně ulehlý, hranice rozpitá, kámen (valounky 2 cm, 10%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: PP, LT, DŘ

Popis materiálu:

část objektu S 1/2, vrstva 0 - dno

1. Dva zlomky výdutě a okraje z jedné nádoby – silnostěnná keramika typu NHH a typ okraje OTVV3. Keramika vyráběná rukou, povrch je bez úpravy, bez výzdoby, slabě přepálený, černošedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 9,7 x 12,2, max. šířka 1,5 cm. Sáček č. 3. (Tab. 3: 70).

³³⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 15.

Objekt 10/2016³³⁹

Půdorys: nepravidelný, nejasný (superpozice s obj. 36)

Sklon stěn: šikmý, lehce supňovitý

Tvar dna: plochý, lehce stupňovitý

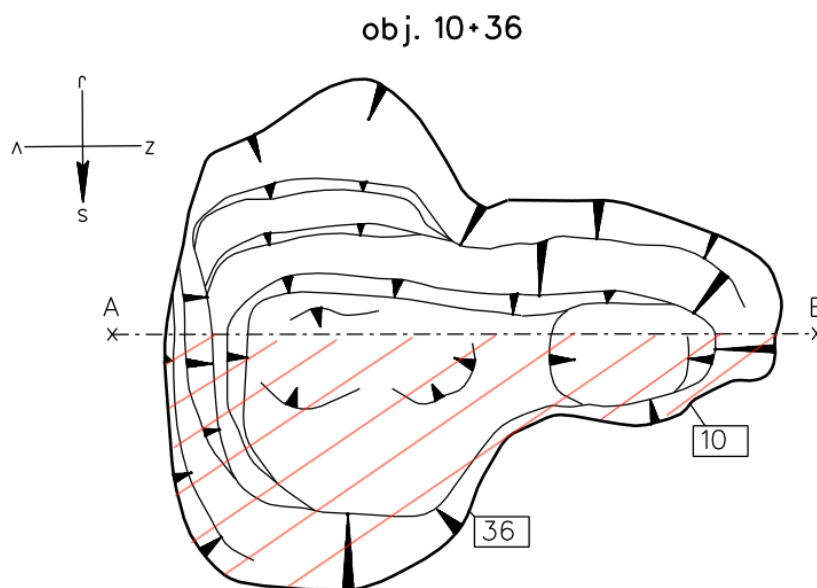
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek, tmavě okrový až rezavý
3. výplň – písek hlinitý světle hnědošedý, středně ulehlý, hranice rozpitá, kámen (1 cm, 2%), uhlík (0,5 cm, 3%), čočky tmavě šedého hlinitého písku
4. výplň – tmavě okrový písek kyprý, hranice jasná
5. výplň – písek hlinitý, tmavě hnědo-šedý, středně ulehlý, hranice rozpitá

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Poznámky: Superpozice s objektem 36, který porušuje obj. 10

Popis materiálu:

část objektu S 1/2, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment okraje jemné tenkostěnné nádoby, typ okraje OTV7. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku,

³³⁹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 16.

jinak materiál plavený. Datace doba laténská. Rozm. 4,6 x 2,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 1. (Tab. 4: 61).

Objekt 30/2016³⁴⁰

Půdorys: nepravidelně oválný

Sklon stěn: pozvolný, stupňovitý, místy strmý až svislý

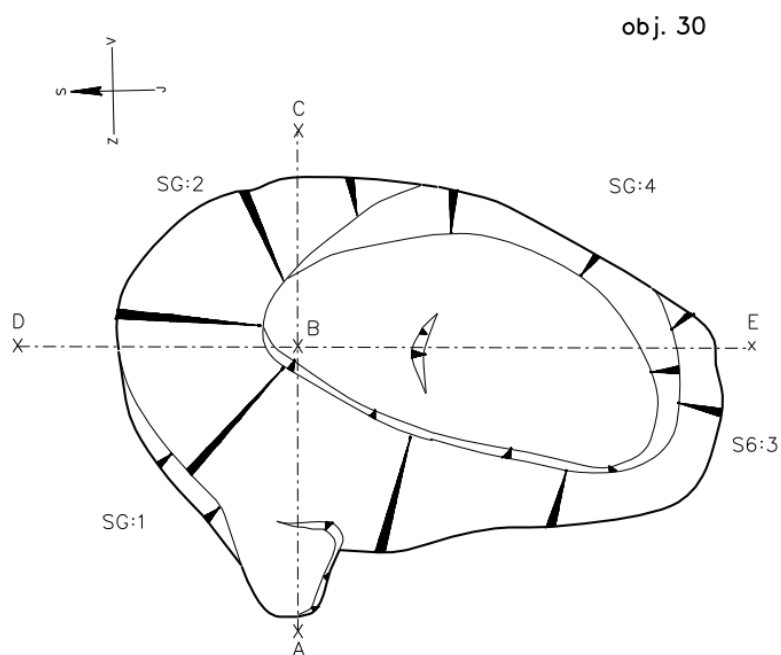
Tvar dna: ploché

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý
2. výplň – středně hnědo-šedý písek hlinitý, středně ulehlý, hranice jasná, kámen (valouny 1 cm, 3%), čocky středně šedého písku rezavého (3cm, 5%), uhlík (drobky, 1%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Popis materiálu:

část objektu s označením segment 3, vrstva 20 – 40 cm (dno)

³⁴⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 24.

1. Zlomek okraje malé nádoby, typ okraje OTVO. Keramika vytáčená na kruhu, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrná příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 3,2 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 24. (Tab. 4: 72).

Objekt 34/2016 ³⁴¹

Půdorys: přibližně kruhový

Sklon stěn: přímý svislý

Tvar dna: ploché

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

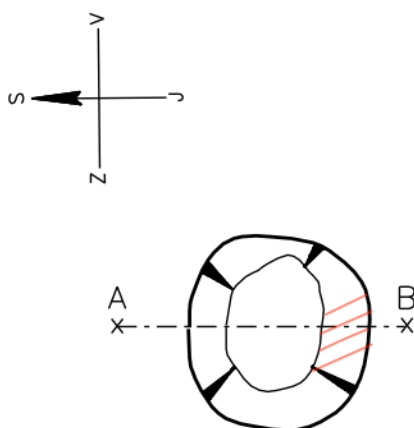
2. výplň – středně šedohnědá písčitohlinitá, středně ulehlá, hrana pozvolná, čocky světle šedohnědé písčité hlíny (10%), uhlík (5%)

3. výplň – světle šedohnědá písčitohlinitá, středně ulehlá, hrana rozpitá, uhlík (5%), příměs podloží (5%), kámen (5%)

Intepretace: sloupová jáma

Datace: LT

obj. 34

Popis materiálu:

část objektu J2 1/2, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem větších rozměrů. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, výpal kombinovaný, hnědo-černé barvy. Materiál je jemný plavený s nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,2 x 7,1 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 229. (Tab. 4: 52).

Objekt 50/2016 ³⁴²

Půdorys: nepravidelně oválný (superpozice s objektem 114)

Sklon stěn: přímý svislý, místy stupňovitý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

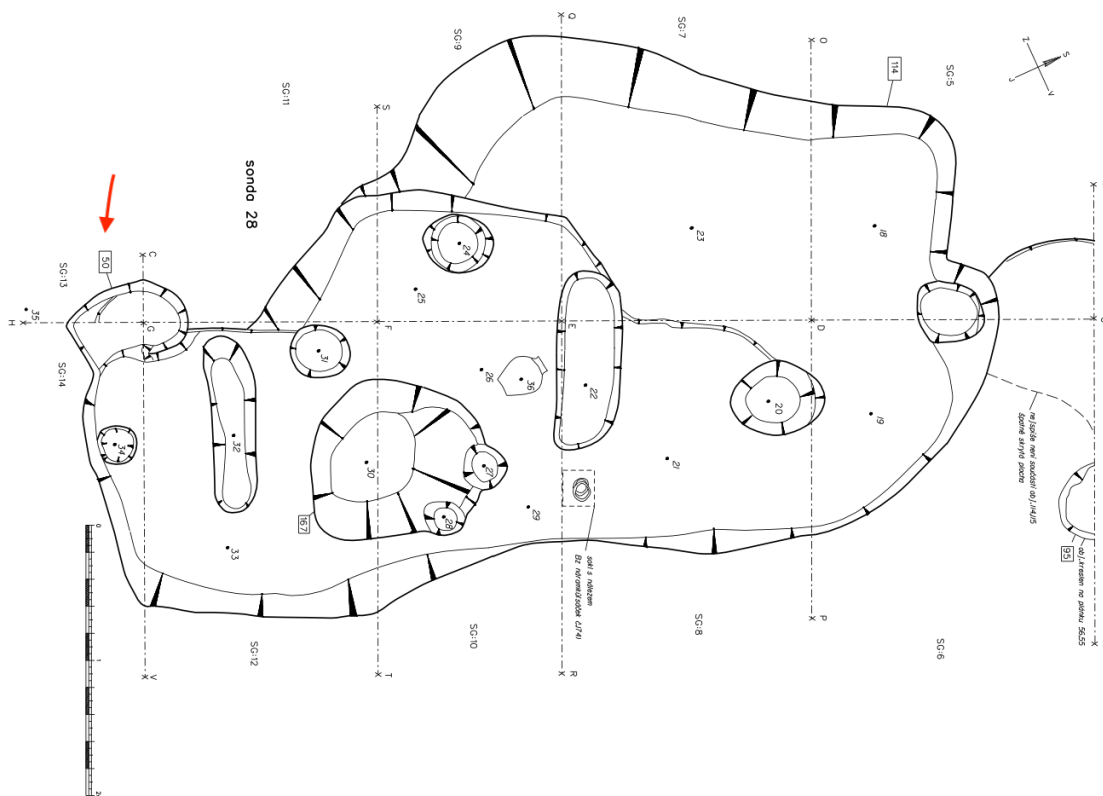
1. podloží – štěrkopísek, tmavě okrový až rezavý, v severní části plochy s výskytem prachové hlíny
2. výplň – tmavě šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná, kámen (valouny, 5%), 2cm)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Poznámka: objekt se nacházel v superpozici s obj. 114, který byl stratigraficky pod ním, obj. 50 je tedy patrně mladší.

³⁴² J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 31 - 32.

Popis materiálu:

část objektu neuvedena, vrstva – začišťování plochy

1. Fragment okraje nádoby, typ okraje OTVN6 – rovně posazený okraj na výduť. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 1,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 62).
2. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven menší nádoby typu OTVN7. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, výpal kombinovaný, světle hnědé až šedé barvy. Materiál plavený bez přidaného ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 1,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 63).
3. Fragment okraje nádoby s rovně posazeným okrajem na výduť typu OTVN6. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny až kamínky. Datace doba laténská. Rozm. 3,0 x 2,5 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 64).
4. Fragment výduťě tenkostěnné keramiky. Střep je po celém svém povrchu hlazený s rytou horizontální výzdobou. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny až kamínky. Datace doba laténská. Rozm. 2,2 x 2,8 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 65).

5. Fragment výdutě tenkostěnné nádoby. Vnější povrch hlazený s rytou vertikální výzdobou, vnitřní neupraven. Keramika vyráběná rukou. V materiálu je příměs hrubšího písku, barva černo-šedá. Datace doba laténská. Rozm. 2,6 x 3,9 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 66).
6. Fragment okraje tenkostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-červené barvy. Materiál jemně plavený, bez dalšího přidaného ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 1,9 x 1,8 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 67).
7. Fragment výdutě silnostěnné nádoby. Zlomek je zdoben rytou výzdobou po celém svém povrchu. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba laténská. Rozm. 5,6 x 2,9 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 68).
8. Fragment dna a části výdutě mísovité jemné nádoby typu NMN1., typ podstavy DK2. Keramika vytáčená na kruhu, bez výzdoby, červeno-šedé barvy. Materiál je plavený s velmi jemnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,7 x 7,7 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr podstaty je 9 cm. Sáček č. 25. (Tab. 4: 69).

vrstva 0 – dno

9. Fragment dna malé nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, oranžovo-hnědé barvy. Materiál je jemně plavený bez jakéhokoliv ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 4,0 x 4,1 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 165. (Tab. 4: 51).

Objekt 51/2016³⁴³

Půdorys: nepravidelný

Sklon stěn: šikmý strmý, stupňovitý

Tvar dna: hrotitý

Vrstvy:

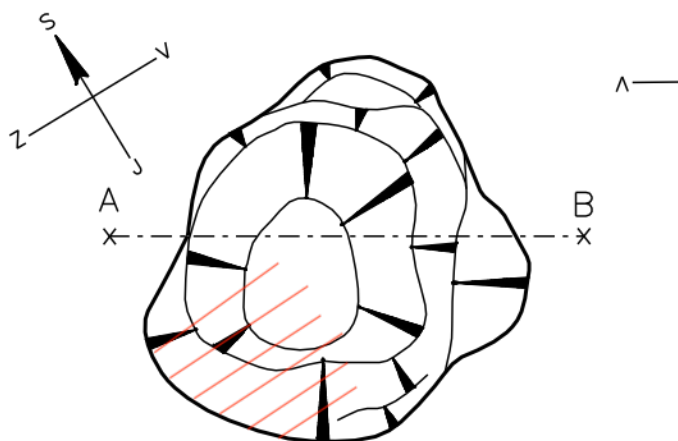
1. podloží – štěrkopísek
2. výplň – středně šedohnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá, proplástky (20%), mazanice (10%), kámen (5%), světle šedohnědé skvrnky (5%)
3. splach – světle hnědookrová, hlinitopísčité, středně ulehlá, příměs podloží (35%), kámen (10%)
4. středně šedohnědá písčité hlína, hranice pozvolná, středně ulehlá, proplástky (10%), mazanice (1%)

³⁴³ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 32.

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT

obj. 51

Popis materiálu:

část objektu JZ ½, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment dna talířovité nádoby, typ podstavy DR1. Střep je z vnitřní strany zdoben vhlazovanou vlnicí. Keramika vytáčená na kruhu, červeno-černé barvy. Materiál jemně plavený, bez dalšího přidaného ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 5,8 x 6,1, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr podstavy je 16 cm. Sáček č. 280. (Tab. 5: 60).

Objekt 86/2016³⁴⁴

Půdorys: nejasný (superpozice s objektem 87)

Sklon stěn: šikmý až strmý, místy stupňovitý

Tvar dna: šikmý

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý v severní části s vrstvami prachovitopísčité hlíny
2. výplň – středně hnědá písčitohlinitá, středně ulehlá, hranice jasná, kámen (valouny 5%), mazanice (10%)

³⁴⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 47.

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Poznámka: pravděpodobně narušuje objekt 87

Popis materiálu:

část neuvedena, začišťování plochy objektu

1. Fragment výdutě silnostěnné nádoby. Střep je zdoben rytou výzdobou/žlábkováním typu Droberjar 550. Keramika vyráběná rukou, oranžovo-hnědé barvy. V materiálu je příměs větších zrn písku. Datace doba římská. Rozm. 5,0 x 5,4 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 257. (Tab. 5: 53).

Objekt 87/2016 ³⁴⁵

Půdorys: nejasný (superpozice s obj. 86)

Sklon stěn: šikmý až strmý

Tvar dna: plochý, stupňovitý

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý v severní část s vrstvami prachovitopísčité hlíny
2. výplň – středně šedohnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná, uhlík (1cm, 3%), mazanice (drobky, 2%)
3. výplň – tmavě rezavý písek
4. výplň – tmavě hnědošedá písčité hlína středně ulehlá, hranice nejasná, kámen (valouny až 2cm, 5%), čočky tmavě okrového písku (až 5cm, 10%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Poznámka: pravděpodobně narušen objektem 86

Popis materiálu:

část objektu Z ½, vrstva 0 - dno

1. Fragment okraje malé mísovité nádoby typu NMZ2. Keramika je vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrná příměs

³⁴⁵ *Tamtéž.* s. 47 – 48.

drcené keramiky. Datace doba laténská. Rozm. 7,1 x 3,4 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 217. (Tab. 5: 58).

část objektu neuvedena, vrstva 20 - dno

2. Fragment výdutě tenkostěnné nádoby. Střep je zdoben rytou výzdobou, linie se navzájem překrývají – v rámci typologie dle Droberjar typ nedefinovaný. Keramika vyráběná rukou, výpal oxidační, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 2,6 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 282. (Tab. 5: 59).

Objekt 88/2016 ³⁴⁶

Půdorys: přibližně kruhový

Sklon stěn: šikmý až strmý

Tvar dna: plochý, stupňovitý

Vrstvy:

1. podloží – šterkopísek tmavě okrový až rezavý v S část s vrstvami prachovito- písčité hlíny
2. výplň – propálená vrstva ulehlá, písčitá hlína, hrana jasná, kámen (malé fragmenty 15%), uhlík (15%), čočky světle hnědé písčité hlíny (10%)
3. výplň – světle šedohnědý hlinitý písek, kyprý, hrana pozvolná, mramorovaná rezavými pískem
4. výplň – středně šedohnědá písčitá hlína, hranice rozpitá, příměs podloží (5%), příměs vrstvy 6 (10%)

Interpretace: pyrotechnologický objekt – domáší/sušící pec s vrstvou kamenů (5) v horní části objektu

Datace: LT

Poznámka: na vrstvě 6 se nacházela vrstva kamenů (5)

Popis materiálu:

část Sg.2, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven typu OO3. Keramika vyráběná rukou, bez jakékoliv úpravy povrchu, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. Datace doba laténská. Rozm. 3,7 x 5,2 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 360. (Tab. 5: 73).

³⁴⁶ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 48.

Objekt 91/2016³⁴⁷

Půdorys: nepravidelně kruhový

Sklon stěn: šikmý až strmý, mírně stupňovitý

Tvar dna: plochý, mírně stupňovitý

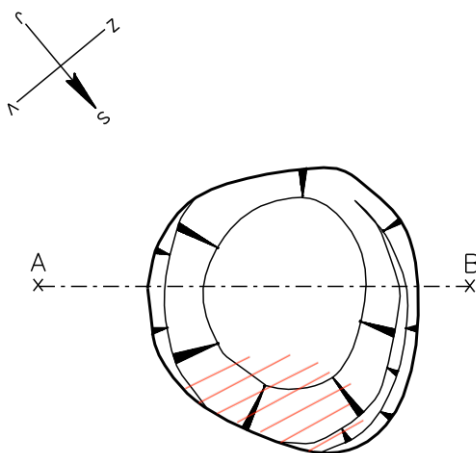
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

2. výplň – středně hnědo-šedá hlína písčitá, středně ulehlá, hranice jasná, kámen (valouny do 1 cm, 3%)

Interpretace: LT, DŘ

obj. 91

Popis materiálu:

část objektu SV ½, vrstva 0 - dno

1. Fragment okraje hrncovité nádoby s rovně posazeným odsazeným okrajem na typu Droberjar 2300. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,8 x 5,0 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby 11 cm. Sáček č. 212. (Tab. 5: 71).

Objekt 93/2016³⁴⁸

Půdorys: nepravidelně kruhový

³⁴⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 49 - 50.

³⁴⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 50.

Sklon stěn: lehce stupňovitý, přímý, svislý až kolmý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

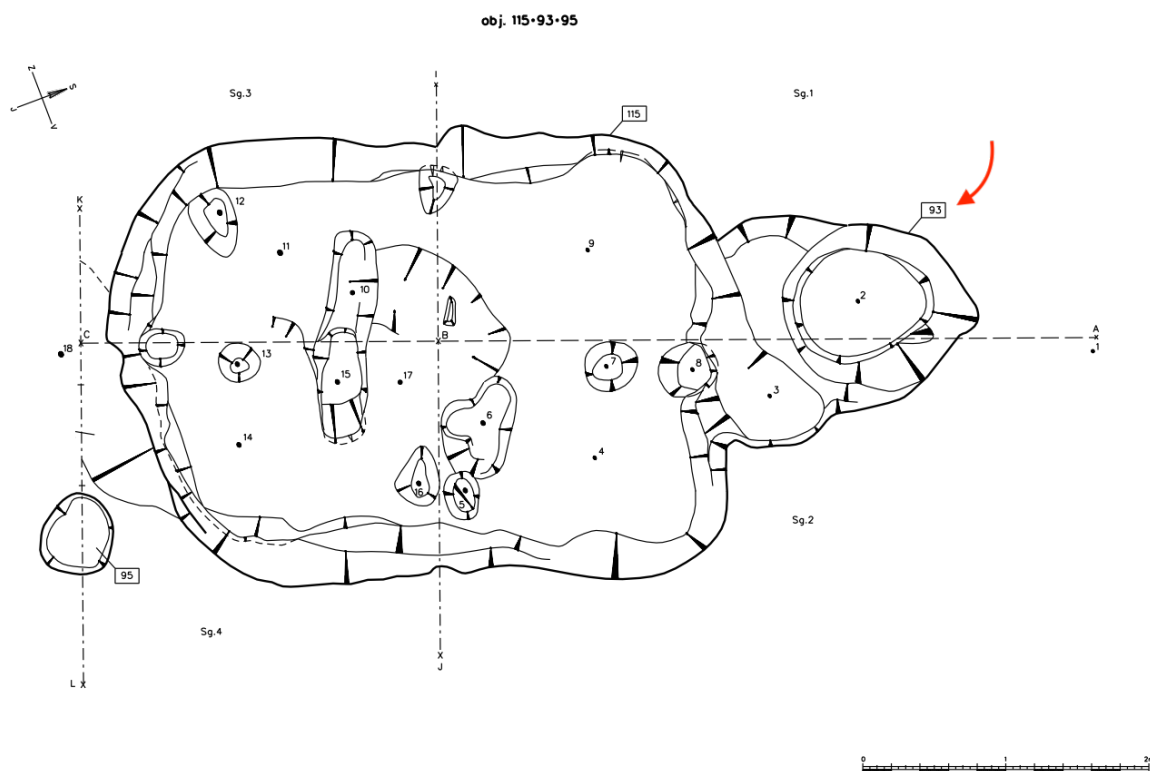
2. výplň – tmavá černohnědá písčitohlinitá, hranice pozvolná, mazanice (5%), uhlík (5%), hranice středně ulehlá

3. výplň – tmavě hnědá, písčitohlinitá, hranice pozvolná, uhlík (5%), středně ulehlá

Interpretace: sloupová jáma

Datace: LT, DŘ

Poznámka: objekt 93 narušuje objekt 115 (není součástí)

Popis materiálu:

část objektu Sg.2, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment dovnitř zataženého okraje/rovně postaveného na výduť mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, jemně přepálený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba římská. Rozm. 5,5 x 5,6 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 363. (Tab. 6: 57).

Objekt 96/2016 ³⁴⁹

Půdorys: osmičkovitý

Sklon stěn: šikmý, místy stupňovitý

Tvar dna: stupňovitý

Vrstvy:

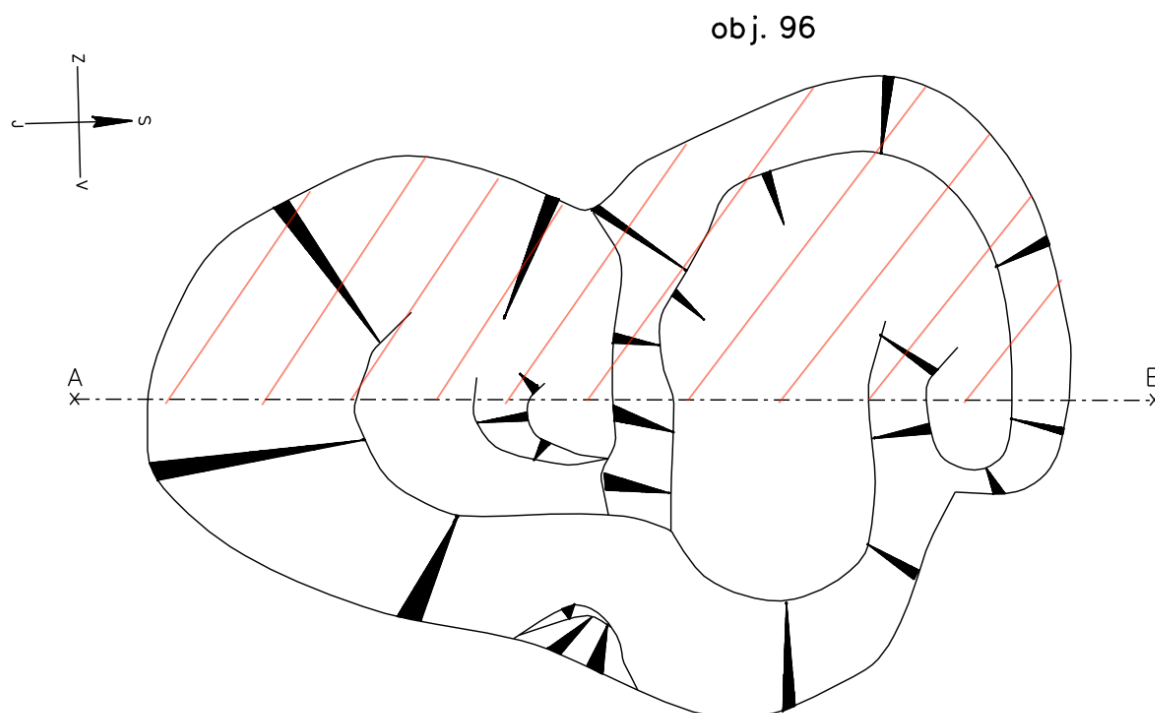
1. podloží – šterkopísek

2. výplň – středně okrová hlína písčitá, středně ulehlá, hranice jasná, čочки středně hnědé písčité hlíny (10cm, 10%)

3. výplň – středně hnědá písčitá hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Popis materiálu:

část objektu Z ½, vrstva 0 - dno

1. Fragment okraje tenkostěnné keramiky. Drobná nádoby s rovně posazeným okrajem na výduť. Keramika vyráběná rukou, z vnitřní strany z části oderodovaný povrch, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 1,9 x 1,7 cm, max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 265. (Tab. 6: 74).

³⁴⁹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 51 - 52.

2. Fragment výdutě silnostěnné keramiky. Střep je zdoben rytou výzdobou. Keramika vyráběná rukou, černo-červené barvy. V materiálu je příměs písku a malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 4,0 x 4,5 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 265. (Tab. 6: 75).
3. Zcela dochovaný přeslen. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený a z velké části oderodovaný, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,1 x 2,2 cm. Průvrt v průměru cca 1,1 cm a celková velikost přeslenu v průměru 4 cm. Sáček č. 265. (Tab. 6: 76).
4. Fragment výdutě silnostěnné nádoby větších rozměrů. Střep je zdoben rytou výzdobou/hřebenováním typu VHVH. Keramika vyráběná rukou, z vnitřní strany jsou viditelné slepované a posléze vyhlazené válečky, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrný příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,8 x 6,0 cm. Sáček č. 265. (Tab. 6: 77).
5. Fragment okraje jemné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OOO. Keramika vytáčená na kruhu, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. Materiál je jemně plavený, bez dalšího přidaného ostríva. Datace doba laténská. Rozm. 3,0 x 2,0 cm. Sáček č. 265. (Tab. 6: 78).

Objekt 98/2016 ³⁵⁰

Půdorys: nepravidelně kruhový

Sklon stěn: stupňovitý, šikmá až přímý svislý, místy lehce konvexní

Tvar dna: plochý, mírně šikmý

Vrstvy:

1. podloží – písek – štěrkopísek
2. výplň – středně žlutošedá písčité hlína ulehlá, uhlík (5%), mazanice (10%)
3. výplň – středně šedá písčité hlína ulehlá, uhlík (5%), mazanice (5%)
4. výplň – žlutošedá písčité hlína (uhlík (2%), mazanice (2%))
5. výplň – středně šedá písčité hlína, mazanice (15%), uhlík (1%)
6. výplň – vrstva mazanice
7. výplň – světle žlutošedá písčité hlína, mazanice (drobky, 1%)
8. výplň – světle žlutošedá písčité hlína, uhlík (10%)
9. spadlé podloží, písek, štěrkopísek
10. výplň – červený propálený písek

³⁵⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 52 - 53.

11. totožná s vrstvou 8

12. výplň – černá ulehlá písčitá hlína, uhlík (30%), spálené zrní (30%)

14. splachová vrstva, podloží promíšené s ornici

Interpretace: zásobní jáma

Datace: PP, LT, DŘ, NOV

Popis materiálu:

vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment okraje silnostěnné nádoby. Okraj římsovitého tvaru, na svém konci velmi široký. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, nepatrně přepálený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,0 x 4,2 cm, max. šířka 2,4 cm. Sáček č. 69. (Tab. 7: 318).

2. Fragment okraje silnostěnné nádoby s velmi nepatrně esovitě prohnutým okrajem směrem ven typu OO1. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,3 x 2,7 cm. Sáček č. 201. (Tab. 7: 319).

3. Fragment výdutě silnostěnné nádoby. Střep je zdoben širokým hřebenováním po celém svém povrchu, nejspíše typu VHVHO. Keramika vyráběná rukou, černo-stříbrné barvy. V materiálu je příměs jemného písku a menší množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 7,4 x 4,3 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 201. (Tab. 7: 320).

4. Fragment silnostěnné hrncovité nádoby s odsazeným hraněným okrajem. Keramika vyráběná rukou, povrch bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská - konkrétněji se jedná o plaňanský horizont doby římské. Rozm. 6,9 x 6,5 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 201 (Tab. 7: 321), FOTO

5. Fragment slabě esovitě prohnutého zesíleného okraje směrem ven silnostěnné nádoby, pravděpodobně typu Droberjar 1400. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, jemně přepálený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemného písku. Datace doba římská. Rozm. 3,9 x 2,8 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 201. (Tab. 7: 322).

6. Fragment okraje silnostěnné nádoby s rovně postaveným okrajem na výdutě. Keramika vyráběná rukou, povrch zdrsňený, v podhrdlí hlazený a z velké části oderodovaný, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a menší podíl slídy. Datace doba římská. Rozm. 6,0 x 5,4 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 201. (Tab. 7: 323).

7. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku až občasných kamínků. Datace doba římská. Rozm. 3,6 x 2,2 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 65. (Tab. 7: 337).
8. Fragment výduti tenkostěnné plaňanského poháru. Povrch je zdoben tečkováním, složené z pravidelných kruhovitých vpichů, typu Droberjar 300. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený až leštěný, černé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku. Datace doba římská - konkrétněji se jedná o plaňanský horizont doby římské. Rozm. 1,6 x 2,1 cm, max. šířka 0,4 cm. Sáček č. 65. (Tab. 7: 338), FOTO
9. Fragment okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch silně oderodován, část okraje uražena, bez úpravy povrchu, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a grafitu. Datace doba latéská. Rozm. 3,4 x 2,5 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 65. (Tab. 7: 339).
10. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubšího písku. Datace doba římská. Rozm. 4,6 x 4,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 13 cm. Sáček č. 49. (Tab. 7: 357).
11. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Povrch střepu je upraven struhadlovitým velmi hrubým zdrsněním, vodorovné tahy typu PDSH. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a jemná příměs grafitu. Datace doba latéská. Rozm. 5,0 x 5,6 cm, max. šířka 1,5 cm. Sáček č. 208. (Tab. 8: 367).
12. Fragment dovnitř zataženého zesíleného okraje silnostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2500. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a menší poměr slídy. Datace doba římská. Rozm. 6,6 x 6,4 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádob je 22 cm. Sáček č. 208. (Tab. 8: 368).
13. Fragment dovnitř zataženého okraje tenkostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu je neupravený, bez výzdoby, oranžovo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,5 x 5,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 208. (Tab. 8: 369).
14. Fragment římsovitého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu z velké části oderodovaný, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,1 x 2,4 cm, max. šířka 1,8 cm. Sáček č. 208. (Tab. 8: 370).
15. Fragment okraje silnostěnné nádoby s velmi jemně esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu Droberjar 2700. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby,

hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 7,1 x 6,0 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 12 cm. Sáček č. 208. (Tab. 8: 371).

část objektu s označením segment 2, vrstva 20 – 40 cm

16. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, v jedné části okraj zesílený/fasetovaný. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, šedo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a malé množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,6 x 3,7 cm, max. šířka 1,4 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 52. (Tab. 8: 360).

17. Fragment podstavy silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, z části oderodovaný, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 8,1 x 3,6 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr podstavy je 12 cm. Sáček č. 52. (Tab. 8: 361).

18. Fragment římsovitého zesíleného okraje silnostěnné pohárovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až občasných malých kamínků. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 5,8 x 6,5 cm, max. šířka 1,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 52. (Tab. 8: 362). FOTO

19. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrný poměr slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,1 x 3,1 cm, max. šířka 1,1. Přibližný průměr podstavy je 7 cm. Sáček č. 72. (Tab. 8: 342).

část objektu s označením segment 3, vrstva 40 – dno

20. Fragment okraje silnostěnného poháru. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, slabě přepálený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská - konkrétněji plaňanský horizont doby římské. Rozm. 6,1 x 5,4 cm, max. šířka 1,7 cm. Sáček č. 55. (Tab. 9: 325).

21. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OZD1. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,6 x 3,9 cm, max. šířka 0,9. Přibližný průměr ústí nádoby je 10 cm. Sáček č. 55. (Tab. 9: 326).

22. Fragment celé mísovité malé nádoby. Silnostěnná keramika se zataženým okrajem směrem dovnitř typu OZD1. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 6,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Celková výška nádoby je 5,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 10 cm. Sáček č. 55. (Tab. 9: 327).

23. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOLD2. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,2 x 3,0 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 55. (Tab. 9: 328).

24. Fragment dna tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,9 x 10,9 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr podstavy je 6 cm. Sáček č. 55. (Tab. 9: 329).

vrstva 40 – 60 cm

25. Tři na sebe navazující zlomky dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a menší množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 9,2 x 6,9 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr podstavy je 10 cm. Sáček č. 218. (Tab. 9: 324).

26. Fragment dovnitř zataženého okraje tenkostěnné malé nádoby typu OOHD1. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,2 x 1,3 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 330).

27. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Střep je zdoben po celém svém povrchu širokým hřebenováním typu VHVH. Keramika vyráběná rukou, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 4,2 x 2,4 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 331).

28. Fragment výduti silnostěnné velké nádoby. Střep je zdoben po celém svém povrchu rytou lineární výzdobou. Keramika vyráběná rukou, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs větších zrněk písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 9,6 x 5,6 cm, max. šířka 1,7 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 332).

29. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě prohnutým a jemně odsazeným okrajem. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 7,8 x 6,7 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 333).

30. Fragment dna menší silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, slabě přepálený, oranžovo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 6,0 x 4,8 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 7 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 334).

31. Fragment výduti malé tenkostěnné nádoby. Střep je zdoben jednou linií tečkování (kruhové vpichy), zbytek povrchu hlazený. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,1 x 4,3 cm, max. šířka 0,4 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 335).

32. Fragment dovnitř zataženého okraje tenkostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je hlazený, z vnitřní strany znatelné tahy po hlazení, šedo-hnědé barvy. Materiál je plavený, s nepatrnou příměsí písku. Datace doba římská. Rozm. 3,7 x 4,9 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 220. (Tab. 10: 336).

33. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven/římsovitého tvaru. Okraj je jemně zašpičatělý. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je neupravený, z části oderodovaný, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a malý poměr slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,5 x 2,9 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 27 cm. Sáček č. 81. (Tab. 10: 340).

34. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, z části oderodovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi malé množství jemné slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 5,7 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 24 cm. Sáček č. 81. (Tab. 10: 341).

vrstva 60 – 80 cm

35. Fragment římsovitého okraje větší silnostěnné nádoby. Pravděpodobně zásobnice. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, šedé barvy. Materiál jemný s příměsí malých zrníček písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 12,0 x 3,7 cm, max. šířka 1,4 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 204. (Tab. 11: 347).

36. Tři na sebe navazující zlomky výduti mísovité silnostěnné nádoby s jemně zataženým okrajem dovnitř, typu 7200. Dva fragmenty k sobě slepené. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubšího písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 9,1 x 10,2 cm, max. šířka 1,3 cm. Celková výška nádoby je 8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 8 cm a průměr podstavy přibližně 7 cm. Sáček č. 204. (Tab. 12: 348).

37. Fragment zesíleného okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2100. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku. Datace doba římská. Rozm. 6,1 x 4,0 cm, max. šířka 1,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 204. (Tab. 11: 349).

38. Fragment okraje silnostěnné terinovité nádoby s velmi jemně esovitě vyhnutým okrajem směrem ven. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku. Datace doba římská. Rozm. 11,0 x 6,0 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 204. (Tab. 11: 350).

39. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Povrch střepu nese stopy otisku látky po celém svém povrch. Keramika vyráběná rukou, povrch zdrsňený, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků a nepatrné množství slídy. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 5,8 x 5,9 cm, max. šířka 1,5 cm. Sáček č. 72. (Tab. 12: 358). FOTO

40. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Povrch střepu je zdoben rytou a vtačovanou výzdobou typu Droberjar 180. Keramika vyráběná rukou, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi nepatrné množství slídy. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 3,7 x 2,6 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 72. (Tab. 12: 359). FOTO

vrstva 80 – 100 cm

41. Fragment okraje tenkostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu Droberjar 2100/2300. Keramika vyráběná rukou, povrch třepu hlazený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs jemného písku. Datace doba římská. Rozm. 9,6 x 4,2 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 18 cm. Sáček č. 88. (Tab. 12: 343).

42. Fragment okraje tenkostěnné nádoby s téměř rovně postaveným okrajem na výduť nádoby. Keramika formovaná rukou, povrch střepu neupravený, oranžovo-šedé barvy. Keramika vyráběná rukou. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,3 x 4,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 7 cm. Sáček č. 88. (Tab. 12: 344).

43. Fragment jemně zesíleného římsovitého okraje silnostěnné nádoby. Pravděpodobně pocházející z velké rozměrné keramické nádoby. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu je neupravený, bez výzdoby hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a malé množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 6,0 x 6,2 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 19 cm. Sáček č. 88. (Tab. 13: 345).

44. Dva zlomky římsovitého okraje silnostěnné nádoby, typu Droberjar 2100/2300. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, z vnitřní strany je hlazený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs hrubšího písku. Datace doba římská. Rozm. 8,6 x 6,9 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 88. (Tab. 13: 346).
45. Dva zlomky dna tenkostěnné nádoby – pravděpodobně se jedná o malou tenkostěnnou picí nádobu, typu Droberjar 2703/2704. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je z velké části oderodovaný, bez výzdoby, oranžovo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 2,8 cm. max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 236. (Tab. 13: 351).
46. Fragment rovně postaveného zesíleného okraje na výduť silnostěnné polokulovité nádoby. Pod okrajem nádoby je rytá lineární linie, zbytek povrchu neupravený. Keramika vyráběná rukou, výpal kombinovaný, červeno-černé barvy. V materiálu je příměs písku a malé množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,7 x 2,8 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 236. (Tab. 13: 352).
47. Fragment polokulovité nádoby s rovně postaveným krátkým hrdlem a velmi širokou výduť. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku až menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 4,9 x 3,8 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí je 22 cm. Sáček č. 236. (Tab. 13: 353).
48. Fragment římsovitého okraje silnostěnné pohárovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je hlazený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi malé množství slídy. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 6,0 x 5,6 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 236. (Tab. 13: 354). FOTO
49. Fragment okraje silnostěnné terinovité nádoby s rovně postaveným, odsazeným okrajem na výduť typu 3000. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,2 x 5,2 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 236. (Tab. 14: 355). FOTO
50. Fragment okraje velké silnostěnné hrncovité nádoby. Z keramické nádoby bylo uraženo ouško, menší silné ucho. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku až menších kamínků a malé množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 7,0 x 8,6 cm, max. šířka 2,3 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 236. (Tab. 14: 356). FOTO
51. Fragment okraje silnostěnné terinovité nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu 3000, na svém konci zesílený. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez

výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,2 x 2,7 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 12 cm. Sáček č. 92. (Tab. 14: 363).

52. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubšího písku. Datace doba římská. Rozm. 4,3 x 5,7 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 12 cm. Sáček č. 92. (Tab. 14: 364).

část objektu s označením segment 3, vrstva 100 cm

53. Fragment římsovitého zesíleného okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 3,8 x 6,5 cm, max. šířka 1,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 96. (Tab. 14: 365).

54. Fragment rovně posazeného okraje na výduť silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 3,0 x 3,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 96. (Tab. 14: 366).

Objekt 103/2016 ³⁵¹

Půdorys: nepravidelně kruhový

Sklon stěn: strmý až přímý svislý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

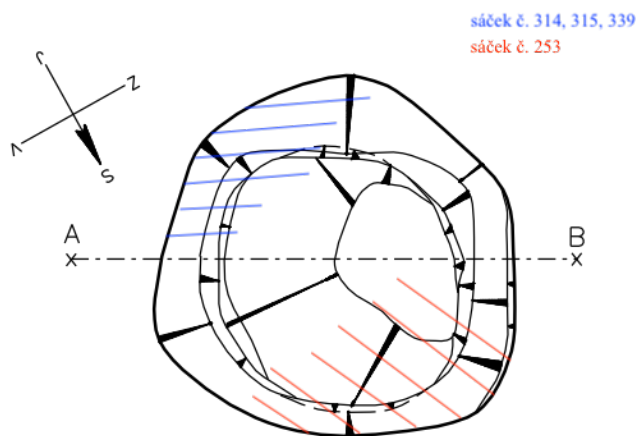
1. podloží – štěrkopísek
2. výplň – středně až tmavě šedohnědá promísená s podložím (15%), písčito hlinitá, středně ulehlá, hranice rozpitá
3. výplň – světle šedohnědá, promísená s podložím (15%), písčito hlinitá, středně ulehlá, hranice rozplizlá, středně šedohnědá, čočky písčité hlíny (10%)
4. výplň – tmavě šedohnědá, středně ulehlá, hranice pozvolná, písčito hlinitá, mazanice (5%), kámen (5%)
5. výplň – promísená vrstva odpovídající vrstvám 4 + 5, uhlíky (5%)
6. výplň – středně hnědošedá, ulehlá, hranice pozvolná, uhlík (10%)

³⁵¹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 55.

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

obj. 103

Popis materiálu:

část objektu S ½, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment dovnitř zataženého okraje malé tenkostěnné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch je hlazený až leštěný, černo-šedé barvy. Materiál je jemně plavený bez přidaného dalšího ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 5,0 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 5 cm. Sáček č. 253. (Tab. 15: 81).

část objektu J ½, vrstva 0 – 20 cm

2. Zcela dochované hrací kolečko či přeslen typický pro dobu laténskou a výskyt v již dřívějších dobách. Kolečko je vyráběné rukou, z obou stran je z části povrch oderodovaný, ale hlazený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. v průměru 4,6 cm a vnitřní průvrt o velikosti v průměru 0,8 cm. Sáček č. 314. (Tab. 15: 80).

3. Tři na sebe navazující zlomky výduti silnostěnné nádoby. Střepy jsou zdobeny rytou výzdobou. Keramika vyráběná rukou, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,0 x 7,7 cm. Sáček č. 315. (Tab. 15: 102).

4. Fragment dna silnostěnné nádoby typu DR1. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 3,9 cm. Sáček č. 315. (Tab. 15: 103).

část objektu J ½, vrstva 20 – 40 cm

5. Fragment dovnitř zataženého okraje mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, z vnější strany z části oderodovaný, červeno-šedé barvy. Materiál písčité s minimální příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,1 x 2,9 cm. Sáček č. 339. (Tab. 15: 79).

Objekt 104/2016 ³⁵²

Púdorys: nepravidelně oválný

Sklon stěn: strmý až přímý svislý

Tvar dna: plochý s nevýraznými prohlubněmi

Vrstvy:

1. podloží – písek

2. výplň – tmavá černohnědá písčitohlinitá, hranice rozpitá, příměs vrstvy 3 (5%), středně ulehlá

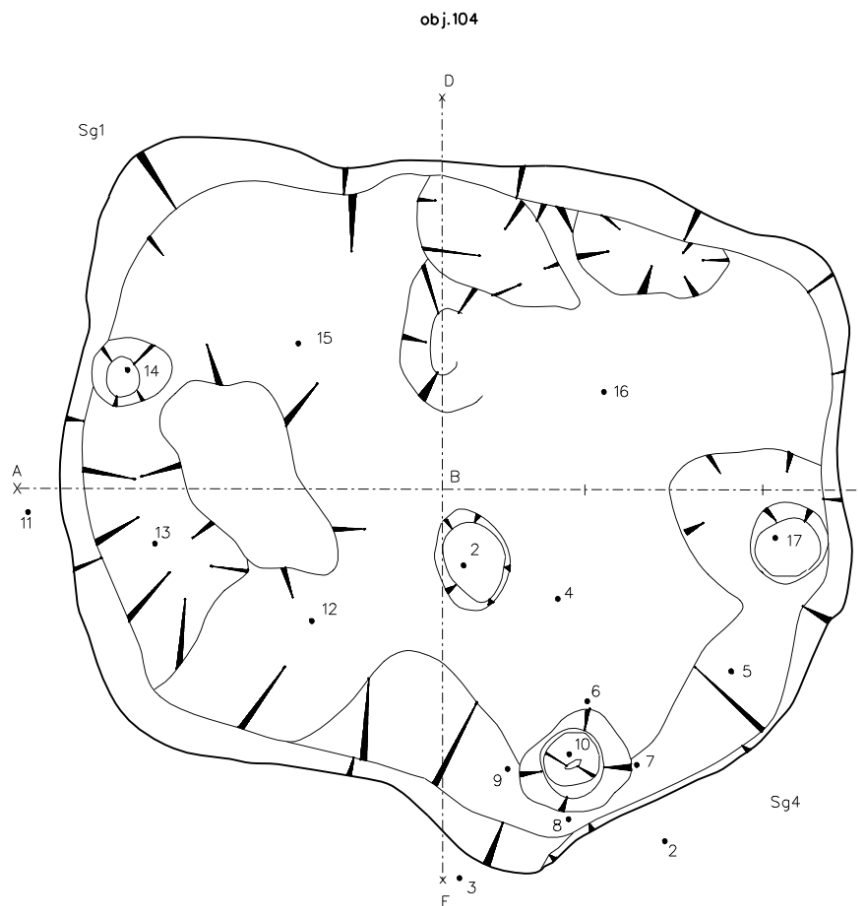
3. výplň – středně šedohnědá hlinitopísčité, hranice rozpitá, příměs vrstva 2 (20%), příměs podloží (15%), středně ulehlá

Interpretace: zemnice blíží se typu Meduna A-2a³⁵³

Datace: PP, LT, DŘ

³⁵² J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 55 - 56.

³⁵³ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 54, (Abb.9).

Popis materiálu:

část objektu neurčitelná, vrstva 0 - dno

1. Fragment velkého tkalcovského závaží. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, bez jakékoliv úpravy povrchu. V materiálu je příměs písku a již zpracované keramiky, barva červeno-oranžová až cihlová. Datace doba laténská. Rozm. 10,6 x 10,7 cm. Neporušený průvrt má v průměru přibližně 1,6 cm. Sáček č. 103. (Tab. 16: 83).
2. Fragment okraje silnostěnné hrncovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, z vnitřní strany z části povrch oderodovaný, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 7,1 x 4,5 cm. Sáček č. 242. (Tab. 110).
3. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven menší silnostěnné situlovité nádoby. Kombinovaná keramiky – okraj je vytáčený na kruhu, zbytek nádoby vyráběný rukou, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,5 x 4,9 cm. Sáček č. 242. (Tab. 16: 111).
4. Dva zlomky dna a výduti menší jemné nádoby koflíkovitého tvaru. Nejspíše picí nádoba. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je

příměs písku a nepatrný poměr slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,6 x 4,5 cm. Přibližný průměr podstavy je 4,5 cm. Sáček č. 242. (Tab. 16: 112).

5. Zcela zachované keramické závaží spleené ze dvou navazujících kusů. Velké okrouhlé závaží nepravidelného tvaru. Keramika vyráběná rukou, povrch z části oderodovaný, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku Datace doba laténská. Rozm. 10,1 x 10,3 cm. Průměr průvrtu závaží je 2 cm. Sáček č. 241. (Tab. 16: 113).

6. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven jemné menší nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,9 x 2,5 cm. Sáček č. 99. (Tab. 16: 114).

7. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch upraven struhadlovitým zdrsněním typu PDSH, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a jemná příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,5 x 5,2 cm. Sáček č. 99. (Tab. 17: 115).

8. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben rytými liniemi typu VRSHR, šedočerné barvy. V materiálu je příměs písku s nepatrným množstvím slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,4 x 3,2 cm. Sáček č. 99. (Tab. 16: 116).

9. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Jemně ohraničené podhrdlí dvojitou linií, povrch hlazený, bez výzdoby, jemně přepálený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 7,5 x 5,4 cm, max. šířka 1,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 2 cm. Sáček č. 230. (Tab. 17: 131).

10. Fragment okraje menší nádoby s okrajem typu OOP4. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez jakékoliv výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 4,5 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 230. (Tab. 17: 132).

11. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven silnostěnné keramiky. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je bez výzdoby, na vnitřní straně znatelné tahy vyhlazování, černo-hnědá barva. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 7,8 x 6,7 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 230. (Tab. 17: 133).

Objekt 108/2016 ³⁵⁴

Půdorys: nepravidelně kruhový

Sklon stěn: stupňovitý, strmý až přímý svislý

³⁵⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 57 - 58.

Tvar dna: plochý

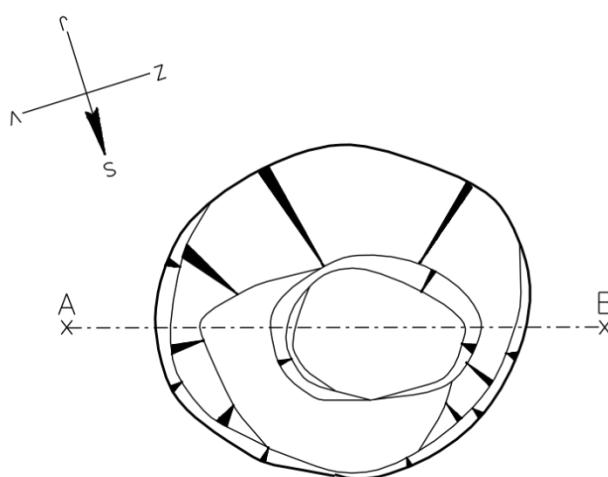
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý, v severní části plochy s vrstvami rachovito-písčité hlíny
2. výplň – tmavě šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná
3. výplň – tmavě okrový až rezavý písek kyprý, hranice rozpitá
4. výplň – tmavě šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná + kámen (valouny až 3cm, 3%), čočky tmavě hnědé písčité hlíny (5%)

Interpretace: sloupová jáma/sídlíštní objekt (?)

Datace: LT

obj. 108

Popis materiálu:

část objektu neuvedena, povrch – začišťování plochy

1. Fragment jemně esovitě vyhnutého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až občasných malých kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 4,1 x 2,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 224. (Tab. 251).

Objekt 114/2016 ³⁵⁵

Půdorys: nepravidelný ve dvou rovinách, do něj zahloubeny kúlové jamky a vkop objektu 167

³⁵⁵ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 60 - 61.

Sklone stěn: šikmý, místy stupňovitý

Tvar dna: nepravidelný

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý, vseverní části plochy s výskytem prachové hlíny
2. výplň – středně hnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá, čočky tmavě okrové písčité hlíny (až 5cm, 5%)
3. výplň – středně hnědo-šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná, čočky středně okrové písčité hlíny (až 10cm)
4. výplň – tmavě hnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice jasná, čočky středně okrové písčité hlíny (až 20cm, 5%), kámen (valouny 2cm, 2%), porušuje obj. 167
5. výplň – tmavě šedá písčité hlína, středně ulehlá, hranice ostrá
6. tmavě hnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá, čočky středně okrové písčité hlíny (až 5cm, 20%), vrstva pokračuje až k obj. 115, může se jednat o nedostatečně skrytou ornici.

Interpretace: zemnice

Datace: PP, LT, LT-DŘ, DŘ

Poznámky: Zemnice v rámci níž byly nalezeny bronzové náramky (sáček č. 174) (vrstva 5) a keramická lahvovitá nádoba. Zemnice (vrstva 5) překrývá objekt 167. Ve vzdálenosti cca 1 m SV se nacházel obj. 95, interpretovatelný také jako zemnice se shodnou orientací. Mezi oběma objekty byl pruh tmavě probarvené zeminy, který se ale nebyl objektem.

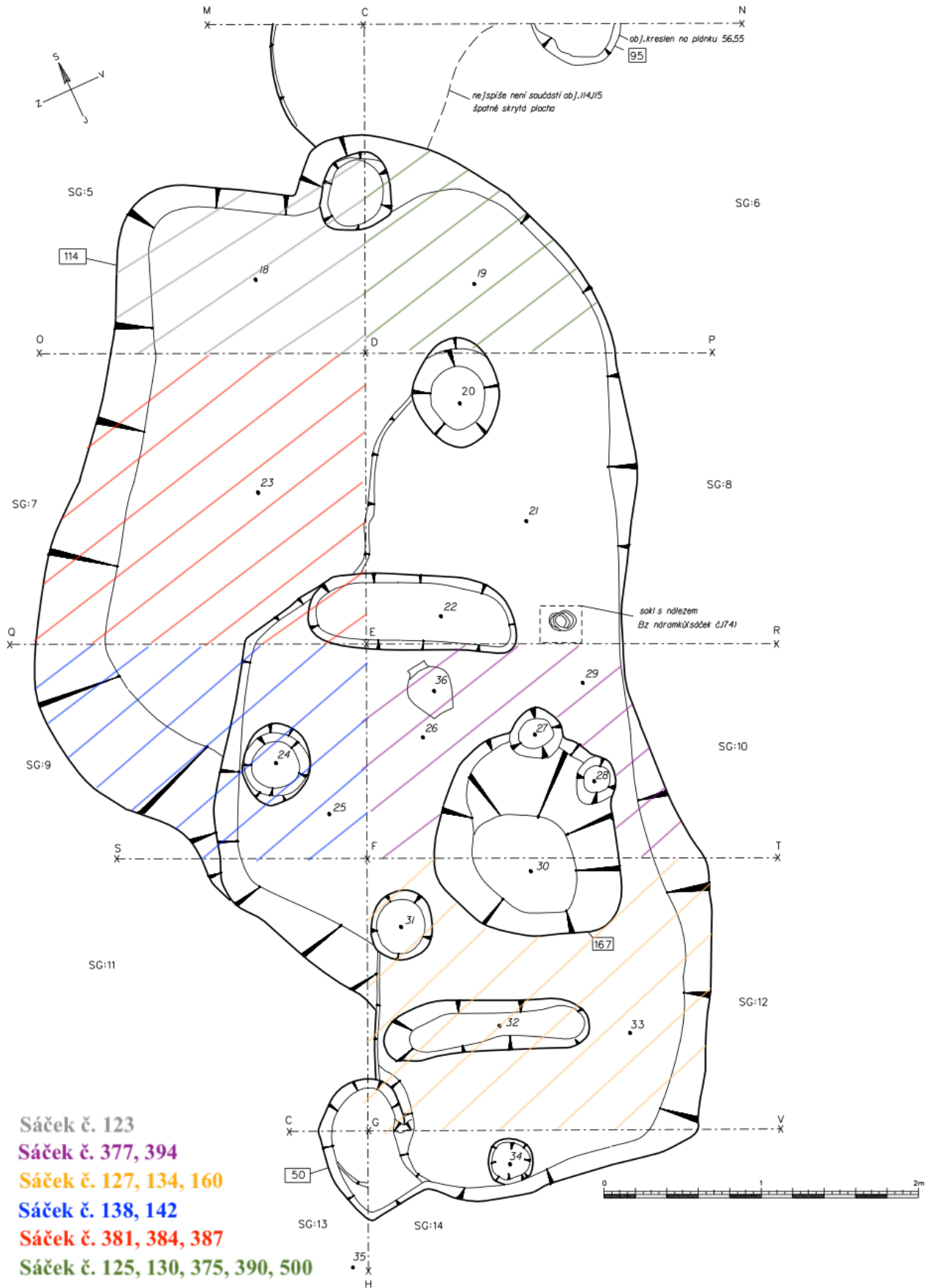
Objekt 50 se nacházel v superpozici s obj. 114, který byl stratigraficky pod ním, obj. 50 je tedy patrně mladší.

Srovnání s fotografickou dokumentací (provedl M. Lanta s JJ).

Velmi špatně údržné pískové vrstvy s sebou nesou obtížnou čitelnost výplní, zde navíc v slabě rozlišitelných odstínech tmavé barvy. Během exkavace nebylo možné jednoznačné rozlišení případného zvrstvení a jsou tedy možné i dodatečné interpretace celé situace.

- Oválné zahloubení v blízkosti bodu 22, se jeví podle fotodokumentace jako relikt objektu, který nebyl při výzkumu rozpoznán. Tato situace je velmi dobře patrná na řezu v seg. 8. Tento relikt je starší než výplň zemnice.

- V segmentu 9 je na profilu podle fotodokumentace patrné další narušení objektem, který nebyl při výzkumu rozpoznán. Tento objekt je mladší než výplň zemnice.

Popis materiálu:

část objektu značené sektor Sg.5, vrstva 0 – dno

1. Fragment dovnitř zataženého, na konci zesíleného okraje silnostěnné nádoby. Pravděpodobně zásobnice. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, šedo-stříbrné barvy. V materiálu je příměs jemného písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 9,0 x 4,0 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 36 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 290).
2. Fragment podhrdlí a výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu je upraven struhadlovitým zdrsněním, podhrdlí je hlazené, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,4 x 3,5 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 291).
3. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,2 x 8,2 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 123. (Tab. 18: 292).
4. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 6,2 x 10,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 17 cm. Sáček č. 123. (Tab. 18: 293).
5. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Střep je zdoben hřebenováním po celém svém povrchu typu Droberjar 210. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 6,2 x 6,3 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 294).
6. Fragment dna tenkostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemného písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,1 x 4,5 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 295).
7. Fragment dovnitř zataženého, jemně zašpičatělého okraje silnostěnné velké nádoby – nedefinovaný v rámci typologie Droberjara. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 6,6 x 4,2 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr ústí je 20 cm. Sáček č. 123. (Tab. 18: 296).
8. Fragment esovitě vyhnutého okraje silnostěnné nádoby, zaoblený, na svém konci jemně zesílený. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a jemná příměs grafitu. Datace doba římská. Rozm. 3,8 x 3,0 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 10 cm. Sáček č. 123. (Tab. 18: 297).

9. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Zlomek je zdoben nehtovými vrypy typu Droberjar 110. Keramika vyráběná rukou, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,8 x 3,2 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 298).

10. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Zlomek je zdoben po celém svém povrchu struhadlovitým zdrsněním a jedna „vmáčkutá“ špička. Keramika vyráběná rukou, červeno-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,2 x 3,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 123. (Tab. 19: 299).

11. Fragment okraje silnostěnné nádoby s jemně esovitě prohnutým okrajem směrem ven. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 2,7 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 18 cm. Sáček č. 123. (Tab. 18: 300).

část objektu s označením sektor Sg.7, vrstva 0 – 10 cm

12. Fragment výduti silnostěnné velké nádoby. Střep je zdoben struhadlovitým zdrsněním jak v horizontálním, tak vertikálním směru po celém svém povrchu. Keramika vyráběná rukou, z vnitřní strany střepu je povrch hlazený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 14,1 x 10,7 cm, max. šířka 1,7 cm. Sáček č. 381. (Tab. 20: 269).

13. Fragment výduti menší tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, z části oderodovaný, bez výzdoby, oranžovo-černé barvy. Materiál je jemně plavený s nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 7,1 x 4,5 cm, max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 381. (Tab. 19: 270).

14. Fragment okraje silnostěnné nádoby s velmi jemně esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, typu OOO1. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, oranžovo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,9 x 2,8 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 381. (Tab. 19: 271).

15. Fragment římsovitého okraje silnostěnné větší nádoby typu ORIR. Keramika vyráběná rukou, povrch z vnitřní strany jemně oderodovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 4,1 cm, max. šířka 2 cm. Sáček č. 381. (Tab. 19: 272).

vrstva 10 – dno

16. Fragment dna silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu příměs písku s velmi jemnou příměsí slídy. Datace doba římská. Rozm. 7,3 x 6,7 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 387. (Tab. 21: 166).
17. Fragment jemně dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe z části hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,7 x 2,6 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 387. (Tab. 20: 167).
18. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Střep je zdoben rytou lineární vertikální výzdobou. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, šedé až stříbrné barvy. V materiálu je příměs písku s nepatrnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,2 x 6,0 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 387. (Tab. 21: 168).
19. Fragment okraje tenkostěnné malé nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OOO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepe hlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. Materiál je jemně plavený s nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,7 x 2,6 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 387. (Tab. 21: 169).
20. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Střep zdoben rytou linií typu VRLHJ. Keramika vyráběná rukou, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,3 x 2,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 387. (Tab. 20: 170).
21. Fragment zaobleného okraje silnostěnné nádoby větších rozměrů typu OTVV5. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepe hlazený, bez výzdoby, přepálený, šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 4,4 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 30 cm. Sáček č. 387. (Tab. 20: 171).
22. Fragment téměř rovně posazeného okraje na výduť menší tenkostěnné nádoby, typu OTVV4. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,3 x 4,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 387. (Tab. 20: 172).
23. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OZD1. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe neupravený, bez výzdoby, z části oderodovaný, jemně přepálený, šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,7 x 2,3 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 387. (Tab. 20: 173).
24. Fragment výduti tenkostěnné zaoblené nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 10,5 x 7,4, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 387. (Tab. 21: 174).

25. Fragment okraje a velké části výduti silnostěnné nádoby. Okraj esovitě vyhnutý směrem ven typu OOO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 11,3 x 9,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 11 cm. Sáček č. 387. (Tab. 21: 175).
26. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, typu OO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 4,7 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 384. (Tab. 22: 263).
27. Fragment římsovitěho okraje situlovité vyšší nádoby typu ORIR. Keramika vytáčená na kruhu, povrch i část okraje je silně oderodován, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 2,6 cm, max. šířka 2,3 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 384. (Tab. 22: 264).

vrstva 0 – 20 cm

28. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven tenkostěnné nádoby, typu OO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, šedo-černé barvy. Materiál je plavený s nepatrnou příměsí jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,2 x 2,1 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 18 cm. Sáček č. 375. (Tab. 22: 254).
29. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch je z velké části z vnější strany oderodován, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,6 x 4,0 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 375. (Tab. 22: 255).
30. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby, na svém konci jmeně zesílený typu Droberjar 2400. Keramika formovaná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 8,2 x 6,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 375. (Tab. 22: 256).
31. Fragment výduti silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven. Keramika vytáčená na kruhu, povrch z vnitřní strany z části oderodován, z vnější strany neupravený, červeno-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,1 x 2,6 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 125. (Tab. 22: 257).
32. Fragment výduti silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, typu OO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch je hlazený, část výdutě je struhadlovitě zdrsňená, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až občasné malé kamínky. Datace doba laténská. Rozm. 8,2 x 8,4 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 125. (Tab. 22: 258).

33. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby. Pod okrajem je viditelný průvrt skrz keramiku, nesetřelý. Keramika vyráběná rukou, povrch neupraven, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,8 x 8,9 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 24 cm. Sáček č. 500. (Tab. 23: 259).
34. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě prohnutým okrajem směrem ven. Keramika vyráběná rukou, střep bez výzdoby, červeno-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi jemné nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,4 x 1,9 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 279).
35. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby, na svém konci jemně zašpičatělý, pravděpodobně typu Droberjar 2452. Keramika vyráběná rukou, černo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,6 cm x 2,8 cm., max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 390. (Tab. 23: 280).
36. Fragment okraje tenkostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. Materiál je plavený s velmi jemnou nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 2,3 cm, max. šířka 0,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 390. (Tab. 23: 281).
37. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Povrch střepu je zdoben širokými rytými liniemi po celém svém povrchu. Keramika vyráběná rukou, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 3,3 x 6,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 282).
38. Fragment dna silnostěnné nádoby větších rozměrů. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 6,9 x 6,0 cm, max. šířka 1,9 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 14 cm. Sáček č. 390. (Tab. 23: 283).
39. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OTVV2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a malé množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 2,8 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 17 cm. Sáček č. 390. (Tab. 23: 284).
40. Fragment dovnitř zataženého zesíleného okraje silnostěnné nádoby typu OTVT5. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, místy leštěný, černo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 11,7 x 8,3 cm, max. šířka 3,3 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 285).

41. Fragment zašpičatělého, esovitě prohnutého okraje silnostěnné nádoby, pravděpodobně typu Droberjar 2452. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,7 x 2,7 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 390. (Tab. 23: 301).
42. Fragment zašpičatělého okraje silnostěnné nádoby, jemně esovitě vyhnutý ven. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,3 x 2,0 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 24 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 302).
43. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Povrch střepu je z vnější strany hlazený, z vnitřní strany zdoben dvojitou vleš'ovanou vlnicí VLVHV. Keramika vytáčená na kruhu, černo-oranžové barvy. Materiál jemně plavený bez dalšího ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 3,7 cm, max. šířka 0,4 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 303). FOTO
44. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Povrch střepu je zdoben rytou výzdobou, trojitá rytá linie typu VRSHR. Keramika vyráběná rukou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 5,9 x 4,5 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 304).
45. Fragment dna silnostěnné nádoby větších rozměrů. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 12,7 x 7,4 cm. max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 12 cm. Sáček č. 390. (Tab. 24: 305).
46. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez jakékoliv úpravy povrchu, bez výzdoby, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,9 x 3,7 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 130. (Tab. 25: 273).
47. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, úpravy povrchu, bez výzdoby, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,6 x 3,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 130. (obr. 25: 274).
48. Fragment jemně dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 6,3 x 5,9 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 130. (Tab. 25: 275).
49. Čtyři kusy dna a výduti jemné tenkostěnné nádoby. Dva na sebe navazující zlomky jsou zdobený jednou lineární rytou linií těsně nad dnem. Keramika vytáčená na kruhu. Materiál je plavený s velmi jemnou nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 3,9 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr dna nádoby je 8 cm. Sáček č. 130. (Tab. 25: 276).

50. Dva kusy výduti silnostěnné nádoby. Střepey jsou zdobeny po celém svém povrchu velmi hrubým struhadlovitým zdrsněním PDSH. Keramika vyráběná rukou, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 6,6 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 130. (Tab. 25: 277).

51. Fragment rovně postaveného okraje na výduť silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, z části oderodovaný, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 4,5 cm, max. šířka 2,8 cm. Sáček č. 130. (Tab. 25: 278).

vrstva 20 – dno

52. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, jemně zesíleným na svém konci typu Droberjar 1400. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jen písku. Datace doba římská. Rozm. 2,8 x 2,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 394. (Tab. 25: 260).

53. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Střep je zdoben výjimečně z vnitřní strany a z vnější strany pouze hlazený. Keramika vyráběná rukou, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 3,7 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 394. (Tab. 25: 261). FOTO

54. Fragment dna široké až talířovité nádoby s širokým ústím. Střep je zdoben výjimečně z vnitřní strany jednou rytou vlnicí a dvěma lineárními pruhy, typu VRVHJ a VRLHJ. Keramika vytáčená na kruhu, červeno-šedé barvy. Materiál je jemně plavený s velmi nepatrným množstvím písku. Datace doba laténská. Rozm. 6,9 x 5,9 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 394. (Tab. 26: 262). FOTO

55. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,3 x 2,6 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 377. (Tab. 26: 250).

vrstva 20 – 40 cm

56. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Střep je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu Droberjar 300. Keramika vyráběná rukou, cihlové barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků a nepatrné množství slídy. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 6,1 x 4,9 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 134. (Tab. 26: 248). FOTO

57. Zcela dochovaný přeslen, bez porušení – vzhledově podobné ozubenému kolečku. Keramika vyráběná rukou, průvrt je zřetelný, nesetřelý, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku a nepatrné množství slídy. Datace doba latéská. Rozm 4,1 x 4,1 cm, max. šířka 2,1 cm. Přibližný průměr průvrtu je 0,7 cm, přibližný průměr celého přeslenu je 4,1 cm. Sáček č. 134. (Tab. 26: 249).
58. Fragment dovnitř zataženého zesíleného a zašpičatělého okraje silnostěnné nádoby typu OTVT2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku, slídy a jemný poměr grafitu. Datace doba latéská. Rozm. 7,0 x 4,1 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 160. (Tab. 26: 265).
59. Fragment okraje silnostěnné velké nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, výpal kombinovaný, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 6,4 x 3,6 cm, max. šířka 2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 32 cm. Sáček č. 160. (Tab. 27: 266).
60. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch upraven struhadlovitým zdrsněním, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba latéská. Rozm. 8,1 x 6,9 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 160. (Tab. 267).
61. Fragment dna silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-hnědá barva. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 9,6 x 7,2 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 160. (Tab. 26: 268).
62. Dva kusy dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 12,5 x 13,4 cm, max. šířka 1,8 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 16 cm. Sáček č. 127. (Tab. 27: 286).
63. Fragment okraje malé tenkostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OO2. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černé barvy. V materiálu je silná příměs písku slídy. Datace doba latéská. Rozm. 4,1 x 2,5 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 11 cm. Sáček č. 127. (Tab. 27: 287).
64. Fragment okraje tenkostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OO2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-oranžové barvy. Materiál je plavený s nepatrnou příměsí jemného písku. Datace doba latéská. Rozm. 2,1 x 1,4 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 127. (Tab. 27: 288).
65. Fragment okraje menší tenkostěnné nádoby s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven typu OO2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, z vnitřní strany je z části oderodovaný,

černo-oranžové barvy. Materiál je plavený s nepatrným množstvím jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,1 x 1,2 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 127. (Tab. 27: 289).

vrstva 40 – dno

66. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 13,2 x 9,2 cm, max. šířka 14 cm. Přibližný průměr podstavy je 16 cm. Sáček č. 138. (Tab. 58: 252).

67. Fragment dna malé miskovité nádoby s téměř rovně postavenou výdutí na dno nádoby, nejspíše typu DK. Keramika vytáčená na kruhu, povrch z vnější strany hlazený, z vnitřní strany z větší části oderodovaný, černo-hnědé barvy. Materiál je plavený s nepatrným množstvím jemných zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 7,5 x 7,4 cm, max. šířka 0,9 cm. Dno má přibližný průměr 9 cm. Sáček č. 138. (Tab. 58: 253).

68. Zcela dochovaný přeslen. Keramika vyráběná rukou. Povrch přeslenu je z části oderodovaný, průvrt nesetřelý, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,9 x 4,7 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr průvrtu je 0,4 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 306).

69. Fragment dna jemné tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Těsně nad dnem je rytá lineární výzdoba typu VRLHJ, povrch hlazený, černo-hnědé barvy. Materiál je plavený s nepatrným množstvím písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 2,9 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 142. (Tab. 29: 307).

70. Fragment okraje tenkostěnné nádoby s esovitě prohnutým okrajem směrem ven typu OO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu hlazený, černo-oranžové barvy. Materiál je plavený bez dalšího ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 6,0 x 3,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 10 cm. Sáček č. 142. (Tab. 29: 308).

71. Fragment výdutí menší tenkostěnné nádoby. Povrch střepu je zdoben jemným hřebenováním/rytou vodorovnou vícestopou výzdobou typu Droberjar 210. Keramika vyráběná rukou, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné zastoupení slídy. Datace doba římská - konkrétněji pozdní HA x doba mladší předřímská (konzultace p. Vokolka). Rozm. 5,1 x 4,2 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 309).

72. Fragment okraje silnostěnné nádoby s esovitě prohnutým okrajem směrem ven typu OO2. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy.

V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 4,7 x 3,0 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 310).

73. Fragment části podhrdlí silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepe upraven struhadlovitým zdrsněním a podhrdlí hlazené, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 4,9 x 2,6 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 311).

74. Fragment okraje silnostěnné velké hrncovité nádoby s esovitě prohnutým okrajem směrem ven typu OO3. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe na vnitřní straně jemně setřený černý nátěr, černo-hnědé barvy. V materiálu je přímě písku a nepatrné množství slídy. Datace doba latéská. Rozm. 11,8 x 10,2 cm, max. šířka 1,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 34 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 312).

75. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, z vnitřní strany je napálený obsah na keramice, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi nepatrné množství slídy. Datace doba latéská. Rozm. 7,6 x 4,3 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 18 cm. Sáček č. 142. (Tab. 313).

76. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární rytou výzdobou typu VRLHV, povrch střepe hlazený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a malé množství grafitu. Datace doba latéská. Rozm. 11,3 x 9,7 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 142. (Tab. 29: 314).

77. Dva zlomky okraje tenkostěnné nádoby s jemně prohnutým okrajem směrem ven typu OO1. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 7,4 x 6,1 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 12 cm. Sáček č. 142. (Tab. 28: 315).

78. Pět na sebe navazujících zlomků výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe z části oderodován, z vnitřní strany hlazený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 9,8 x 8,7 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 142. (Tab. 29: 316).

79. Fragment dovnitř zataženého okraje tenkostěnné menší nádoby. Povrch je hlazený, v místě okraje a podhrdlí nanesen černý nátěr (Mengel). Keramika vytáčená na kruhu, červeno-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba latéská. Rozm. 6,4 x 4,8 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 142. (Tab. 29: 317).

vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment výdutě silnostěnné nádoby. Zlomek je zdoben hřebenováním po celém svém povrchu. Keramika je vytáčená na kruhu, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s velmi jemnými zrnky písku a malým množstvím přidané slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,2 x 4,2 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 149. (Tab. 30: 178).
2. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, z vnější strany střep z části oderodován, vnitřní strana hlazená, červeno-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi nepatrná příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,0 x 4,6 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 149. (Tab. 30: 179).
3. Fragment dna s rovným posazením výdutě – lahvovitý tvar. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. Materiál je plavený s velmi jemnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 6,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr dna nádoby je 8 cm. Sáček č. 403. (Tab. 30: 193).
4. Fragment okraje malé nádoby s esovitě prohnutým okrajem směrem ven, typu OO3. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,7 x 1,9 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 403. (Tab. 30: 194).
5. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep z vnější strany hlazený, z vnitřní strany rytá jednoduchá vlnice. Unikátní výzdoby z vnitřní strany střepu, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku až malých kamínků a menší množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 4,7 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 108. (Tab. 30: 228). FOTO
6. Fragment téměř rovně postaveného okraje na výduť silnostěnné nádoby, na konci jemně zesílený. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, výpal kombinovaný, béžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubších zrn písku. Datace doba římská. Rozm. 2,8 x 2,6 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 108. (Tab. 30: 229).
7. Fragment esovitě vyhnutého okraje silnostěnné nádoby typu OOO2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch bez výzdoby, bez úpravy povrchu, hnědo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku a velké zastoupení slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 3,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 108. (Tab. 30: 230).
8. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben po celém svém povrchu struhadlovitým zdrsněním, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,2 x 5,1 cm. Sáček č. 108. (Tab. 31: 231).

9. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben po celém svém povrchu struhadlovitým zdrsněním horizontálně i svisle, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,6 x 6,2 cm, max. šířka 1,7 cm. Sáček č. 108. (Tab. 30: 232).

10. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez výzdoby, bez úpravy povrchu, jemně přepálený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,6 x 5,6 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 108. (Tab. 30: 233).

11. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu upraven hlubokým struhadlovitým zdrsněním, až občasné dírky ve zlomku, silně přepálený – pórovitý, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a jemná příměs grafitu. Barva střepu hnědo-černá. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 5,1 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček 108. (Tab. 31: 234).

12. Fragment esovitě prohnutého okraje menší tenkostěnné nádoby typu OOO3, jemně na svém konci zesílený. Keramika vytáčená na kruhu, povrch bez úpravy, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,9 x 4,1 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 411. (Tab. 31: 235).

13. Fragment okraje a velké části výdutě silnostěnné nádoby. Okraj krátký rovně postavený na výduť nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben hřebenováním v horní části výdutě typu VHVHO, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,4 x 6,8 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 411. (Tab. 31: 236).

14. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu OZD3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs jemného písku a menší množství jemné slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,7 x 3,4 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 411. (Tab. 31: 237).

vrstva 20 – dno

15. Fragment dovnitř zataženého zakulaceného okraje jemné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch jemně hlazený, bez výzdoby, černo-červené barvy. Materiál je plavený s velmi jemnou nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,8 x 3,6 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 407. (Tab. 32: 185).

16. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s nepatrnou příměsí slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,3 x 4,8 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr dna nádoby je 10 cm. Sáček č. 407. (Tab. 32: 186).

17. Fragment okraje tenkostěnné mísovité nádoby s ostře vtaženým okrajem směrem dovnitř. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, jemně přepálený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs hrubších zrn písku a menší množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 5,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 28 cm. Sáček č. 145. (Tab. 32: 195).
18. Fragment okraje silnostěnné nádoby s ostře vtaženým okrajem směrem dovnitř. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s občasnými malými kamínky. Datace doba laténská. Rozm. 5,8 x 5,5 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 416. (Tab. 32: 202).
19. Fragment dna silnostěnné mísovité až talířovité nádoby. Předpokládáné je velmi široké ústí. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 7,8 x 6,1 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 416. (Tab. 32: 203).
20. Fragment zašpičatělého, odsazeného okraje silnostěnné mísovité nádoby - okraj v typologii dle Droberjar nedefinován. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe bez úpravy, bez výzdoby, výpal kombinovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubšího písku a slídy. Datace doba římská. Rozm. 4,2 x 3,5 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 416. (Tab. 32: 204).
21. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven tenkostěnné nádoby typu OTVO1. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, výpal kombinovaný, hnědo-šedé barvy. Materiál je plavený s nepatrnou příměsí jemných zrn písku. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 3,0 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí je 24 cm. Sáček č. 416. (Tab. 33: 205).
22. Fragment dovnitř zataženého okraje mísovité nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs hrubších zrn písku a menší množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,3 x 4,0 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 28 cm. Sáček č. 416. (Tab. 32: 206).
23. Fragment esovitě vyhnutého směrem ven. Keramika vyráběná rukou, z velké části povrch oderodovaný, okraje porušený. Znatelný menší průvrt v podrhlí. Keramika vyráběná rukou, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 3,5 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 416. (Tab. 32: 207).
24. Fragment výduti malé tenkostěnné nádoby. Střep je zdoben po celém svém povrchu hřebenováním typu VHVHP. Keramika vytáčená na kruhu, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku, slídy a nepatrné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 7,1 x 3,8 cm, max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 416. (Tab. 33: 208).
25. Fragment dovnitř zataženého jemně zašpičatělého okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až menších

kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 5,0 x 3,2 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 416. (Tab. 209).

26. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Zlomek je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu VHVH. Keramika vytáčená na kruhu, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku, slídy a nepatrné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 4,7 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 416. (Tab. 33: 210).

27. Fragment dna silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez jakékoliv výzdoby a úpravy povrchu, jemně přepálený, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 3,9 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 416. (Tab. 33: 211).

28. Fragment dna silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 9,0 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 11 cm. Sáček č. 416. (Tab. 34: 212).

29. Fragment okraje tenkostěnné nádoby se zesíleným okrajem typu OTVV5. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben hřebenováním typu VHVH na výduti a okraj je hlazený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku, slídy a nepatrné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 9,4 x 5,6 cm, max. šířka 1,4 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 416. (Tab. 33: 213).

30. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu je zdoben struhadlovitým zdrsňením typu PDSJ, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,7 x 6,6 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 416. (Tab. 34: 214).

31. Fragment okraje silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Okraj je jemně zašpičatělý, odsazený od podhrdlí typu OTVT2, výpal kombinovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a hrubších zrn slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,0 x 2,5 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 416. (Tab. 34: 215).

32. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a úpravy povrchu, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs větších zrn písku, slídy a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 4,5 cm, max. šířka 1,8 cm. Sáček č. 416. (Tab. 34: 216).

33. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby, okraj jemně zašpičatělého tvaru typu OZD4. Keramika vyráběná rukou. Povrch střepu z jedné části zdoben struhadlovitým zdrsňením, výpal kombinovaný, oranžovo šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné

množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 9,8 x 8,4 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 416. (Tab. 34: 217).

vrstva 20 – 40 cm

34. Fragment okraje silnostěnné nádoby s ostře zataženým okrajem směrem dovnitř typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 6,5 x 6,3 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 112. (Tab. 35: 180).

35. Fragment okraje tenkostěnné nádoby. Keramika je vytáčená na kruhu, povrch jemně vyhlazený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. Materiál je plavený s velmi jemnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,4 x 1,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 112. (Tab. 35: 181).

36. Fragment na konci zesíleného okraje silnostěnné velké nádoby typu OTVT2. Keramika vytáčená na kruhu, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs menších zrněk písku a příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,0 x 4,7 cm, max. šířka 2,3 cm. Sáček č. 112. (Tab. 35: 182).

37. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, povrch je z vnitřní strany bez úpravy, vnější strana hlazená, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny a jemná příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 2,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 112. (Tab. 35: 183).

38. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, povrch z vnitřní strany bez úpravy a vnější strana hlazený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny písku a jemnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,1 x 4,5 cm, max. šířka 1,0 cm. Sáček č. 112. (Tab. 35: 184).

39. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch je hlazený, v horní části lineární jednoduchá rytá výzdoba, výpal kombinovaný, černo-oranžové barvy. Materiál je jemně plavený bez jakéhokoliv ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 2,7 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 153. (Tab. 35: 218).

40. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben struhadlovitým zdrsněním do křížů (svisle i horizontální zdrsnění). Taktéž z vnitřní i vnější části střep značně oderodován, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,5 x 7,4 cm, max. šířka 1,4 cm. Sáček č. 153. (Tab. 35: 219).

41. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby typu OOO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a

nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,1 x 2,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 153. (Tab. 35: 220).

42. Fragment dovnitř zataženého okraje větší silnostěnné nádoby typu OZD3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a malé množství jemné slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,1 x 5,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 19 cm. Sáček č. 153 (Tab. 36: 221).

43. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben po celém svém povrchu hřebenováním typu VJD2H, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a větší množství jemné jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 3,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 153. (Tab. 36: 222).

44. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy povrchu a bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,5 x 5,6 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 153. (Tab. 35: 223).

45. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu VHD2H, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,5 x 3,8 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 153. (Tab. 36: 224).

46. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu VHD2H, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 3,4 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 153. (Tab. 36: 225).

47. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu VHD2H, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,3 x 6,3 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 153. (Tab. 36: 226).

48. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je po celém svém povrchu zdoben hřebenováním typu VHD2H, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných zrněk slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,7 x 7,0 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 153. (Tab. 36: 227).

část objektu značené sektor Sg.2, vrstva dno

50. Dva zlomky okraje silnostěnné nádoby s rovně postaveným okrajem na výduť nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je

příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 2,4 x 3,2 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 156. (Tab. 36: 238).

51. Fragment velmi jemně odsazeného okraje silnostěnné nádoby. Keramik vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, výpal kombinovaný, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 2,9 x 3,4 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 156. (Tab. 36: 239).

52. Fragment rovně postaveného okraje na výduť terinovitě silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,2 x 3,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 156. (Tab. 37: 240).

53. Dva zlomky esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby a zřetelně odsazeným podhrdlím. Předpokládaný typ nádoby je NHHO2. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská – konkrétně horizont C2 – D1 (po konzultaci s Manglelem). Rozm. 6,7 x 5,2 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí je 20 cm. Sáček č. 156. (Tab. 37: 241).

54. Fragment esovitě prohnutého okraje tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, z vnitřní strany oderodovaný, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. Materiál je plavený s velmi nepatrným množstvím písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 2,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 10 cm. Sáček č. 156. (Tab. 37: 242).

55. Fragment okraje silnostěnné nádoby mísovitěho tvaru. Okraj je zatažený směrem dovnitř a jemně zesílený. Keramika vytáčená na kruhu, povrch bez úpravy, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 4,7 cm, max. šířka 1,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 24 cm. Sáček č. 156. (Tab. 36: 243).

56. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 5,1 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 156. (Tab. 37: 244).

57. Fragment okraje silnostěnné hrncovité nádoby typu NHHO2. Okraj jemně vyhnutý směrem ven. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a menší množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,1 x 6,2 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 28 cm. Sáček č. 156. (Tab. 38: 245).

58. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD1. Keramika vytáčená na kruhu, povrch je hlazený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a

jemná zrnka slídy. Datace doba laténská. Rozm. 7,6 x 3,2 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 38 cm. Sáček č. 156. (Tab. 38: 246).

59. Fragment okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Zlomek je po celém svém povrchu zdoben širokým hřebenováním typu VHVHP, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a menší množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 10,1 x 8,6 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 156. (Tab. 38: 247).

Objekt 117/2016³⁵⁷

Půdorys: nepravidelný

Sklon stěn: šikmý, strmý, místy stupňovitý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

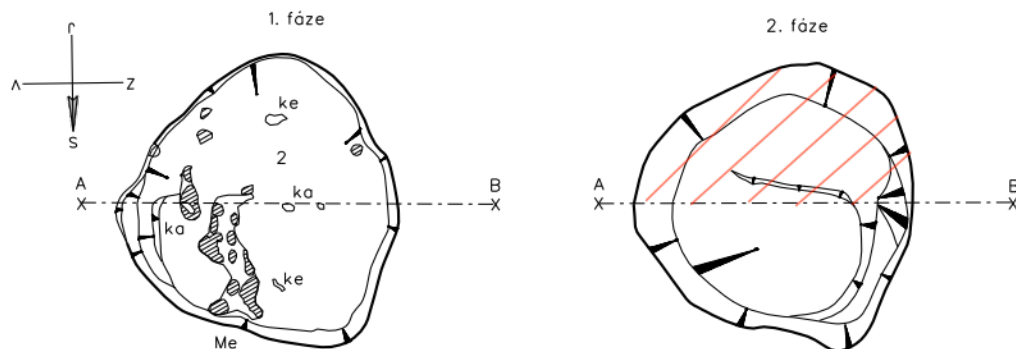
2. výplň – tmavě šedohnědá, hlinitopísčítá, hranice pozvolná, mazanice (15%), uhlík (1%), kámen (5%)

3. výplň – světle hnědá hlína písčítá, hranice nejasná, kámen (valouny 1cm, 4%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

obj. 117

Popis materiálu:

část objektu J ½, vrstva č. 2

1. Dva zlomky esovitě prohnutého okraje menší tenkostěnné nádoby s širokým ústím.

Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, červeno-černé barvy.

³⁵⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 62.

Materiál jemně plavený bez dalšího ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 9,1 x 3,4 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 422. (Tab. 39: 165).

Objekt 119/2016 ³⁵⁸

Půdorys: nepravidelný

Sklon stěn: šikmé, stupňovité

Tvar dna: lehce konvexní

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

2. výplň – tmavě šedohnědá, hlinitopísčité, hranice nejasná, světle až středně šedohnědé čočky hlinitopísčité (10%), středně ulehlá

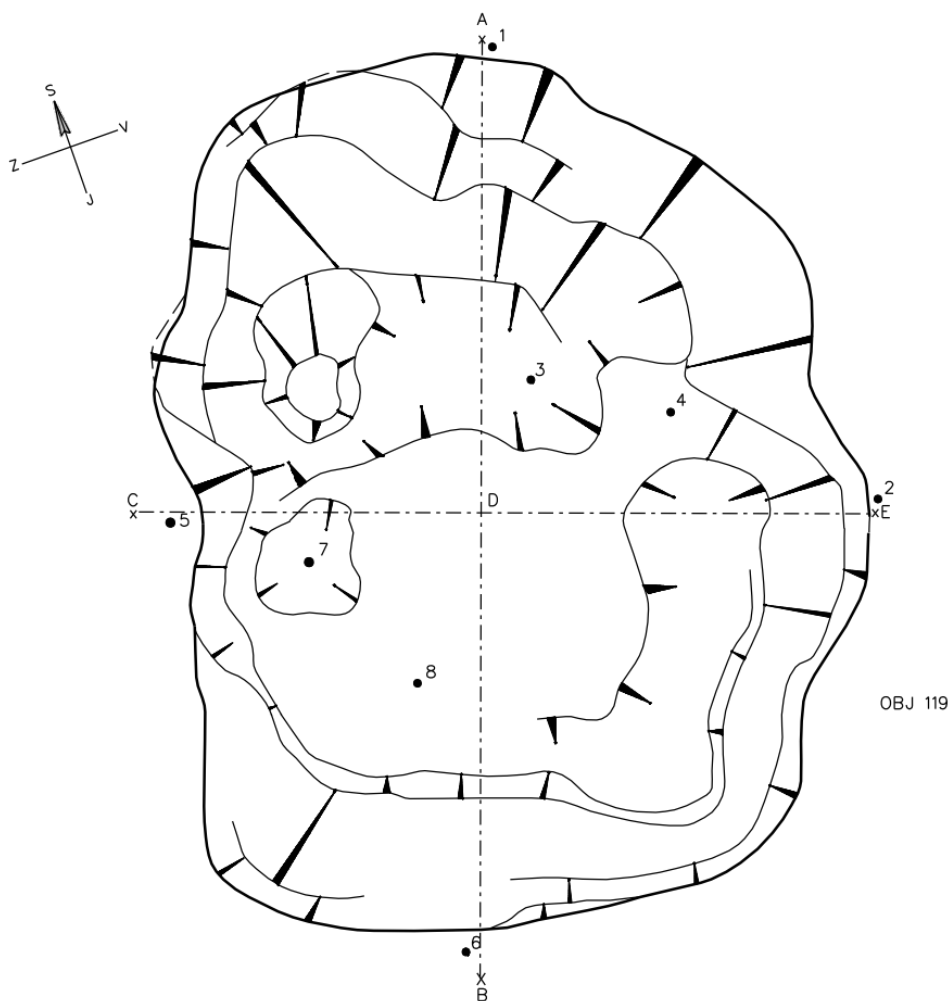
3. výplň – středně šedohnědá hlinitopísčité, středně ulehlá, hranice nejasná, příměs vrstvy č. 2 (15%), příměs vrstvy č. 1 (20%)

Interpretace: zemnice se blíží typu Hricáková A (Hricáková 2007, 33, Tab. 1), typu Meduna E1 ³⁵⁹

Datace: PP, LT, DŘ

³⁵⁸ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 63.

³⁵⁹ J. MEDUNA, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, s. 49, (Abb. 3).

Popis materiálu:

část objektu neuvedena, vrstva – začišťování povrchu

1. Fragment výduti silnostěnné nádoby s téměř rovně postaveným okrajem na výdut', jemně vtažený dovnitř nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe je z části oderodovaný, bez výzdoby, hnědo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 4,2 x 3,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 29. (Tab. 39: 196).

2. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby, okraj je zesílený na svém konci. Keramika je vyráběná rukou, povrch z vnitřní strany z části oderodovaný, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,3 x 3,5 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 29. (Tab. 39: 197).

vrstva 0 – 20 cm

3. Zcela zachovaná malá silnostěnná nádoba. Nejspíše sloužilo jako malá mistička, podšálek - nádoba v typologii dle Droberjar nedefinována. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, červeno-hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 7,4 cm v průměru, max. šířka 2,1 cm. Přibližný průměr vnitřní části je 6,8 cm, výška nádoby max. 2 cm, hloubky 0,7 cm. Sáček č. 317. (Tab. 39: 176).
4. Dva na sebe navazující zlomky jemně dovnitř zataženého okraje menší tenkostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch je vyhlazený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 6,9 x 3,8 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 61. (Tab. 39: 177).

vrstva 20 – dno, včetně přeslenu

5. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby typu OOO2. Keramika je vyráběná rukou, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 4,5 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 319. (Tab. 39: 187).
6. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD2. Keramika je vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,3 x 2,3 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 319. (Tab. 39: 188).
7. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven jemné tenkostěnné nádoby typu OOO2. Keramika je vytáčená na kruhu, povrch neupravený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. Materiál je plavený, bez dalšího přidaného ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 3,0 x 1,7 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 319. (Tab. 39: 189).
8. Zlomek okraje silnostěnné nádoby s téměř rovně postaveným okrajem na výduť typu OOO1, jemně zašpicatělý. Keramika je vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,1 x 2,1 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 319. (Tab. 39: 190).
9. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben nehtovými vrypy typu Droberjar 110, z části povrch oderodovaný, červeno-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny písku a občasnými kamínky. Datace doba římská. Rozm. 6,2 x 6,5 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 319. (Tab. 40: 191). FOTO
10. Tři kusy nožičkovitého dna – špatná kvalita. Keramika je vyráběná rukou, z velké části je povrch střepů oderodovaný, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 2,5 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 319.
- NEKRESLENO

11. Fragment jemně esovitě vyhnutého okraje směrem ven silnostěnné větší nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s velmi jemnou nepatrnou příměsí slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,5 x 3,9 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 319. (Tab. 40: 192).
12. Fragment dna nožičkovitého typu, velká část střepu oderodována. Keramika je vyráběná rukou, povrch je neupravený, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,8 x 3,5 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 117. (Tab. 40: 198).
13. Fragment okraje menší silnostěnné nádoby. Okraj je jemně zašpičatělý, rovně stavěný na výduť nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch je zdoben vtlačovanými žlábkami typu Droberjar 180, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs jemného písku. Datace doba římská. Rozm. 2,2 x 3,0 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 22 cm. Sáček č. 117. (Tab. 40: 199).
14. Fragment menší nádoby s ouškem. Nejspíše se jedná o picí nádobu typu Droberjar 7200. Keramika je vyráběná rukou. Povrch střepu je zdoben tečkovanou výzdobou, přeněji vyplňovanou páskou v některých místech, doplněnou rytou výzdobou, hnědo-červené barvy. Ouško nádoby malé, hladké, kulaté. V materiálu je příměs jemných zrnků písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská – konkrétně plaňanský horizont doby římské. Rozm. 3,7 x 5,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 117. (Tab. 40: 200). FOTO
15. Jemný menší přeslen, neporušený a průvrt nesetřelý. Keramika vyráběná rukou, povrch hladký, bez výzdoby, výpal kombinovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrnků písku, až plavený materiál. Datace doba římská. Rozm. 3,2 x 3,3 cm. Přibližný průměr průvrtu je 0,8 cm. Průměr celého přeslenu je 3,2 cm. Sáček č. 117 – samostatný sáček. (Tab. 40: 201).

Objekt 127/2016³⁶⁰

Půdorys: nepravidelný

Sklon stěn: šikmý

Tvar dna: nepravidelný

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový, místy až rezavý

³⁶⁰ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*. s. 66 - 67.

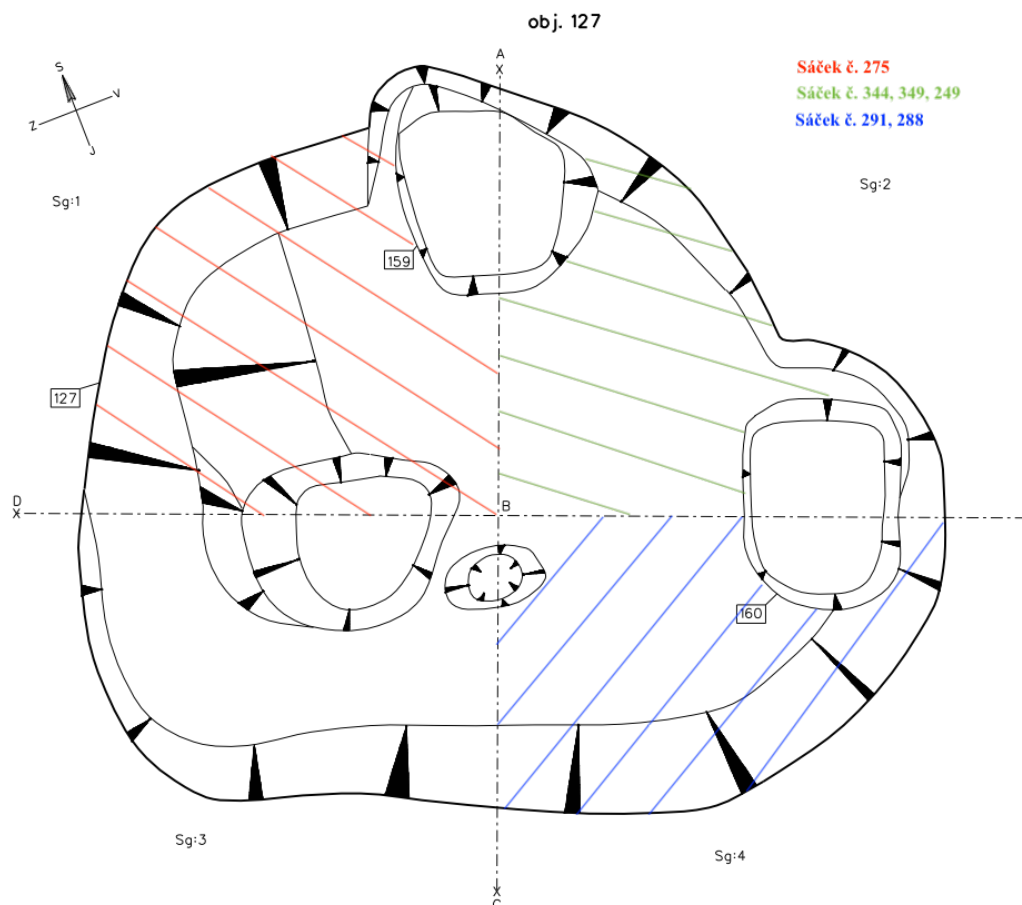
2. výplň – tmavě okrová hlína písčitá, středně ulehlá, hranice nejasná, čocky tmavě šedé písčité hlídy (až 2 cm, 10%)

3. výplň – tmavě šedá písčitá hlína středně ulehlá, hranice jasná, místy rozpitá, kámen (valouny 2 cm, 5%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: PP, LT, DŘ

Poznámka: Objekt 127 porušoval starší objekt 160. Vztah objektů 127 a 159 je nejasný

Popis materiálu:

část objektu S6:2, vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment hranatého rovně postaveného okraje silnostěnné nádoby typu Droberjar 1200. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, bez úpravy povrchu, slabě přepálený, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 4,1 x 3,5 cm. Sáček č. 344. (Tab. 41: 88).

2. Fragment okraje na konci zesílený, zaoblený, silnostěnná nádoba. Keramika vyráběná rukou, povrch bez výzdoby a bez jiné úpravy, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 6,4 x 5,5 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 89).

3. Fragment okraje na svém konci nepatrně zesílený, silnostěnná nádoba. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a bez jakékoliv úpravy povrchu, světle šedé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 5,0 x 6,3 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 90).
4. Dva zlomky římsovitého okraje silnostěnné větší nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a úpravy povrchu, světle šedé – místy hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba římská. Rozm. 9,1 x 6,8 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 91).
5. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby typu Droberjar 1100. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a úpravy povrchu, slabě přepálený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a menších kamínků. Datace doba římská. Rozm 9,7 x 6,2 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 92).
6. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární rytou výzdobou typu Droberjar 210, slabě přepálený, světle šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 5,3 x 4,6 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 93).
7. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární rytou výzdobou typu Droberjar 230, slabě přepálený, světle šedé barvy. V materiálu je příměs písku a malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 5,4 x 5,7 cm. Sáček č. 349. (Tab. 41: 94).
8. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární svislou rytou výzdobou typu Droberjar 230, slabě přepálený, světle šedé barvy. V materiálu je příměs písku a malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 3,4 x 5,2 cm. Sáček č. 349. (Tab. 42: 95).
9. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární rytou vodorovnou výzdobou typu Droberjar 210, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 5,4 x 4,1 cm. Sáček č. 349. (Tab. 42: 96).
10. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Zlomek je zdoben hřebenováním typu VHVH, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků a jemné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,5 x 6,2 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 117).
11. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Zlomek je zdoben plastickými pásky typu VPV, výpal kombinovaný, šedo-oranžové barvy. Materiál je jemně plavený s nepatrnou příměsí jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,7 x 7,4 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 118).

12. Fragment okraje malé tenkostěnné nádoby typu OOO1. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 1,8 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 119).
13. Fragment dovnitř zataženého okraje tenkostěnné nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemná příměs slídy. Datace doba laténská. Rozm. 2,9 x 2,3 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 120).
14. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby. Okraj je na konci jemně zašpičatělý, typu OZD3. Keramika vyráběná rukou, povrch je z velké části oderodovaný, bez výzdoby, jemně přepálený, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,7 x 3,2 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 121).
15. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD2. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu je z části oderodovaný, bez výzdoby, jemně přepálený, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 2,4 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 122).
16. Fragment okraje silnostěnné hrncovité nádoby, okraj typu OTVV5. V pozdějších letech střep sloužil jako brousek či hladítko. Keramika vytáčená na kruhu. Povrch střepu je hlazený, bez výzdoby, okraje střepu obroušené, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a ve stejném poměru i slídy. Datace doba laténská. Rozm. 9,7 x 5,4 cm. Přibližný průměr ústí nádoby cca 38 cm. Sáček č. 249. (Tab. 42: 123).

část objektu Sg. 4, vrstva 0 – dno

17. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben lineární rytou výzdobou typu Droberjar 210, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 5,9 x 3,9 cm. Sáček č. 291. (Tab. 43: 84).
18. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben rytou lineární výzdobou/hřebenováním, typu Droberjar 200/300 z vnitřní strany hlazený, jemně přepálený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 6,7 x 5,5 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 134).
19. Fragment okraje tenkostěnné nádoby. Okraj je téměř kolmí, hranatý, jemně odsazený na výduť nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,3 x 2,8 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 135).

20. Fragment rovně postaveného, jemně odsazeného hranatého okraje na výduť silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch je hlazený, bez výzdoby, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,9 x 3,5 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 136).
21. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben trojitou rytou lineární linií typu Droberjar 210, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 5,0 x 3,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 137).
22. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je zdoben rytou lineární linií typu Droberjar 210, jemně přepálený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,4 x 4,0 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 138).
23. Fragment dna malé silnostěnné nádoby, předpokládaný velmi široké ústí nádoby až s talířovitým rozevřením. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy a bez výzdoby, černo-červené barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,4 x 3,5 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 12 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 139).
24. Fragment okraje a velké části výdutě tenkostěnné polokulovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby černo-oranžovo-šedivé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 6,6 x 3,4 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 140).
25. Fragment esovitě vyhnutého hranatého okraje směrem ven větší silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch jemně hlazený, bez další výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 4,9 x 4,5 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 141).
26. Fragment římsovitého téměř kolmo posazeného okraje na výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch bez úpravy, bez výzdoby, jemně přepálený, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 7,7 x 4,9 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 288. (Tab. 43: 142).
27. Dva na sebe navazující zlomky esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné polokulovité nádoby, předpokládaná široká výduť. Keramika vyráběná rukou, povrch je pod okrajem hlazený, spodní část nádoby zdobena zdrsněním, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku až malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 8,2 x 9,7 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 29 cm. Sáček č. 288. (Tab. 44: 143).

vrstva 20 - dno

28. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika je vyráběná rukou. Střep je po celém svém povrchu zdoben nehtovými vrypy (důlky) typu Droberjar 110, slabě přepálený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s většími zrny. Datace doba římská. Rozm. 2,7 x 2,2 cm. Sáček č. 275. (Tab. 44: 82).

Objekt 128/2016³⁶¹

Půdorys: přibližně kruhový

Sklon stěn: šikmý

Tvar dna: plochý, stupňovitý

Vrstvy:

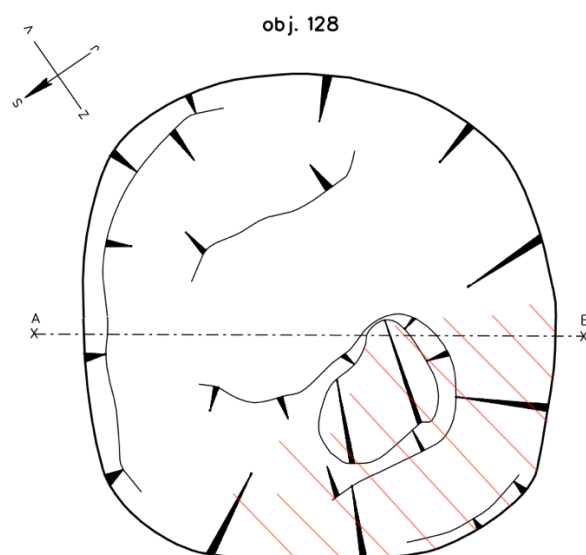
1. podloží – štěrkopísek

2. výplň – tmavá šedohnědá písčitohlinitá, středně ulehlá, hranice pozvolná, příměs vrstvy č. 1 (10%), mazanice (5%), kámen (5%)

3. výplň – světle šedohnědá, hlinitopísčítá, středně ulehlá, hranice rozpitá, příměs vrstvy č. 2 (15%), vrstvy č. 1 (15%), relikv starší SJ (?)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: PP, LT, LT-DŘ, DŘ

Popis materiálu:

část objektu Z 1/2, vrstva 0 - dno

³⁶¹ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 67.

1. Fragment výduti menší nádoby. Keramika vyráběná rukou. Zlomek je zdoben rytou lineární výzdobou, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,0 x 2,3 cm. Sáček č. 293. (Tab. 45: 107).
2. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven menší nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a bez úpravy povrchu, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a silný poměr slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,9 x 7,0 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 16 cm. Sáček č. 293. (Tab. 45: 108) – součást jedné nádoby společně s č. 109.
3. Fragment dna menší nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben z části jemným struhadlovitým zdrsněním, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a silný poměr slídy. Datace doba laténská. Rozm 6,7 x 5,8 cm. Přibližný průměr podstavy 7 cm. Sáček č. 293. (Tab. 45: 109) – součást jedné nádoby společně s č. 108.

Objekt 132/2016 ³⁶²

Půdorys: nepravidelný

Sklon stěn: šikmý

Tvar dna: nepravidelný

Vrstvy:

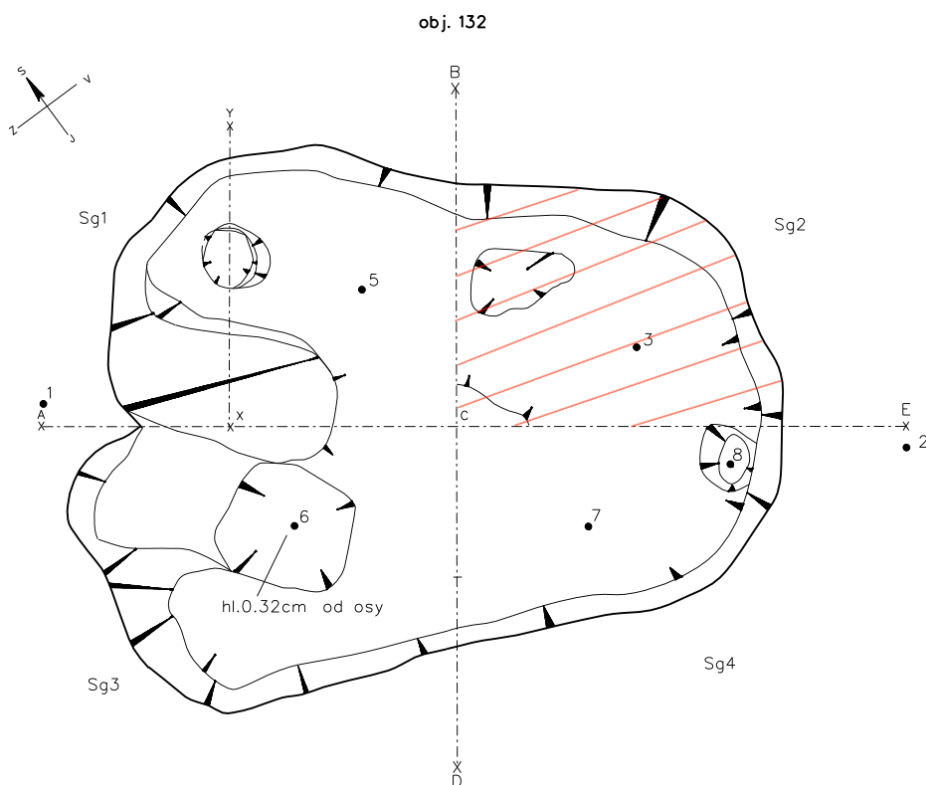
1. podloží – štěrkopísek
2. výplň – tmavě šedohnědá písčité hlína, středně ulehlá
3. výplň – středně šedohnědá písčité hlína, středně ulehlá
4. výplň – středně šedohnědá písčité hlína, středně ulehlá, proplásky vrstvy č. 2

Interpretace: sídlištní objekt/zemnice (?)

Datace: LT, DŘ

Poznámka: Vrstva č. 4 představuje pravděpodobně relikt objekt (SJ)

³⁶² J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 68 - 69.

Popis materiálu:

část objektu značená sektor S6:2, vrstva 0 - dno

1. Fragment dna velké silnostěnné keramiky, dno typu DRO1. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, povrch neupravený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,3 x 3,6 cm, max. šířka 1,4 cm. Přibližný průměr podstavy je 12 cm. Sáček č. 244. (Tab. 45: 22).

Objekt 143/2016 ³⁶³

Půdorys: nepravidelně oválný

Sklon stěn: šilný strmý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

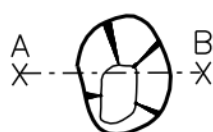
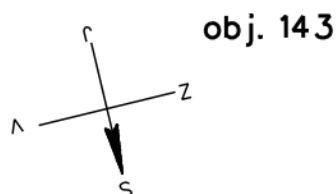
1. podloží – štěrkopísek

2. výplň – středně šedohnědá písčitohlinitá, středně ulehlá, hranice rozpitá, příměs podloží (15%), kámen (5%)

Interpretace: sloupová jáma

³⁶³ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 73-74.

Datace: LT, DŘ

Popis materiálu:

část objektu značená sektor S6:3, vrstva 40 – 60 cm

1. Fragment téměř rovně posazeného či jemně dovnitř vtaženého okraje nádoby typu Droberjar 2400. Okraj je jemně promačkávaný prsty. Keramika vyráběná rukou, povrch je neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemných malých kamínků. Datace doba římská. Rozm. 5,5 x 4,6 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 194. (Tab. 46: 147).
2. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepe je neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 2,9 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 194. (Tab. 46: 148).
3. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben po celém svém povrchu rytou lineární výzdobou typu VRLVV, výpal kombinovaný, černo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,0 x 2,3 cm, max. šířka 0,7. Sáček č. 194. (Tab. 46: 149).
4. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben z větší části svého povrchu hřebenováním typu VHVH, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a velmi jemné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm 4,7 x 2,8 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 194. (Tab. 46: 150).
5. Fragment dna a velké části výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Na povrchu střepe jsou znatelné jemné rýhy ryté výzdoby, ale z části porušené, setřené, černo-

šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemné množství grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 7,2 x 7,6 cm, max. šířka 2 cm. Sáček č. 194. (Tab. 46: 151).

Objekt 144/2016³⁶⁴

Půdorys: přibližně oválný

Sklon stěn: šikmý strmý

Tvar dna: plochý, šikmý

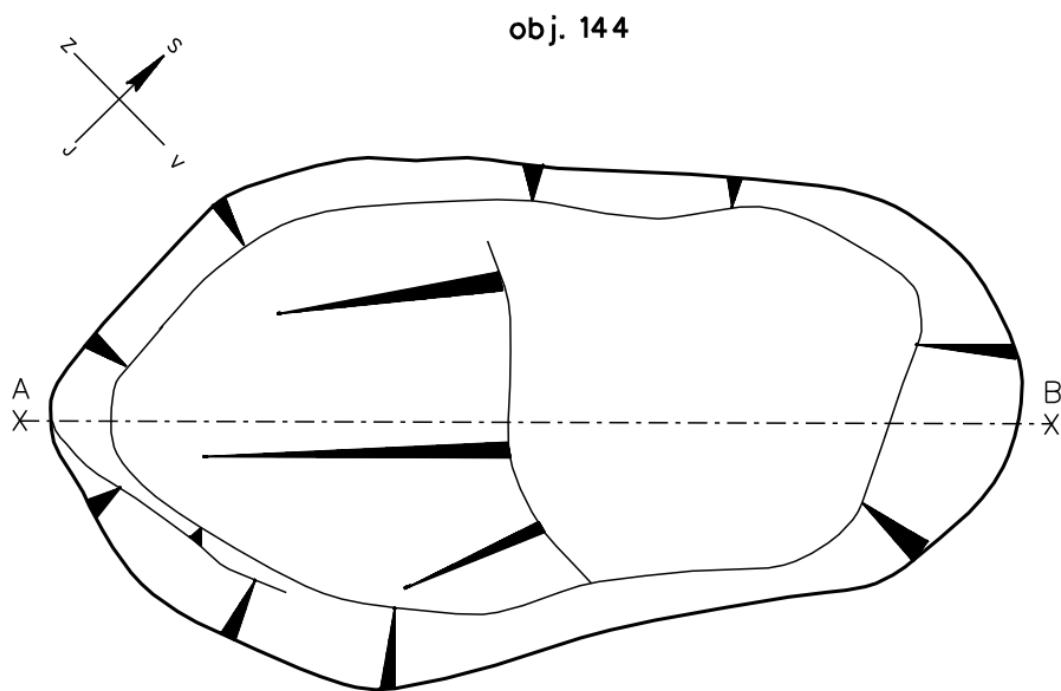
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

2. výplň – černohnědá, písčitohlinitá, středně ulehlá, hranice rozpitá, mazanice (5%), příměs podloží (15%), kámen (10%)

Interpretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Popis materiálu:

skrývka povrchu – začišťování plochy

1. Fragment dna silnostěnné nádoby – dno téměř kolmé, průměr dna nelze určit. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, povrch hlazený jak z vnější, tak vnitřní strany, černo-šedé

³⁶⁴ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 74.

barvy. V materiálu je příměs písku a slídy, nepatrně grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 4,4 x 4,1 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 332. (Tab. 46: 33).

2. Fragment dna silnostěnné nádoby, stěny výdutě téměř kolmé na dno. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku, grafitu a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 5,1 cm, max. šířka 1,4 cm. Přibližný průměr podstavy je 19 cm. Sáček č. 332. (Tab. 46: 34).

Objekt 145/2016 ³⁶⁵

Půdorys: přibližně kruhový

Sklon stěn: stupňovitý

Tvar dna: nepravidelný

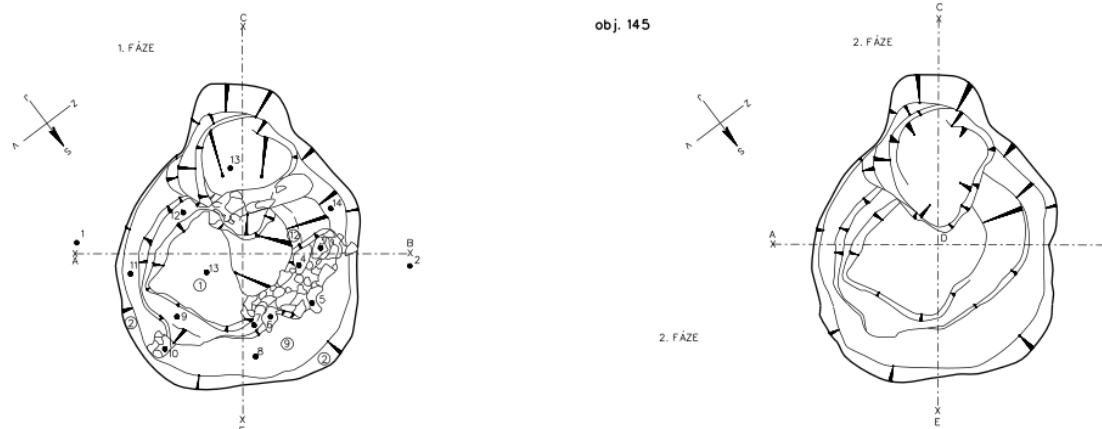
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek
2. výplň – tmavě černohnědá, hlinitopísčítá, rozplizlá, mazanice (5%), příměs podloží (5%)
3. výplň – tmavě černohnědá, hranice rozpitá, písčitohlinitá, mazanice (5%), uhlík (5%)
4. výplň – tmavě hnědá písčitohlinitá, hranice rozpitá, mazanice (35%), čočky tmavě šedé (5%)
5. spadlá stěna – hranice pozvolná, písčitohlinitá, tmavě hnědošedá
6. spadlá stěna – tmavě hnědá hlinitopísčítá, hranice rozpitá
7. výplň – tmavě okrovohnědá, písčítá, hranice rozpitá, mazanice (5%), kámen (20%)
8. výplň – tmavě okrovohnědá, hlinitopísčítá hranice rozpitá, příměs podloží č. 1 (10%)
9. podloží, štěrkopísek
10. tmavě hnědá písčitohlinitá, hranice pozvolná, kámen (15%), mazanice a uhlík (10%), čočky středně hnědošedé písčité hlíny (5%)
11. světle žlutý písek

Interpretace: pec (sušící, pražící)

Datace: LT, DŘ

³⁶⁵ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 74 - 75.

Popis materiálu:

část objektu neuvedena, začišťování povrchu plochy (v blízkosti a okolo objektu 145)

1. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby typu Droberjar 1200. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a úpravy povrchu, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská. Rozm. 3,5 x 3,3 cm. Sáček č. 169. (Tab. 46: 98).

2. Fragment dna silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a jakékoliv úpravy povrchu, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku s většími občasnými zrny. Datace doba římská. Rozm. 6,4 x 4,6 cm. Sáček č. 169. (Tab. 46: 99).

Objekt 148/2016 ³⁶⁶

Půdorys: přibližně oválný

Sklon stěn: šikmý, strmý, místy lehce konvexní až lehce stupňovitý

Tvar dna: plochý

Vrstvy:

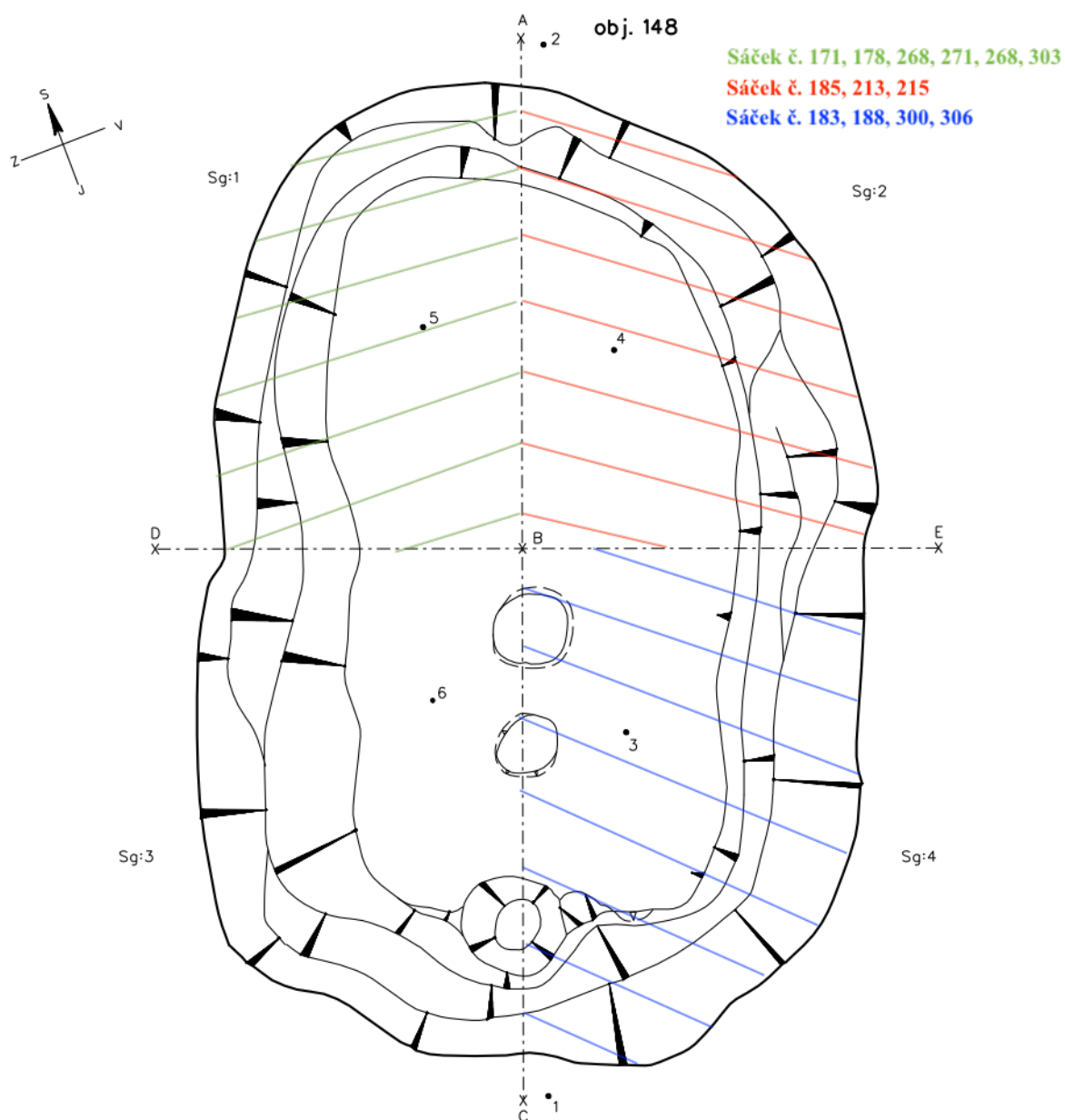
1. podloží – šterkopísek
2. výplň – tmavá šedohnědá písčitá hlína, hranice rozpitá, příměs podloží (10%), mazanice (5%)
3. výplň – středně šedá prachovitá hlína, ulehlá, hranice pozvolná, příměs podloží (5%), kámen (15%), mazanice (5%)

Interpretace: zemnice

Datace: PRA, PP, LT, LT-DŘ, DŘ, NOV

³⁶⁶ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 76.

Poznámka: V rámci objektu nalezeny 3 kúľové jamky, situované v jedné řadě na profilu B – C1. Exkruhovány byly při dokončování objektu, nejsou na fotografii řezu a jejich výplň je neznámá.

Popis materiálu:

vrstva 0 – 20 cm

1. Fragment silného, jemně odsazeného okraje silnostěnné pohárovité nádoby typu OTVV5. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy.

V materiálu je příměs písku a velký podíl grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 3,8 x 3,1 cm, max. šířka 1,8 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 152).

2. Fragment jemně dovnitř zataženého okraje pohárovité silnostěnné nádoby typu OTVV2.

Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy.

V materiálu je příměs písku a velký podíl grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 5,5 x 4,1 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 13 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 153).

FOTO

3. Fragment dovnitř zataženého okraje mísovité tenkostěnné nádoby typu OOLD. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, šedo-oranžové barvy. Materiál je jemně plavený s nepatrnou příměsí písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,7 x 5,6 cm, max. šířka 0,9 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 154).

4. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben po celém svém povrchu vhlazovanou výzdobou horizontálními liniemi, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a jemná příměs grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 6,0 x 3,2 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 155).

5. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s jemnými zrny písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 4,4 x 6,1 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 12 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 156).

6. Fragment esovitě vyhnutého fasetovaného okraje směrem ven silnostěnné nádoby. Typ nádoby nejspíše mísovitý až situlovitý. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 8,9 x 4,2 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 9 cm. Sáček č. 268. (Tab. 47: 157).

7. Větší fragment dna mísovité keramiky typu MNN2 s pravděpodobně širokým ústím. Keramika vytáčená na kruhu, dno narušené, zvlněné, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a drcené keramiky. Datace doba laténská. Rozm. 12,6 x 12,5 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby 12 cm. Sáček č. 171. (Tab. 48: 6).

8. Větší fragment výduti hrncovité nádoby. Keramika vyráběná rukou ze slepovaných válečků (viditelné z vnitřní strany). Zlomek je zdoben hřebenováním typu VHVH, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 8,8 x 7,0 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 171. (Tab. 48: 7).

9. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, střep je barvený cihlovou barvou, avšak z části již setřená. V materiálu příměs jemného písku. Datace pozdní doba římská. Rozm. 2,3 x 4,0 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 171. (Tab. 48: 8).

10. Fragment okraje typu OTD5 větší hrncovité nádoby typu NHN2. Keramika kombinovaná – horní část okraje je vytáčená na kruhu, výduť vyráběná rukou, povrch neupravený, hnědo-

černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrná příměs slídy. Datace doba laténská.

Rozm. 7,0 x 6,9 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 9).

11. Fragment okraje typu OTD3 větší křehké mísovité nádoby. Keramika je vytáčená na kruhu, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,4 x 4,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 10).

12. Fragment výdutě hrubší silnostěnné keramiky. Keramika vyráběná rukou ze slepovaných válečků (viditelné z vnitřní strany). Zlomek je zdoben hřebenováním typu VHVH po celém povrchu střepe, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 5,3 x 5,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 11).

13. Fragment okraje mísovité nádoby NMZ1, okraj typu OTD5. Keramika vytáčená na kruhu, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,0 x 4,2 cm, max. šířka 1 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 12).

14. Fragment okraje hrncovité nádoby s esovitě zahnutým okrajem směrem ven, typu OOO. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs hrubších zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 6,1 x 4,0 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 13) – rekonstrukce.

15. Fragment okraje mísovité nádoby, typ okraje OZD4. Keramika vytáčená na kruhu (z vnitřní strany viditelné vodorovné tahy), bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 2,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 271. (Tab. 49: 14).

16. Fragment jemně zaobleného dovnitř vtaženého okraje menší mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, bez výzdoby, povrch hlazený, výpal oxidační, šedo-oranžové barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 2,4 x 3,0 cm, max. šířka 0,6 cm. Sáček č. 178. (Tab. 49: 35).

17. Fragment okraje mísovité nádoby typu NM02. Keramika vyráběná rukou. Střep zdoben na výduti rytou svislou výzdobou typu VRL3, povrch hlazený, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,0 x 3,8 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček, č. 178. (Tab. 49: 36).

18. Fragment výduti silnostěnné větší nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je po celé své ploše zdoben hřebenováním typu VHVH. Vnitřní strana zlomku hlazená, slabě přepálený, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 10,0 x 7,6 cm, max. šířka 1,3 cm. Sáček č. 178. (Tab. 50: 37).

vrstva 20 – 40 cm

19. Fragment dna větší silnostěnné keramiky. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs větších zrněk písku. Datace doba římská. Rozm. 9,7 x 5,7 cm, max. šířka 1,3 cm. Přibližný průměr podstavy je 12 cm. Sáček č. 306. (Tab. 50: 15).

20. Dva zlomky výduti tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Povrch střepu je hlazený s vhlazovanou výzdobou typu VVVHJ89, výpal kombinovaný, šedo-červené barvy. Materiál jemně plavený. Datace doba latéská. Rozm. 13,3 x 11,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 306. (Tab. 51: 16).

21. Dva na sebe navazující zlomky dovnitř vtaženého okraje jemné tenkostěnné mísovité, typu OZD4. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, šedo-hnědé barvy. Materiál je jemně plavený bez dalšího ostříva. Datace doba latéská. Rozm. 2,0 x 2,9 cm, max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 306. (Tab. 50: 17).

22. Fragment okraje malé polokulovité nádoby s rovně postaveným okrajem na výduť. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený až z části leštěný, šedé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku. Datace doba římská. Rozm. 5,5 x 1,7 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí je 26 cm. Sáček č. 306. (Tab. 50: 18).

23. Fragment okraje hrncovité nádoby typu OOP5. Keramika kombinovaná – okraje je vytáčený na kruhu a zbytek nádoby vyráběný rukou. Povrch střepu hlazený, bez výzdoby, hnědé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku. Datace doba latéská. Rozm. 5,1 x 9,8 cm, max. šířka 1,1 cm. Pravděpodobný průměr ústí 20 cm. Sáček č. 306. (Tab. 50: 19) – rekonstrukce.

24. Fragment dovnitř vtaženého okraje mísovité nádoby typu OZD4. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby a z vnitřní strany nepatrně zdrsňený povrch, šedo-černé barvy. V materiálu příměs menších zrněk písku. Datace doba latéská. Rozm. 4,5 x 4,1 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 306. (Tab. 50: 20).

25. Fragment výduti hrubší větší keramiky. Keramika vytáčená na kruhu. Zlomek zdoben rytou výzdobou – vodorovné linie typu VRSH, výpal redukční, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku, grafitu a jemná příměs slídy. Datace doba latéská. Rozm. 7,4 x 4,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 183. (Tab. 51: 29).

26. Fragment okraje silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs větších zrněk písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 4,1 x 2,9 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 183. (Tab. 51: 30).

27. Fragment výduti tenkostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Povrch hlazený a zdobený dvojitým vodorovným žlábkováním typu VZV, výpal kombinovaný, šedo-hnědé

barvy. Materiál plavený s velmi jemnou příměsí slídy. Datace doba laténská. Rozm. 1,7 x 3,3 cm, max. šířka 0,5 cm. Sáček č. 183. (Tab. 51: 31).

28. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben svíslou rytou výzdobou, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a jemná zrnka slídy a grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 4,7 x 4,8 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 183. (Tab. 51: 32).

29. Fragment esovitě prohnutého okraje jemné menší mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, hnědo-šedé barvy. Materiál je jemně plavený bez dalšího ostríva. Datace doba laténská. Rozm. 2,5 x 1,7 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 188. (Tab. 52: 38).

30. Fragment dovnitř zataženého okraje jemné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, hnědo-oranžové barvy. Materiál je plavený s nepatrnou příměsí jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,5 x 4,3 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 188. (Tab. 52: 39).

31. Fragment výduti silnostěnné větší nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben hřebenováním typu VHVH, avšak z větší části je povrch oderodovaný, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 6,2 x 5,4 cm, max. šířka 1,9 cm. Sáček č. 188. (Tab. 52: 40).

32. Fragment esovitě zahnutého okraje mísovité nádoby typu Droberjar 1100. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, z části oderodovaný, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,9 x 2,4 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 188. (Tab. 52: 42).

33. Fragment velmi silného okraje situly či poháru. Typ okraje OTVV5. Nádobu vytáčená na kruhu, povrch leštěný a z vnitřní strany znatelné pásky hladítka, bez výzdoby, černé barvy. V materiálu je příměs grafitu. Datace doba laténská. Rozm. 7,8 x 5,3 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 23 cm. Sáček č. 300. (Tab. 52: 47). foto

34. Fragment okraje situly či poháru. V místě podhrdlí průvrt, typ okraje OTVV5. Keramika vytáčená na kruhu, povrch je zdoben vertikálním zdrsněním PDS, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 7,7 x 5,4 cm, max. šířka 1,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 300. (Tab. 52: 48). foto

část objektu značené sektor Sg.1, vrstva 40 – dno

35. Fragment dovnitř vtaženého okraje menší mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, z části hlazený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,0 x 1,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 303. (Tab. 53: 43).

36. Fragment dovnitř vtaženého okraje mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, povrch neupravený, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,0 x 3,7 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 303. (Tab. 53: 44).

37. Fragment dna mísovité až talířovité nádoby, typu DRO1. Keramika vytáčená na kruhu, povrch leštěný, z vnitřní strany hlazený, výpal kombinovaný, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemných zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 9,1 x 7,4 cm, max. šířka 1 cm. Přibližný průměr podstavy je 11 cm. Sáček č. 303. (Tab. 53: 45).

38. Fragment jemně dovnitř vtaženého okraje větší zásobní nádoby typu Droberjar 2400. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, neupravený povrch, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs větších zrněk písku. Datace doba římská. Rozm. 8,0 x 8,7 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 303. (Tab. 53: 46).

část objektu značené sektor Sg:2, vrstva 40 – 60 cm

39. Fragment zesíleného jemně zakulaceného dovnitř vtaženého okraje silnostěnné nádoby typu OTVV5. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu neupravený, bez výzdoby, šedé barvy. V materiálu je příměs písku s nepatrným množstvím slídy. Datace doba laténská. Rozm. 10,0 x 3,3 cm, max. šířka 2,1 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 36 cm. Sáček č. 185. (Tab. 53: 158).

40. Fragment jemně dovnitř vtaženého okraje silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch střepu jemně hlazený, bez výzdoby, šedé barvy. V materiálu je příměs písku, přepálený. Datace doba laténská. Rozm. 4,8 x 4,0 cm, max. šířka 1,2 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 20 cm. Sáček č. 185. (Tab. 53: 159).

41. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven jemné menší nádoby typu OOO3. Keramika vytáčená na kruhu, povrch bez úpravy, bez výzdoby, černo-červené barvy. Materiál jemně plavený s jemným pískem. Datace doba laténská. Rozm. 3,9 x 1,8 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. Sáček č. 185. (Tab. 53: 160).

42. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vytáčená na kruhu. Střep je zdoben vhlazovanou svíslou lineární výzdobou typu VVLHV, šedé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,2 x 5,0 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 185. (Tab. 53: 161).

vrstva 60 – dno

43. Fragment výduti silnostěnné velké nádoby. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben plastickými pásky a slámováním po celém svém povrchu, černo-šedé barvy. V materiálu je

příměs větších zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 4,9 x 4,6 cm, max. šířka 1 cm.

Sáček č. 213. (Tab. 54: 3).

44. Fragment okraje velké silnostěnné mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch neupravený, bez výzdoby, černo-šedo-hnědé barvy. Z jedné strany je střep ohlazen – v pozdější době sloužil jako hladítko/brousek. V materiálu je příměs jemného písku. Rozm. 3,2 x 3,5 cm, max. šířka 1,9 cm. Přibližná šířka hrdla je 39 cm. Sáček č. 213. (Tab. 54: 4).

45. Fragment dovnitř zataženého okraje velké mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, hrdlo odsazené od podhrdlí, povrch hlazený, bez výzdoby, černé barvy. V materiálu je příměs velmi jemného písku. Rozm. 2,8 x 10,6 cm, max. šířka 1,5 cm. Přibližný průměr ústí je 22 cm. Sáček č. 213. (Tab. 54: 5).

46. Fragment výduti silnostěnné nádoby velkého rozměru. Keramika vyráběná rukou.

Výzdoba se nachází na vnitřní straně nádoby – zářezy a z vnější strany hlazený, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,2 x 6,0 cm, max. šířka 0,9. Sáček č. 215. (Tab. 54: 49).

47. Fragment fasetovaného okraje hrncovité nádoby typu NH. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený z vnitřní i venkovní strany, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku, menší procento příměsi slídy. Datace doba laténská. Rozm. 4,2 x 10,1 cm, max. šířka 1,2 cm. Sáček č. 215. (Tab. 54: 50).

Objekt 151/2016 ³⁶⁷

Půdorys: oválný ledvinovitý

Sklon stěn: šikmý, strmý

Tvar dna: stupňovitý

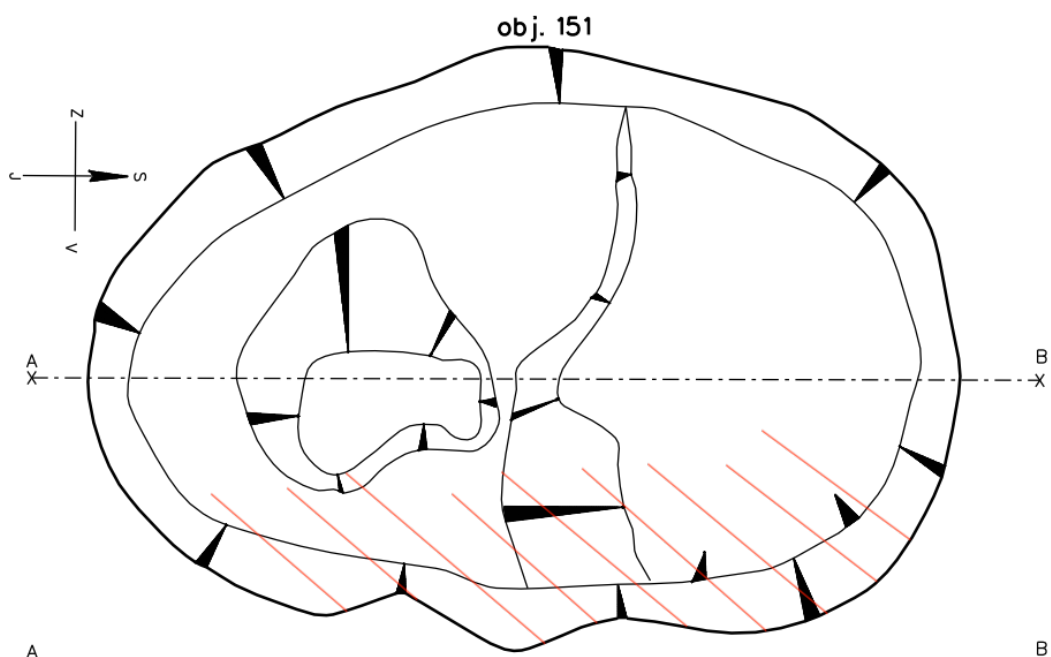
Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý, v severní části plochy s výskytem prachovito-písčitých vrstev
2. výplň – tmavě šedookrová písčité hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá, čočky tmavě hnědé písčité hlíny (10%), kámen (valouny do 3cm, 5%)
3. výplň – tmavě hnědá písčité hlína, středně ulehlá, hranice rozpitá, čočky okrového písku (až 10cm, 3%)

Interpretace: sídlištní objekt

³⁶⁷ J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 77 - 78.

Datace: LT

Popis materiálu:

část objektu V ½, vrstva 0 - dno

1. Fragment dovnitř zataženého okraje malé mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, výpal kombinovaný, hnědo-šedé až béžové barvy. V materiálu je příměs větších zrněk písku. Datace doba laténská. Rozm. 3,0 x 1,3 cm, max. šířka 0,9 cm. Průměr ústí přibližně 14 cm. Sáček č. 197. (Tab. 55: 1).

2. Dva na sebe navazující zlomky výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou. Jemná keramika zdobená dvěma linkami a nepatrné slámování, šedo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,3 x 3,7 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 197. (Tab. 55: 2).

Objekt 162/2016³⁶⁸

Půdorys: kruhový

Sklon stěn: kolmý

Tvar dna: konvexní

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek

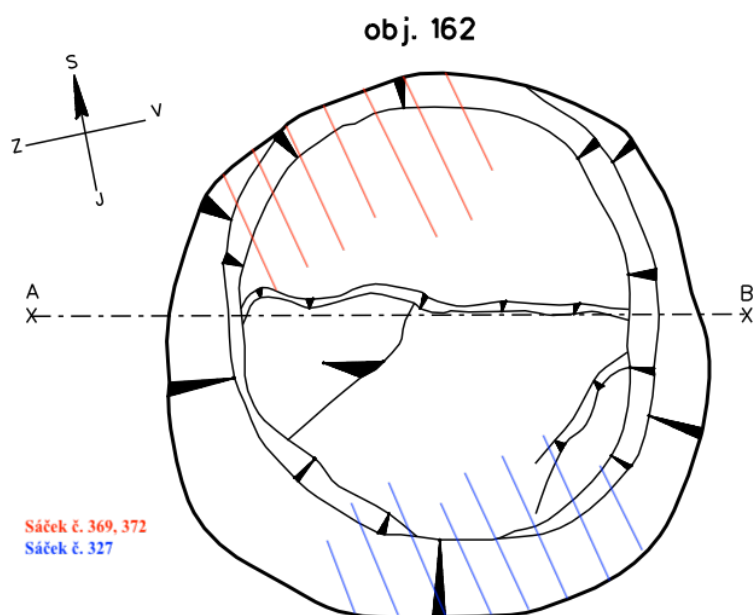
³⁶⁸J. JÍLEK – F. J. KAŠPÁREK – J. ŘEHOUNKOVÁ – M. BEKOVÁ – K. BULVOVÁ – P. KOČNAROVÁ, *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě*, s. 82.

2. výplň – středně šedohnědá, písčitohlinitá, hranice pozvolná, středně ulehlá
3. výplň – světle šedookrovo hnědá, hlinitopísčitá, hranice rozpitá, středně ulehlá
4. výplň – středně šedohnědá, písčitohlinitá, hranice rozpitá, středně ulehlá, příměs okrový písek (5%)
5. výplň – světle šedookrovo hnědá, hlinitopísčitá, hranice rozpitá, středně ulehlá
6. výplň – středně šedohnědá, písčitohlinitá, hranice pozvolná, středně ulehlá
7. výplň – šedohnědá, písčitohlinitá, hranice pozvolná, středně ulehlá, příměs čočky okrového písku (20%) – spadlá stěna (?)

Interpretace: zásobní jáma

Datace: PRA, LT, DŘ

Poznámka: částečně prokopané dno

Popis materiálu:

část objektu J 1/2, vrstva 0 – 20 cm

1. Dva zlomky dna silnostěnné menší nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch neupravený, bez výzdoby, výpal kombinovaný, červeno-černé barvy. Materiál je jemně plavený s příměsí velmi jemného písku. Datace doba laténská. Rozm. 5,3 x 5,6 cm, max. šířka 0,7 cm. Přibližný průměr podstavy nádoby je 6 cm. Sáček č. 327. (Tab. 55: 162).
2. Fragment esovitě vyhnutého okraje silnostěnné nádoby typu OOO3 a jemně odsazené hrdlo. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby černo-šedé barvy.

V materiálu příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 7,7 x 5,2 cm, max. šířka 0,9 cm. Sáček č. 327. (Tab. 55: 163).

3. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné nádoby typu OOHD1. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, jemně přepálený, červeno-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba latéská. Rozm. 5,2 x 3,6 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 327. (Tab. 55: 164).

část objektu S ½, vrstva 0 - 20 cm

4. Fragment esovitě vyhnutého okraje směrem ven, na konci jemně zesíleného silnostěnné nádoby typu Droberjar 1200. Keramika vyráběná rukou, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 3,2 x 2,2 cm, max. šířka 0,8 cm. Sáček č. 369. (Tab. 55: 23).

5. Fragment rovně stavěného zaobleného okraje na výduť mísovité nádoby typu OOO. Keramika vyráběná rukou, z vnější strany povrch leštěný/natřený, bez výzdoby, hnědo-černé barvy. V materiálu příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba latéská. Rozm. 2,9 x 2,3 cm, max. šířka 1,1 cm. Sáček č. 369. (Tab. 55: 24).

6. Pět fragmentů tenkostěnné jemné mísovité nádoby. Jeden střep okraj, ostatní zlomky výduti. Okraj typu OOO3 s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven. Keramika vytáčená na kruhu, bez výzdoby, povrch hlazený, světle hnědé barvy. Materiál je jemně plavený bez dalšího ostríva, výpal symetrický sendvičovitého typu. Datace doba latéská. Rozm. 7,2 x 1,5 cm (okraj), max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 26 cm. V kresebné dokumentaci rekonstruován pouze typický střep okraje. Sáček č. 369. (obr. 55: 25)

7. Čtyři fragmenty výduti tenkostěnné keramiky. Keramika vyráběná rukou, povrch upraven struhadlovitým zdrsněním po téměř celém jejich povrchu, hnědo-černé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba latéská. Max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 369. (nekresleno)

část objektu S ½, vrstva 20 – 40 cm

6. Fragment výduti menší silnostěnné keramiky. Keramika vyráběná rukou. Střep je zdoben slámováním a zdrsněným povrchem typu PDSJ, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku s občasnými kamínky. Datace doba latéská. Rozm. 2,9 x 3,1 cm, max. šířka 0,7 cm. Sáček č. 372. (Tab. 56: 21).

Objekt 164/2016

Půdorys: nepravidelně kruhový

Sklon stěn: šikmý strmý

Tvar dna: nepravidelný

Vrstvy:

1. podloží – štěrkopísek tmavě okrový až rezavý

2. výplň – středně šedookrový písek hlinitý, středně ulehlý, hranice rozpitá, čocky středně šedého hlinitého písku (10 %)

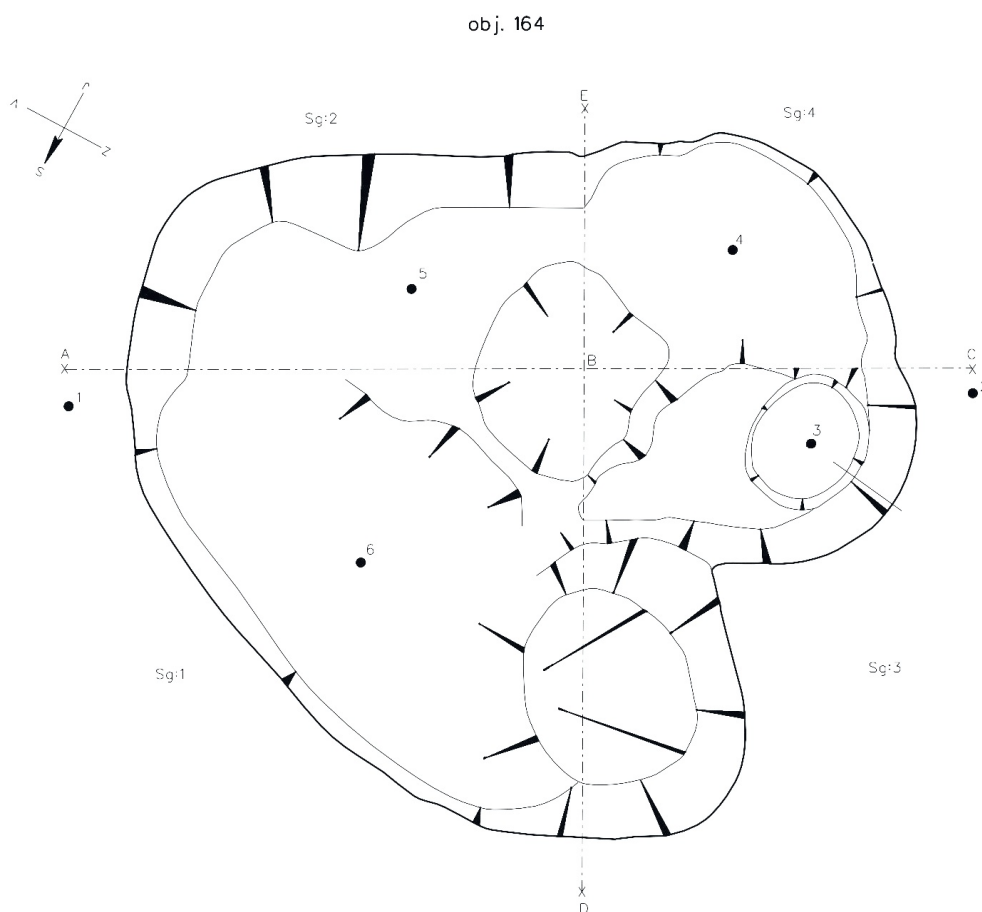
3. výplň – tmavě šedá hlína písčítá, středně ulehlá, hranice rozpitá, čocky okrového písku (5 cm, 4 %)

4. výplň – tmavě šedočerná hlína písčítá, středně ulehlá, hranice jasná

Intepretace: sídlištní objekt

Datace: LT, DŘ

Poznámka: vrstva č. 4 s vysokou pravděpodobností přesahuje samostatný objekt, který je překryt vrstvou č. 3

Popis materiálu:

sektor S6:3, vrstva 0 – dno

1. Fragment okraje tenkostěnné menší terinovitě/mísovité nádoby. Keramika je formována v ruce. Zlomek okraje je v místě výdutě zdoben vyhlazenými vlnkami ve svislém tvaru, zbytek povrchu hlazený, černo-hnědé barvy. Materiál je velmi jemný s příměsí malých zrníček písku. Datace doba římská – konkrétněji pozdní horizont doby římské. Rozm. 4,0 x 4,5 cm, max. šířka 0,6 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 12 cm. Sáček č. 356. (Tab. 56: 372)
2. Fragment dovnitř zataženého okraje silnostěnné mísovité nádoby typu Droberjar 2400. Pravděpodobně celkový počet 5 fragmentů z jedné nádoby, avšak pouze jeden typický – okraj. Keramika formována v ruce, povrch trochu vyhlazený, jinak neupravený, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Střep je vypálen kombinovaným způsobem (nehomogenní asymetrický) a jemně přepálený. Datace doba římská. Rozm. 6,9 x 9,8 cm, max. šířka 0,8 cm. Přibližný průměr ústí nádoby je 14 cm. Sáček č. 356. (Tab. 56: 373)

Začišťování plochy, sběr z povrchu, nálezy bez udání konkrétního objektu

Začišťování severovýchodní části plochy/2016

1. Fragment dna silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 5,1 x 5,9 cm. Sáček č. 180. (Tab. 57: 85)

Začišťování plochy, pozn. 2 od objektu 145/2016

1. Fragment dovnitř zataženého okraje menší mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch hlazený, bez výzdoby, černo-šedé barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 2,4 x 4,0 cm. Sáček č. 322. (Tab. 57: 86).
2. Fragment odsazeného okraje silnostěnné mísovité nádoby. Keramika formována v ruce, povrch upravován tahy vodorovnými, hnědo-šedé barvy. V materiálu je příměs jemného písku. Datace doba římská. Rozm. 5,4 x 5,2 cm. Sáček č. 322. (Tab. 57: 87).

Sběr z plochy/2016

1. Fragment okraje menší mísovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, černé barvy. V materiálu je příměs písku a nepatrné množství slídy. Datace doba římská - konkrétněji starší doba plaňanský horizont. Rozm. 2,3 x 1,7 cm. Sáček č. 47. (Tab. 57: 97).

Začišťování plochy v severozápadní části/2016

1. Fragment výduti silnostěnné nádoby. Keramika vyráběná rukou, stěp je zdoben jemnou rytou výzdobou, slabě přepálený, hnědo-oranžové barvy. V materiálu je příměs písku. Datace doba římská. Rozm. 5,3 x 4,7 cm. Sáček č. 75. (Tab. 57: 100).

2. Fragment dna silnostěnné nádoby typu DR1. Keramika vytáčená na kruhu. Zlomek je zdoben vhlazováním typu VVLVV, šedé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 8,0 x 5,0 cm. Sáček č. 75. (Tab. 57: 101).

Sběr z plochy – severní část povrchu/2016

1. Fragment dna menší jemné mísovité nádoby. Keramika vytáčená na kruhu, povrch hlazený, bez výzdoby, oranžovo-šedé barvy. Materiál plavený bez žádného dalšího přidaného ostřiva. Datace doba laténská. Rozm. 5,0 x 3,6 cm. Průměr podstavy je přibližně 8 cm. Sáček č. 340. (Tab. 57: 104).

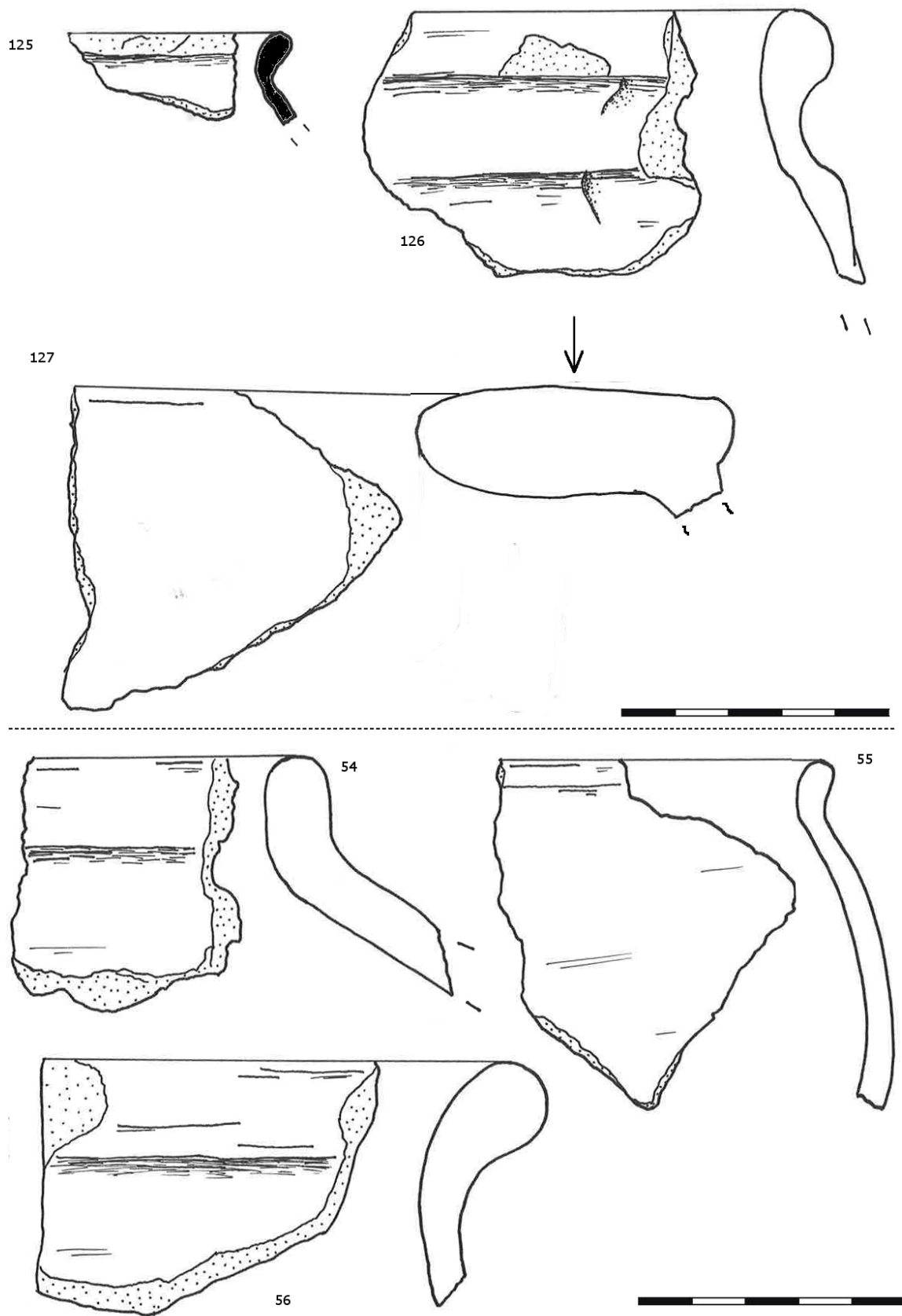
2. Fragment esovitě prohnutého okraje směrem ven silnostěnné hrncovité nádoby. Keramika vyráběná rukou, povrch z části oderodovaný, bez výzdoby, šedo-černé barvy. V materiálu je příměs písku a slídy. Datace doba laténská. Rozm. 3,6 x 4,4 cm. Sáček č. 340. (Tab. 57: 105).

3. Fragment dna velké silnostěnné mísovité nádoby, typ podstavy DR1. Keramika vyráběná rukou, bez úpravy povrchu, bez výzdoby, oranžovo-černé barvy. V materiálu je příměs hrubého písku a velkým podílem slídy. Datace doba laténská. Rozm. 10,3 x 7,1 cm. Sáček č. 340. (Tab. 57: 106).

Celé nádoby

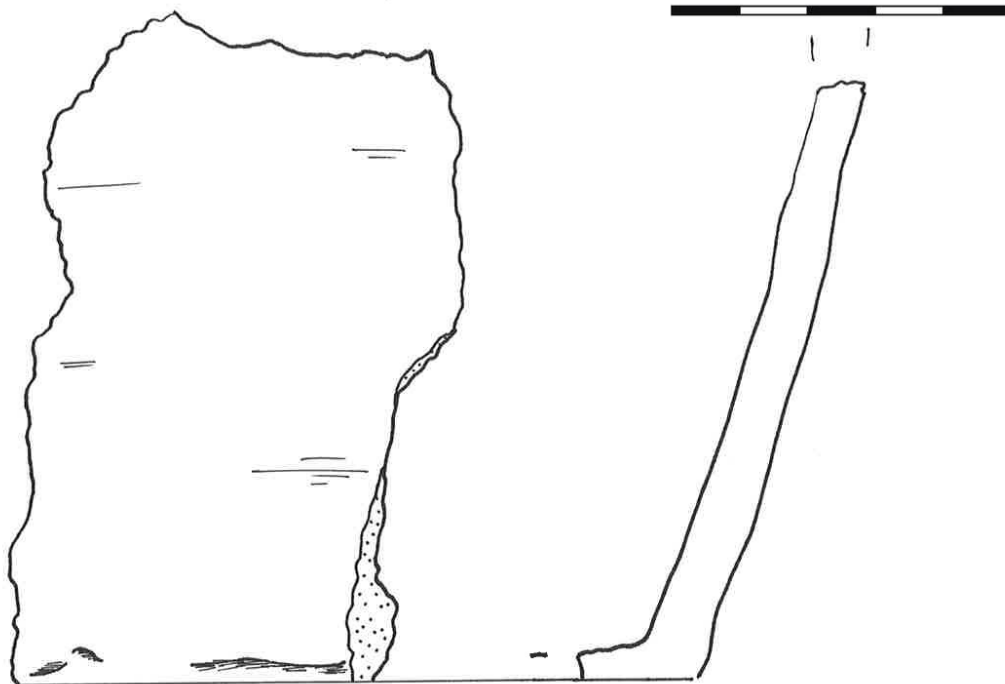
1. Celá dochovaná nádoba. Nádoba prošla kontrolou a dotvarováním jedné části sádkou. Velká hrncovitá až lahvovitá nádoba s esovitě vyhnutým okrajem směrem ven, typu OOO2. V místech podhrdlí a hrdla je nádoba zúžena. Keramika je tvarována v ruce, možné jemné dotáčení na otočné podložce. Povrch je neupravený, v místě hrdla a podhrdlí – jemně zasahující z malé části na výduť smolný černý nátěr – z velké části oderodovaný. Ve spodní části výdutě keramika rozbitá, povrch oderodovaný, nahrazena bílou sádkou, černo-hnědé barvy. V materiálu je příměs písku až menších kamínků. Datace doba laténská. Celková výška nádoby je 32,5 cm, průměr ústí nádoby je 12,2 cm a průměr podstavy 13 cm. Bez uvedeného sáčku. (Nekresleno – detailní fotografie)

TABULKY KERAMICKÝCH STŘEPŮ

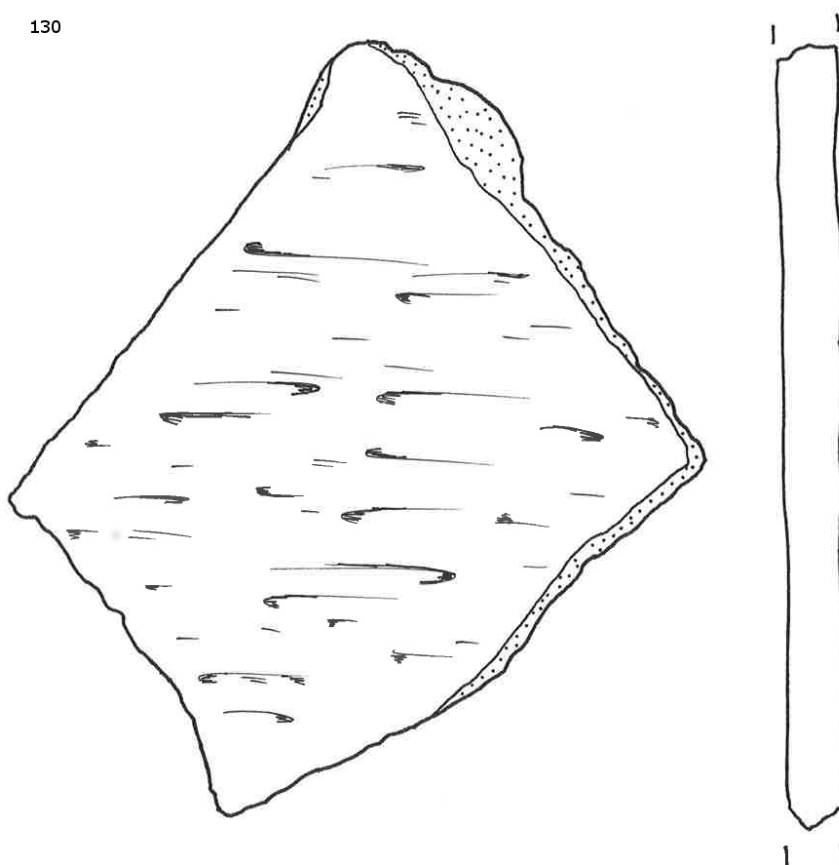

Tab. 1 – Slepotice, okr. Pardubice. Kremika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 3, kresba Kateřina Joštová

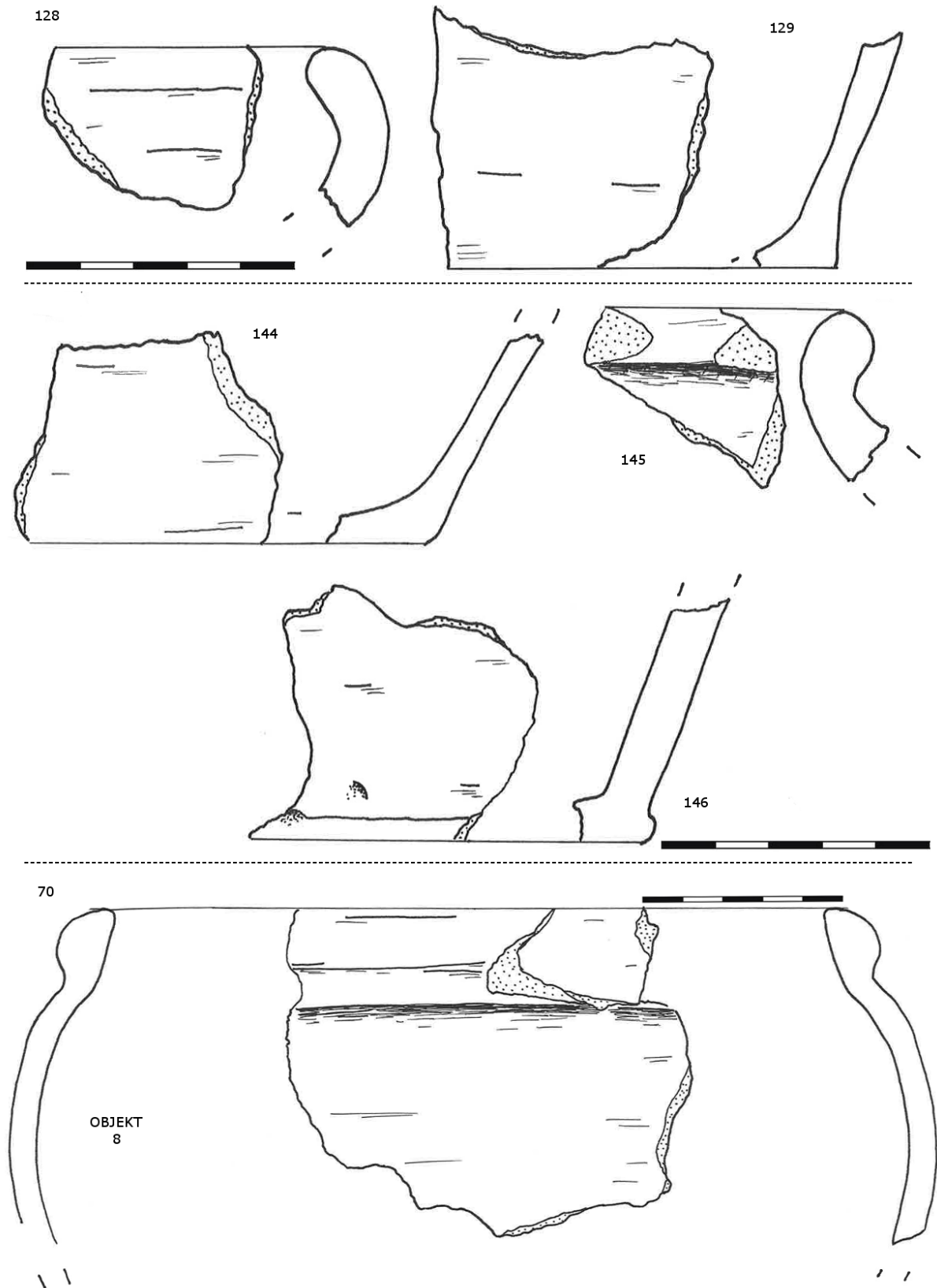
124

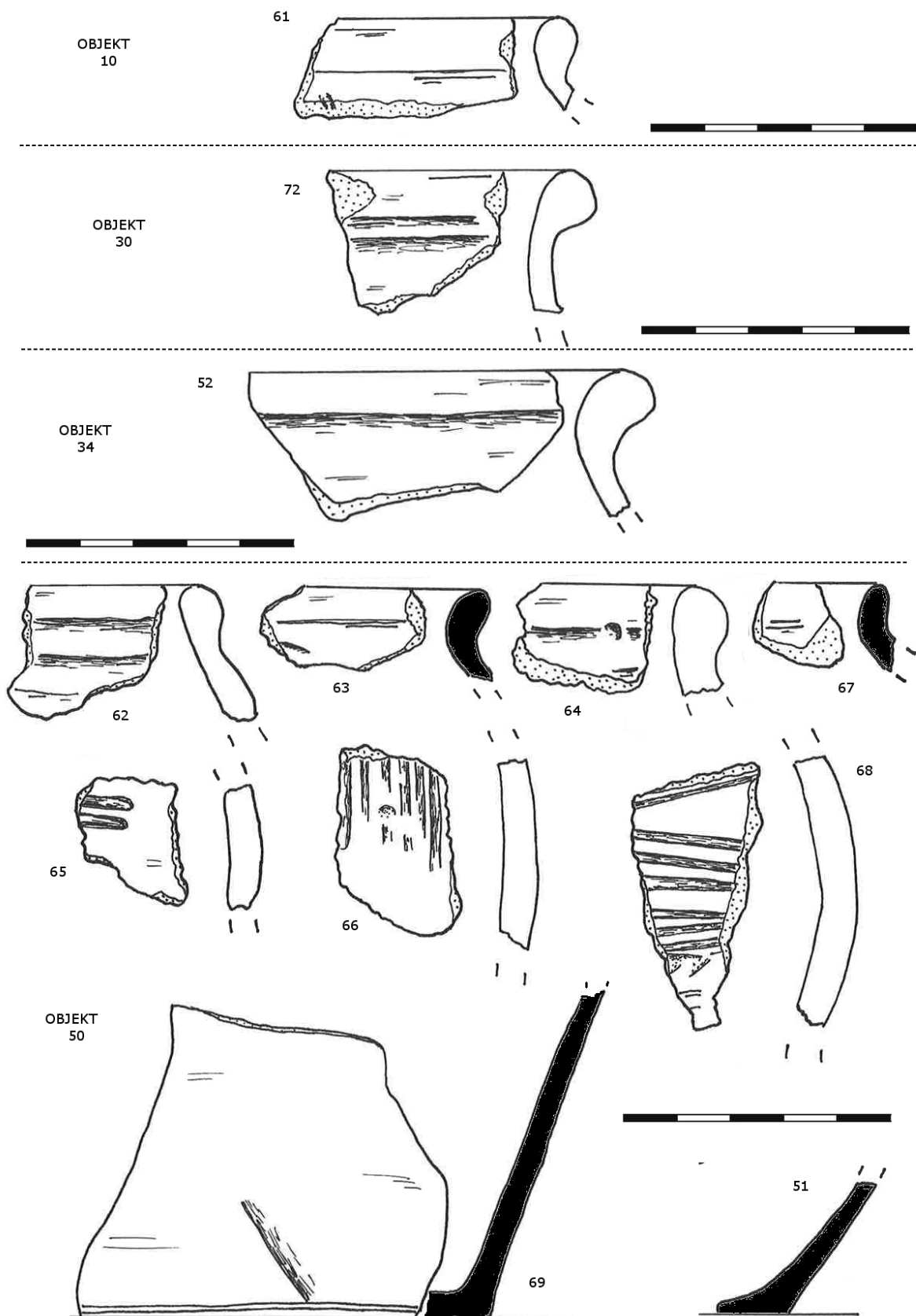
130

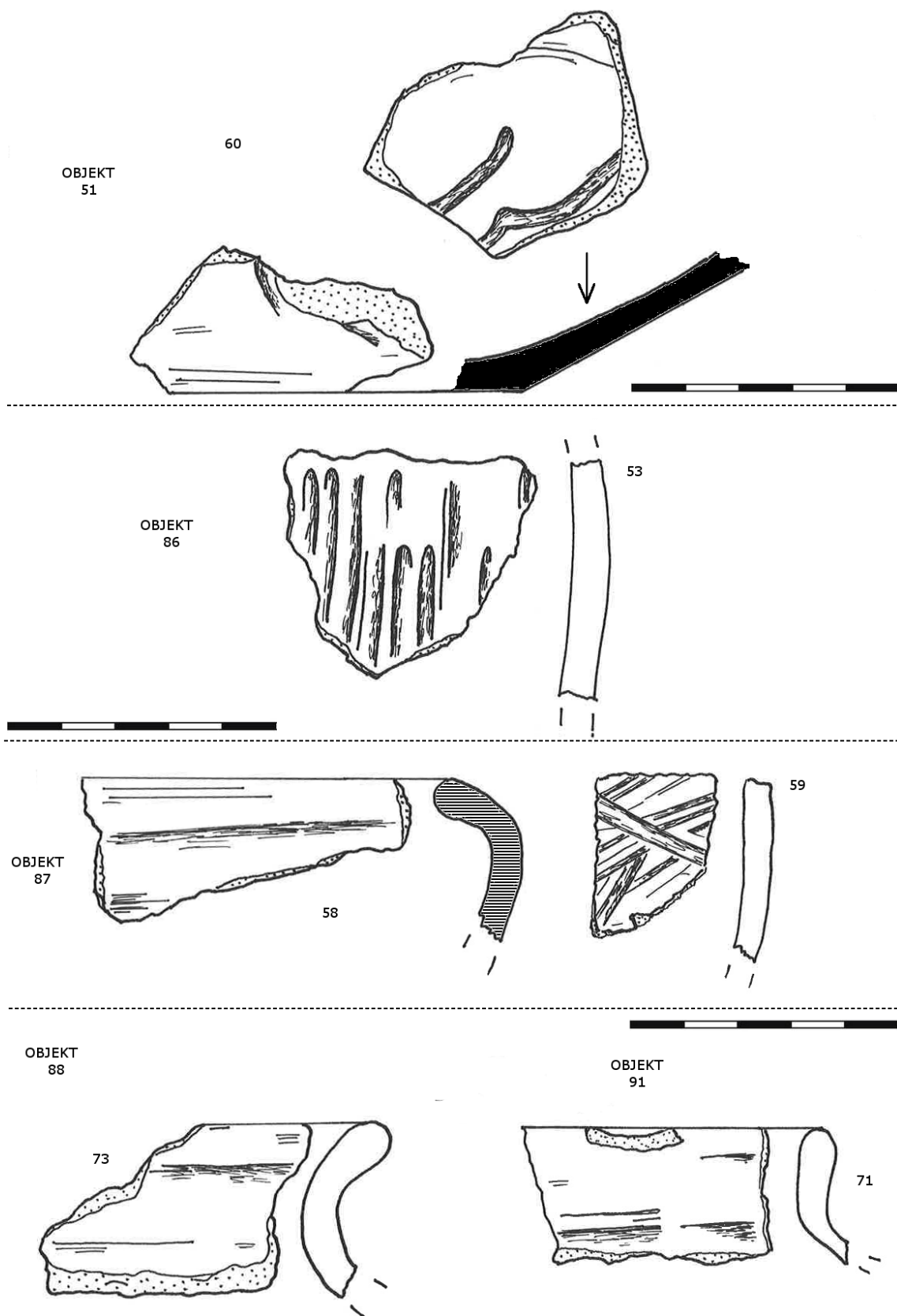
Tab. 2 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 3, kresba Kateřina Joštová

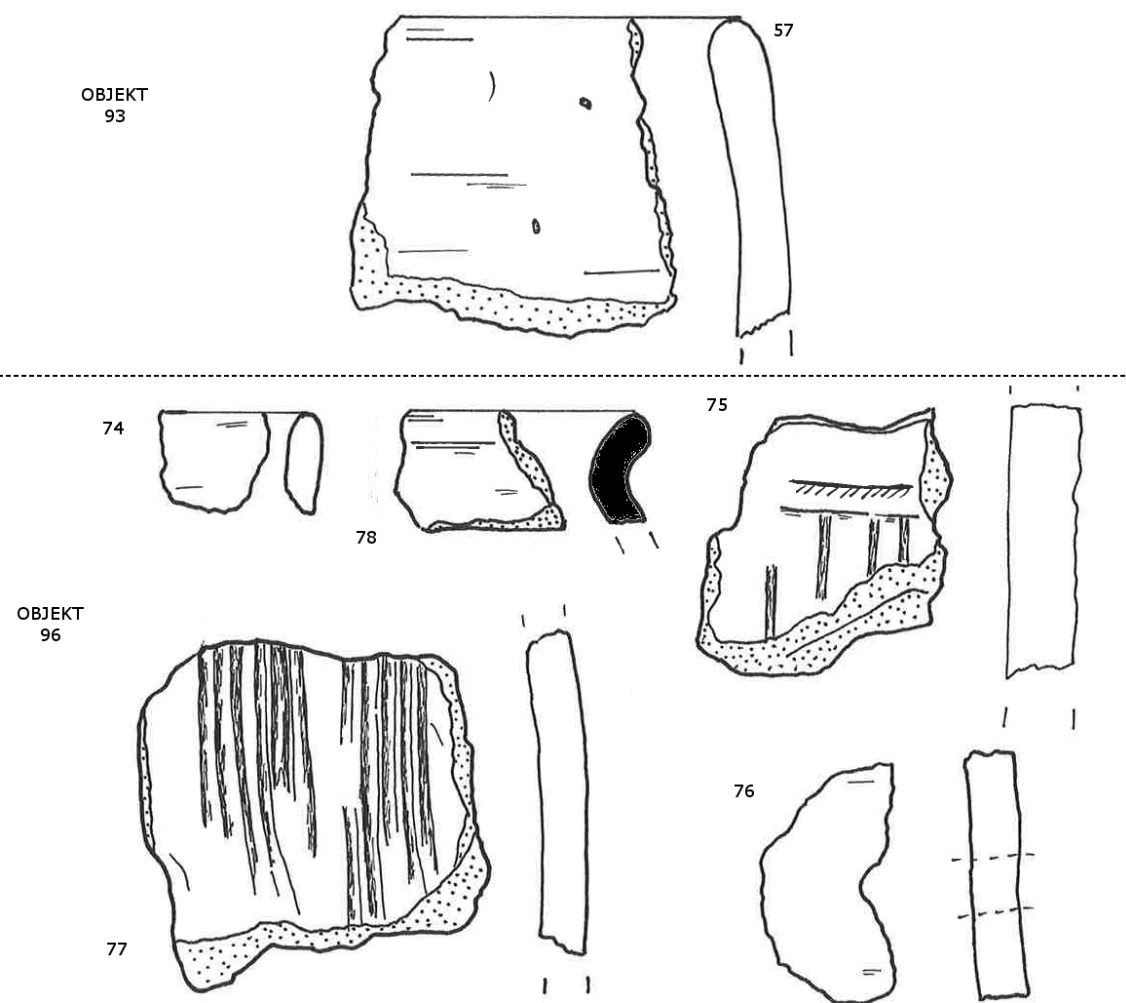
Tab. 3 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 3 a č. 8, kresba Kateřina Joštová

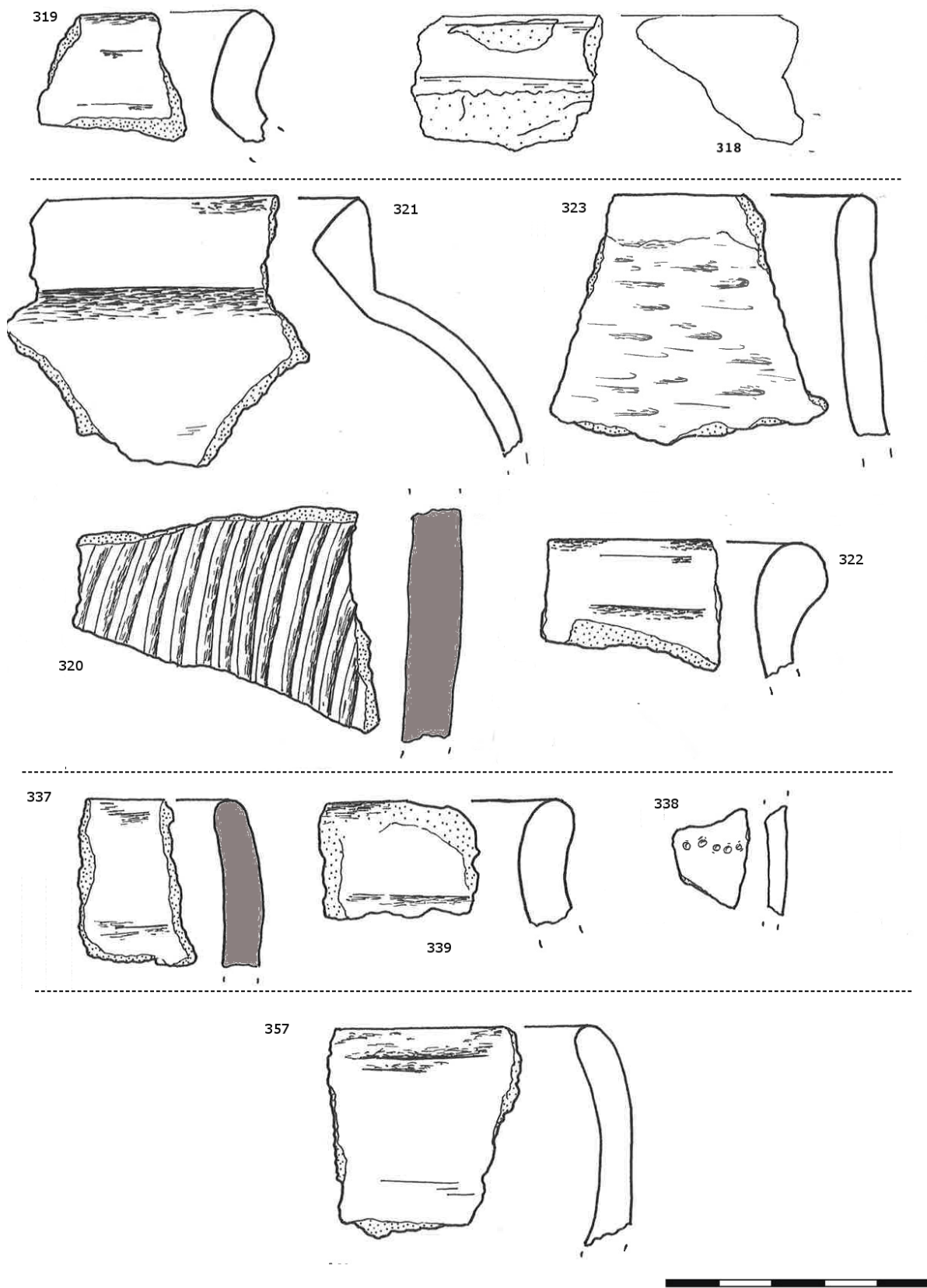
Tab. 4 – Slepoticce, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 10, 30, 34 a 50, kresba Kateřina Joštová

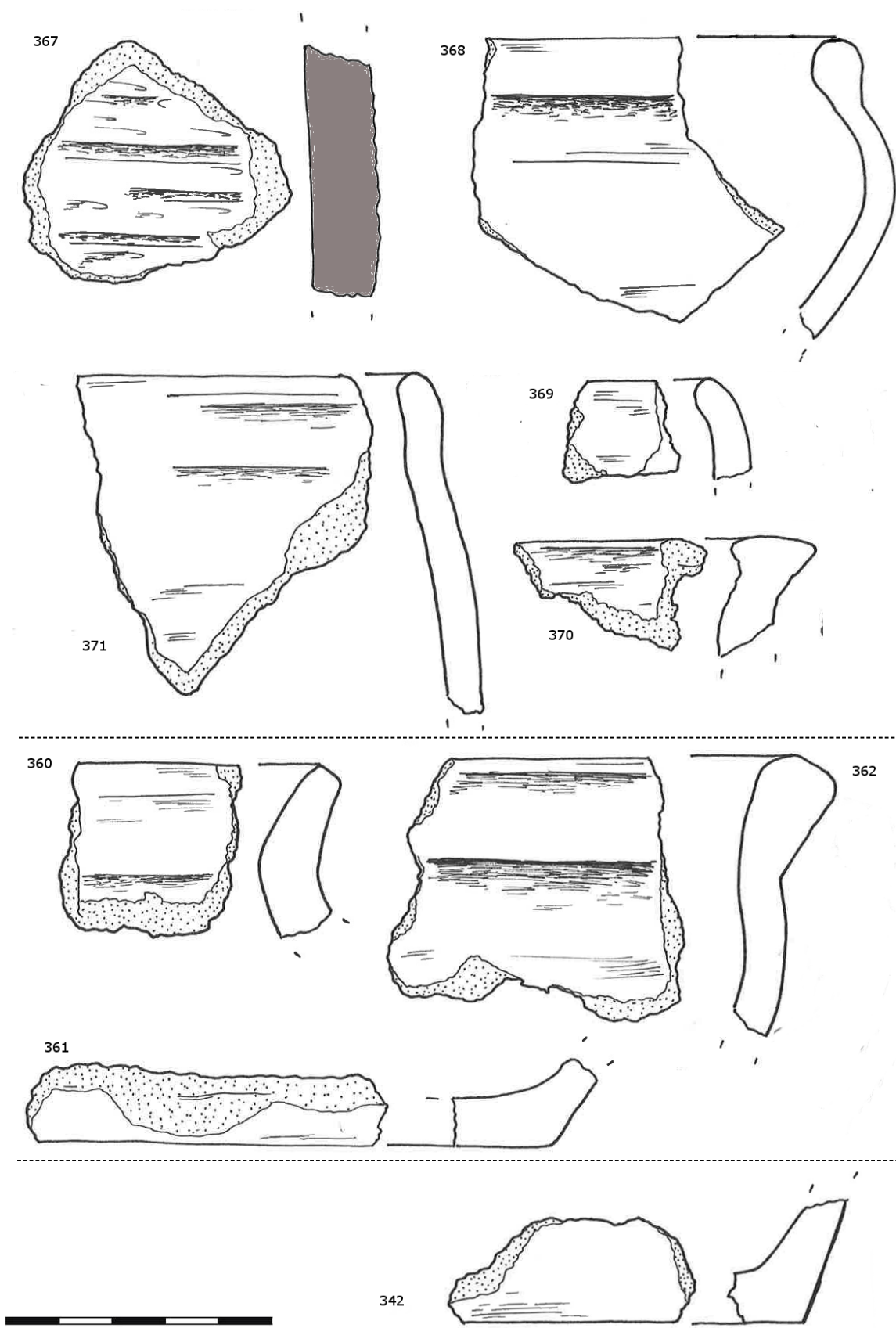
Tab. 5 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 51, 86, 87, 88 a 91, kresba Kateřina Joštová

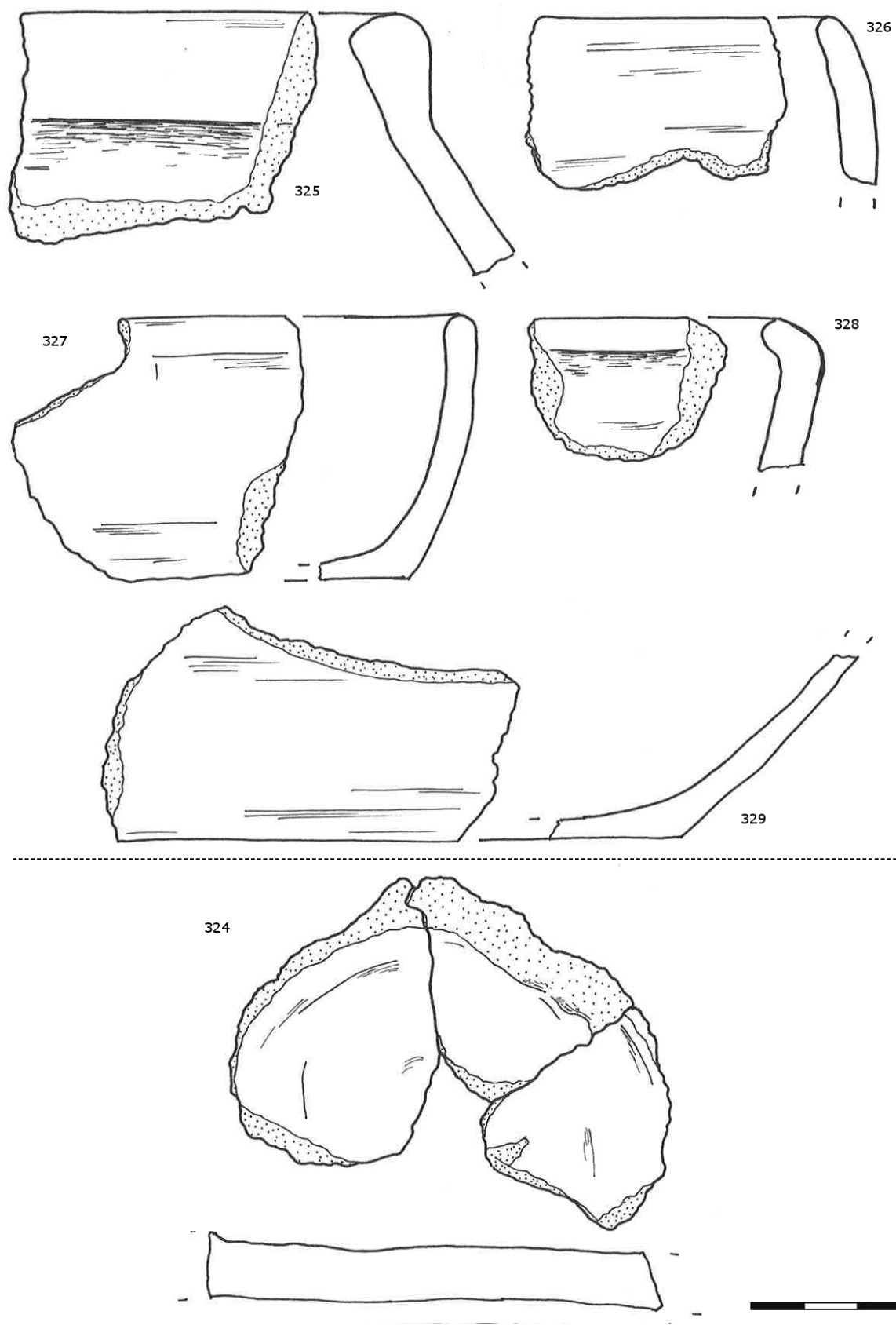
Tab. 6 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 93 a 96, kresba Kateřina Joštová

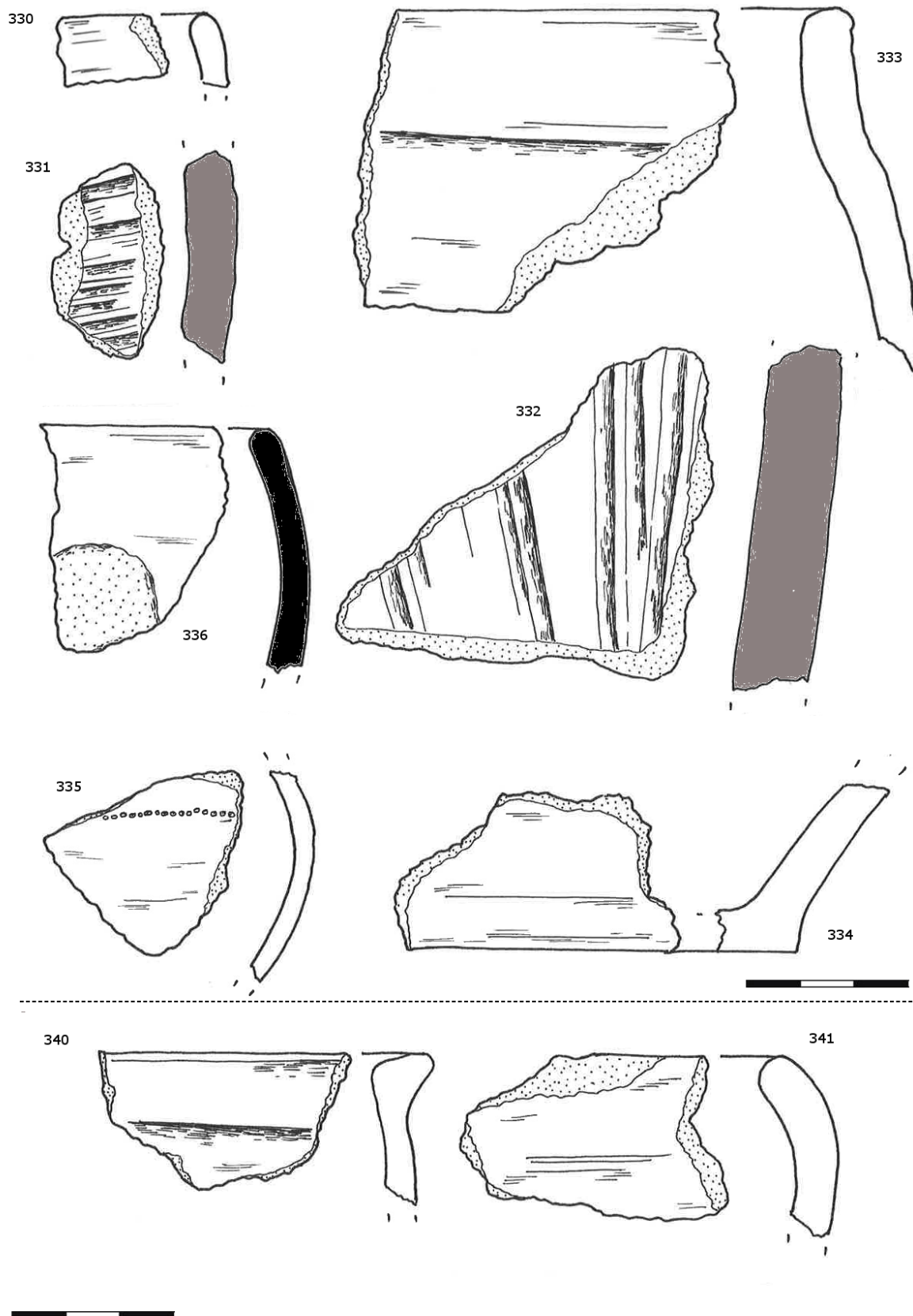
Tab. 7 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

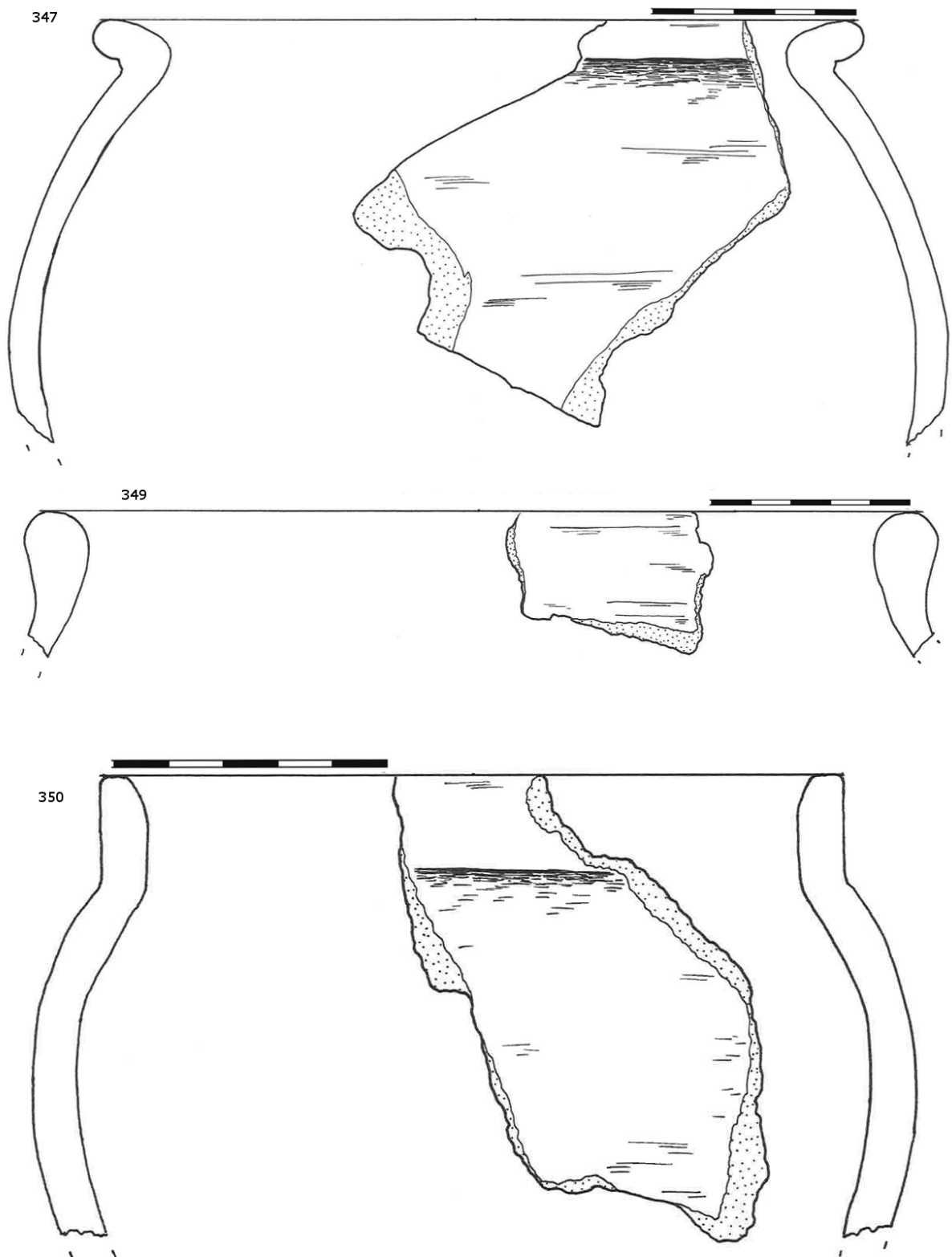
Tab. 8 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

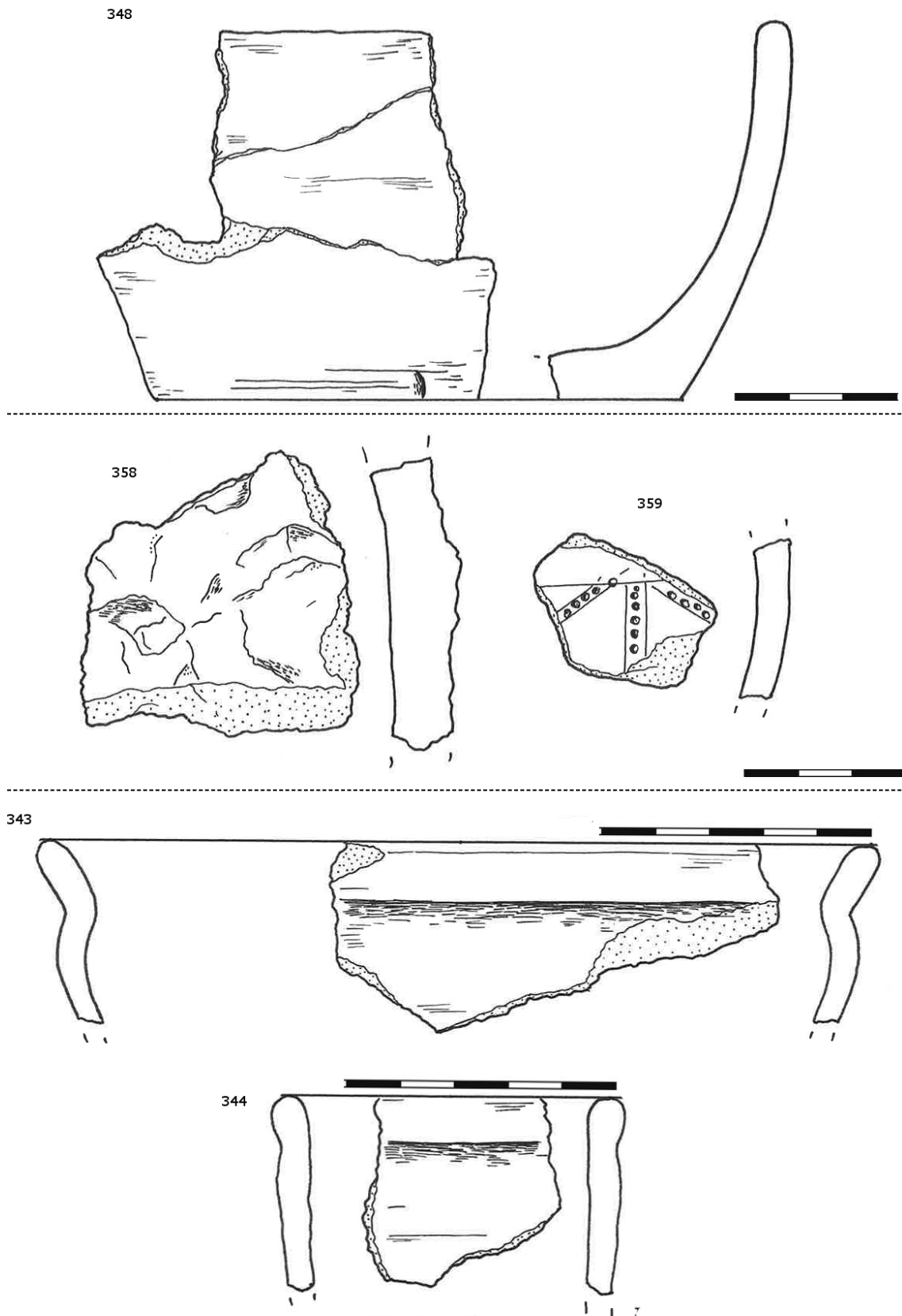
Tab. 9 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

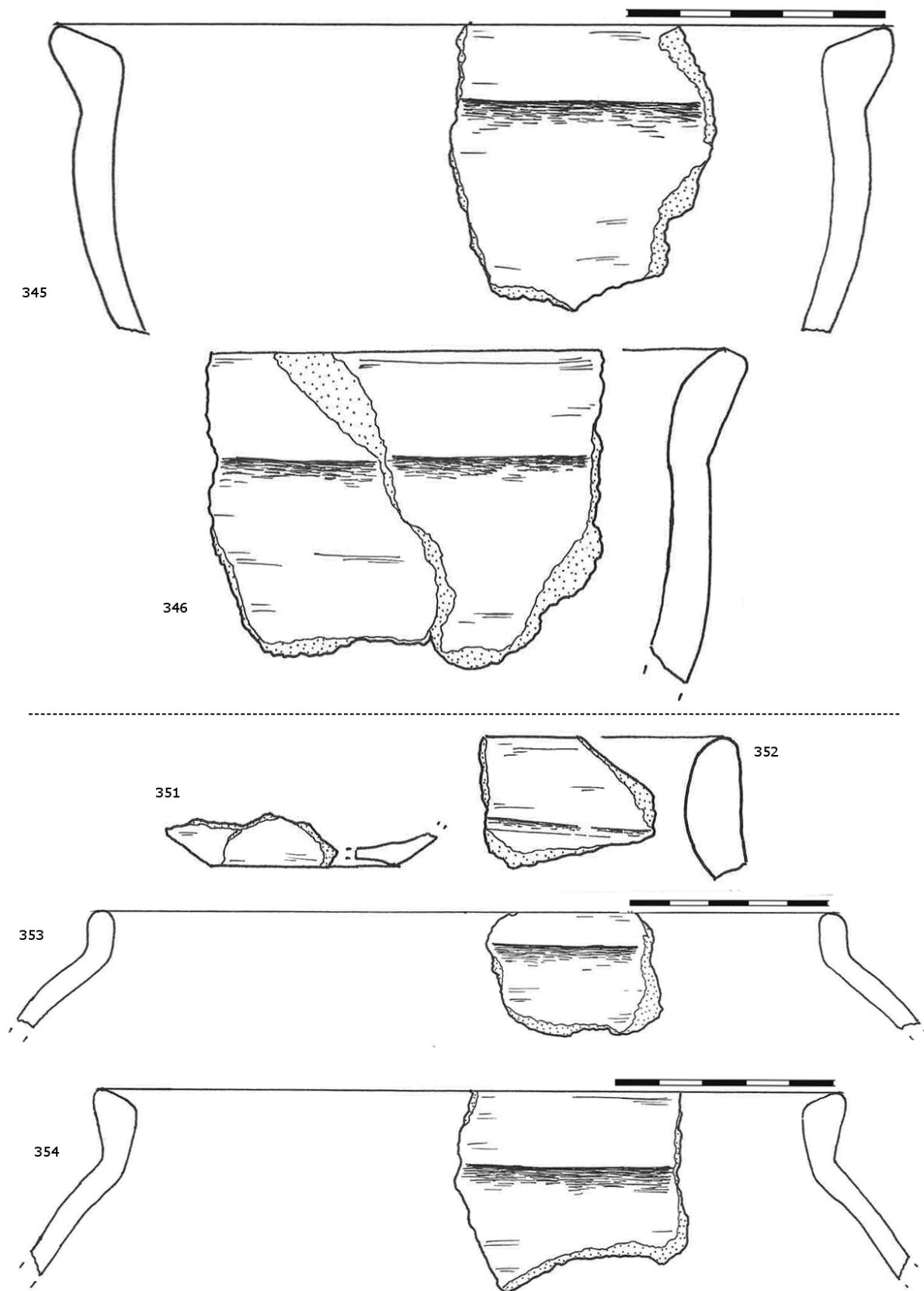
Tab. 10 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmnty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

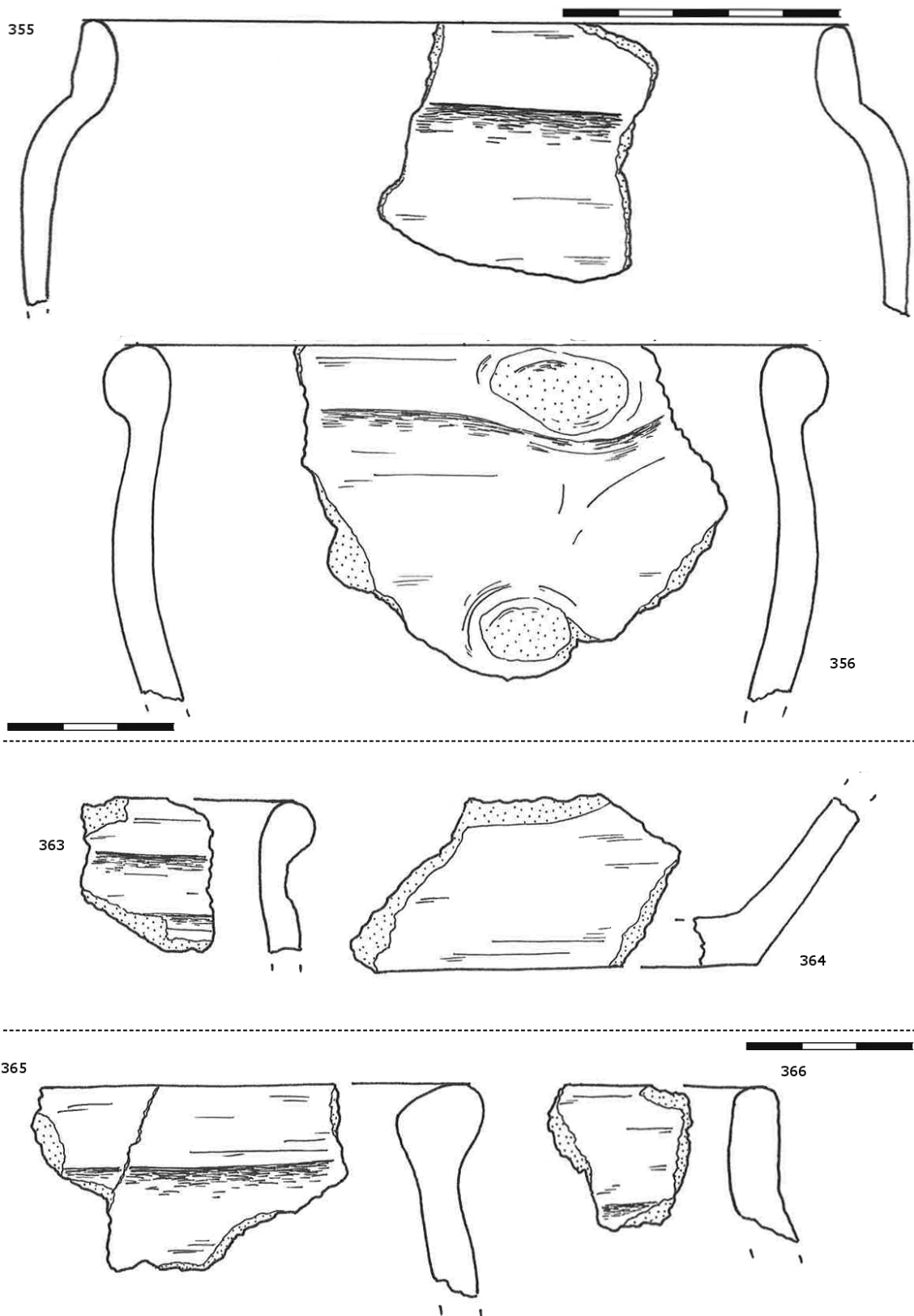
Tab. 11 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

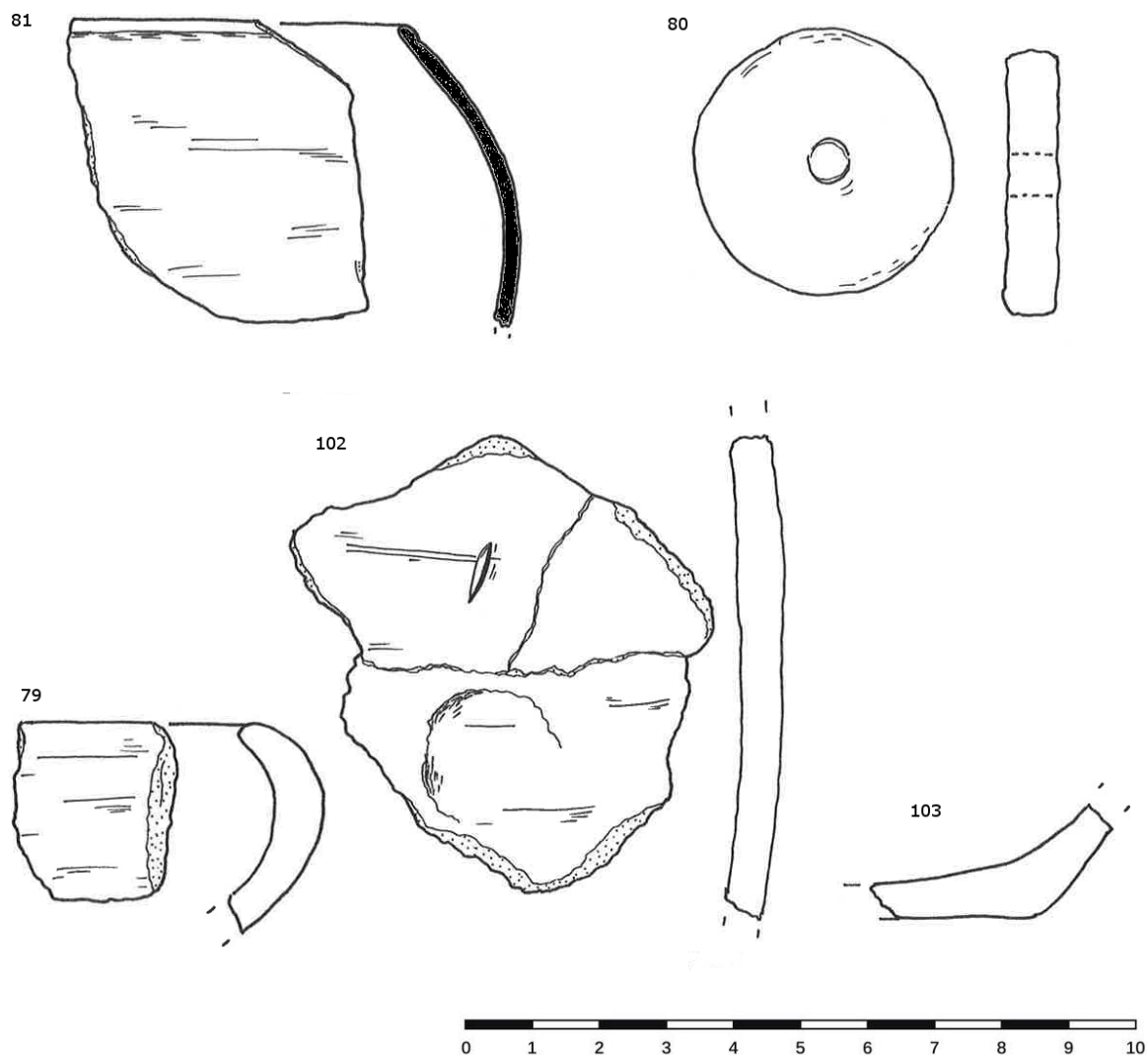
Tab. 12 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

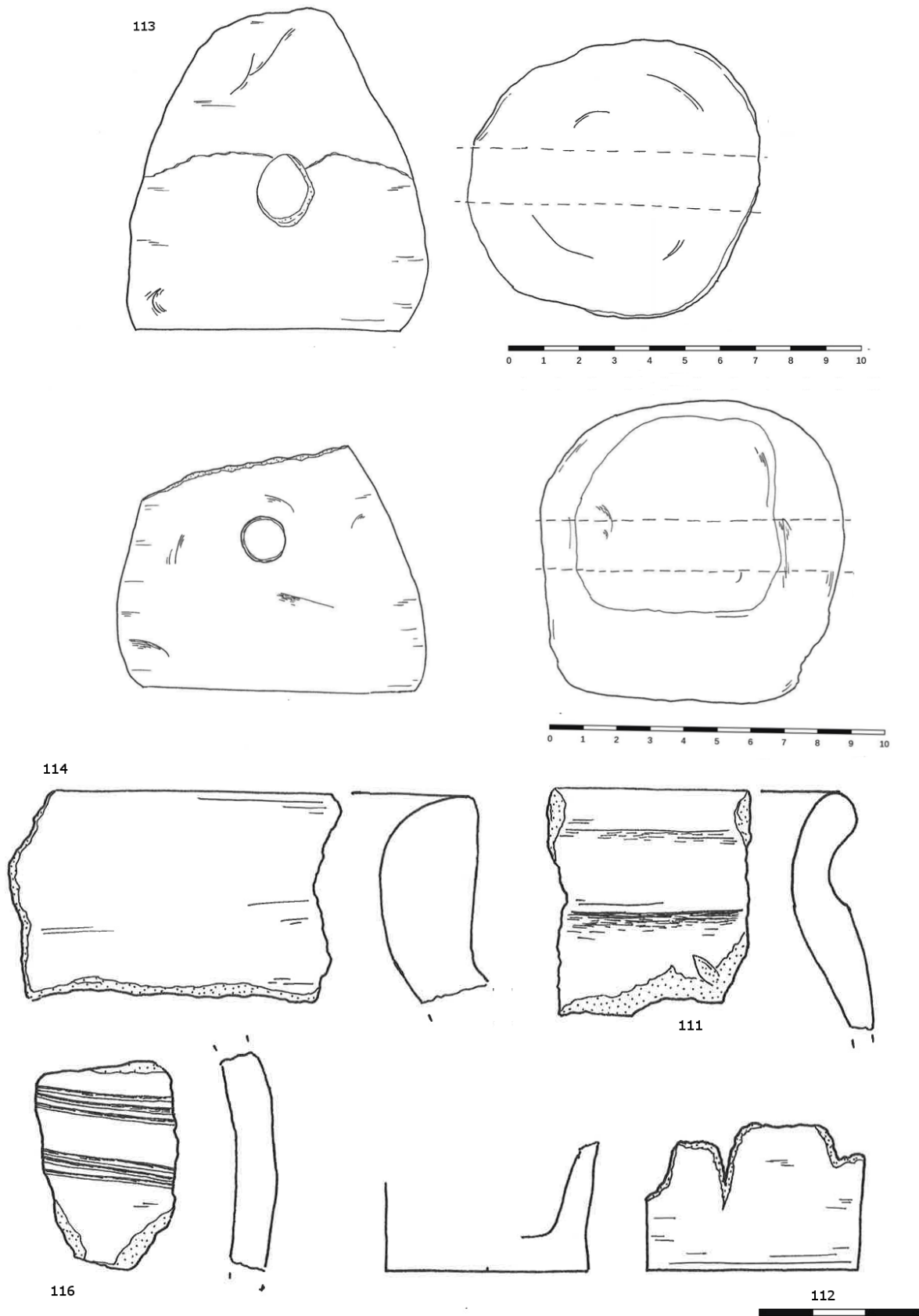
Tab. 13 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

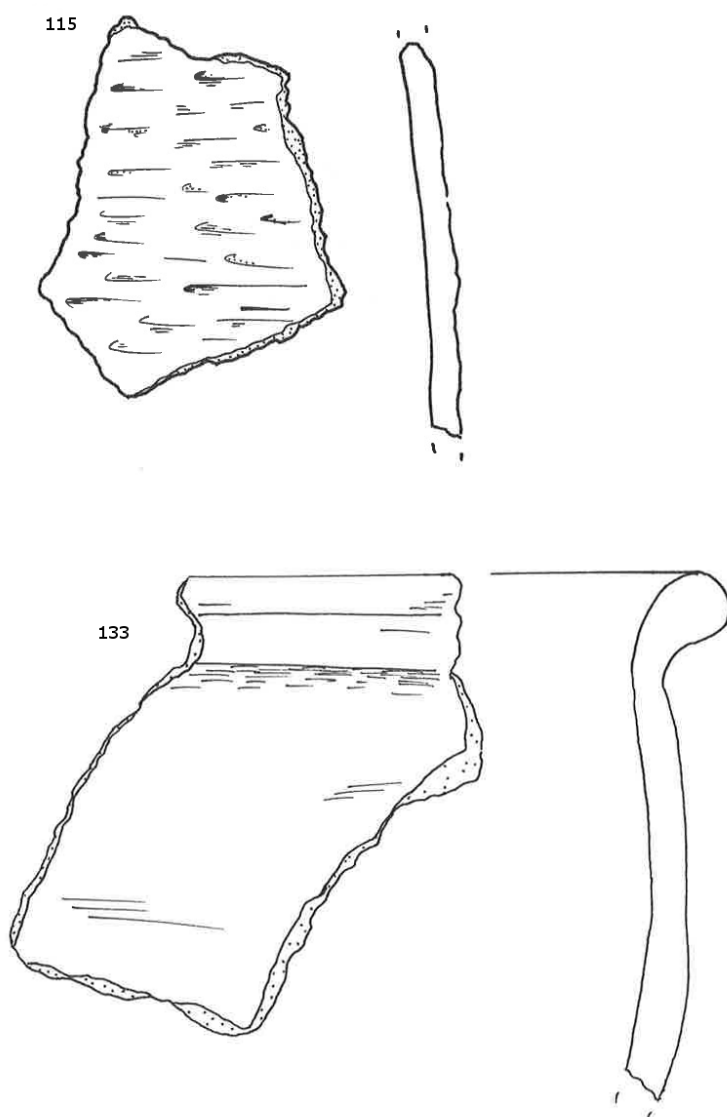
Tab. 14 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 98, kresba Kateřina Joštová

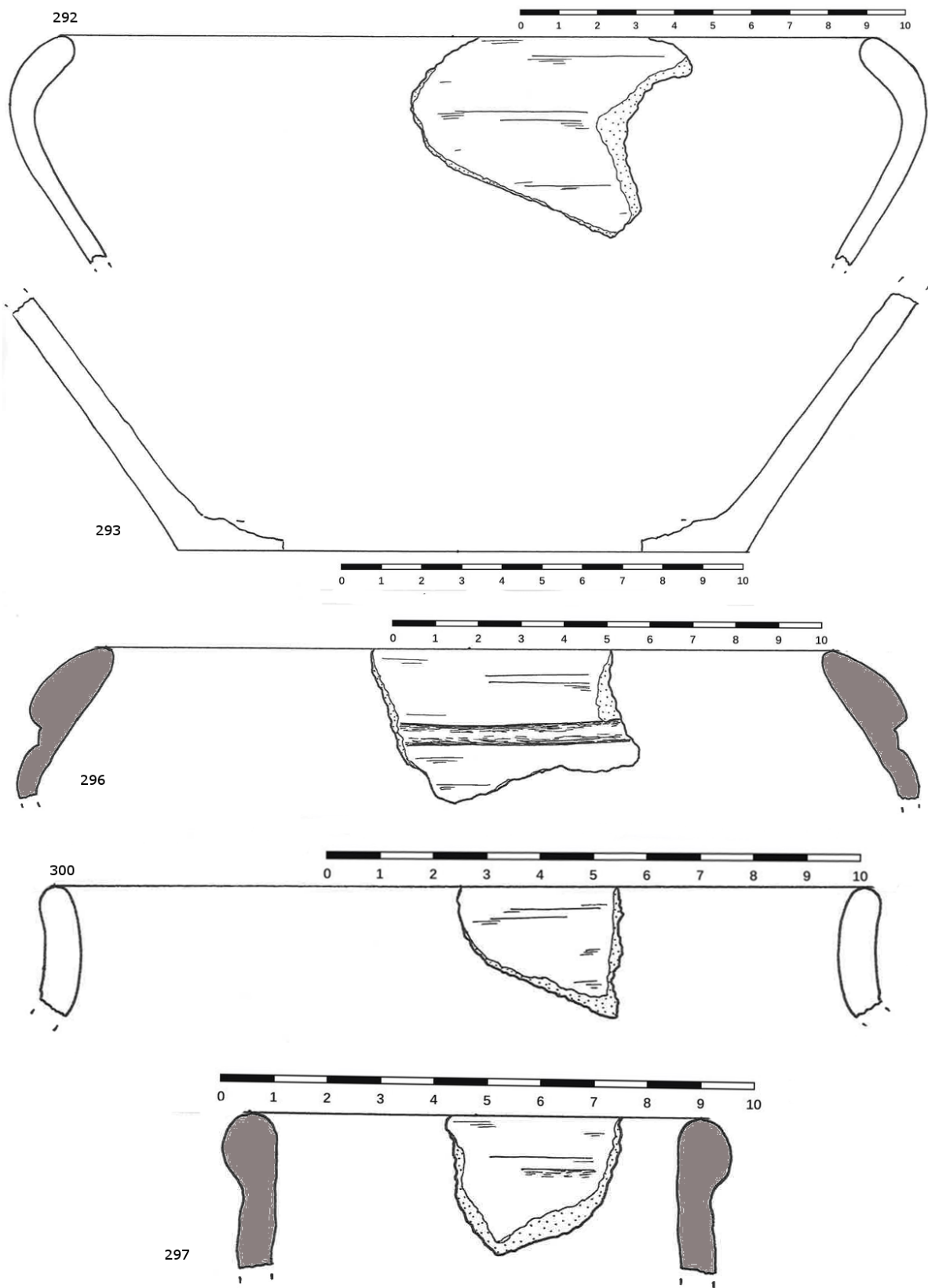
Tab. 15 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 103, kresba Kateřina Joštová

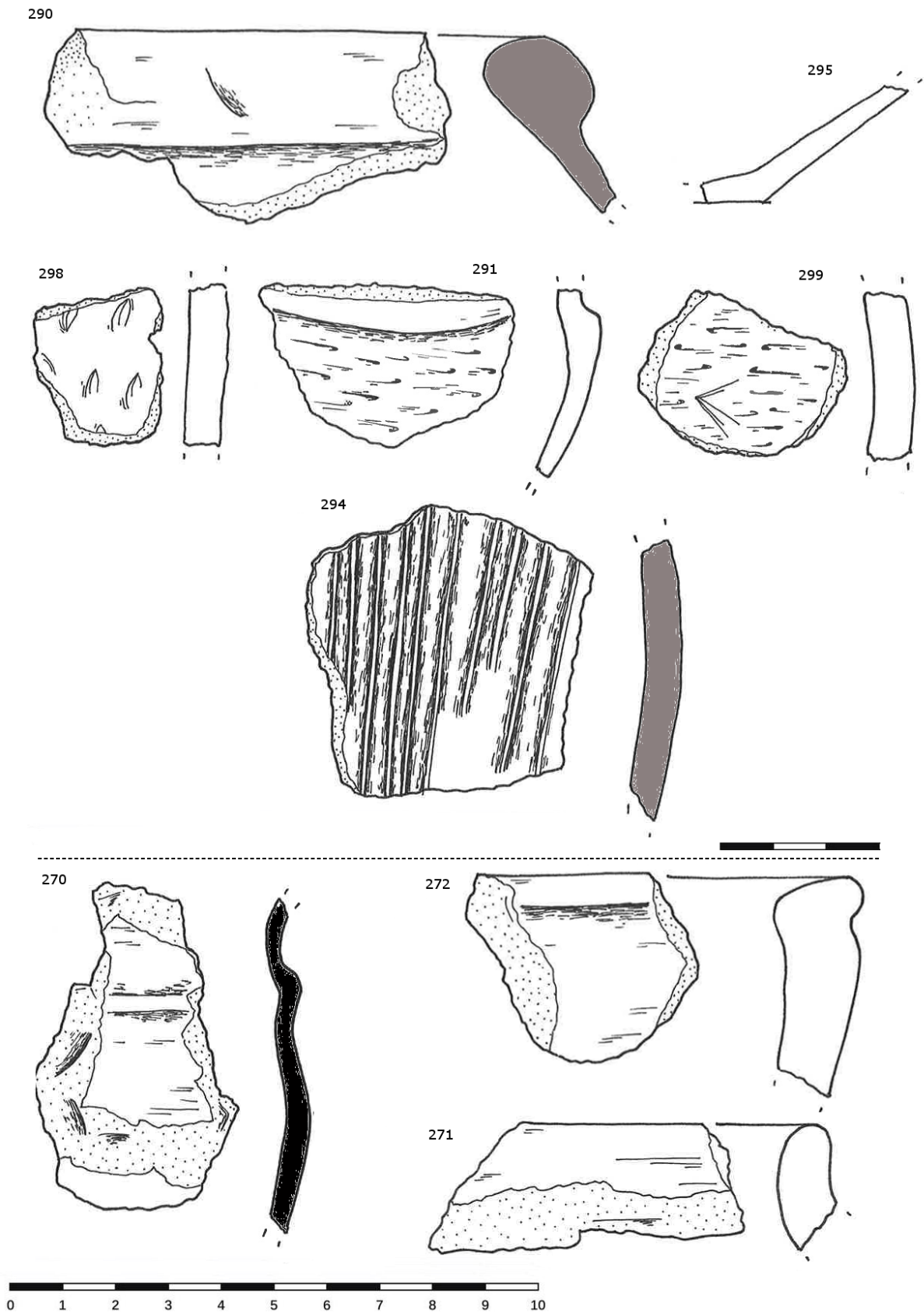
Tab. 16 – Slepoticce, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 104, kresba Kateřina Joštová

Tab. 17 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 104, kresba Kateřina Joštová

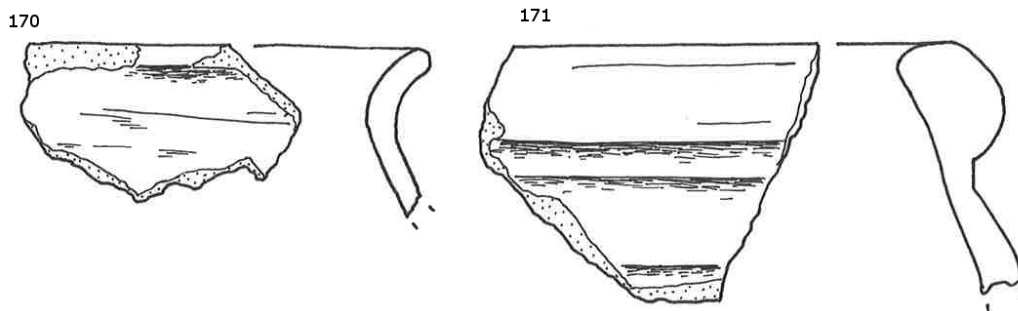
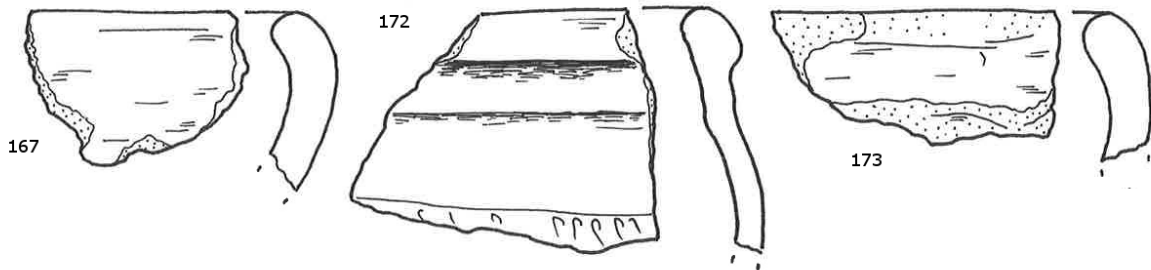
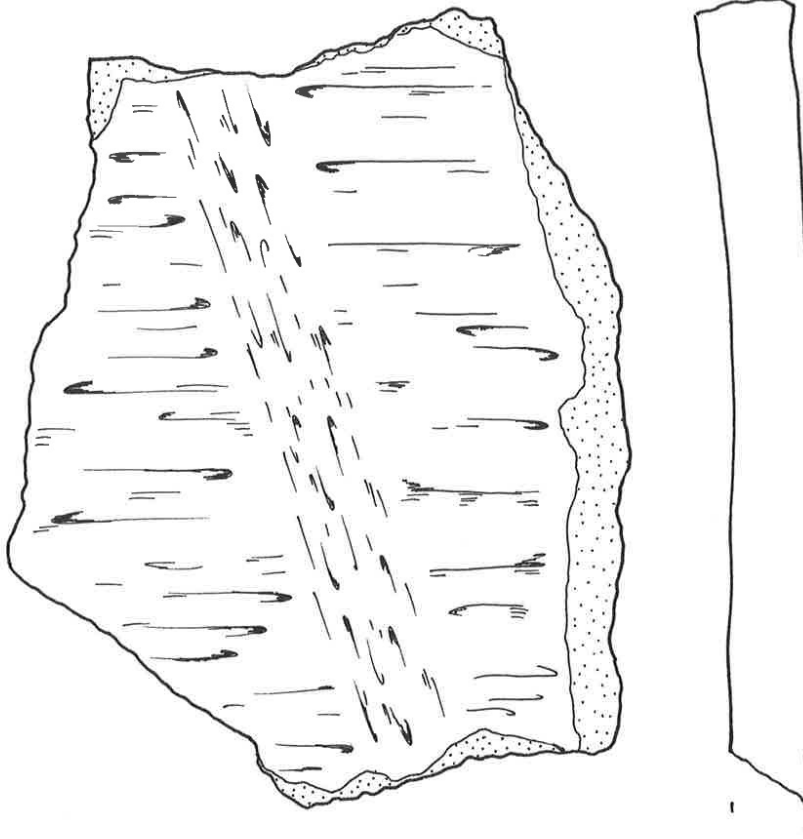

Tab. 18 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby latéské a doby římské. Fragmety z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

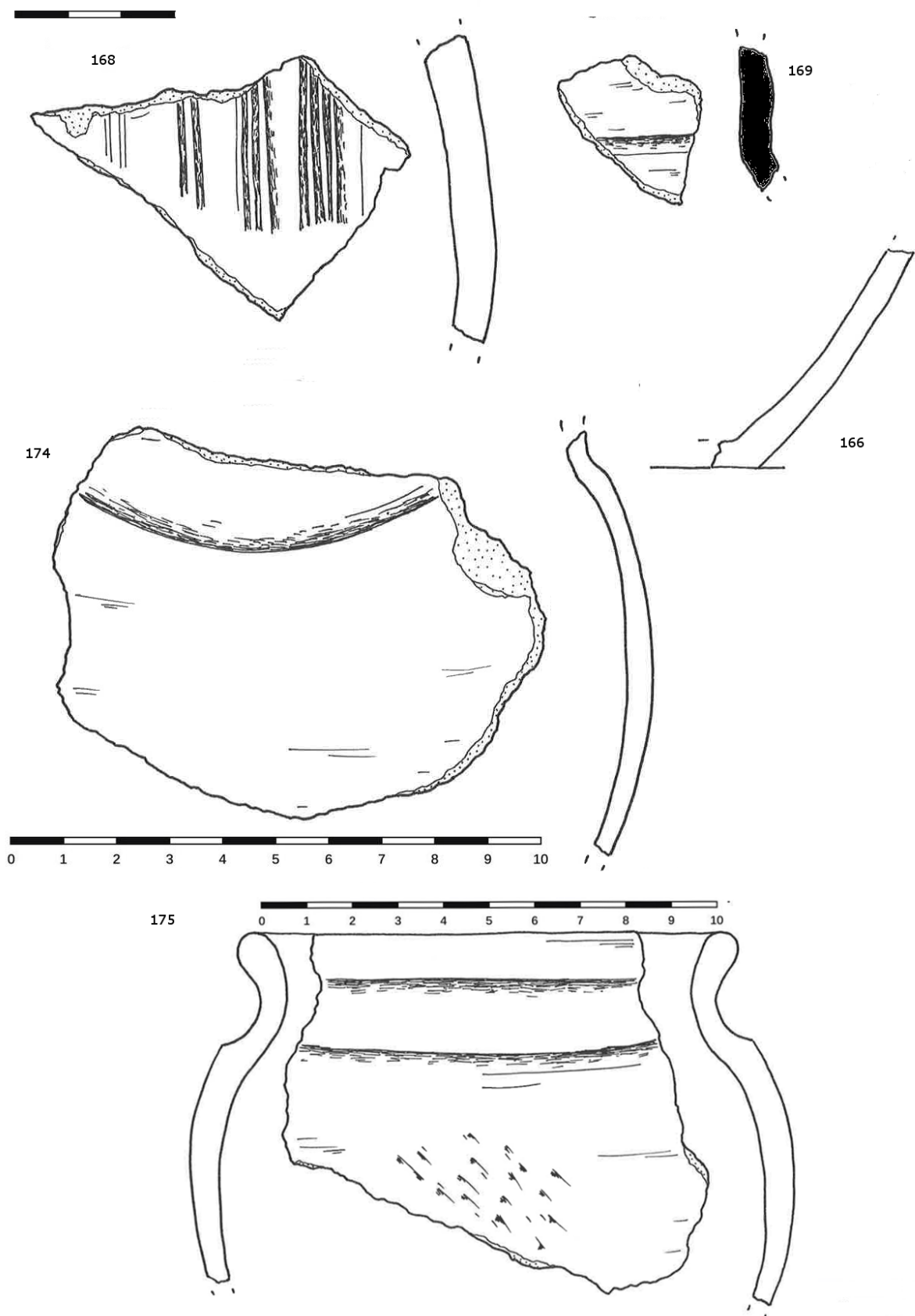

Tab. 19 – Slepoticce, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

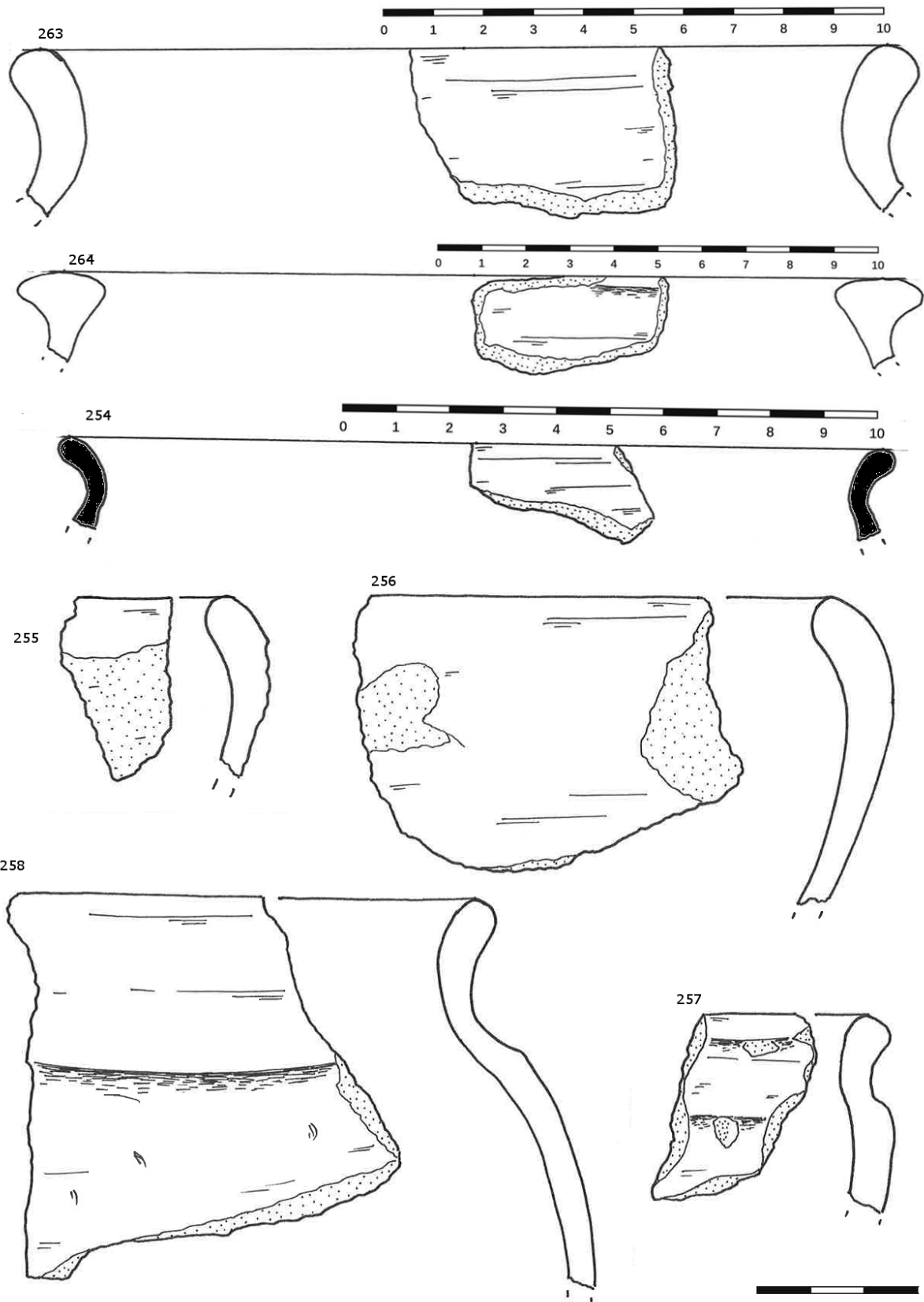
269

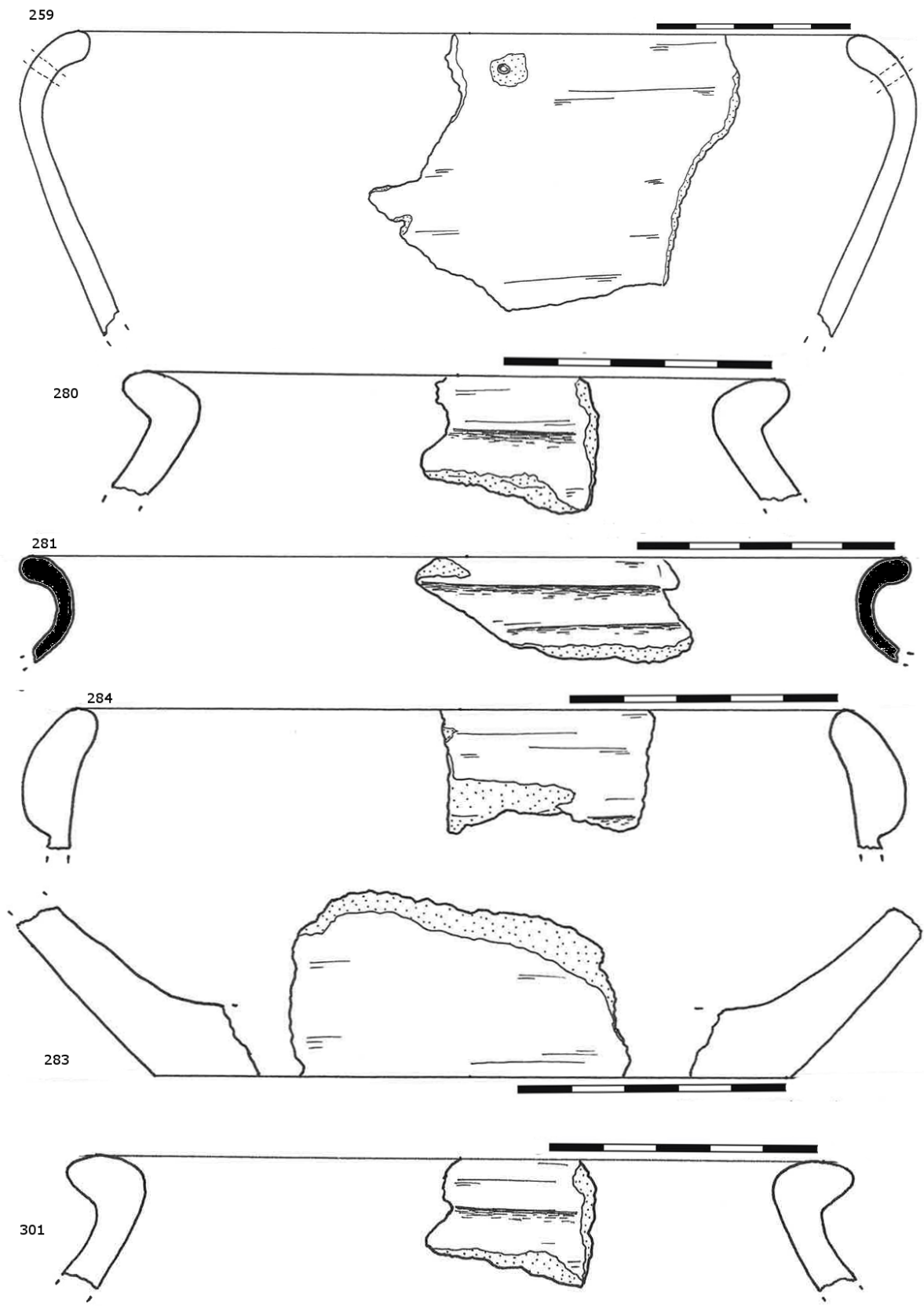
Tab. 20 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

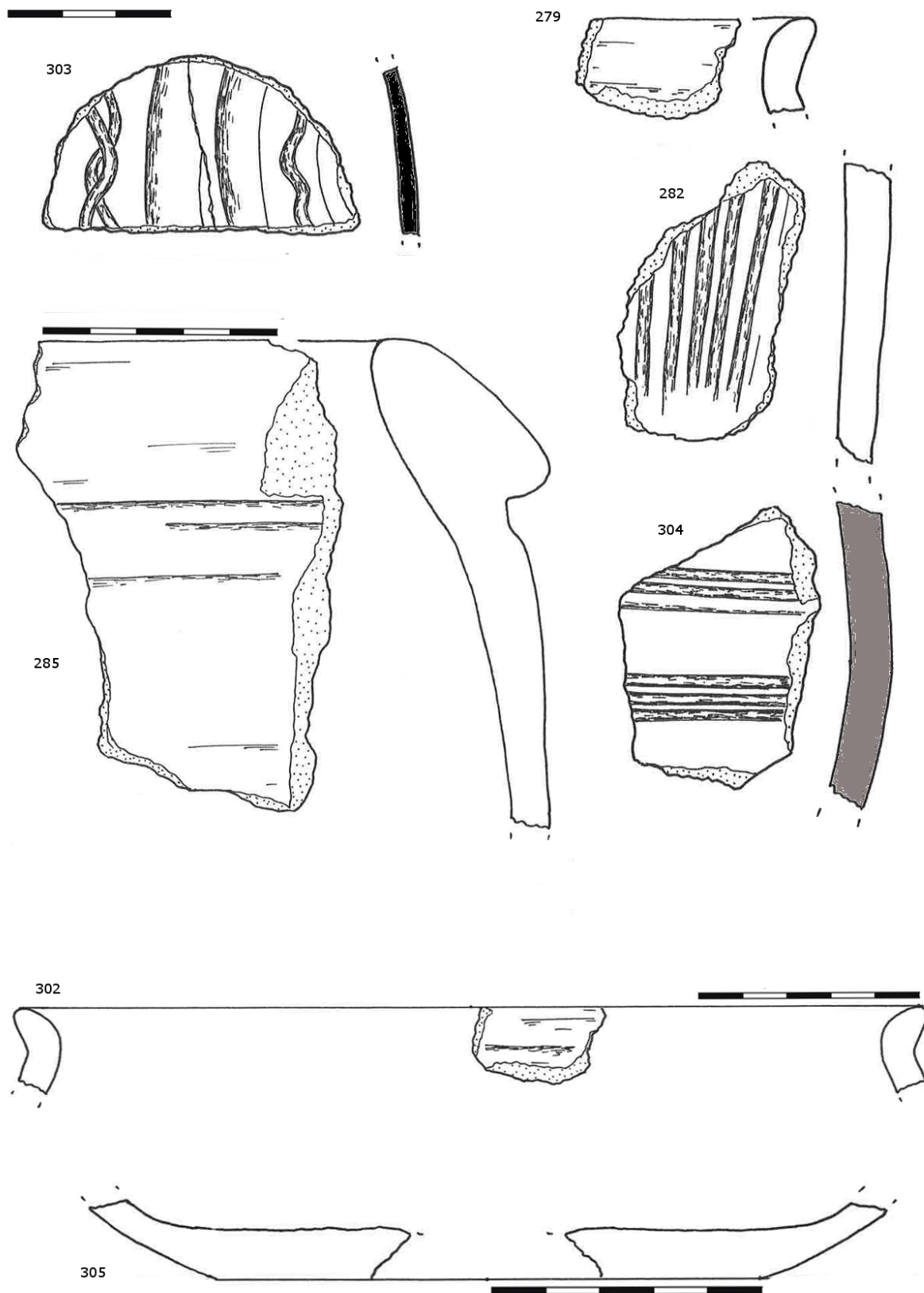
Tab. 21 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

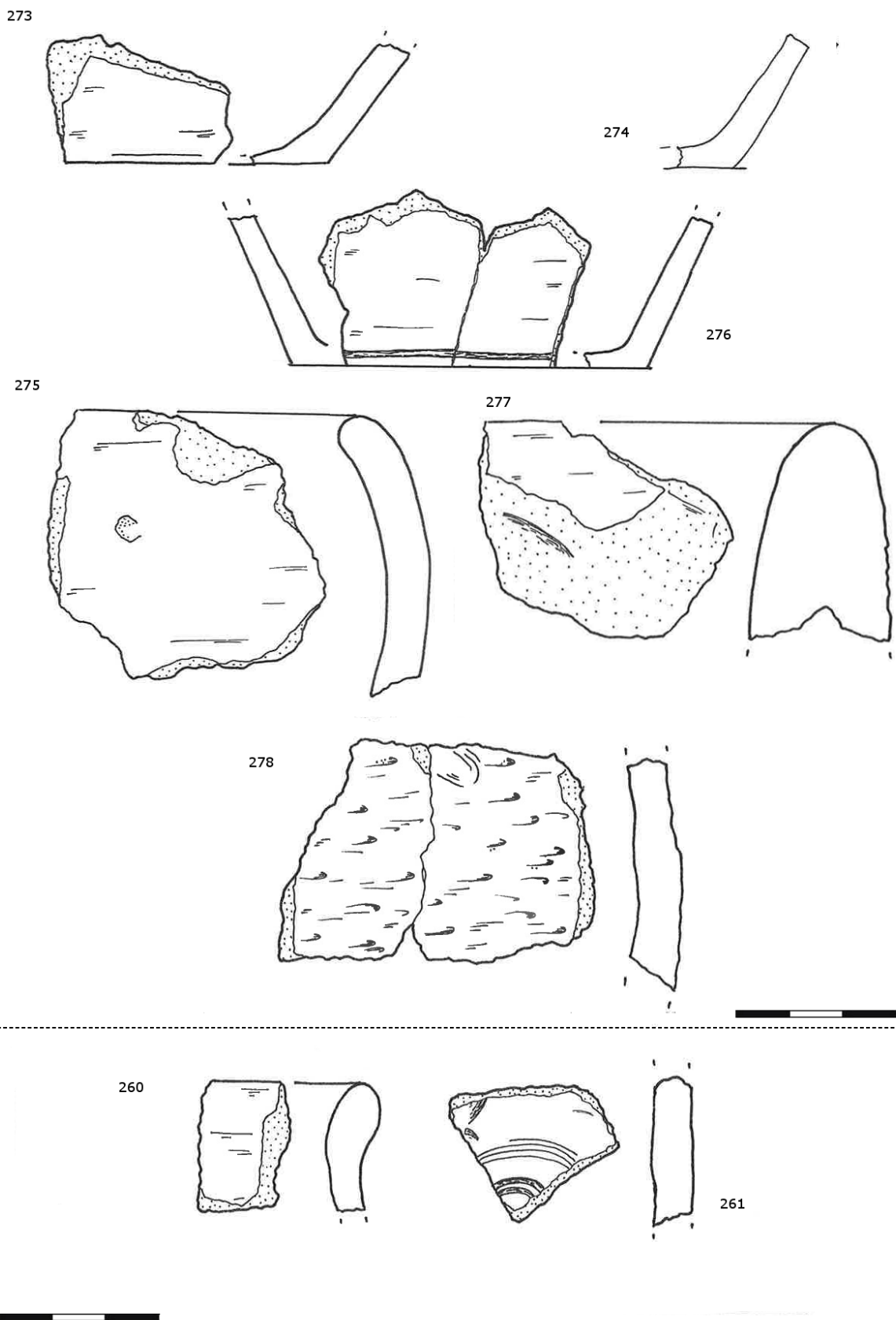
Tab. 22 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

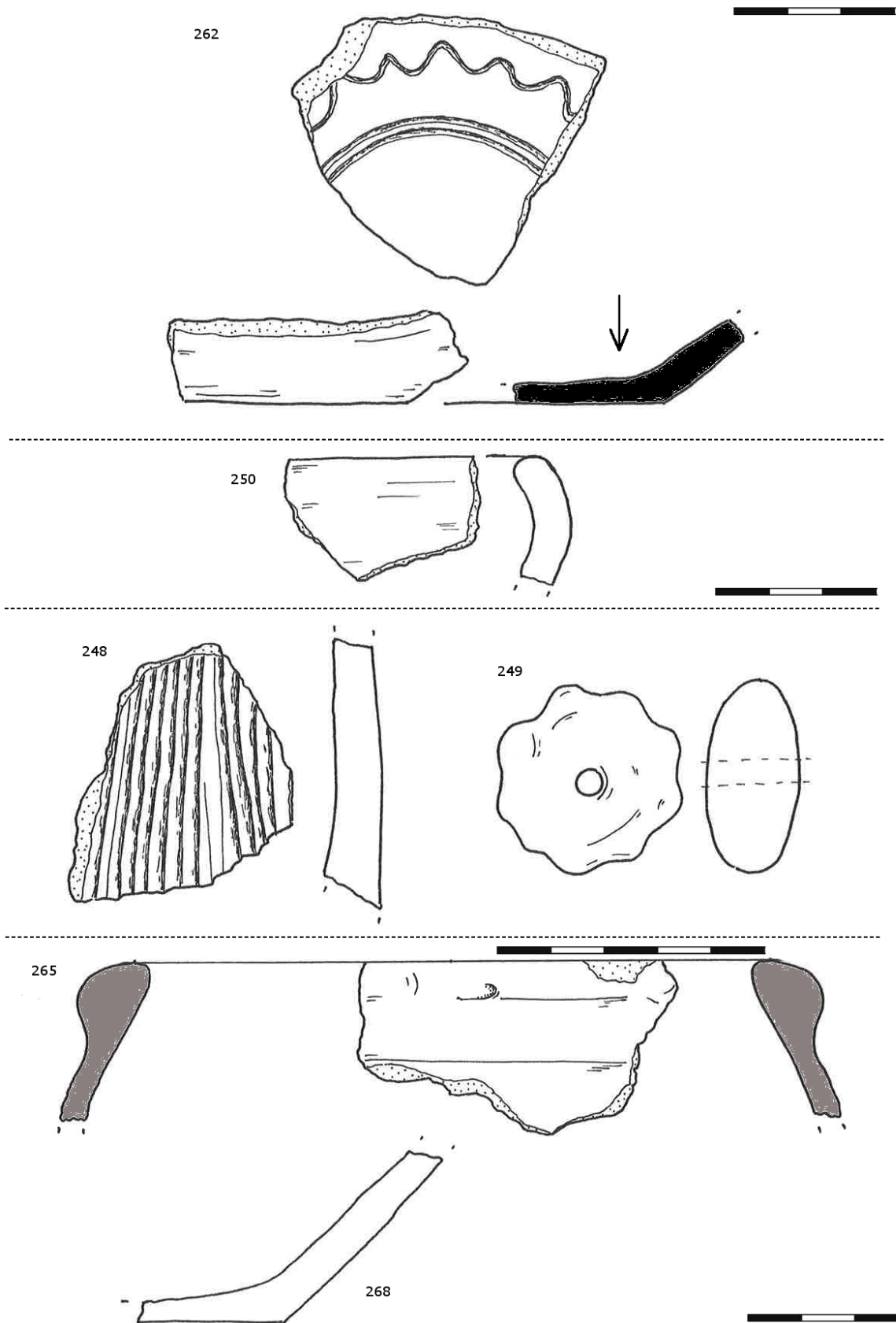
Tab. 23 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

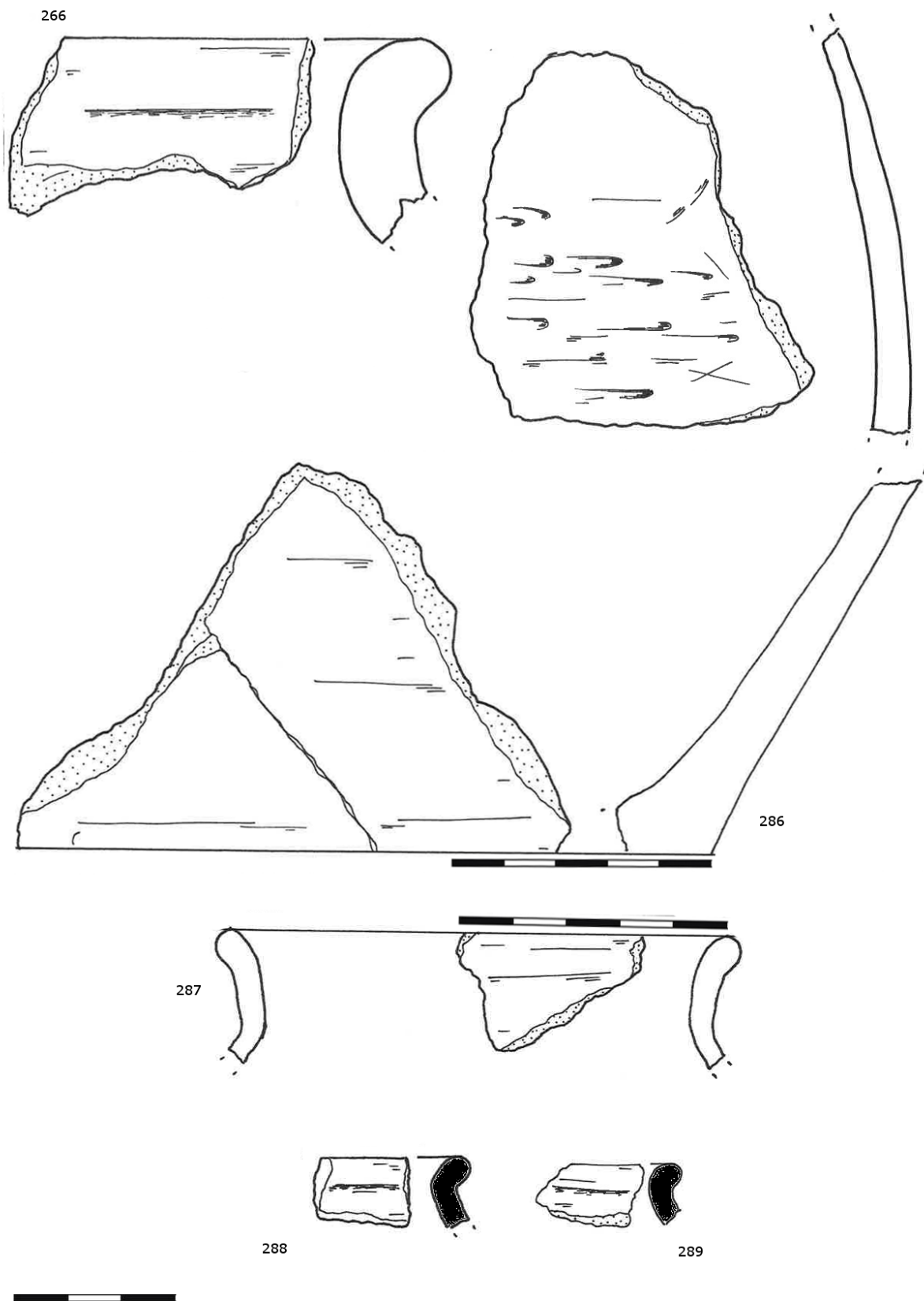
Tab. 24 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

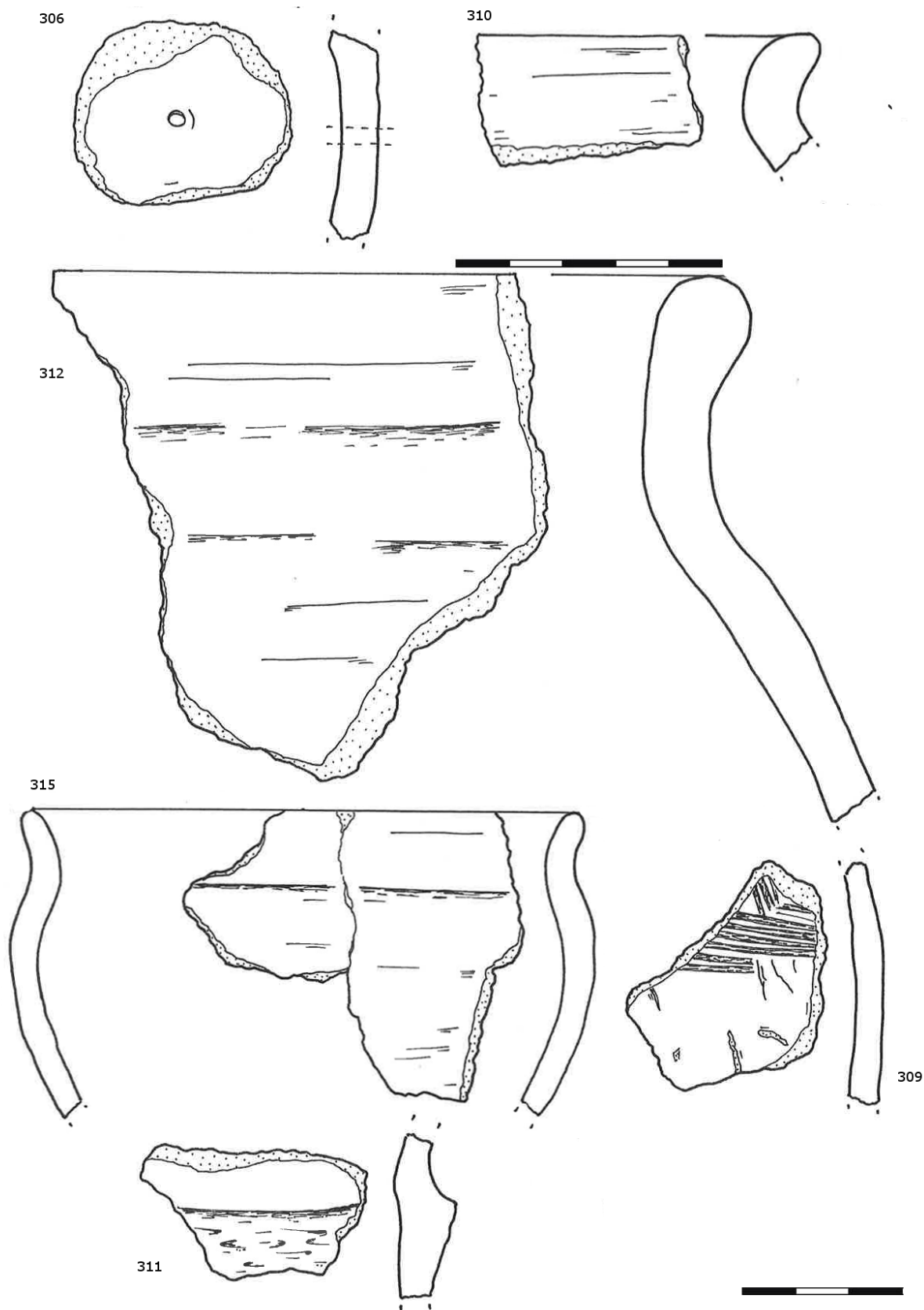
Tab. 25 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

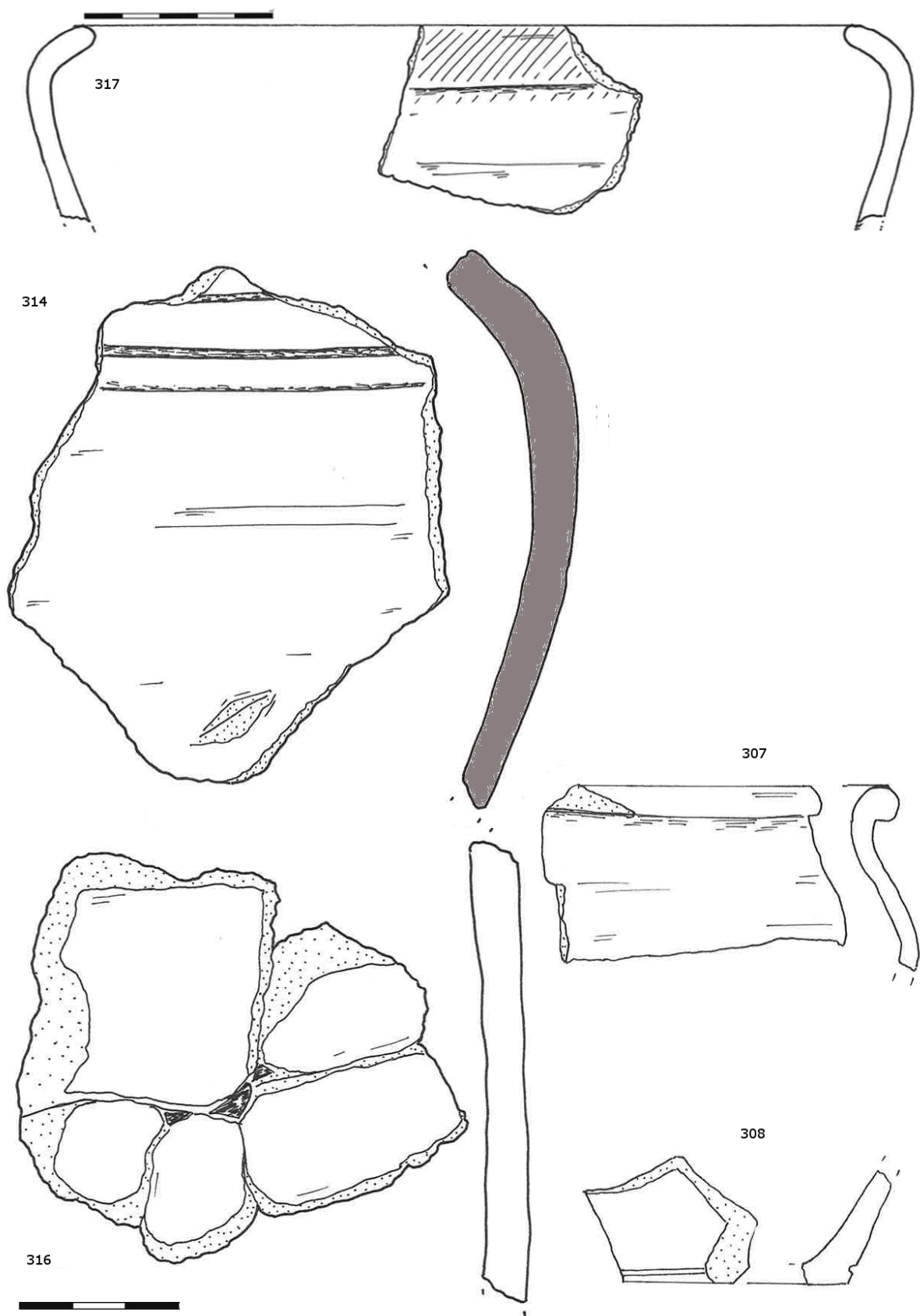
Tab. 26 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

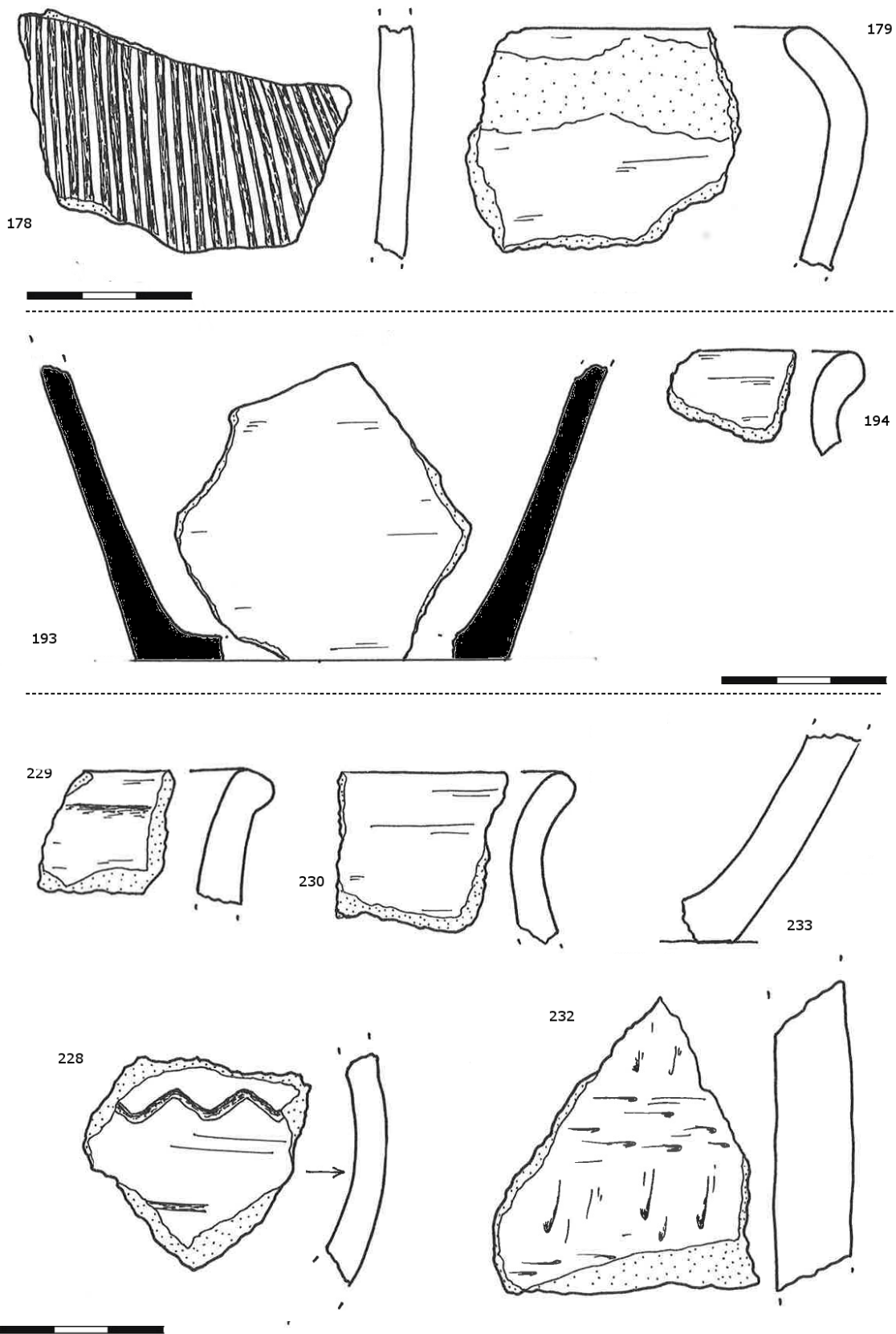
Tab. 27 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

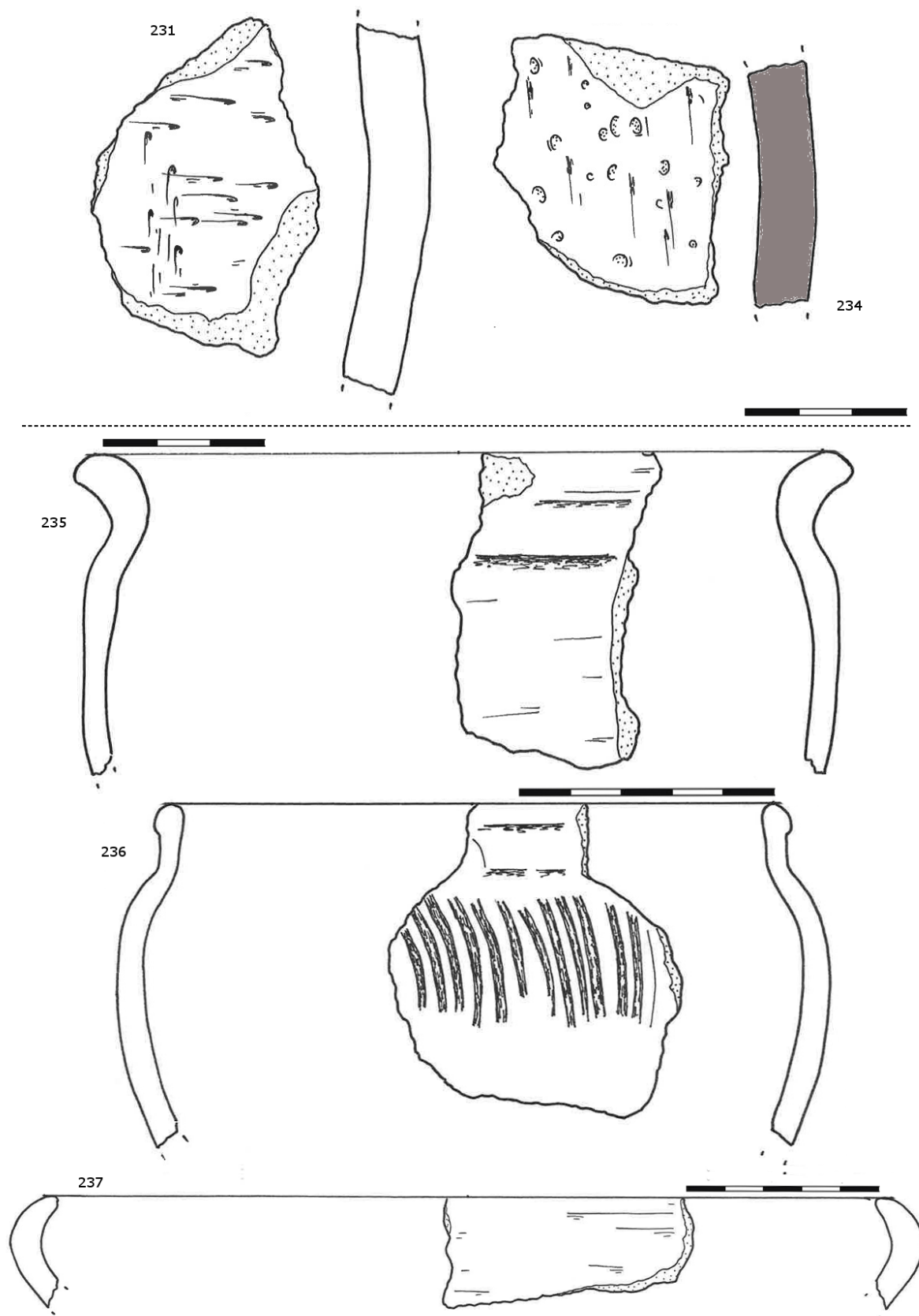
Tab. 28 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

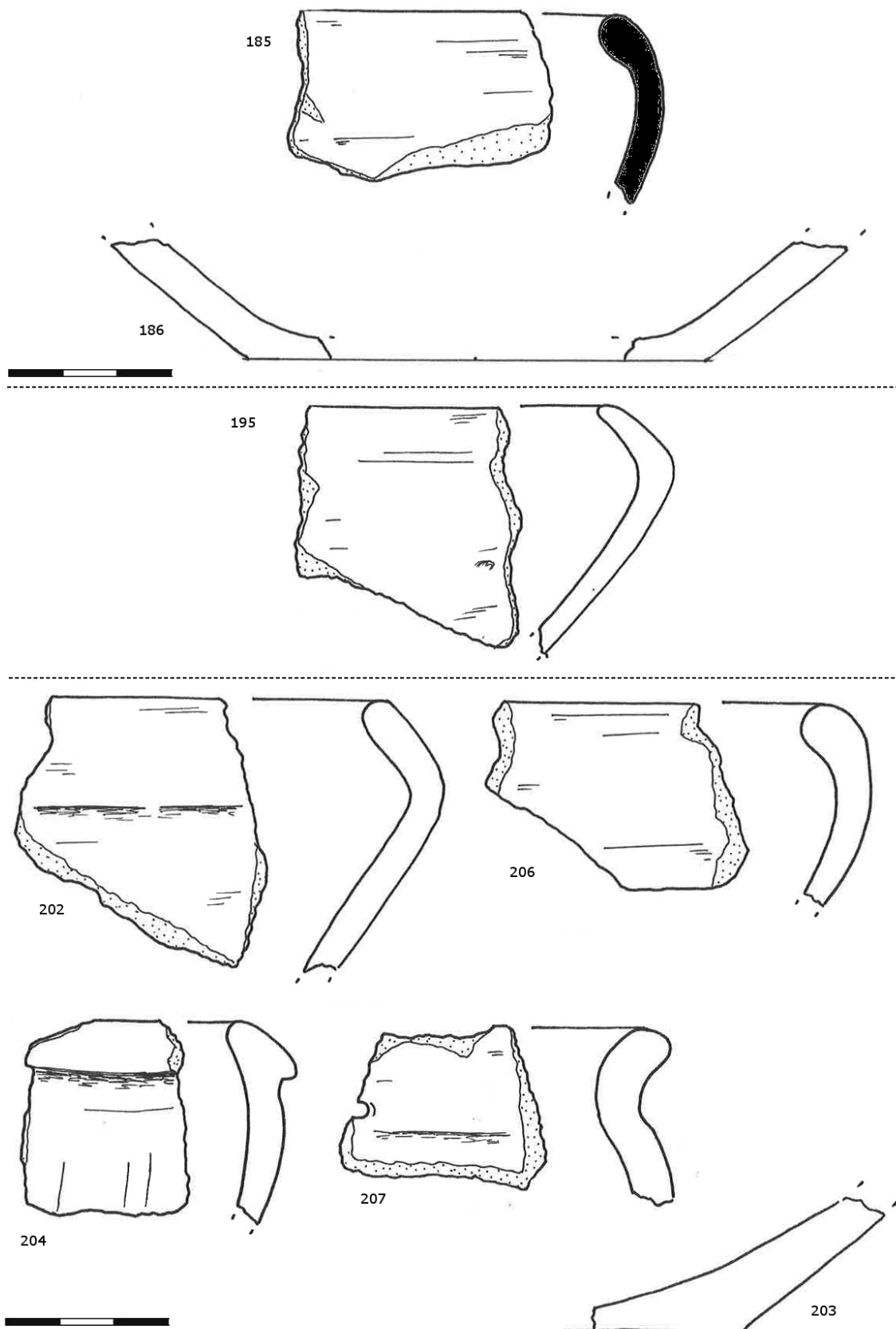
Tab. 29 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmety z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

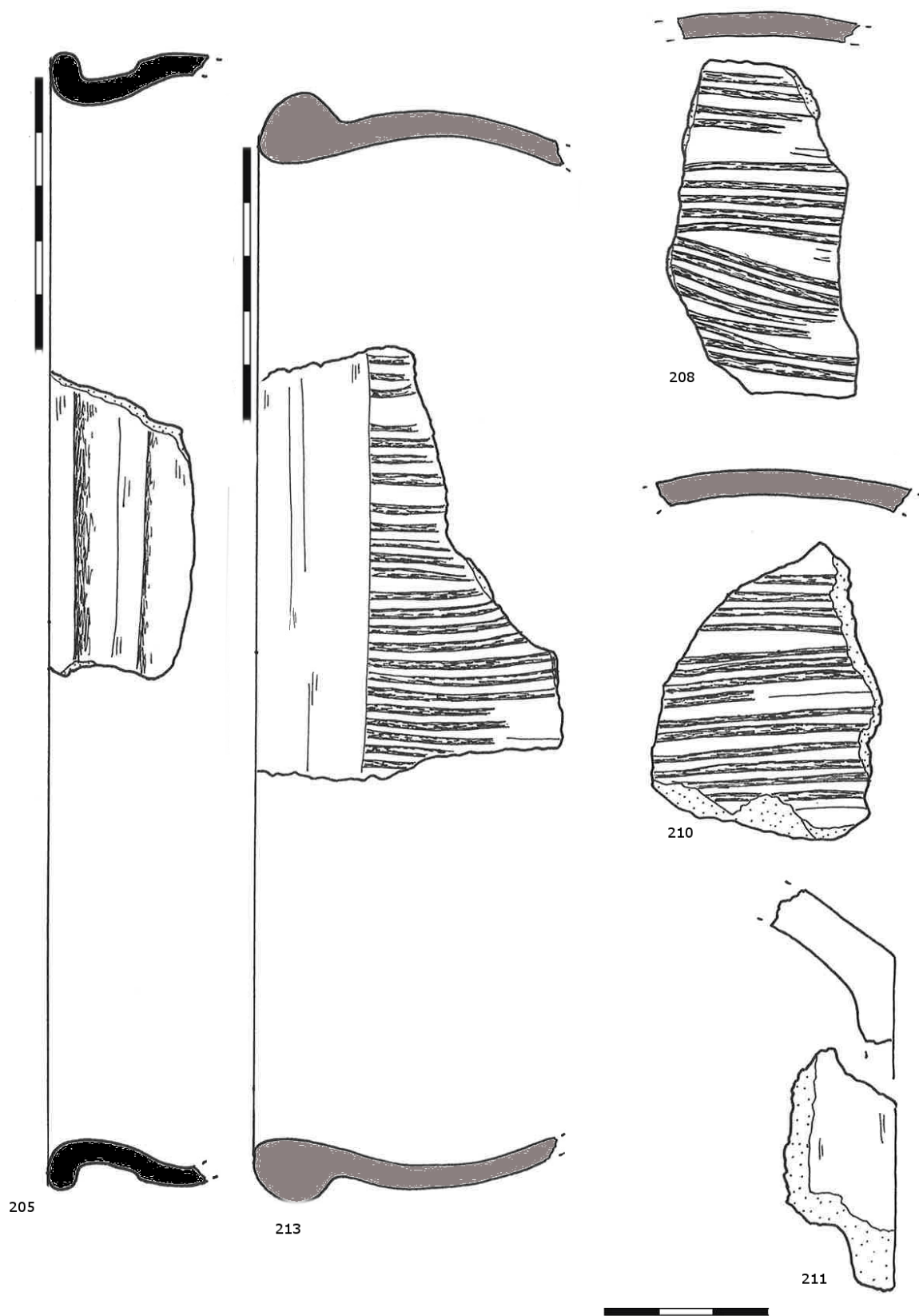
Tab. 30 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

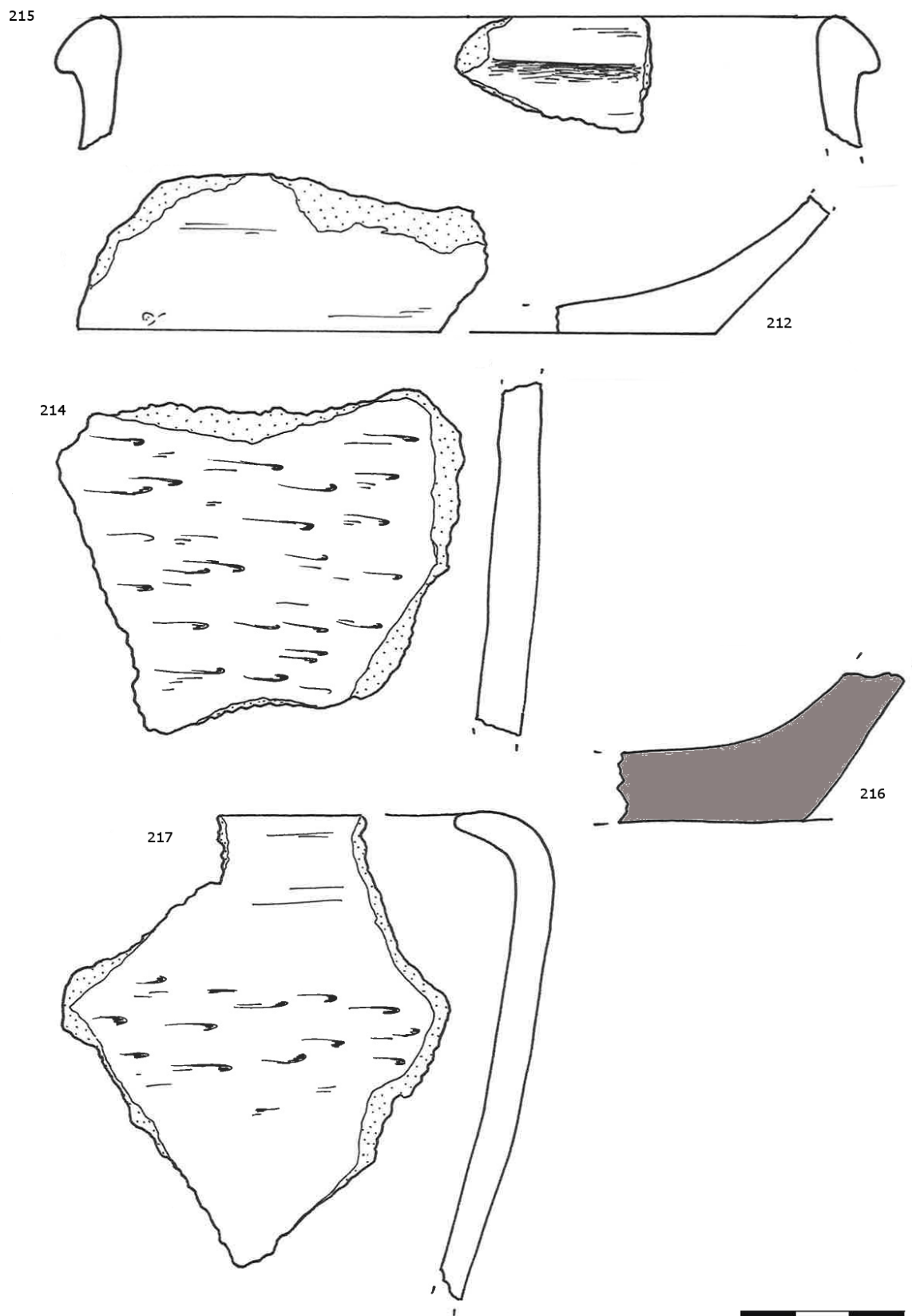
Tab. 31 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

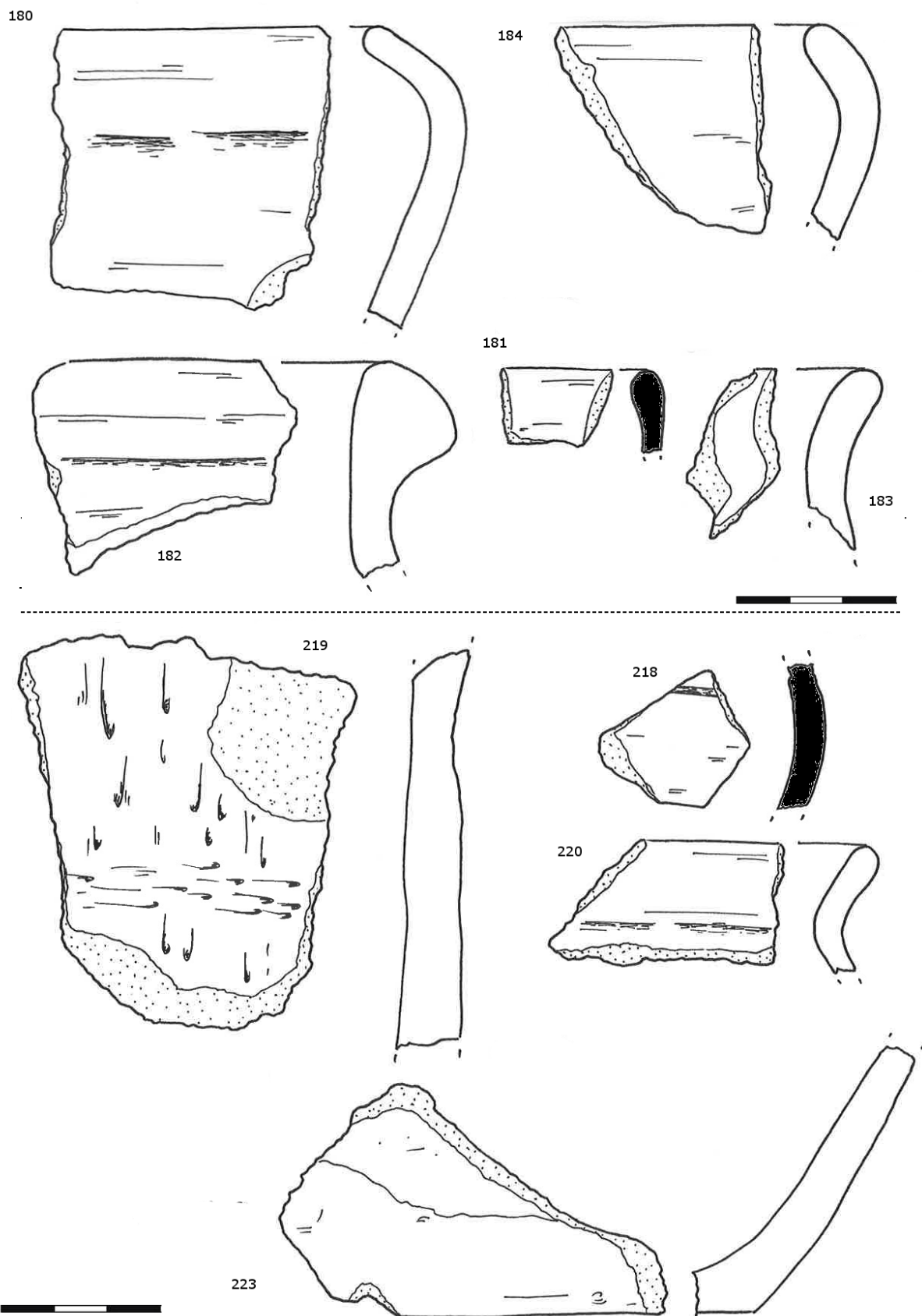
Tab. 32 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

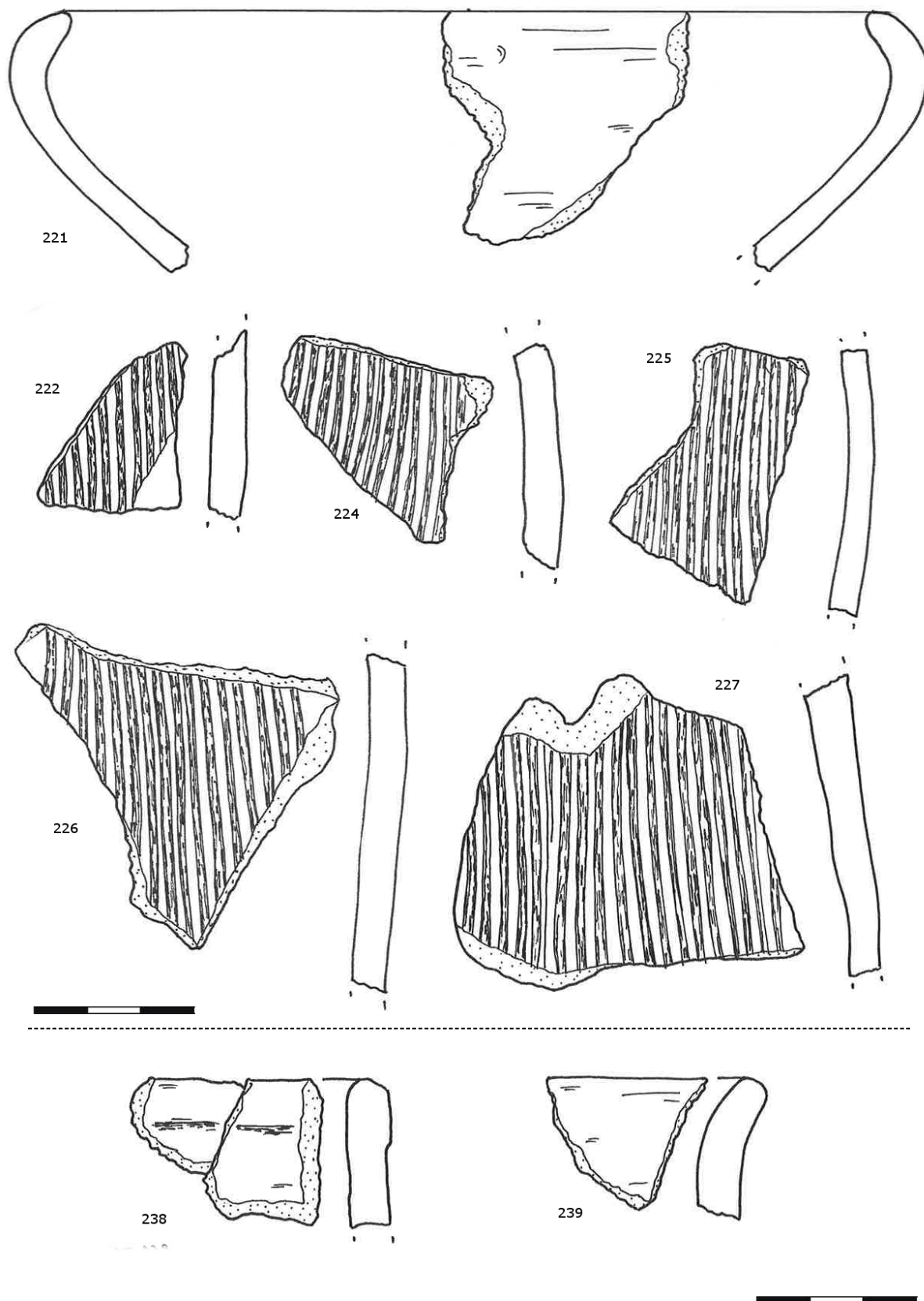
Tab. 33 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmety z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

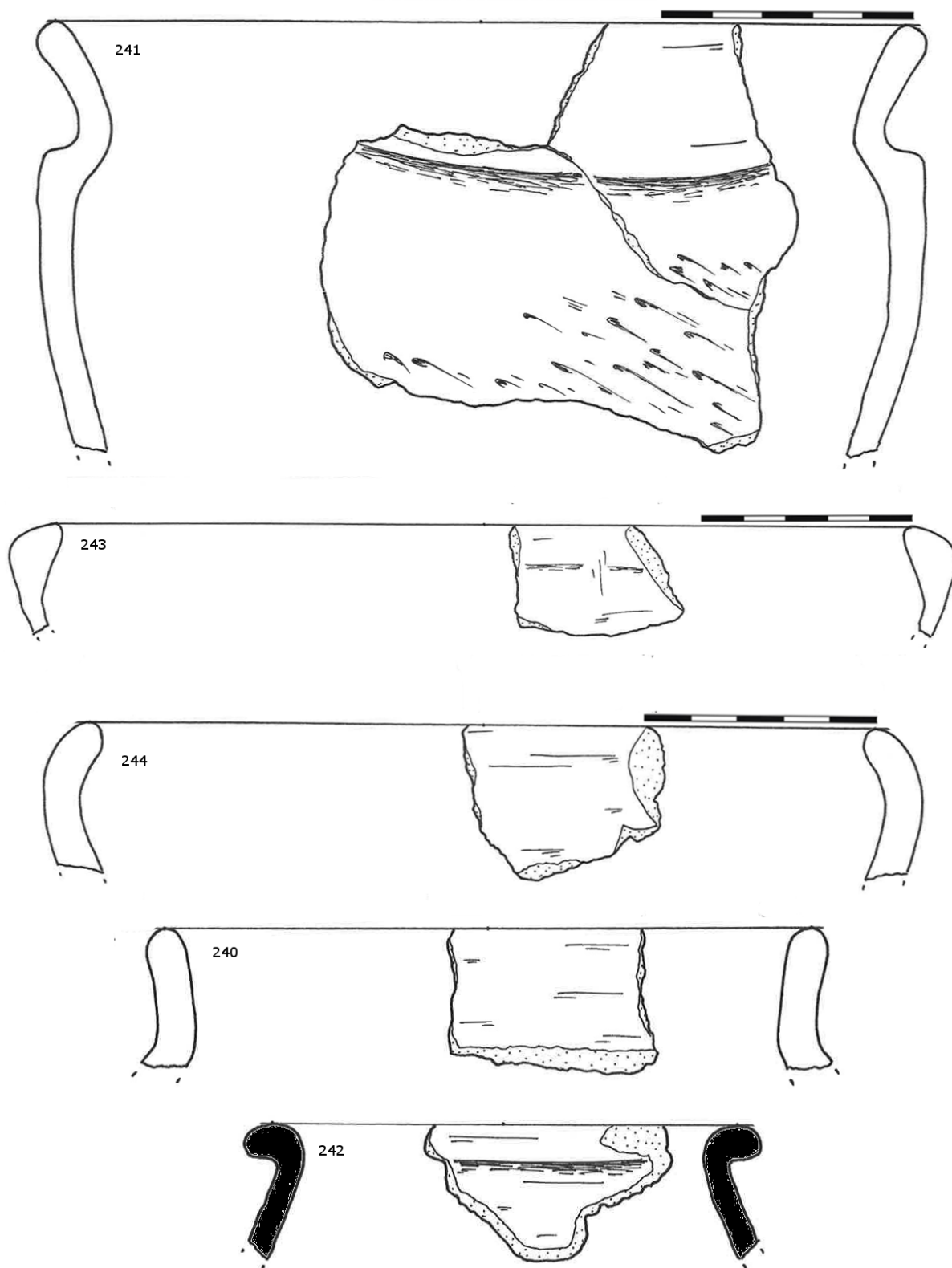
Tab. 34 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

Tab. 35 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

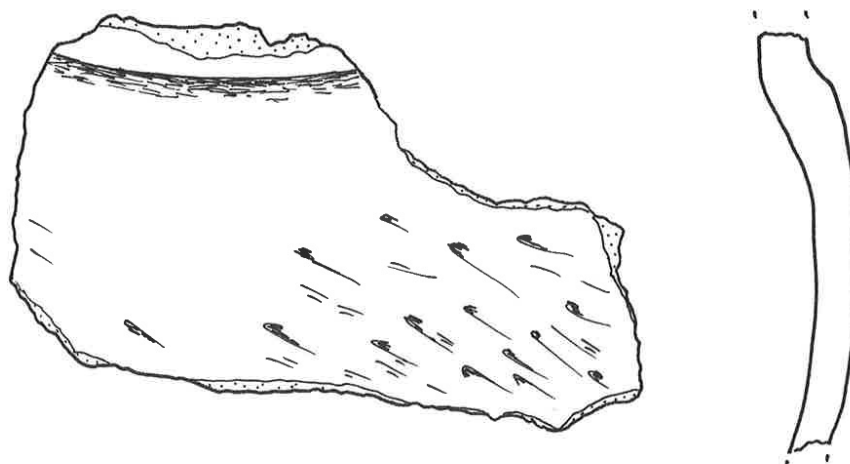

Tab. 36 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

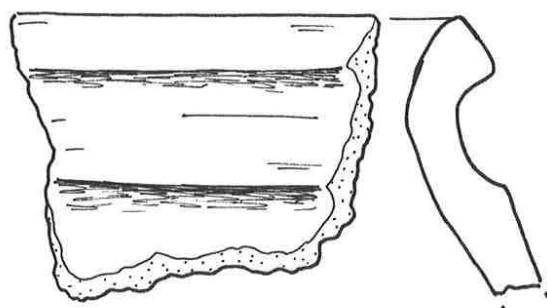

Tab. 37 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

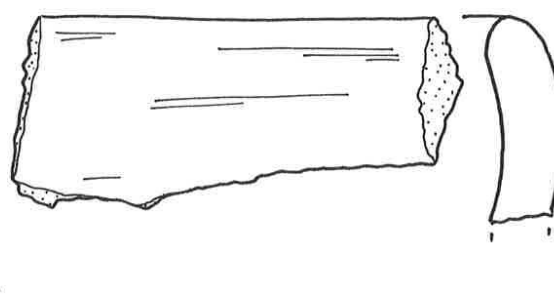
*241 (jednotlivě)

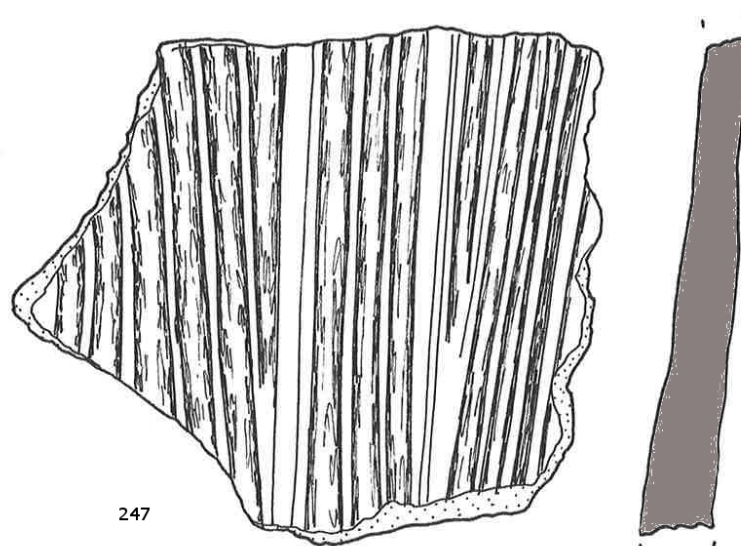
245

246

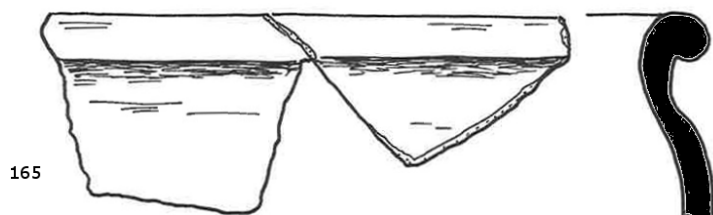

247

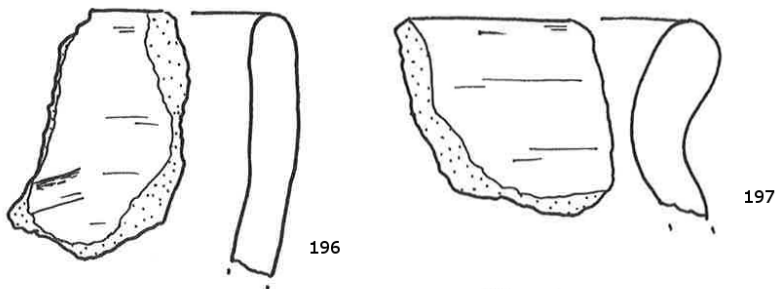

Tab. 38 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby latéské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 115, kresba Kateřina Joštová

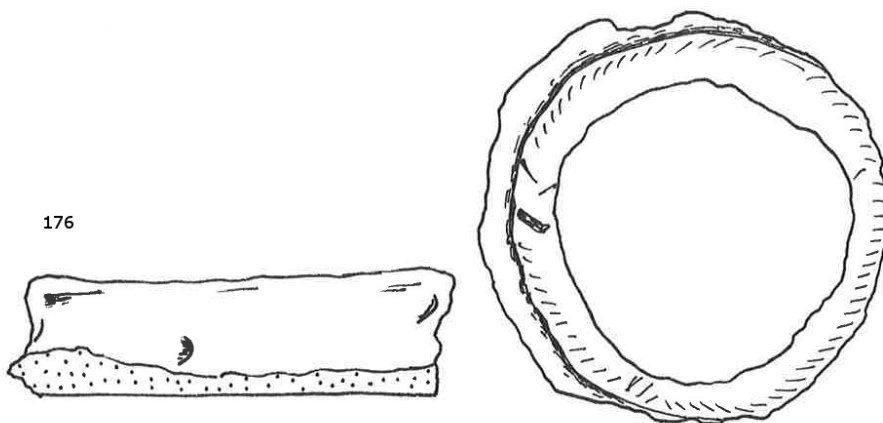
OBJEKT
117

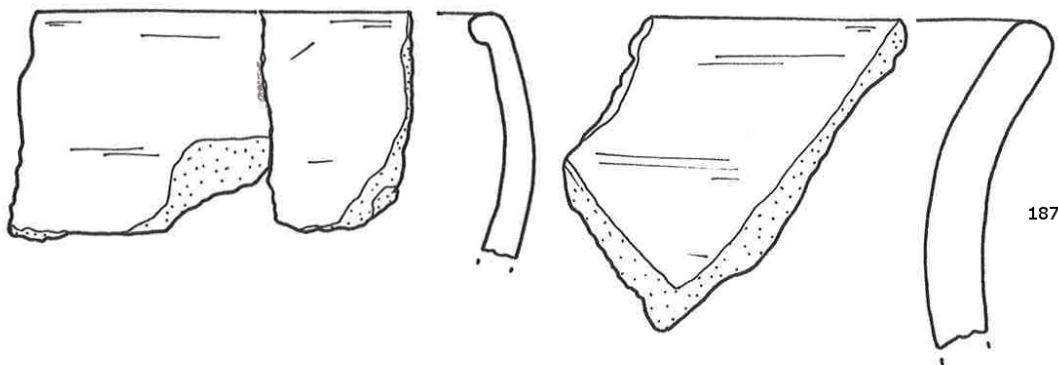
OBJEKT
119

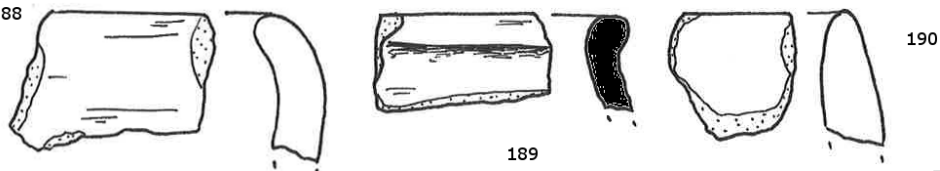
176

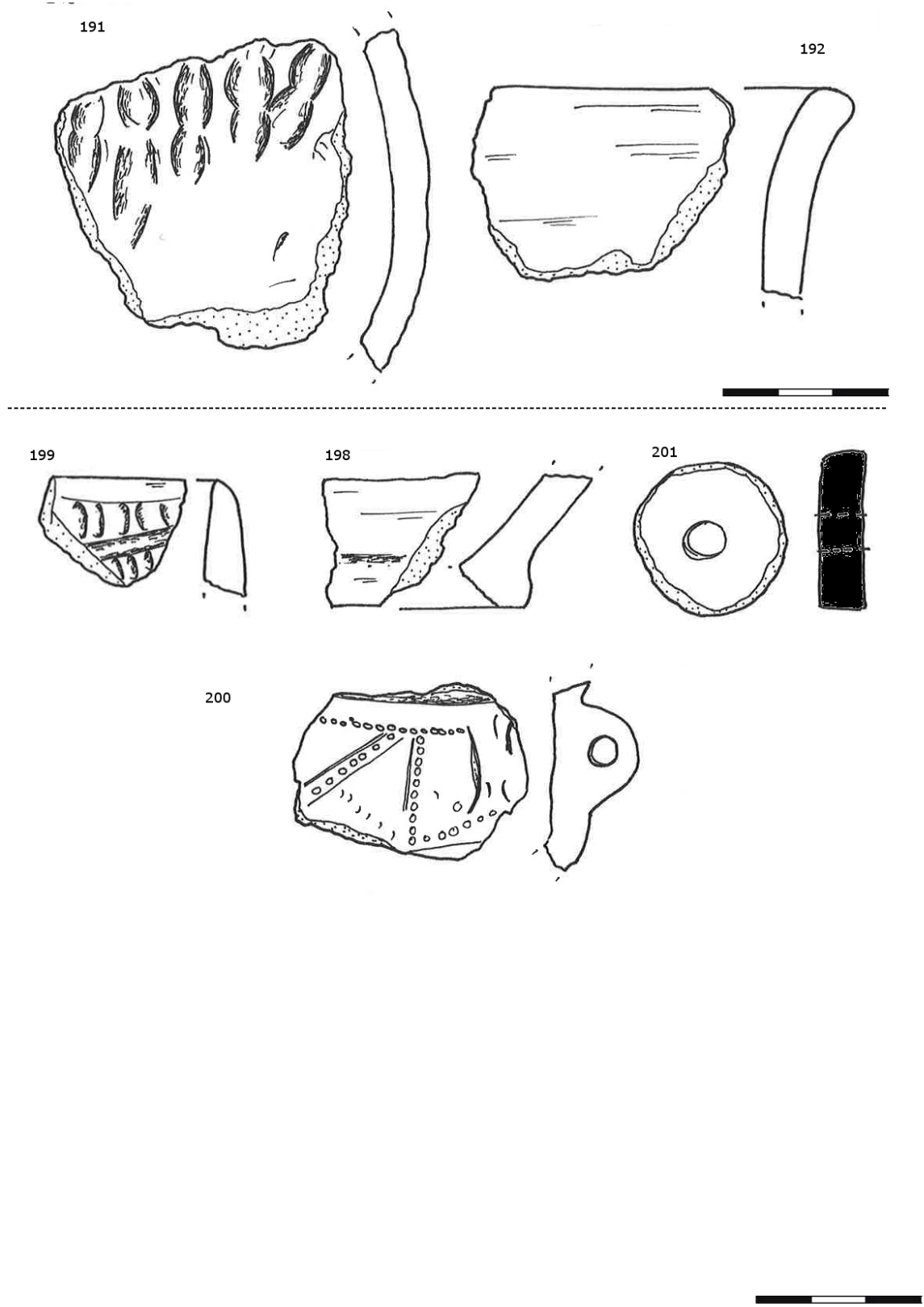
177

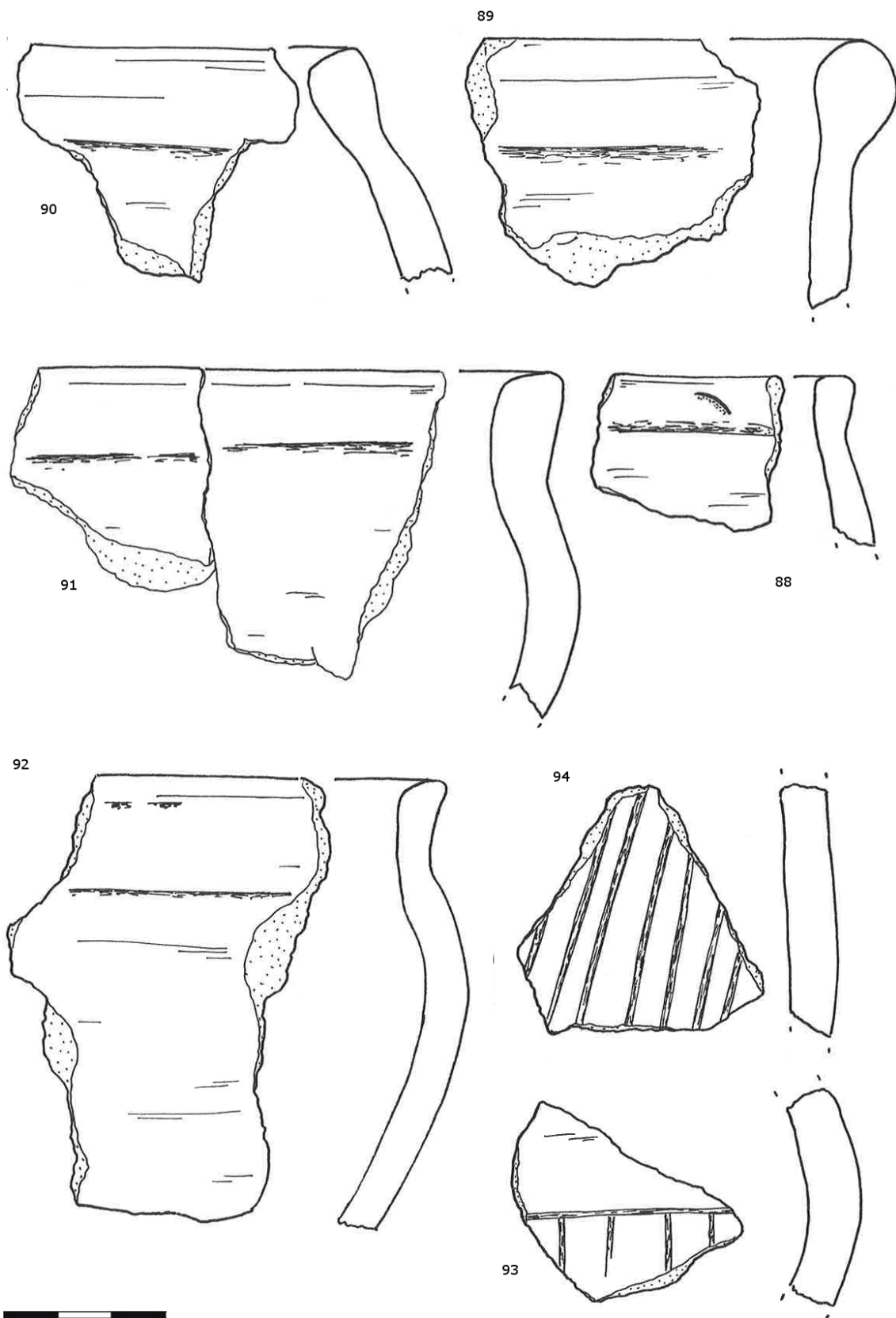
188

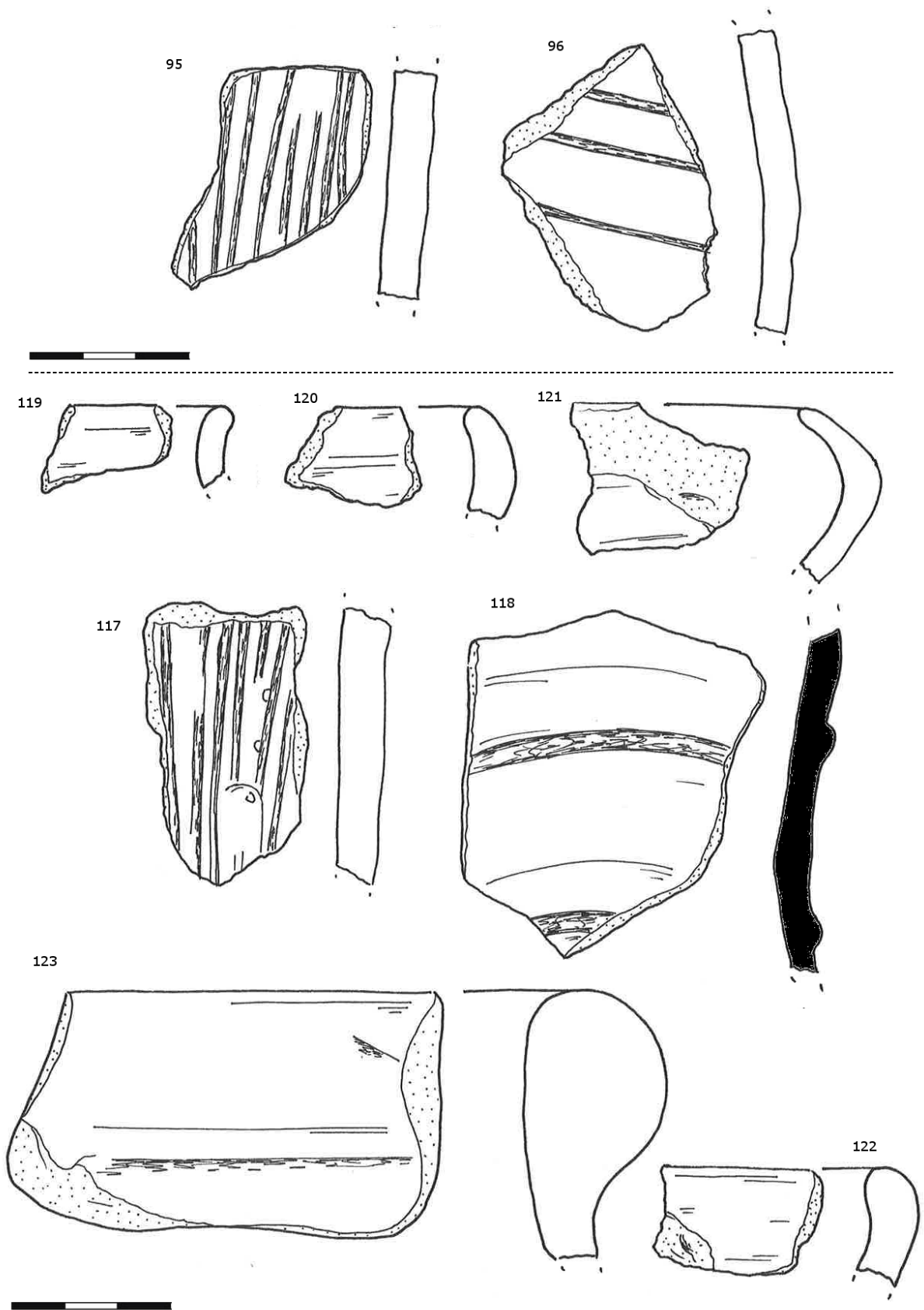
Tab. 39 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmety z objektu č. 117 a 119, kresba Kateřina Joštová

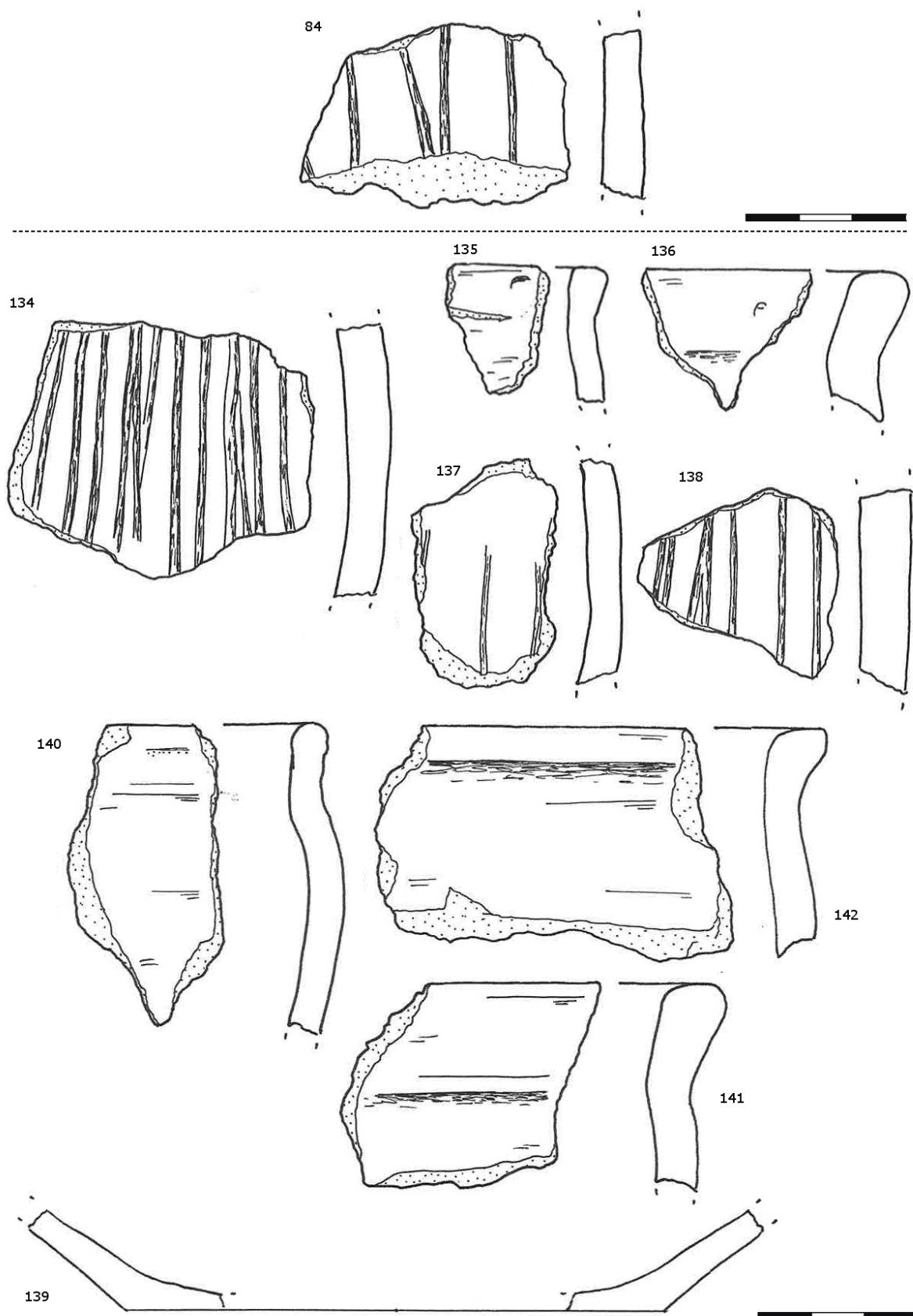
Tab. 40 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 119, kresba Kateřina Joštová

Tab. 41 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby latéské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 127, kresba Kateřina Joštová

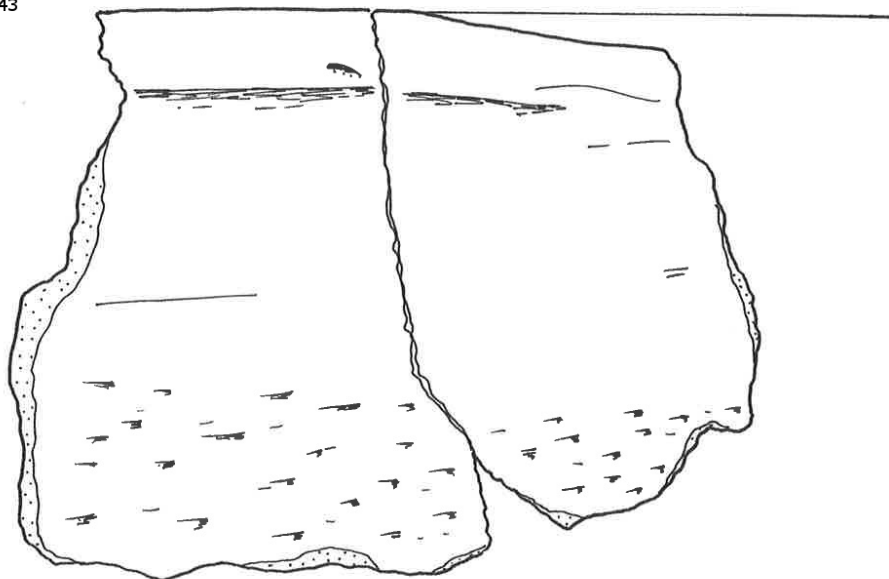

Tab. 42 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 127, kresba Kateřina Joštová

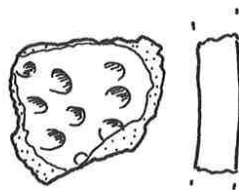

Tab. 43 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 127, kresba Kateřina Joštová

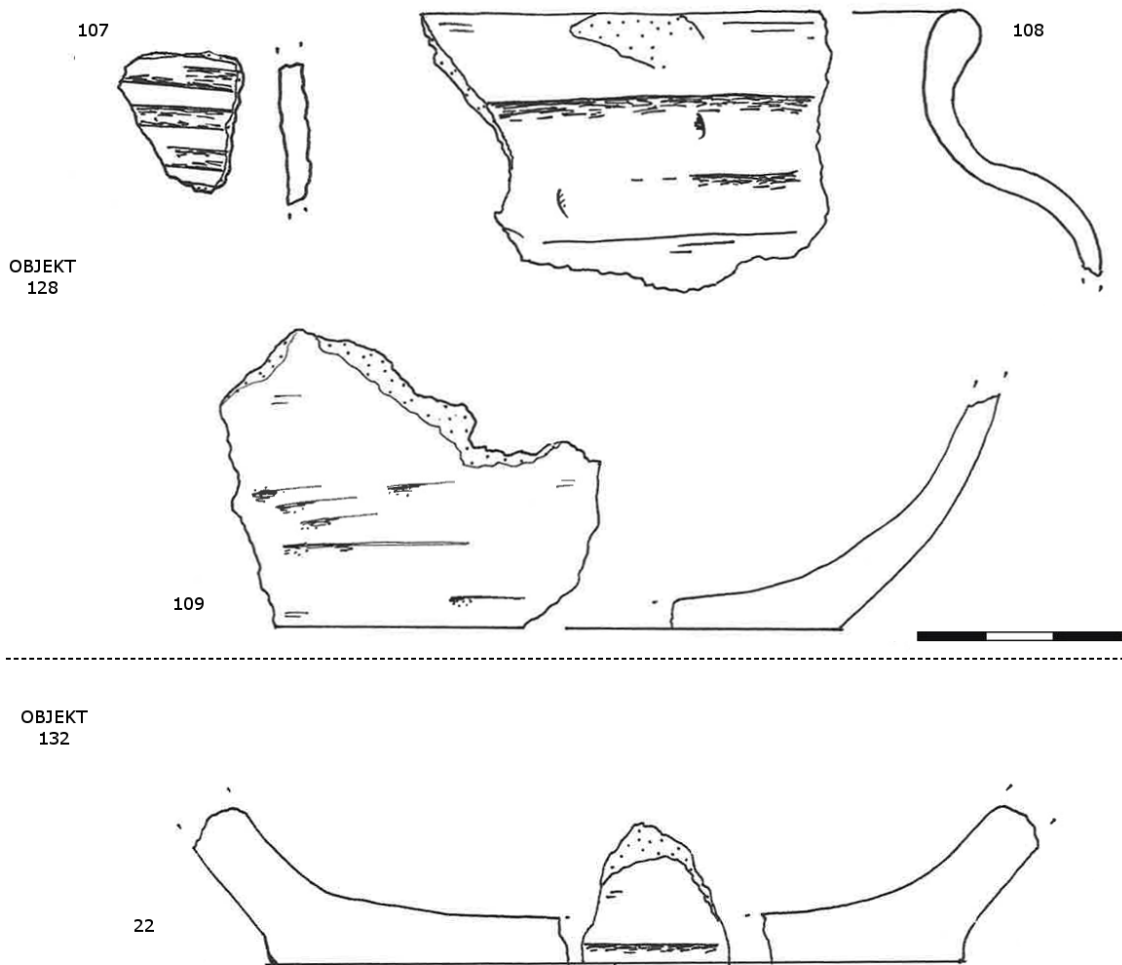
143

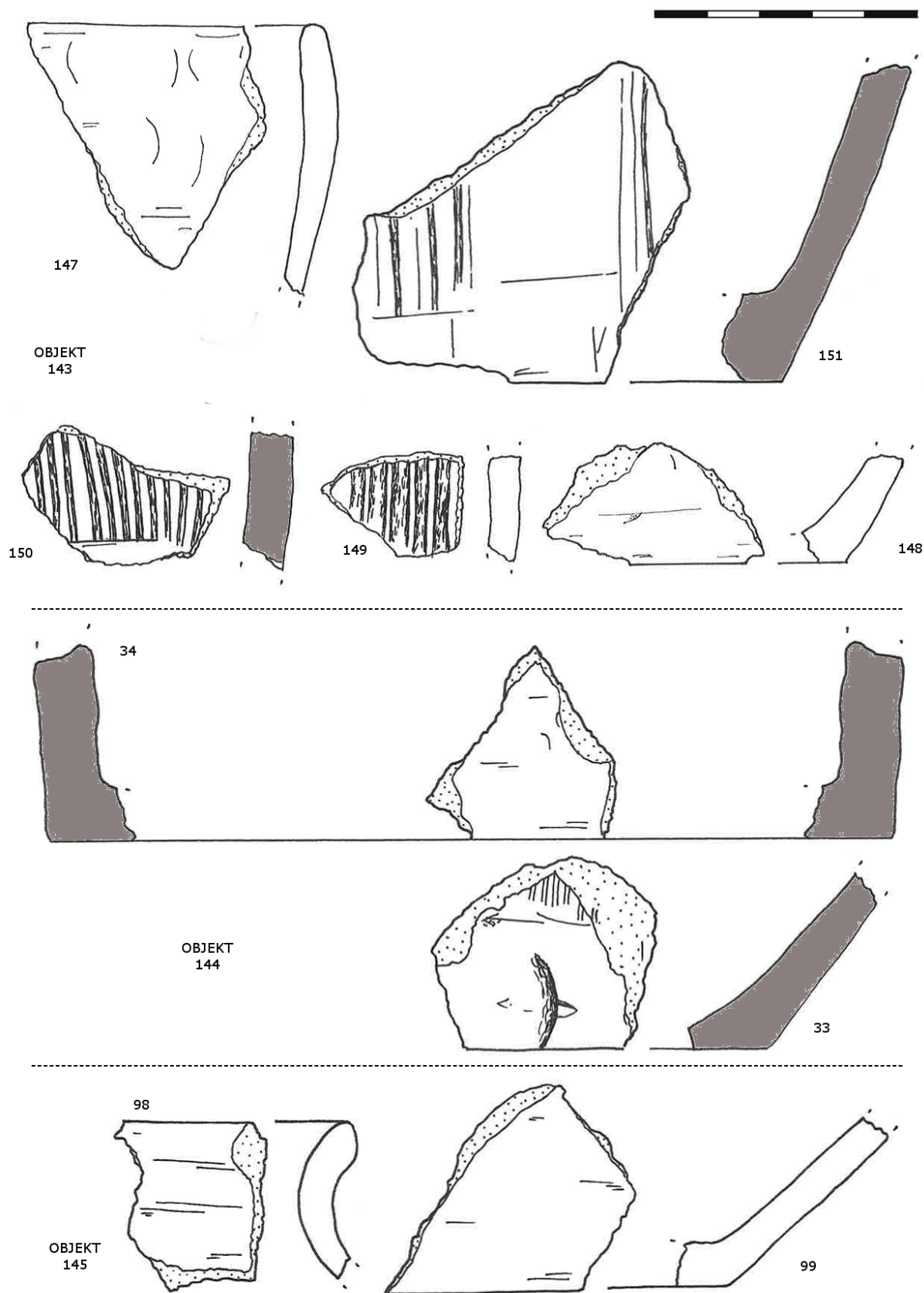
82

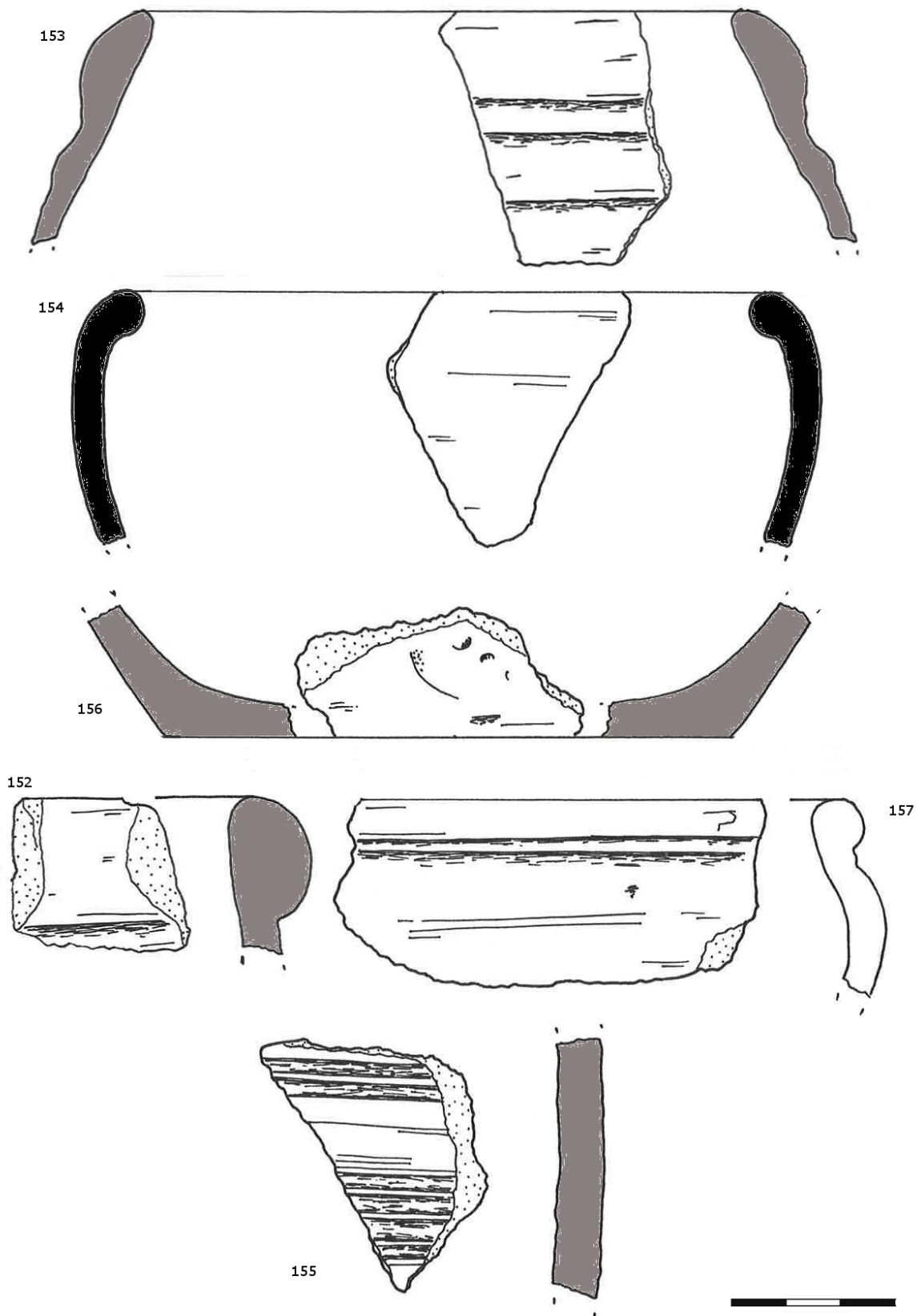
Tab. 44 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmenty z objektu č. 127, kresba Kateřina Joštová

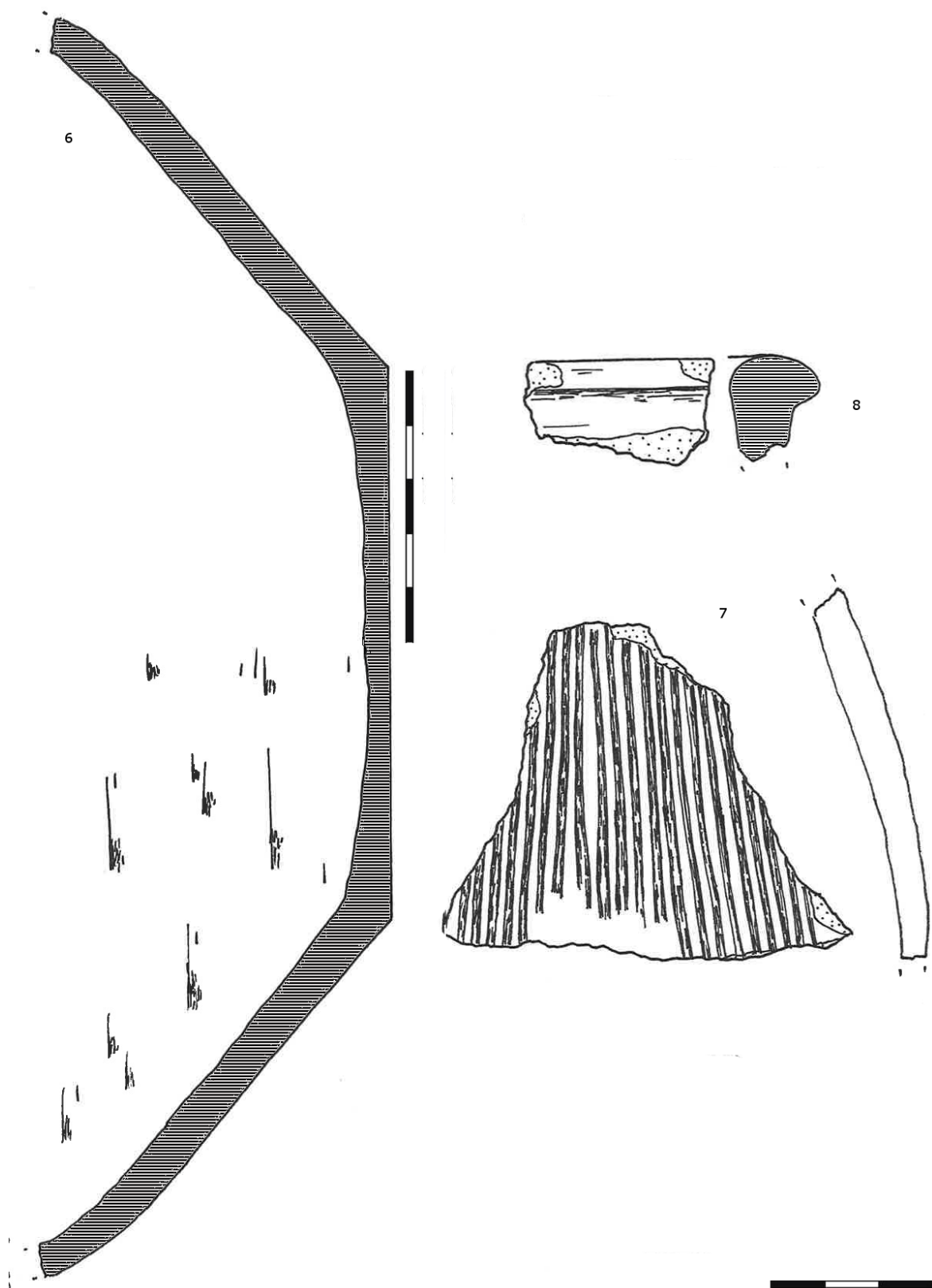
Tab. 45 – Slepotic, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmety z objektu č. 128 a 132, kresba Kateřina Joštová

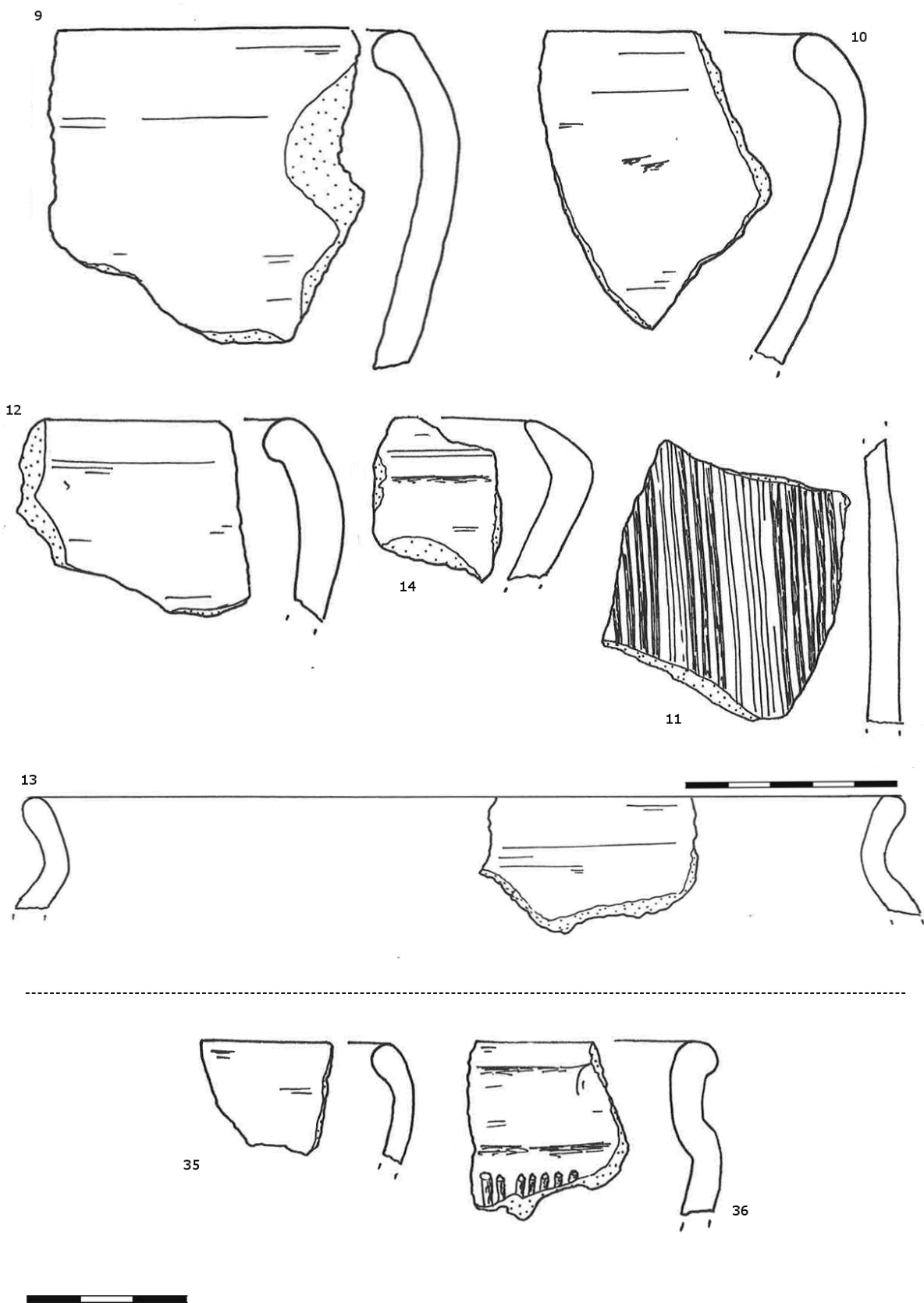
Tab. 46 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmety z objektu č. 143, 144 a 145, kresba Kateřina Joštová

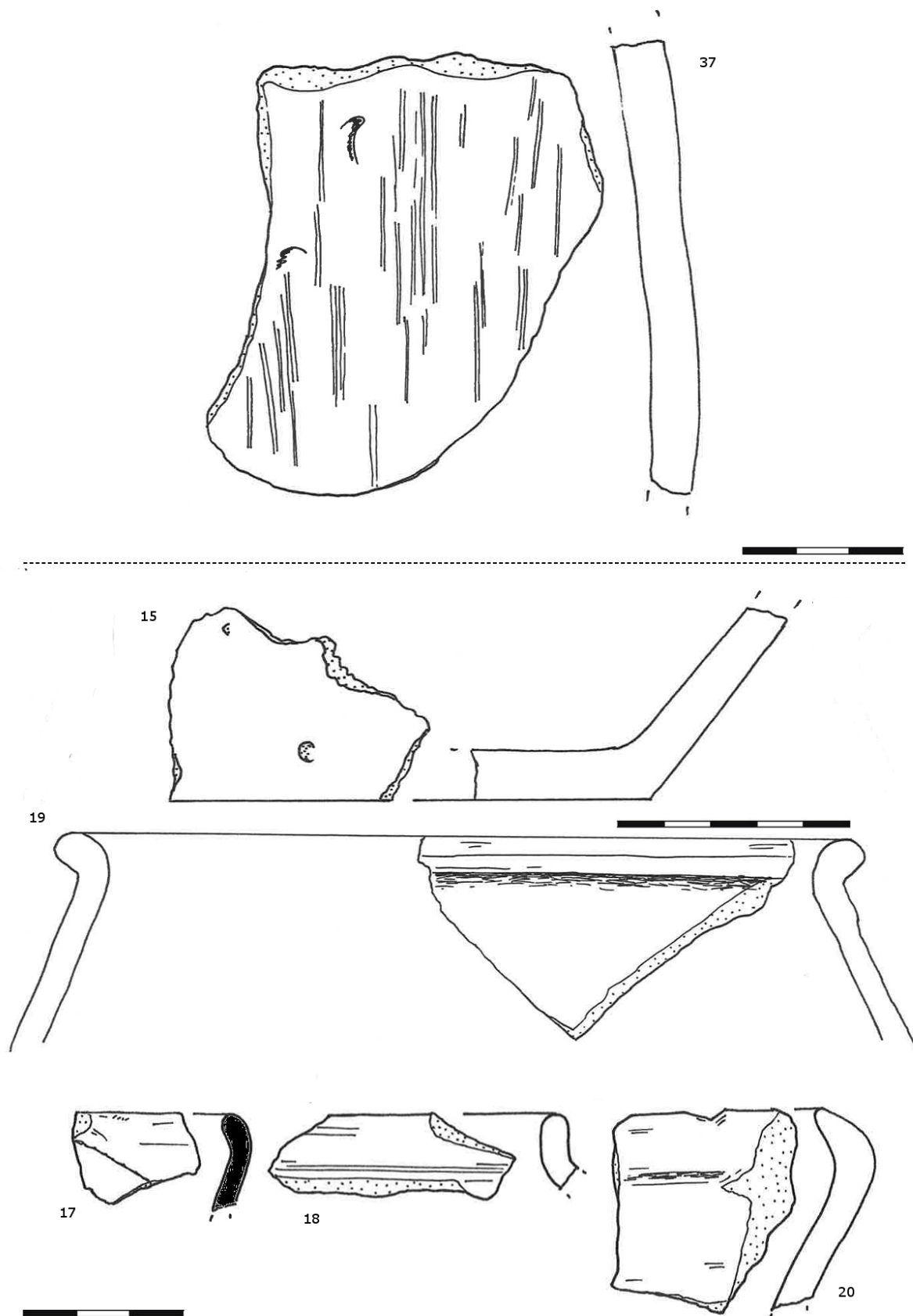
Tab. 47 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

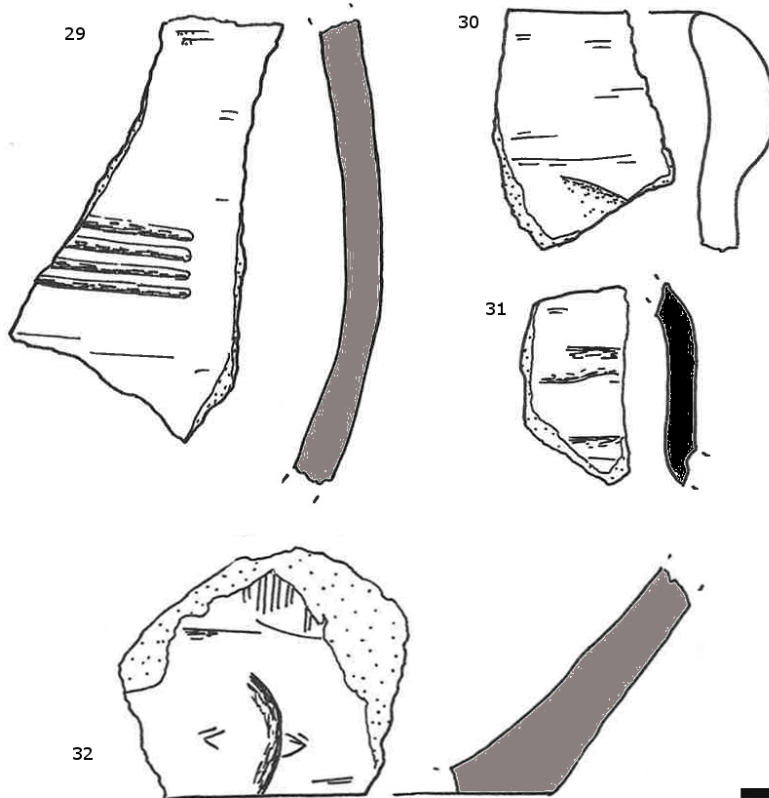
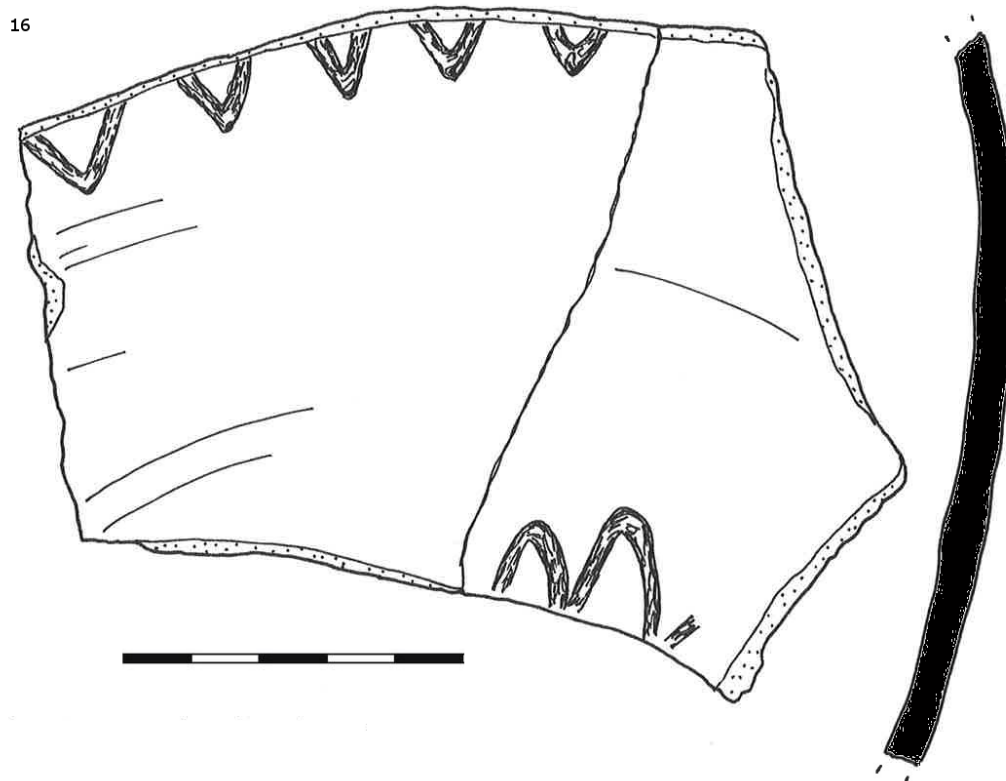
Tab. 48 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

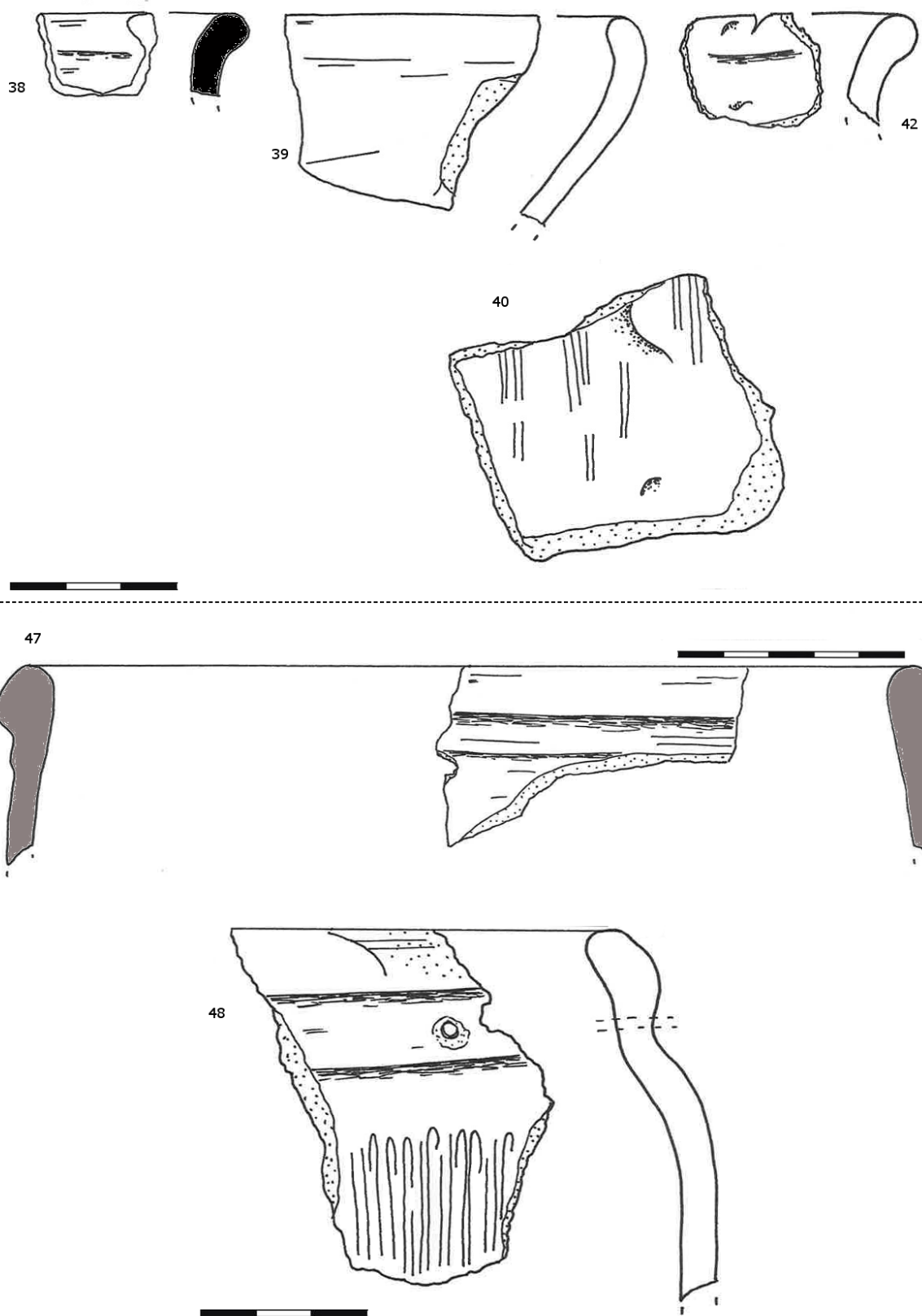
Tab. 49 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

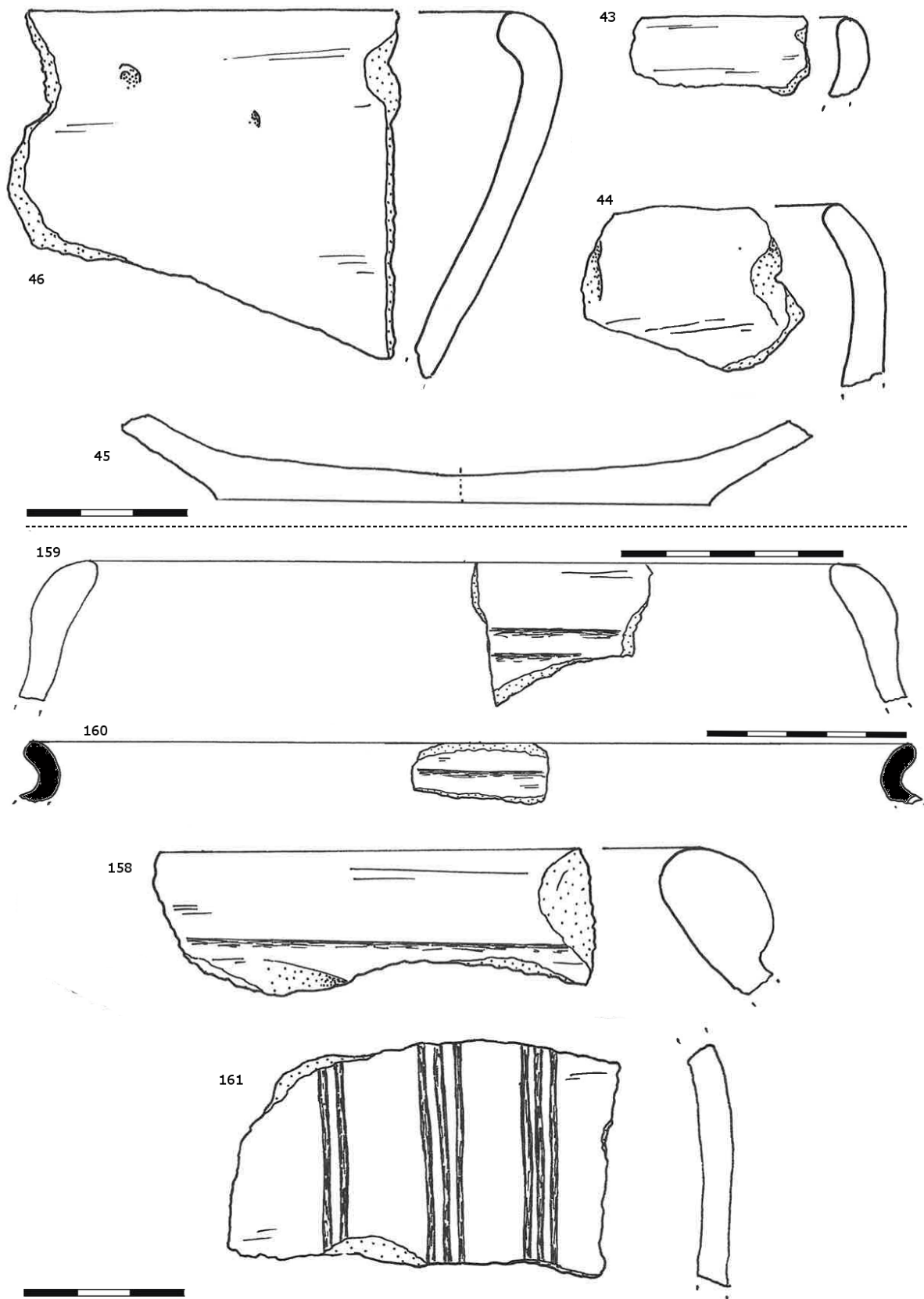
Tab. 50 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

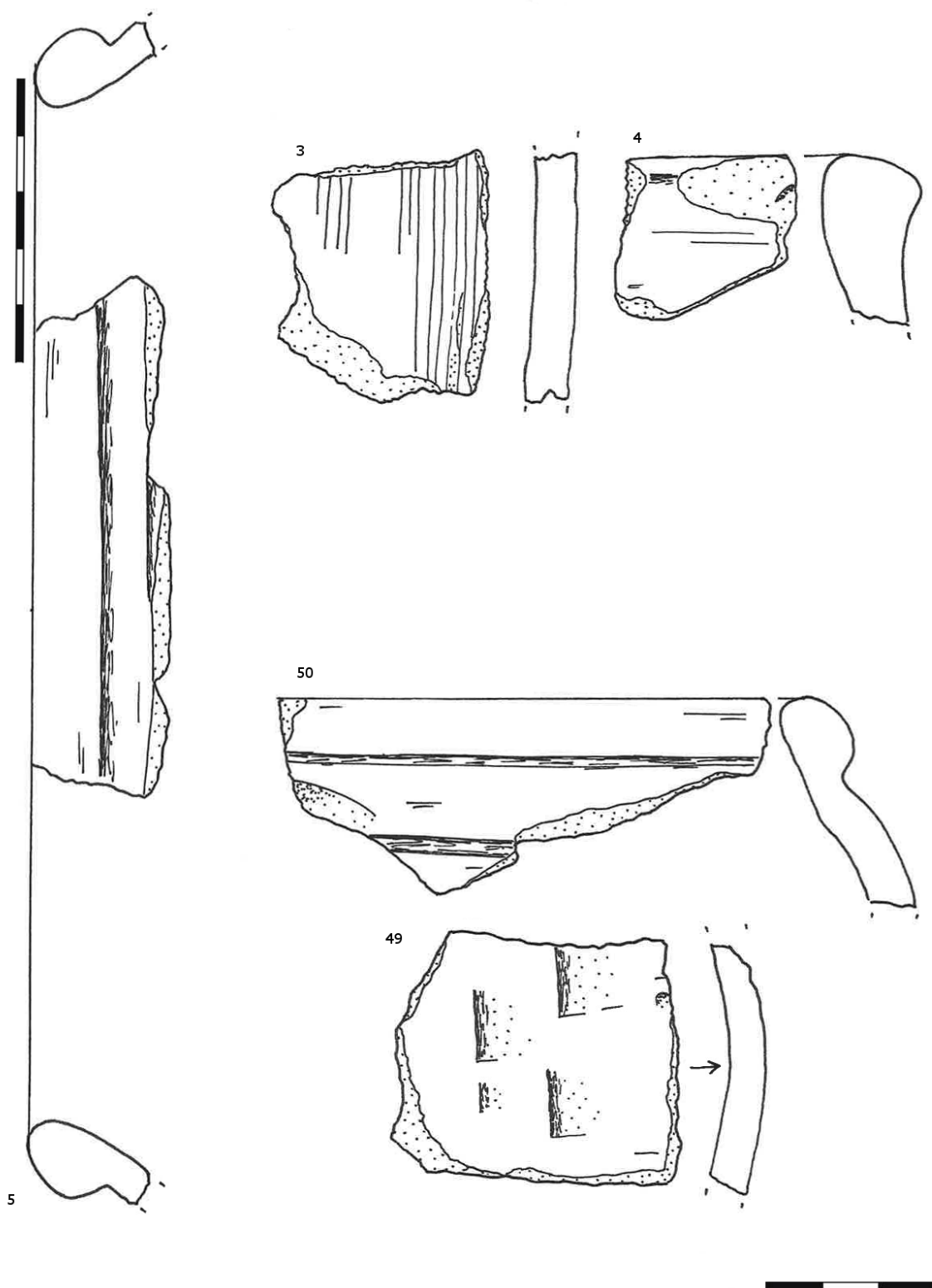
Tab. 51 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

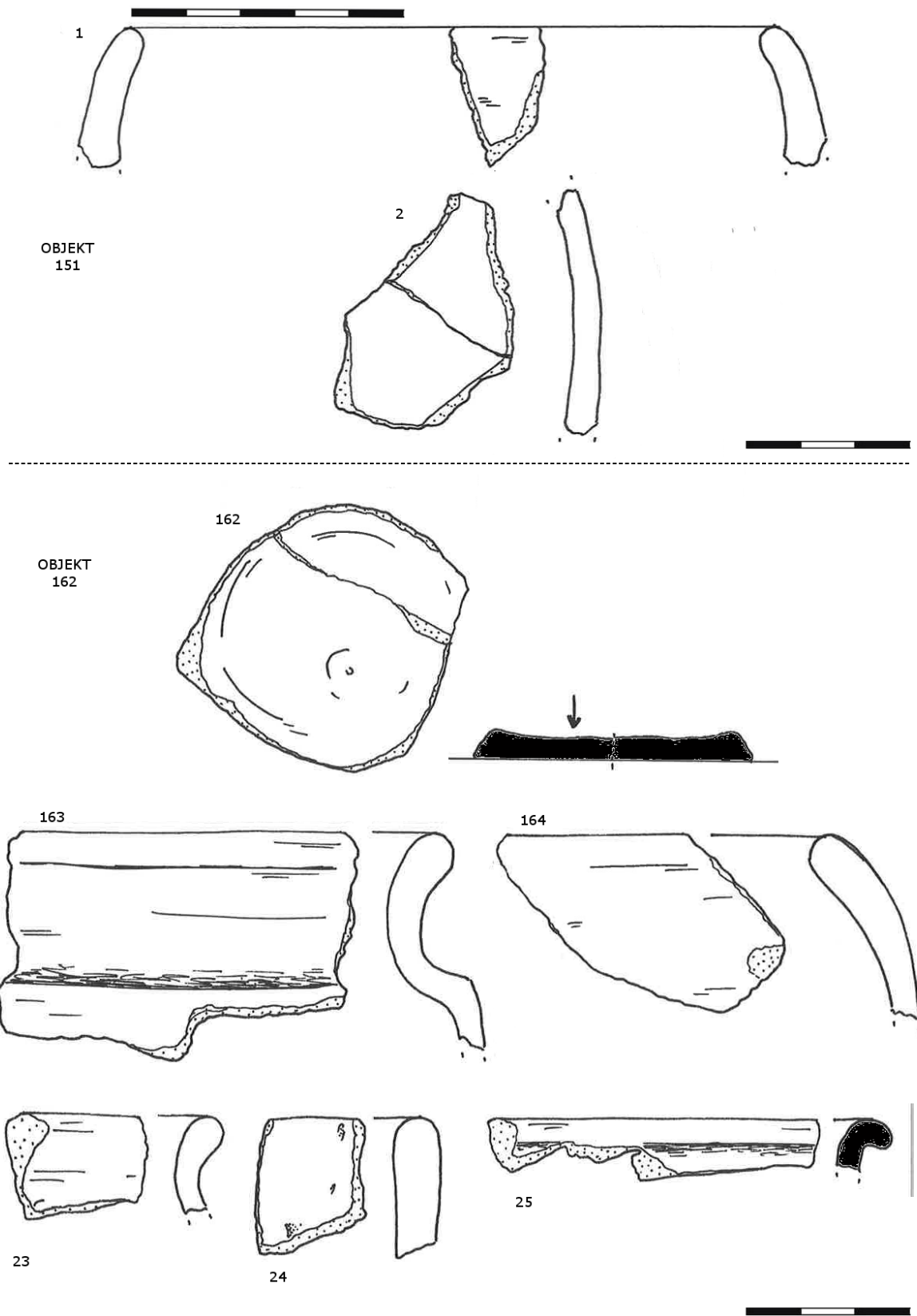
Tab. 52 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

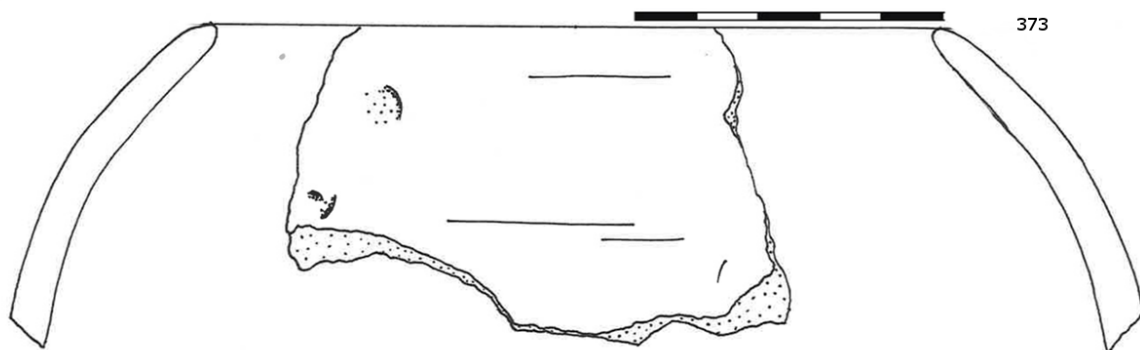
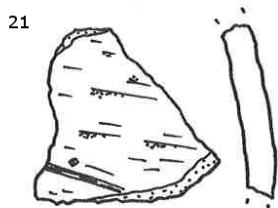
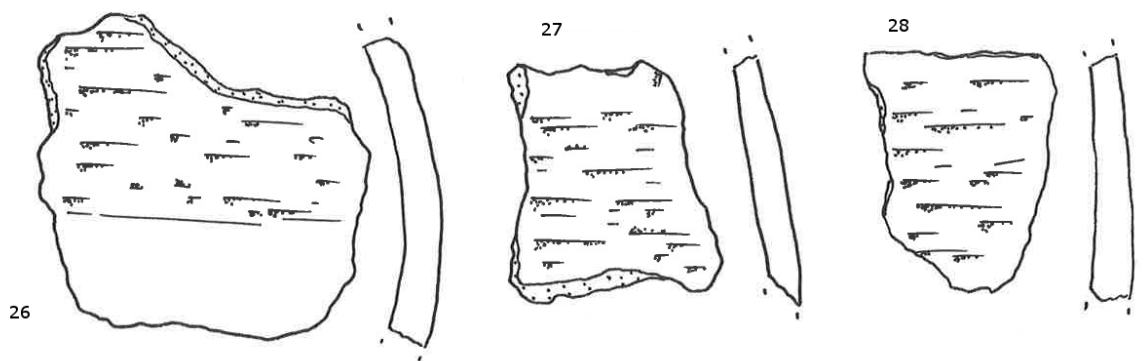
Tab. 53 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

Tab. 54 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z objektu č. 148, kresba Kateřina Joštová

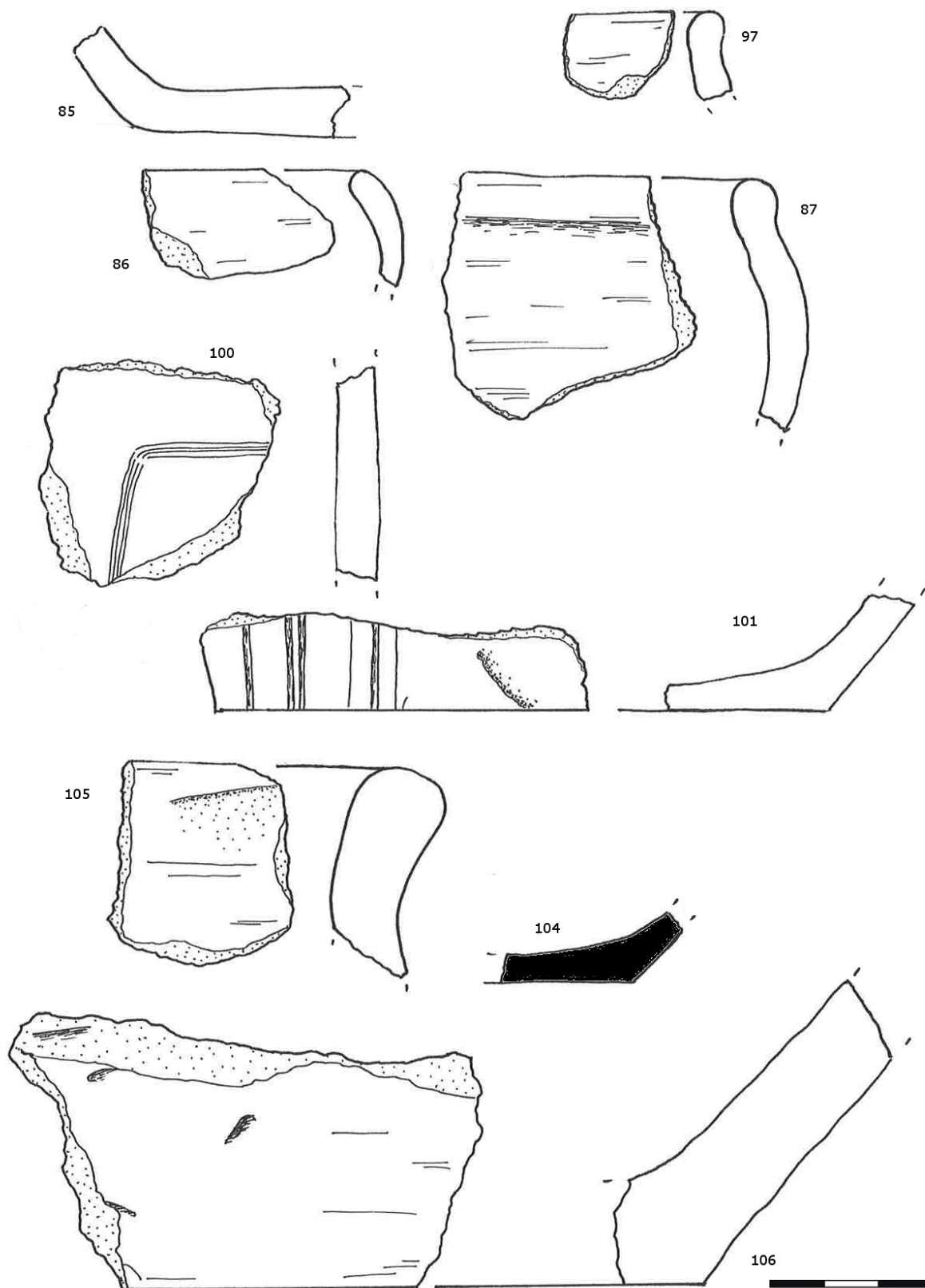

Tab. 55 – Slepovice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 151 a 162, kresba Kateřina Joštová

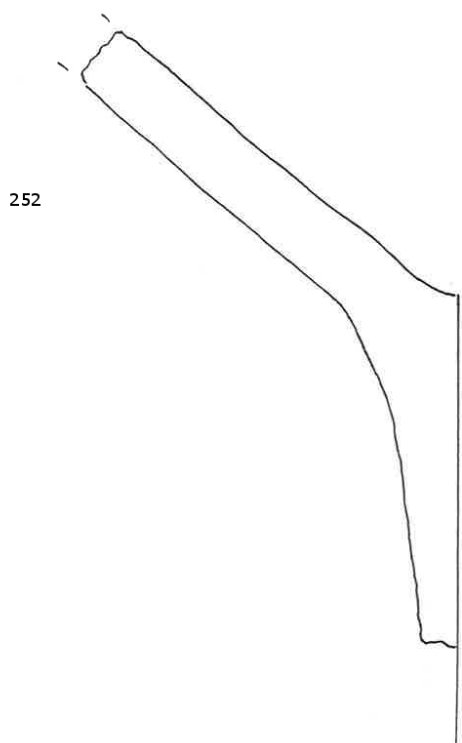

Tab. 56 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 164, kresba Kateřina Joštová

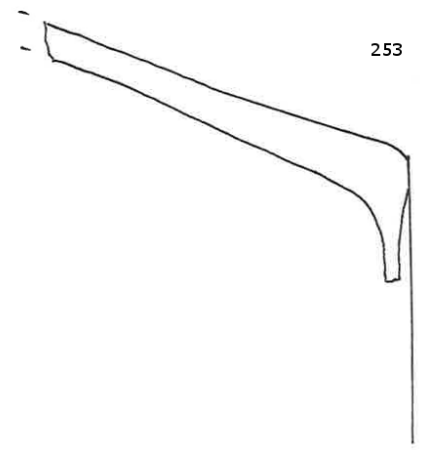
Nálezy nespádající pod žádný objekt - začišťování plochy naleziště.

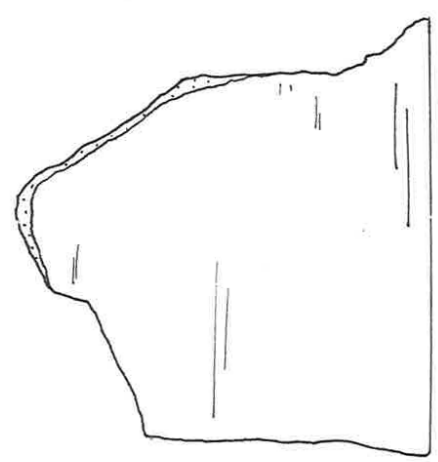
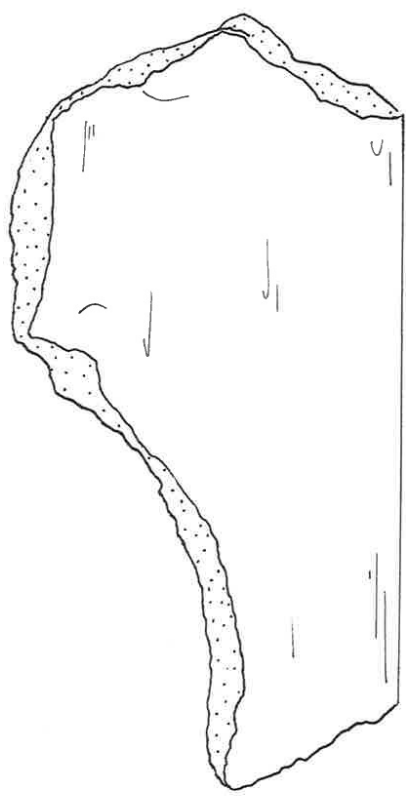
Tab. 57 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragmentsy z povrchových sběrů, bez definovaného objektu, kresba Kateřina Joštová

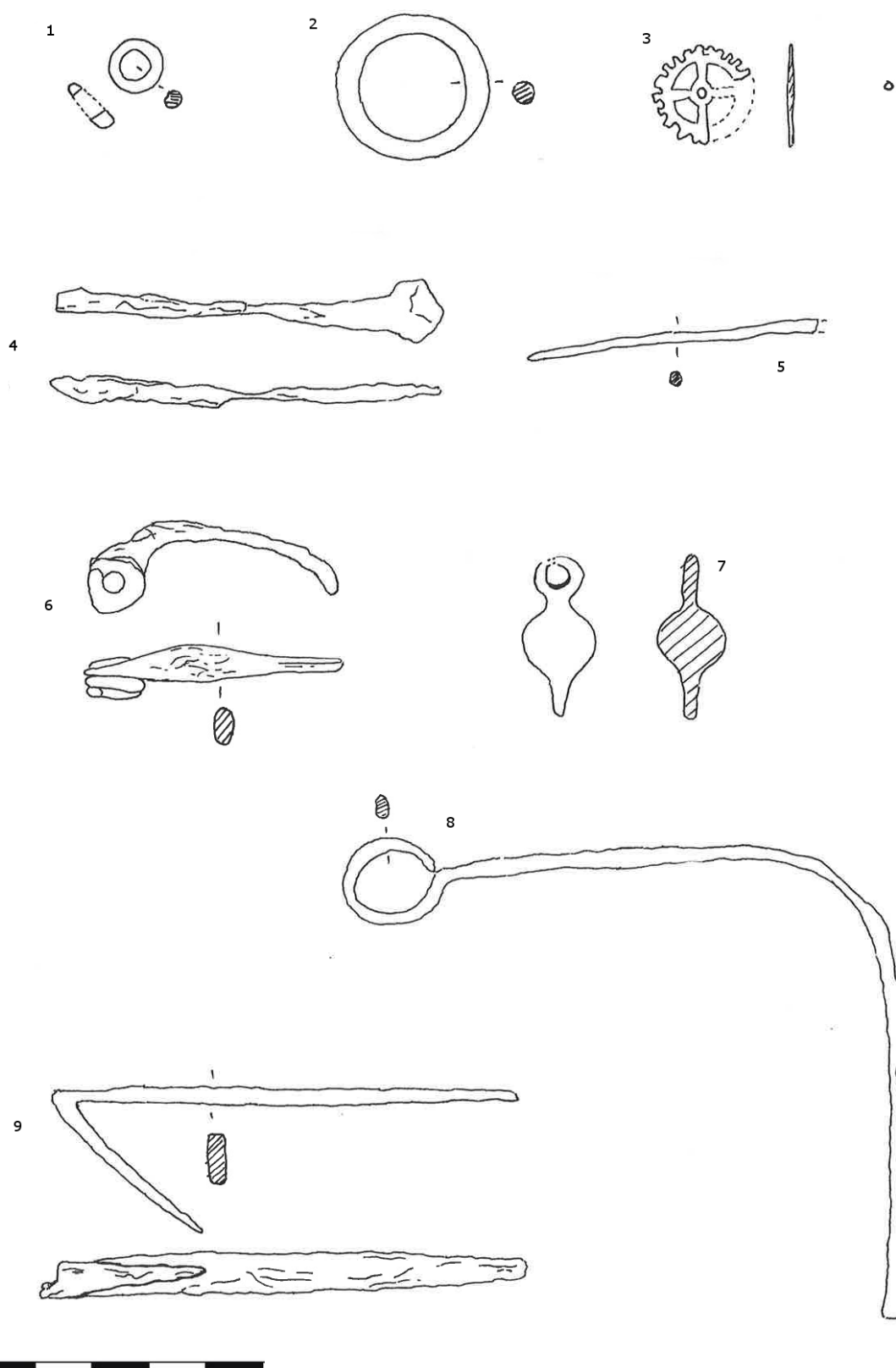
252

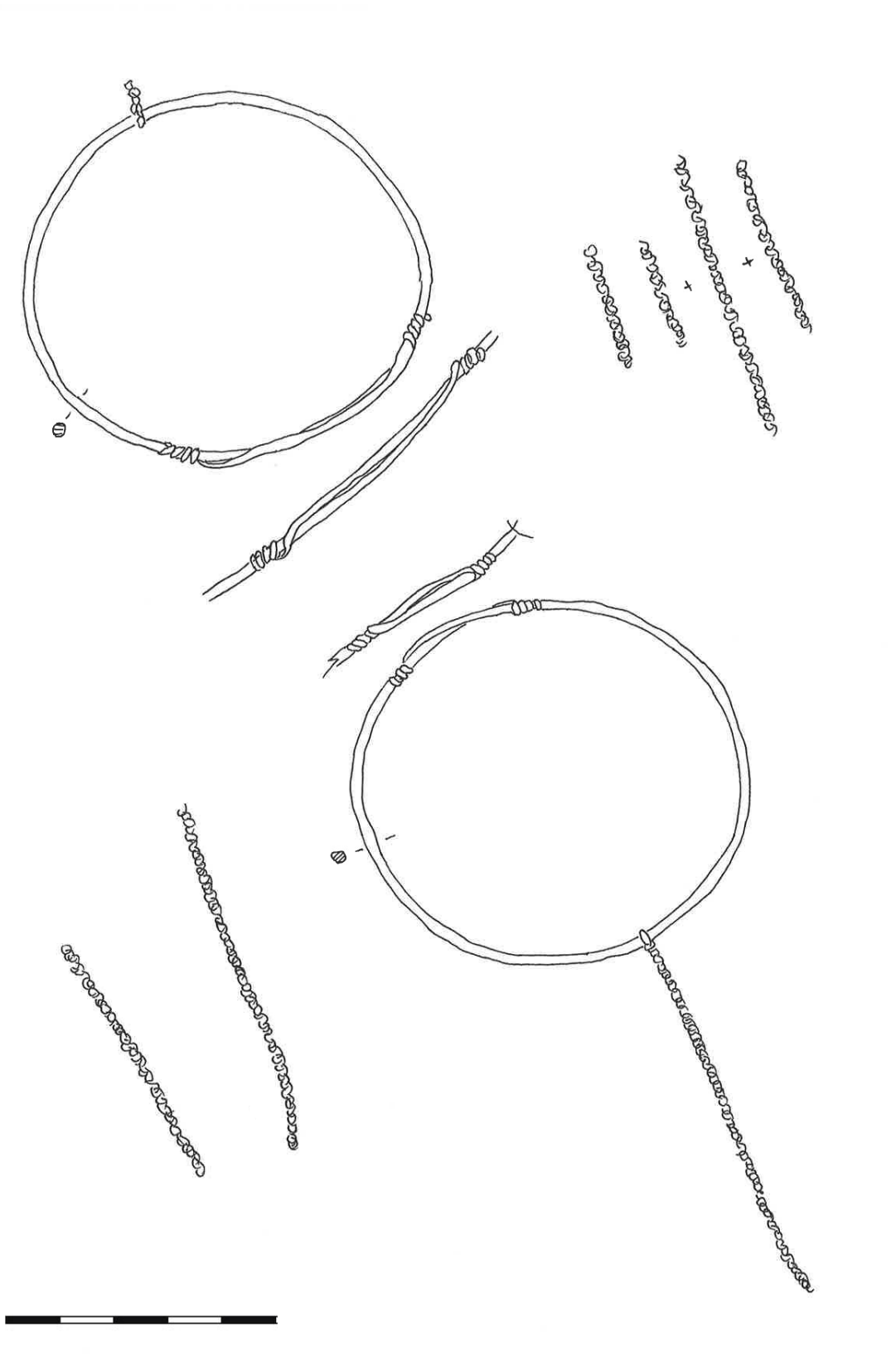
253

Tab. 58 – Slepotice, okr. Pardubice. Keramika z doby laténské a doby římské. Fragменты z objektu č. 114, kresba Kateřina Joštová

Tab. 59 – Slepotice, okr. Pardubice. Kovové artefakty z doby laténské a doby římské. Fragменты pocházející jak z jednotlivých objektů, či z povrchových sběrů, bez definovaného objektu, kresba Mgr. Tereza Jošková

Tab. 60 – Slepotice, okr. Pardubice. Kovové artefakty z doby laténské a doby římské. Zcela dochované dva bronzové kroužky – náramky spojené bronzovým řetízkem. Náramek získán z objektu č. 114, kresba Mgr. Tereza Jošková

FOTOGRAFIE VYBRANÝCH NÁLEZŮ

Foto 1. – Slepoticce, okres Pardubice, střep zdobený ozubeným kolečkem kruhového tvaru, sáček č. 65, objekt 98, foto: Kateřina Joštová

Foto 2. - Slepoticce, okres Pardubice, střep zdobený slámováním po celém svém povrchu, sáček č. 134, objekt 114, foto: Kateřina Joštová

Foto 3. – Slepotice, okres Pardubice, zcela dochovaný přeslen či hrací kolečko, sáček č. 314, objekt 103, foto: Kateřina Joštová

Foto 4. – Slepotice, okres Pardubice, střep zdobený z vnitřní strany rytou kruhovou výzdobou
foto: Kateřina Joštová

Foto 5. – Slepotic, okres Pardubice, fragment jemně zašpičatělého zesíleného okraje, foto: Kateřina Joštová

Foto 6. – Slepotic, okres Pardubice, střep zdobený nehtovými vrypy v řadách, sáček č. 319, objekt 119, foto: Kateřina Joštová

Foto 7. – Slepotice, okres Pardubice, střep zdobený z vnitřní stran jednou rytou vlnicí, sáček č. 108, objekt 115, foto: Kateřina Joštová

Foto 8. – Slepotice, okres Pardubice, fragment zesíleného okraje s jemně odsazeným podhrdlí, foto: Kateřina Joštová

**Foto 9. – Slepotice, okres Pardubice, fragment zesíleného zakulaceného okraje,
foto: Kateřina Joštová**

**Foto 10. – Slepotice, okres Pardubice, fragment okraje s neporušeným průvrtem
v podrhdlí a slámováním na výduti nádoby, sáček č. 300, objekt 148, foto: Kateřina
Joštová**

**Foto 11. – Slepovice, okres Pardubice, fragment zesíleného okraje a odsazeným podhrdlí
foto: Kateřina Joštová**

**Foto 12. – Slepovice, okres Pardubice, fragment ven vyhnutého hranatého okraje,
foto: Kateřina Joštová**

Foto 13. – Slepotice, okres Pardubice, fragment ven vyhnutého okraje římsovitého tvaru, foto: Kateřina Joštová

Foto 14. – Slepotice, okres Pardubice, příklad střepu s velmi hrubým zdrsněným povrchem, foto: Kateřina Joštová

Foto 15. – Slepotice, okres Pardubice, příklad střepu s velmi hrubým zdrsňným povrchem, foto: Kateřina Joštová

Foto 16. – Slepotice, okres Pardubice, fragment ven vyhnutého okraje mísovité nádoby, foto: Kateřina Joštová

Foto 17. – Slepotice, okres Pardubice, fragment ven vyhnutého okraje římsovitého tvaru, foto: Kateřina Joštová

Foto 18. – Slepotice, okres Pardubice, fragment okraje s uraženým nedochovaným ouškem, sáček č. 236, objekt 98, foto: Kateřina Joštová

Foto 19. – Slepotice, okres Pardubice, celá dochovaná lahvovitá nádoba datovaná do doby laténské a pozůstatkem smolného nátěru v místech podhrdlí, sáček č. 236, objekt 98, foto: Kateřina Joštová

Foto 20. - Slepotice, okr. Pardubice, spodní část žernovu (ležák), sáček č. 427, objekt 104, foto: L. Vojtěchovský

POUŽITÉ PRAMENY

1. BENEŠ Zdeněk – FIŠÁKOVÁ NÝVLTOVÁ Miriam, *Nové nálezy z pozdní doby římské a časné doby stěhování národů na východním okraji středních Čech*, Archeologie ve středních Čechách 23, 2019, s. 521 – 541.
2. BENEŠ Zdeněk, *Staronové nálezy z doby laténské a doby římské z Obríství, okr. Mělník. Úvahy o sídelní komoře dob římské ve středním Polabí*, Archeologie ve středních Čechách 17, 2013, s. 701-717.
3. BENEŠ Jaromír – BERNARDOVÁ Alexandra – DRESLEROVÁ Gabriela, *Archeobotanické a archeozoologické analýzy materiálů z archeologického výzkumu doby římské ve Slepoticích u Pardubic*, Archeologie východních Čech (6) 2013, s. 335 – 350.
4. BURSÁK Daniel – MILITKÝ Jiří, *K nálezu keltské třetiny statéru z Prahy 6-Bubenče/Dejvic*, Numismatický sborník, 2017, s. 267 – 272.
5. CZUDEK Tadeáš, *Geomorfologické členění ČSR*, Brno 1972.
6. ČIŽMÁŘ Miloš – KOLNÍKOVÁ Eva, *Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě*, Archeologické rozhledy, Praha 2006, s. 655 – 700.
7. DANIELSOVÁ Alžběta, *Oppidum České Lhotice a jeho sídelní zázemí*, Praha 2010, s. 342.
8. DANIELSOVÁ Alžběta – MANGEL Tomáš, *České Lhotice: keltské oppidum na úpatí Železných hor*, Nasavrky 2008, s. 70, ISBN 978-80-254-3577-9.
9. DEMEK Jaromír, *Geomorfologie českých zemí*, vydání 1, Praha 1965, s. 335.
10. DROBERJAR Eduard, *Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*, Pragae 1997, ISSN 0015-6183.
11. FRÖHLICH Jiří – WALDHAUSER Jiří, *Příspěvky k ekonomice českých Keltů (kamenictví a distribuce žernovů)*. Archeologické rozhledy 41, 1989, s. 16 - 58.
12. GALA Ondřej, *Vývoj sídelních areálů z doby laténské na území regionu Vyškov*. bakalářská diplomová práce, Univerzita Masarykova v Brně, filozofická fakulta, Brno 2014.
13. HORNIK Pavel – JÍLEK Jan, *Sídlště z časné doby římské v Plotištích nad Labem, okr. Hradec Králové*, in KOMORÓCZY Balazs (ed.), *Sociální diferenciacie barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů (Archeologie barbarů 2011)*, Brno 2014, s. 181 – 219.

14. HRICÁKOVÁ Jana, *Laténské polozemnice v Čechách*. bakalářská práce, Karlova univerzita v Praze, filozofická fakulta, Praha, 2007.
15. CHYTRÁ Hana, *Přesleny jako součást výbavy hrobů doby římské v Čechách, na Moravě a na jihozápadním Slovensku*, bakalářská práce, Univerzita Masarykova v Brně, filozofická fakulta, Brno 2005.
16. JÍLEK Jan – VOKOLEK Vít – BEK Tomáš – URBANOVÁ Kristýna – HORNIK Pavel, *Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích*, *Archeologie východních Čech* 6, 2013, s. 21 – 334.
17. JÍLEK Jan, *Osídlení dolního toku řeky Loučné v době římské*, *Východočeský sborník historický* 27, 2015, s. 5 - 43.
18. JÍLEK Jan, *Nález z dob římské z Blata (okr. Pardubice)*, *Východočeský sborník historický* 15, 2008, s. 39 – 45.
19. JÍLEK J. – KAŠPÁREK F. – ŘEHOUNKOVÁ J. – BEKOVÁ M. – BULVOVÁ K. – KOČNAROVÁ P., *Nálezová zpráva ze záchranného arch. výzkumu na stavbě: Pískovna Slepotice - dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu v k. ú. Slepotice, parc. č. 268 a 258/4, k.ú. Slepotice, okr. Pardubice., č. akce IDAVu 68640, č. AMČR: C-201668640. (č. j. VČM 694/2016)*, Pardubice 2016, Uloženo: Východočeské muzeum v Pardubicích.
20. JIŘÍK Jaroslav, *Vybrané sídlištní situace mladší doby římské až časné fáze doby stěhování národů v severozápadních Čechách*, In: Eduard DROBERJAR - Ondřej CHVOJKA (eds.), *Archeologie barbarů 2006*, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* supp. 3/II, České Budějovice 2007, s. 543–544.
21. JOŠTOVÁ Kateřina, *Keramika ze sídliště z doby římské v Úhřeticích, okr. Chrudim*, bakalářská práce, Univerzita Pardubice, fakulta filozofická, Pardubice 2017.
22. KAŠPÁREK František J., *Sídliště z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů z Dražkovic (okr. Pardubice)*. *Preahistorica* XXXII/2, 2014, s. 143 – 171.
23. KOHOUTOVÁ Radka, *Pece a otopná zařízení doby římské na Moravě*, bakalářská práce, Masarykova univerzita v Brně, filozofická fakulta, Brno 2012.
24. KUNA Martin, *Nedestruktivní archeologie = Non-destructive archaeology: teorie, metody a cíle*, Praha 2004, s. 555, ISBN 80-200-1216-8.
25. KUNA Martin – PROFANTOVÁ Nad'a et al., *Počátky raného středověku v Čechách*, Praha 2005, s. 593.
26. KYSELÝ René, *Archeologické doklady divokých savců na území ČR v období od neolitu po novověk*, *Lynx* 36, s. 55 – 101.

27. MANGEL Tomáš – JÍLEK Jan *Drobné laténské nálezy z Východních Čech II*, Archeologie východních Čech 3, 2012, s. 55 – 67.
28. MANGEL Tomáš, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2011.
29. MANGEL Tomáš, *Laténské osídlení horního Polabí ve světle keramických nálezů*, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2011.
30. MEDUNA Jiří, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*, Československá akademie věd 1980.
31. MILITKÝ Jiří – KYSELA Jan – TISUCKÁ Marika a kol., *Keltové. Čechy v 8. až 1. století před Kristem*, Praha 2018.
32. MOTYKOVÁ – ŠNEIDROVÁ Karla, *Die Anfänge der römischen Kaiserzeit in Böhmen*, Fontes Archaeologici Pragenses 6, 1963a.
33. MUSIL Jan – JÍLEK Jan, *Osada z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů v Chrudimi*, Východočeský sborník historický 21, 2012, s. 3 – 76.
34. NEUSTUPNÝ Evžen, *Metoda archeologie*, Plzeň 2007, ISBN 978-80-7380-075-8.
35. PÍČ Josef Ladislav, *Čechy na úsvitě dějin, Hradiště u Stradonic jako historický Marobudum*, svazek 2, Praha 1903.
36. PLEINER Radomír, *Iron in archeology. The European bloomery smelters*, Praha 2000.
37. PLESKA Miroslav, *Laténská keramika na Chrudimsku*, diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, Hradec Králové 2015, (publikováno Academia.edu).
38. RYBOVÁ Alena, *Horizont plaňanského typu v sídlištních nálezech v Čechách*. Archeologické rozhledy 8, 1956, s. 217–236.
39. SALAČ Vladimír (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská a stěhování národů*, Praha 2008. ISBN 978-80-86124-81-0.
40. SALAČ Vladimír, *K rozsahu a významu tzv. Keltského dědictví v hospodářství starší doby římské v Čechách a ve střední Evropě*, in Ján BELJAK – Gertrúda BŘEZINOVÁ – Vladimír VARSÍK (ed.), *Archeológia barbarov* 2009, Nitra 2010, s. 351 – 370.
41. SALAČ Vladimír, *Vývoj a struktura halštatského a laténského železářství v Podkrusnohoří ve světle nových nálezů*. Památky archeologické 81, 1990, s. 208 – 232.
42. SCHMIDT Berthold – NITZSCHKE Waldemar, *Ein Gräberfeld der Spätlatènezeit und der frühromischen Kaiserzeit bei Schkopau*, Kr. Merseburg, Veröffentlichungen des Landesmuseums für Vorgeschichte in Halle Bd. 42, Berlin 1989.

43. SKLENÁŘ Karel - BLÁHOVÁ SKLENÁŘOVÁ Zuzana – SLABINA Miloslav, *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2002, s. 427, ISBN 80-7277-115-9.
44. SUCHOPÁROVÁ Kateřina, *Prostorová analýza keramiky na laténském sídlišti ve Slepoticích*, Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, filozofická fakulta, katedra archeologie, Hradec Králové 2015, (publikováno Academia.edu)
45. ŠILEROVÁ Kateřina, *Laténské sídliště ve Slepoticích, sezóna 2001*, magisterská diplomová práce, Slezská univerzita v Opavě, filozoficko-přírodovědecká fakulta, Opava 2006, (publikováno Academia.edu)
46. THÉR Richard – MANGEL Tomáš – GREGOR M., *Produkce laténských hrnčírských pecí na Chrudimsku: příspěvek k poznání organizace hrnčírského řemesla*, *Archeologické rozhledy* 3, ročník 66, č. 3, 2014, s. 415 – 452.
47. THÉR Richard – MANGEL Tomáš, *Experimentální konstrukce laténské hrnčírské pece z Brčekol*, *Živá archeologie*, 2011, s. 58 - 62. (dostupné na Academia.edu).
48. VARSÍK Vladimír, *Germánské osídlení na východním predpolí Bratislav: Sídliště z doby římské v Bratislave-Trnávke a v okolí*, Bratislava 2011, ISBN: 978-80-89315-34-5.
49. VENCLOVÁ Natálie – THÉR Richard – MANGEL Tomáš, *Obroušené grafitové keramické fragmenty v době Železné: možnosti interpretace*, *Studia Historica Nitriensia*, ročník 23, 2019, s. 187 – 205.
50. VENCLOVÁ Natálie (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*, Praha 2008, s. 164. ISBN: 978-80-86124-80-3.
51. VENCLOVÁ Natálie, *Sídliště laténské-římské horizontu v Běchovicích*, *Archeologické Rozhledy* 27, s. 400 – 428.
52. VÍCH David a kol, *Sídliště z doby římské v Cerekvici nad Loučnou*, *Archeologie východních Čech* 18, 2019, s. 75 – 204.
53. VLK Václav, *Hutnická činnost v lokalitě Slepotice*, magisterská oborová práce, Masarykova univerzita v Brně, filozofická fakulta, Brno 2020.
54. VOKOLEK Vít – JÍLEK Jan, *Osada z doby římské v Sobčicích, okres Chrudim*, *Východočeský sborník historický* 19, 2011, s. 3-57.
55. VOLNÁ Petra, *Sídliště bylanské kultury v Tuřanech*, bakalářská práce, Univerzita Pardubice, filozofická fakulta, Pardubice 2017.
56. WALDHAUSER Jiří, *Encyklopedie Keltů v Čechách*, Praha 2001.

57. ZEMAN Jiří, *Severní Morava v mladší době římské. Problémy osídlení ve světle rozboru pohřebiště z Kostelce na Hané*, Praha 1961.